RUDYARD KIPLING
Povestiri indiene

CUPRINS
Cea mai frumoasă poveste din lume
Povestea lui Muhammad Din
Vremea viiturii
Prin viu grai
Incantaţia lui Dana Da
Cum a fost curtată Dinah Shadd
Handicapul verigii rupte
Povestea mea adevărată cu fantome
Bărbatul care a vrut să devină rege
Dincolo de limite
Rişca fantomatică
Spre completare informativă
Despre puterea unei asemănări
Black Jack
Poarta celor o sută de regrete
Wressley din ministerul de externe
În casa lui Suddhoo

CEA MAI FRUMOASĂ POVESTE DIN LUME

Pe când de-a pururi se sfârşiră anii de cavalerie îngropând cu ei lumea străveche, Eu eram rege-n Babylon Iar tu, un sclav creştin,

-W, E. Henley.

Numele său era Charlie Mears; era singurul fiu al mamei sale văduve şi locuia în nordul Londrei, iar în fiecare zi venea în Oraş pentru a lucra la bancă. Avea douăzeci de ani şi suferea de aspiraţii. L-am întâlnit într-o sală de biliard în care arbitrul i-a rostit numele mic, iar el i-a spus acestuia „Ţintă". Charlie mi-a explicat, puţin agitat, că venise acolo doar ca să arunce o privire, iar de vreme ce această îndeletnicire nu era tocmai o distracţie ieftină, i-am sugerat să se întoarcă la mama sa.

Aşa am început să ne cunoaştem. Câteodată, în loc să hoinărească prin Londra alături de camarazii săi funcţionari, trecea pe la mine; şi nu după mult timp, vorbind despre sine aşa cum îi stă bine unui tânăr, mi-a împărtăşit aspiraţiile sale, toate literare. Dorea să-şi clădească un nume nepieritor, mai ales prin versuri, deşi nu depăşise stadiul de a trimite poveşti de dragoste jurnalelor de doi lei. Eram predestinat pentru a asculta neclintit poeziile lui Charlie de sute de versuri şi fragmentele stufoase ale pieselor de teatru ce aveau să zguduie lumea, fără doar şi poate. Răsplata mea era încrederea sa lipsită de rezerve, iar dezvăluirile şi tulburările intime ale unui tânăr sunt aproape la fel de sacre precum cele ale unei fecioare. Charlie nu se îndrăgostise niciodată, însă era nerăbdător să o facă cu prima ocazie; credea cu tărie în toate lucrurile bune şi onorabile, dar, în acelaşi timp, era neobişnuit de atent să-mi arate că se descurca în lume, căci devenise funcţionar la bancă pentru douăzeci şi cinci de şilingi pe săptămână. Folosea rime precum „pasăre" cu „dragoste" şi „lună" cu „iunie", fiind ferm convins că acestea nu mai rimaseră nicicând la fel de bine ca până atunci. Pauzele lungi şi inutile din piesele sale erau umplute cu justificări şi descrieri pripite, trecând în grabă peste ele, ca şi când intenţiile sale erau atât de clare încât le considera deja exprimate şi aştepta aplauzele de final.

Presupun că mama sa nu i-a încurajat aspiraţiile şi ştiu că măsuţa sa de lucru de acasă era de fapt marginea lavoarului. Mi-a spus acest lucru chiar de la prima noastră întâlnire, în timp ce îmi răscolea prin rafturile cu cărţi, iar cu puţin înainte mă

implorase să-i spun adevărul despre şansele sale de a „scrie ceva într-adevăr deosebit, înţelegi?" Poate i-am dat prea multe speranţe, căci într-o seară a venit pe la mine, cu privirile pline de entuziasm, şi mi-a spus pe nerăsuflate:

- Se poate să rămân la tine şi să scriu în noaptea asta? N-o să te deranjez, sincer. Acasă, la mama, nu am unde să scriu.

- Ce s-a întâmplat? 1-am întrebat eu, ştiind prea bine care era de fapt problema.

- îmi dă târcoale o idee pentru cea mai minunată poveste scrisă vreodată. Te rog, lasă-mă să o scriu aici. E o idee extraordinară!

Era imposibil să mă opun rugăminţii. I-am pregătit o masă; abia dacă mi-a mulţumit, că s-a şi apucat imediat de lucru. Timp de jumătate de oră, peniţa a hârşâit fără încetare. Apoi, Charlie a suspinat şi şi-a trecut violent mâna prin păr. Hârşâi-tul s-a domolit, urmat de numeroase ştersături, după care, în cele din urmă, a încetat. Cea mai frumoasă poveste din lume nu înregistra nici un progres.

- Sunt nişte fleacuri afurisite acum, spuse el cu tristeţe. Şi totuşi, în mintea mea păreau atât de bine construite. Care e problema?

Nu puteam să-l descurajez spunându-i adevărul. Astfel că i-am răspuns:

- Poate că nu ai chef să scrii.

- Ba da, am - în afară de momentul în care mă uit la mizeriile astea. Uf!

- Citeşte-mi ce ai scris până acum, i-am spus eu. 6

Mi-a citit şi suna nespus de rău. Se oprea mai ales la propoziţiile emfatice şi aştepta o oarecare aprobare, căci era mândru de ele, aşa după cum mă şi aşteptam.

- Trebuie să le mai restrângi, i-am sugerat eu cu grijă.

- Nu-mi place să fac lucrurile pe jumătate. Nu cred că poţi modifica vreun cuvânt de aici fără să-i distrugi sensul. Sună rnai bine rostit cu voce tare decât atunci când îl scriam.

- Charlie, suferi de o boală cumplită ce afectează o categorie numeroasă. Lasă lucrurile la o parte şi concentrează-te asupra lor peste o săptămână.

- Vreau să rezolv totul acum. Ce părere ai?

- Cum pot să-mi spun părerea despre o poveste scrisă pe jumătate? Povesteşte-mi-o aşa cum e în forma brută, în mintea

ta.

Charlie a început să povestească, iar în vorbele rostite am descoperit tot ceea ce îi scăpase în exprimare din pricina ignoranţei sale. L-am privit întrebându-mă dacă era posibil să nu-şi fi dat seama de originalitatea, de străşnicia ideii ce i se ivise în cale. Era clar o Idee aleasă printre idei. Au existat oameni care s-au umflat în pene cu idei nici pe departe atât de folositoare şi excelente. Dar Charlie şi-a continuat pălăvrăgeala cu seninătate, tulburând fluxul de fantezie pură cu exemple de propoziţii oribile pe care avea de gând să le folosească. L-am ascultat până la sfârşit. Ar fi o nebunie curată să las această idee în mâinile sale neputincioase, când aş putea face atâtea cu ea. într-ade-văr, nu tot ceea ce s-ar putea face, însă atât de multe!

- Ce părere ai? mă întrebă el în sfârşit. Cred că o voi numi Povestea unui vas.

- Cred că ideea e destul de bună, dar nu vei putea să o valorifici până la capăt. Eu zic să...

- Crezi că ţi-ar fi de folos? Ai vrea să o preiei? Aş fi foarte mândru, spuse Charlie imediat.

Există puţine lucruri pe lumea aceasta mai suave decât admiraţia inocentă, impetuoasă, necugetată, directă, a unui începător. Nici chiar femeia cea mai devotată nu cade pradă bărbatului pe care îl adoră, nu îşi ţine pălăria înclinată înspre partea pe care poartă el şapca şi nu presară în discuţie jurămintele sale drăgăstoase. Iar Charlie a făcut toate astea.

Totuşi, trebuia să-mi salvez conştiinţa înainte de a pune stăpânire pe gândurile sale.

- Hai să facem un târg. îţi ofer cinci lire pentru această idee, am spus eu.

Charlie se transformă deodată într-un funcţionar.

- O, e cu neputinţă. N-aş putea accepta aşa ceva între doi amici, dacă te pot numi astfel, îţi dau ţie ideea, dacă ţi-e de folos. Mai am destule.

Avea - nimeni nu ştia asta mai bine decât mine - dar erau ideile altora.

- Priveşte-o ca pe o afacere - între oameni cu experienţă, i-am răspuns eu. Cu cinci lire poţi cumpăra foarte multe volume de poezie. Afacerile sunt afaceri şi poţi fi sigur că nu aş plăti atât dacă nu ar...

- Aş a da, spuse Charlie, vizibil impresionat de ideea cărţilor. Am căzut la învoială, urmând ca el să mă viziteze la intervale neregulate şi să-mi împărtăşească toate ideile sale, având oricând o masă de scris pregătită pentru el, precum şi dreptul netăgăduit de a mă bombarda cu poezii şi fragmente din poeziile sale. Apoi 1-am întrebat:

- Aşadar, cum ţi-a venit ideea aceasta?

- Aşa, pur şi simplu, răspunse Charlie, iar ochii i se măriră puţin.

- Da, dar trebuie să fi citit undeva despre eroul de care mi-ai povestit atât de multe.

- Nu am timp de citit decât atunci când stau cu tine, iar duminicile le petrec cu bicicleta sau la râu. Nu e nimic în neregulă cu eroul, nu-i aşa?

- Vorbeşte-mi din nou despre el ca să înţeleg mai bine. Spuneai că eroul tău era pirat. Cum trăia?

- Stătea pe puntea de jos a vasului despre care ţi-am vorbit.

- Ce fel de vas?

- Era un vas cu rame, iar apa mării ţâşnea prin orificiile braţelor de rame, în timp ce bărbaţii vâsleau cu apa până la genunchi. Pe mijloc, de o parte şi de alta a ramelor, este un culoar pe care se plimbă, de la un capăt la altul, un supraveghetor cu un bici în mână, pentru a-i pune la treabă pe bărbaţi.

- De unde ştii toate astea?

- Din poveste. Pe deasupra trece o funie, legată de puntea superioară, de care să se prindă supraveghetorul atunci când vasul se balansează. Când supraveghetorul nu reuşeşte să se prindă de ea şi cade printre vâslaşi, eroul râde de el, drept pentru care este lovit cu pumnul. El este, bineînţeles, legat de vâsla sa - eroul.

- Cum este legat?

- Cu un corset de fier în jurul taliei, fixat de bancheta pe care stă, iar de articulaţia mâinii stângi este prins cu un fel de cătuşe ce îl leagă de vâslă. El se află pe puntea de jos, acolo unde sunt trimişi cei mai răi dintre bărbaţi, iar singura sursă de lumină pătrunde prin bocaport şi apoi spre orificiile ramelor, îţi poţi imagina cum razele soarelui răzbat şi se strecoară printre mâner şi orificiu, tremurând pe măsură ce vasul înaintează?

- Da, pot, dar mi-e greu să cred că şi tu poţi.

- Păi cum altfel? Acum ascultă-mă. Ramele lungi de pe puntea de sus sunt mânuite de patru oameni de fiecare parte a banchetei, iar cele puţin mai scurte de câte trei oameni, în timp ce cele mai scurte dintre toate sunt mânuite de câte doi oameni. Aminteşte-ţi că pe puntea de jos e destul de întuneric şi toţi bărbaţii se înfurie. Când unul dintre ei moare lângă vâslă, nu este aruncat peste bord, ci este tăiat în lanţuri şi împins prin orificiul braţului ramei în bucăţele mici.

- De ce? 1-am întrebat eu, surprins, nu atât de cele ce-mi spunea, cât de tonul sentenţios cu care le-a rostit.

- Ca să fie mai uşor şi ca să-i înspăimânta pe ceilalţi. Pentru a târî corpul unui mort către puntea de sus, ar fi nevoie de doi supraveghetori, iar dacă în acest timp cei de la vâslele de pe puntea de jos ar fi lăsaţi nesupravegheaţi, normal că s-ar opri din vâslit şi ar încerca să ridice băncile de care sunt legaţi ridicându-se în picioare.

- Ai una dintre cele mai bogate imaginaţii. Unde ai citit despre galere şi sclavi de galere?

-Nicăieri, din câte îmi amintesc. Vâslesc puţin când am ocazia. Dar, dacă spui tu, se poate să fi şi citit câte ceva.

La scurt timp a plecat să se tocmească cu vânzătorii de cărţi şi am rămas întrebându-mă cum de un funcţionar la bancă în vârstă de douăzeci de ani îmi putea pune în braţe toate aceste lucruri cu detalii atât de amănunţite şi cu atâta certitudine, povestea unei aventuri extravagante, sângeroase, cu dezlănţuiri, piraţi şi moarte de pe mări neştiute, îşi purtase eroul printr-un dans al deznădejdii de la scene de revoltă împotriva supraveghetorilor, la comanda unei nave proprii şi apoi la înfăptuirea unui regat pe o insulă, „undeva pe mare" şi încântat de cele cinci lire josnice ale mele, se duse să cumpere ideile altora, din care avea să înveţe cum să scrie. Mă consolam la gândul că această idee devenise a mea prin dreptul de achiziţie şi credeam că o pot transforma în ceva.

Următoarea dată când a venit pe la mine era beat - îmbătat regeşte de creaţiile a numeroşi poeţi pe care îi descoperise pentru întâia oară. Pupilele sale erau dilatate, cuvintele i se împleticeau şi era învăluit într-o mulţime de maxime, în mare parte era fermecat de Longfellow.

- Nu-i aşa că e minunat? Nu e superb? strigă el după

salutări rostite la repezeală. Ia ascultă:

- Cunoşti tu oare - răspunse cârmaciul,
Secretul minunat al mării?
Numai cei ce-i înfruntă primejdiile
Ii pot desluşi misterul. Al naibii!
Numai cei ce-i înfruntă primejdiile
Ii pot desluşi misterul.

Repetă asta de douăzeci de ori, plimbându-se înainte şi-napoi prin cameră, uitând complet de mine.

- Dar şi eu îl pot desluşi, îşi spuse pentru sine. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc pentru cele cinci lire, ia ascultă în continuare:

- îmi amintesc debarcaderul şi corăbiile-ntunecoase
Şi valurile mării spumegând,
Pe marinarii spanioli cu bărbi stufoase,
Şi frumuseţea navelor învăluite în mister
Şi în magia mării.

- Nu am înfruntat nici o primejdie, dar simt că totul îmi este cunoscut.

- Pari a cunoaşte într-adevăr câte ceva despre mare. Ai văzut-o vreodată?

- Pe când eram un băieţandru am fost o dată la Brighton, înainte de a veni la Londra, locuiam în Coventry.

Nu am văzut nicicând
Puternica furtună a Echinocţiului
Peste Atlantic coborând.

M-a scuturat de umăr pentru a mă face să înţeleg pasiunea care-l mistuia.

- Atunci când se apropie furtuna, continuă el, cred că toate ramele despre care vorbeam sunt distruse, iar pieptul vâslaşilor este zdrobit în bătaia capetelor ramelor. Apropo, s-a ales ceva de ideea mea până acum?

- Nu, aşteptam să aud mai multe de la tine. Spune-mi cum de eşti atât de sigur de asamblarea navei. Că doar nu ştii nimic despre nave.

- Nu ştiu. Totul e la fel de real pentru mine ca orice altceva, până când încep să pun totul pe hârtie. M-am gândit la asta aseară abia aseară, în pat, după ce mi-ai împrumutat Comoara de pe insulă; şi am ticluit o mulţime de lucruri noi de adăugat în poveste.

- Ce fel de lucruri?

- Despre hrana oamenilor de pe vas; smochine putrezite, fasole neagră şi o ploscă cu vin treceau pe la fiecare, de la o banchetă la alta.

- Vasul fusese construit cu atât de mult timp în urmă?

- Cum adică? Nu ştiu cât de demult să fi fost. E doar o plăsmuire, dar uneori pare atât de veridică. Te deranjează să îţi vorbesc despre asta?

- Ba deloc. Ai mai ticluit şi alte lucruri?

- Da, dar sunt aiureli. Charlie a roşit puţin.

- Nu contează, ia să auzim.

- Ei bine, mă gândeam la poveste şi după ceva vreme, m-am ridicat din pat şi am notat pe o foaie de hârtie genul de lucruri pe care bărbaţii le-ar putea scrijeli pe vâsle cu marginea cătuşelor. Acest detaliu părea să facă totul mai veridic. Ştii, pentru mine totul chiar este atât de real.

- Ai hârtia la tine?

- Da, dar ce rost are să ţi-o arăt? Sunt doar nişte mâzgăleli. Totuşi, le-am putea copia pe prima pagină a cărţii.

- Mă ocup eu de aceste detalii. Arată-mi ce au scris oamenii despre care vorbeşti.

A scos din buzunar o foaie de hârtie pe care era scris un singur rând şi am pus-o deoparte cu grijă.

- Ce-ar trebui să însemne asta în engleză? am întrebat eu.

- Oh, nu ştiu. Poate că înseamnă sunt îngrozitor de obosit Sunt nişte aiureli, repetă el, însă toţi oamenii aceia de pe vas par atât de reali pentru mine. Te rog, fa ceva cu ideea aceasta cât mai curând. Mi-ar plăcea să o văd aşternută pe hârtie şi tipărită.

- Dar tot ceea ce mi-ai spus ar încăpea într-o carte destul de mare.

- Scrie-o atunci. Nu trebuie decât să te apuci să o faci.

- Acordă-mi puţin timp. Mai ai şi alte idei?

- Nu chiar acum. Citesc toate cărţile pe care le-am cumpărat. Sunt superbe.

După ce plecă, m-am uitat la notiţa lăsată de el cu inscripţia respectivă. Apoi m-am prins uşor cu mâinile de cap pentru a mă concentra. După care... parcă s-a petrecut totul în acelaşi timp: momentul în care am părăsit camera şi cel în care m-am trezit certându-mă cu un poliţist în apropierea unei uşi pe care scria Privat, de pe un coridor al Muzeului Britanic. Tot ce

am întrebat, într-o manieră cât se poate de politicoasă, a fost „unde era responsabilul cu antichitatea greacă?" Poliţistul nu mai cunoştea altceva în afara regulilor muzeului, astfel că a trebuit să umblu prin toate încăperile şi birourile dinăuntru. Un domn mai în vârstă, chemat de la masă, a pus capăt cercetărilor mele, ţinând notiţa între arătător şi degetul mare şi strâmbând din nas la adresa acesteia, cu dispreţ.

- Ce înseamnă asta? Hmmm, spuse el. Din câte văd e o încercare de a scrie într-o greacă foarte greşită din partea - aici m-a privit cu vădită duşmănie - unei - hm - persoane de-a dreptul inculte. A citit lent ceea ce scria pe hârtie, ,follock, Erckmann, Tauchnitz, Hennike^ - patru cuvinte care îmi sunau cunoscute.

- îmi puteţi spune ce semnifică această scriere cu greşeli - esenţa acesteia? am întrebat eu.

- De multe ori am fost copieşit de oboseală în această slujbă. Aceasta este semnificaţia. Mi-a înapoiat hârtia şi am zbughit-o fără a-i adresa vreo mulţumire, explicaţie sau justificare.
12

Se poate să fi fost scuzat pentru că am uitat atâtea. Mie, dintre toţi, îmi fusese oferită şansa de a scrie cea mai minunată poveste din lume, nimic mai puţin decât povestea unui sclav grec de galeră ca şi cum ar fi povestită de el însuşi. Nu-i de mirare că visul lui Charlie păruse a fi real. Zeiţele destinului, care, cu atâta grijă, închid orice uşă în urma vieţilor noastre succesive, fuseseră de această date neatente, iar Charlie privise, fără să ştie, acolo unde nu îi fusese permis nimănui să privească pe deplin conştient de la începutul vremurilor. Dar mai presus de orice, el era total inconştient de valoarea noţiunilor vândute pentru cinci lire şi avea să-şi păstreze această ignoranţă, căci funcţionarii de bănci nu au cum să înţeleagă metempsihoză, iar o educaţie comercială întemeiată nu include limba greacă. Charlie urma să-mi furnizeze materialul - iar aici am ţopăit printre zeii egipteni muţi şi le-am zâmbit în feţele ponosite - pentru a crea o poveste neîndoielnică, într-atât încât lumea o va întâmpina ca pe o ficţiune captivantă şi curajoasă. Iar eu şi numai eu voi fi ştiut că este adevărată şi desăvârşită. Eu şi numai eu deţineam această bijuterie ce urma a fi şlefuită şi prelucrată. Drept pentru care am început din nou să dansez printre zei până când un poliţist m-a văzut şi s-a

îndreptat către mine.

Mai rămânea doar să îl încurajez pe Charlie să vorbească, iar asta nu era greu. Uitasem însă de blestematele volume de poezii. A venit pe la mine în repetate rânduri, la fel de inutil precum un gramofon supraîncărcat - fermecat de Byron, Shelley sau Keats. Ştiind acum ce fusese tânărul într-o viaţă anterioară şi nespus de nerăbdător în a nu pierde nici un cuvinţel din flecăreala lui, nu-mi puteam ascunde respectul şi interesul pentru ceea ce urma. El le-a interpretat greşit pe amândouă luându-le drept respect pentru sufletul lui Charlie Mears, pentru care viaţa era un lucru la fel de nou ca şi pentru Adam, şi interes pentru lecturile sale; punându-mi răbdarea la maximă încercare prin recitarea poeziilor - nu ale sale de data aceasta, ci ale altora, îmi doream ca toţi poeţii englezi să piară din memoria omenirii. Huleam cele mai măreţe nume ale lirismului, deoarece îl îndepărtaseră pe Charlie de calea povestirii directe şi aveau să-l îndemne ceva mai târziu la imitaţie; dar mi-am înfrânat nerăbdarea aşteptând ca întâia flacără a entuziasmului să se stingă, iar tânărul să se întoarcă la visele sale.

-l

nii des Ai

gur rai -(-C

Sunt n

atât de

curând

-E

de mai -S -A ->

rât. Sui Dui

ţia rest arnăa timp: ii trezit c scria P întreba era resj noştea umblu mai în ţinând nas la a -C care de vit cu ' inculte. Tauchn -îrj esenţa -D slujbă.. ghit-o f 12

- Ce rost are să-ţi spun ceea ce gândesc eu, când aceş meni au scris lucruri demne de lectura îngerilor? bomb; într-o seară. De ce nu scrii ceva de genul acesta?

- Cred că atitudinea ta faţă de mine nu este corectă,

Atunci Einar, luând în mână arcul Cu coarda sa slăbită, Răspunse: Sub mâna ta sefrânse Norvegia, o, preamărite rege!

spus eu, puternic constrâns. i trase răsuflarea cu un sunet de pură încântare.

-Ţi-am oferit povestea, spuse el, la scurt timp, c iSună

puţin mai bine decât Byron, am îndrăznit a spune eu. dându-se din nou în Lara. Mai bine? Vezi bine că da! De unde oare să fi ştiut el?

- Dar vreau detalii. [-am întors la versuri şi am repetat:

- Lucrurile pe care le inventez despre vasul acela b - Ce-afost asta? spuse Olaf, mat căruia tu îi spui galeră? Sunt destul de simplu de plăs Aflat pe puntea de la pupa Poţi face asta şi singur. Aprinde puţin felinarul, vreau să c Am auzit eu oare

în continuare. Un vas aflat în eşuare?

Eram în stare să-i sparg felinarul în cap pentru imbecilitaDe unde să fi ştiut el cum se izbesc navele şi cum se rup uimitoare. Puteam într-adevăr să plăsmuiesc şi singur astfel (le şi se lovesc de apă? Chiar noaptea trecută am... Dar în-cruri, dac-aş fi ştiut ceea ce Charlie habar n-avea că ştie. De-te şi citeşte-mi te rog din nou Insula ţipetelor. vreme ce uşile-mi erau închise, nu puteam decât să aştept ca Nu, sunt obosit. Hai să stăm de vorbă. Ce s-a întâmplat şia sa tinerească şi năzuinţa sa să-i menţină buna dispoziţitea trecută?

minut lipsit de reţinere ar putea distruge o revelaţie nepreAm avut un coşmar groaznic despre galera cu rame. Am din când în când îşi punea deoparte cărţile - le ţinea la mine că eram prins într-o luptă. Vezi tu, am acostat lângă un alt meră, căci mama sa ar fi fost uluită de risipa de bani preţioşi.in port. Apa era calmă, în afara momentelor când o biciu-le-ar fi văzut - şi plonja în marea de vise. Din nou, am blesiu vâslele noastre. Ştii locul meu din galeră? spuse el şovă-toţi poeţii Angliei. Gândirea plastică a funcţionarului bancc la început, cu o frică tipic englezească de nu fi şese îmbuibată, nuanţată şi deformată, iar rezultatul obţinut alizat.

un amestec neclar de voci, aproape ca un murmur şoptit la iNu. E ceva nou pentru mine, am răspuns eu, cu sfială, cu lefon public, în cel mai aglomerat moment al zilei. i gata să o ia razna.

A vorbit despre galeră - propria sa galeră, numai de în dreptul celei de a patra rame de la proră, pe partea ştiut asta - cu exemple împrumutate din Mireasa din Ofertă, pe puntea superioară. Eram patru la rama aceea, cu to-A introdus întâmplările eroului său prin maxime din Codaţi în lanţuri, îmi amintesc cum priveam apa şi încercam şi a presărat comentarii morale profunde din Cain şi Mân scot cătuşele înainte de a

începe din nou să vâslim. Apoi, aşteptându-se să le folosesc pe toate. Doar atunci când a n apropiat de celălalt vas, iar toţi bărbaţii de pe vasul la Longfellow, a amuţit totul şi am ştiut că Charlie spunea au sărit peste parapete pe puntea noastră, bancheta mea vărul din ceea ce-şi amintea. ipt şi am rămas ţintuit pe podea, cu ceilalţi trei camarazi

- Ce părere ai despre asta? 1-am întrebat într-o seară de î: mine, iar rama cea mare a înţepenit peste noi.

ce am înţeles care era mediul ce-i stimula memoria, şi înair Aşa, şi mai departe? Ochii lui Charlie străluceau cu inten-a putea obiecta, i-am citit în întregime Saga Regelui Olaf. '. Se uita la zidul din spatele scaunului meu.

A ascultat cu gura deschisă, înflăcărat, bătând ritmul cu Nu ştiu cum ne-am luptat. Oamenii mă călcau pe spate şi nile pe partea exterioară a canapelei pe care era întins, pânăi întins pe jos. Apoi, vâslaşii noştri din partea stângă - le-am ajuns la Cântecul lui Einar Tamberskelver şi la versurille ramele lor, bineînţeles - au început să strige şi să schimbe 14 ' 15

direcţia vasului din vâsle. Auzeam apa plescăind, ne învârteai^ în cerc precum un cărăbuş şi ştiam, zăcând acolo întins, că st apropia o galeră care avea să ne ciocnească pe partea stângă Am reuşit doar să-mi ridic uşor capul şi să o văd lunecând peste parapet. Vroiam să ne ciocnim proră la proră, dar era deja prea târziu. Am reuşit să ne întoarcem foarte puţin, deoarece galera din dreapta noastră se agăţase de noi oprindu-ne din mişcare După care, fir-ar al naibii, a urmat o izbitură! Ramele noastre din partea stângă au cedat, în timp ce cealaltă galeră, cea care se mişca, înţelegi, s-a înfipt cu botul în ele. Apoi, ramele de pe puntea de jos au pătruns prin bordajul punţii de lemn, iar una dintre ele a sărit în aer şi a căzut aproape de capul meu.

- Ce a urmat apoi?

- Prora galerei afiată în mişcare le izbea înapoi prin propriile rame şi auzeam scandalul de pe puntea de jos. Apoi, botul ei ne-a prins aproape în mijloc şi ne-am înclinat pe o parte, iar oameni din partea dreaptă a galerei şi-au desprins cârligele şi şi-au desfăcut funiile aruncând diverse lucruri pe puntea superioară pe care ne aflam noi - săgeţi şi suliţe sau orice înţepa, iar noi înaintam spre partea stângă, în timp ce partea

dreaptă se scufunda, iar eu mi-am întors capul şi am văzut cum apa liniştită cuprindea partea dreaptă a parapetelor, după care s-a ondulat şi s-a izbit de o mulţime dintre noi, cei din partea dreaptă; am simţit cum îmi loveşte moalele capului şi m-am trezit.

- O clipă, Charlie. Atunci când marea a acoperit parapetele, cum arăta? Aveam motivele mele să întreb asta. Un cunoscut de-al meu s-a aflat cândva pe un vas care s-a scufundat într-o mare liniştită, iar înainte de asta a văzut pentru o fracţiune de secundă nivelul apei neclintit, după care a căzut pe punte.

- Arăta exact ca o coardă de banjo întinsă la maxim, şi părea că era aşa de-o veşnicie, spuse Charlie.

- Exact! Celălalt spusese: „Arăta ca un fir de argint întins peste parapete şi aveam impresia că nu se va rupe niciodată". Plătise tot ce avea mai scump în afară de propria viaţă pentru această informaţie lipsită de importanţă, iar eu călătorisem mii de kilometri obositori pentru a-l întâlni şi a prelua cele ştiute de el. Dar Charlie, funcţionarul bancar, plătit cu douăzeci şi cinci de şilingi pe săptămână, el care nu mersese decât cu omnibuzul 16

londonez, el ştia totul. Nu mă consola cu nimic faptul că o dată într-o altă viaţă a sa fusese forţat să plătească cu viaţa ceea ce câştigase. Şi eu, la rându-mi, probabil că am murit de nenumărate ori, însă, în urma mea, uşile au fost închise, căci altfel aş fi putut folosi cunoştinţele acumulate.

- Şi apoi? am întrebat, încercând să-mi ascund invidia.

- A fost ciudat însă faptul că, în toată această dezordine, nu mi-a fost deloc frică şi nu am fost uimit. Era ca şi cum luasem parte la o mulţime de lupte, căci aşa i-am şi spus celui de lângă mine în timp ce vâsleam, însă nemernicul de supraveghetor nu a vrut să ne desfacă lanţurile pentru a avea o şansă. Spunea mereu că vom fi cu toţii liberi după ce vom fi trecut printr-o luptă, dar n-am mai ajuns să fim; n-am fost nicicând. Charlie şi-a scuturat capul cu tristeţe.

-Ce ticălos!

-A fost, într-adevăr. Niciodată nu ne-a dat destulă hrană, iar uneori ne era atât de sete, încât eram nevoiţi să bem apă sărată. Şi acum mai simt gustul acela sărat.

-Acum spune-mi câte ceva despre portul unde a avut loc lupta.

- Nu am visat nimic despre port. Ştiu însă că era un port, deoarece eram legaţi de un inel de pe un zid alb, iar suprafaţa pietrelor din apă era acoperită cu lemn pentru ca pintenul vasului să nu se crape, atunci când valul ne zguduia.

- Ciudat. Eroul nostru comanda în galeră, nu-i aşa?

- Şi încă cum! A stat lângă proră şi a strigat ca un nebun. El 1-a ucis pe supraveghetor.

- Dar v-aţi înecat cu toţii, nu-i aşa, Charlie?

- Nu pot să-mi dau seama exact, spuse el nedumerit Galera trebuie să se fi scufundat complet, şi totuşi cred că eroul a supravieţuit. Poate că s-a căţărat pe vasul care ne-a atacat. Bineînţeles că nu am putut însă vedea acest lucru. Deja murisem, înţelegi? Charlie s-a înfiorat uşor şi s-a plâns că nu-şi putea aminti mai multe.

Nu am forţat nota, însă, spre satisfacţia mea de a constata starea de ignoranţă în care se afla în ceea ce priveşte activitatea propriei sale minţi, i-am prezentat în mod intenţionat romanul Metempsihoză al lui Mortimer Collins şi i-am oferit o relatare pe scurt a subiectului, înainte ca el să deschidă cartea.

- Ce aiureli! spuse el, cu toată sinceritatea, după o oră. Nu înţeleg absurdităţile astea legate de planeta roşie Marte şi rege şi restul. Dă-mi volumul lui Longfellow din nou.

I-am înmânat cartea şi m-am apucat să scriu tot ceea ce-mi aminteam din descrierile sale legate de lupta de pe mare, apelând la el din când în când pentru confirmarea faptelor şi a detaliilor, îmi răspundea fără a-şi ridica ochii de pe carte, ca şi cum tot ceea ce vroia să cunoască se afla imprimat pe pagina aceea din faţa sa. îi vorbeam cu un ton normal pentru ca fluxul povestirii sale să nu fie întrerupt, căci ştiam că nu era atent la ceea ce îmi spune, de vreme ce gândurile sale erau departe, pe mare, cu Longfellow.

- Charlie, cum 1-au ucis vâslaşii pe supraveghetor, atunci când s-au răsculat? 1-am întrebat eu.

- Au rupt banchetele şi i-au spart capul cu ele. Asta s-a întâmplat în timp ce marea era învolburată. Unul dintre supraveghetori de pe puntea de jos a alunecat de pe scândura din mijloc şi a căzut printre vâslaşi. L-au sugrumat cu lanţurile, înghe-suindu-l într-o parte a vasului, până ce a murit. Şi era prea întuneric pentru ca supraveghetorul celălalt să vadă ce se întâmplase. Când a venit să vadă ce se întâmplă, şi acesta a

fost târât şi sugrumat, iar cei de pe puntea inferioară s-au luptat şi şi-au făcut loc până sus, cu bucăţi din banchete atârnându-le în spate. Cum mai urlau!

- Şi ce s-a întâmplat după aceea?

- Nu ştiu. Eroul a dispărut - cu barba sa roşcată şi părul său roşcat cu tot. Asta după ce a pus stăpânire pe galera noastră, cred.

Vocea mea 1-a deranjat şi a gesticulat uşor cu mâna stângă, aşa cum face cineva când este întrerupt în mod neplăcut.

- Nu mi-ai spus până acum că era roşcat, sau că a capturat galera voastră, i-am spus eu, după un interval discret de timp.

Charlie nu şi-a ridicat ochii.

- Era la fel de roşcovan ca un urs roşcat, spuse el distrat. Provenea din partea de nord; aşa se spunea prin galeră, când căuta vâslaşi - nu sclavi, ci oameni liberi. După aceea - după ani şi ani - am primit veşti de pe un alt vas sau din altă parte, cum că se întorsese...

Buzele sale fremătau în linişte. Citea cu frenezie un poem dintr-o carte.

- Dar unde fusese atunci? Aproape că şopteam fiecare propoziţie, pentru a ajunge delicat la acea parte a creierului lui Charlie care lucra în favoarea mea.

- Pe plaje - lungile şi minunatele plaje! a venit răspunsul, după un minut de tăcere.

- La Furdurstrandi? am întrebat eu, fremătând din cap până-n picioare.

- Da, la Furdurstrandi, răspunse pronunţând cu totul altfel cuvântul. Iar eu, la rându-mi, am văzut... Iar vocea s-a stins.

- Ştii ce-ai spus? am strigat eu, imprudent, îşi ridică ochii, dezmeticit.

- Nu! Tare aş vrea să-ţi laşi tovarăşul să citească în linişte. Ascultă aici:

- Dar Othere, bătrânul căpitan de mare, un moment n-a ezitat Până ce regele l-a ascultat Iar apoi, din nou pana o luă Şi fiece cuvânt notă. Iar către regele saxon, Ridicându-şi nobilul său cap, în cinstea adevărului, întinse mâna sa arsă de soare şi grăi, Priviţi acest dinte de morsă!

Pe Jupiter, ce fel de oameni trebuie să fi fost ăştia să navigheze pe unde apucau, neştimd niciodată încotro vor

ajunge! Ha!

- Charlie, 1-am rugat eu, dacă ai putea fi măcar pentru un minut, două receptiv 1-aş face pe eroul nostru din povestire la fel de bun ca şi Othere.

- Uf! Longfellow a scris poemul acela. Nu-mi mai pasă de scris. Vreau să mă dedic cititului.

Categoric, nu avea nici un chef, şi, înfuriat de ghinionul meu, I-am părăsit. Imaginaţi-vă că vă aflaţi la uşa trezoreriei lumii întregi, păzite de un copil - un copil leneş şi iresponsabil care se joacă de-a v-aţi ascunselea - de a cărui bunăvoinţă depinde obţinerea cheii, şi veţi înţelege abia pe jumătate suferinţa mea. Până în seara aceea, tot ceea ce-mi povestise Charlie se încadra în genul

de aventuri ale unui sclav grec de galeră. Dar acum, îmi vorbise de nişte aventuri nebuneşti cu vikingi, sau altfel cărţile nu aveau nici o valoare, despre aventurile pe mare ale lui Thorfin Karlseme navigând către Wineland, care era America în secolul al IX-lea sau al X-lea. îmi descrisese bătălia din port pe care o văzuse, precum şi propria sa moarte. Toate acestea reprezentau un salt în trecut mult mai surprinzător. Să fi fost oare posibil să fi sărit peste alte zeci de vieţi dinainte, amintindu-şi ca prin ceaţă un episod ce avusese loc cu o mie de ani mai târziu? Era o aiureală care te scotea din sărite, iar partea cea mai proastă era că Charlie Mears, aflat în starea sa normală, era ultimul om din lume care o putea clarifica. Nu puteam decât să aştept şi să privesc, dar, în acea noapte, m-am dus la culcare cu mintea plină de cele mai fantastice închipuiri. Orice ar fi fost posibil, dacă memoria lui odioasă ar fi rezistat.

Aş putea rescrie Saga lui Thorfin Karlsefhe aşa cum nu mai fusese scrisă până atunci, aş putea povesti despre prima descoperire a Americii, cu mine însumi ca descoperitor. Dar depindeam în totalitate de Charlie, şi atâta vreme cât exista un volum ieftin de-al lui Bohn la îndemâna sa, Charlie nu avea de gând să spună nimic. Nu am îndrăznit a-l blestema în mod direct; abia dacă am cutezat să-i împrospătez memoria, căci aveam de-a face cu întâmplări ce avuseseră loc cu o mie de ani în urmă, spuse de un tânăr din vremea mea, iar un astfel de tânăr este afectat de fiecare schimbare de ton şi de fiecare părere spusă cu entuziasm, astfel că minte chiar şi atunci când vrea să spună adevărul.

Nu 1-am mai văzut timp de aproximativ o săptămână. Următoarea noastră întâlnire a fost pe strada Gracechurch, iar el avea un cosor legat la brâu. Traversa London Bridge pentru afaceri, şi 1-am însoţit. Era foarte mândru de importanţa cărţii sale, pe care o amplifica la maxim. Pe când treceam pe lângă Tamisa, ne-am oprit pentru a ne uita la un vapor de unde se des-cărcau plăci mari de marmură albă şi cafenie. O barjă plutea în derivă ajungând în pupa vaporului, iar o vacă singuratică de pe barjă răgea. Faţa lui Charlie şi-a schimbat expresia, trecând de la cea a unui funcţionar bancar la aceea a unui om necunoscut şi - deşi nu i-ar fi venit să creadă - mult mai viclean, îşi flutură braţul peste balustrada podului şi râzând foarte tare, spuse:

- Când au auzit taurii noştri, Skroelings au fugit! 20

Am aşteptat o clipă, însă barja şi vaca dispăruseră pe după prora vaporului până să răspund.

- Charlie, ce crezi că sunt aceşti Skroelings?

- N-am auzit de ei în viaţa mea. Sună ca o nouă denumire pentru pescăruşi. Ce curios eşti! spuse el. Trebuie să merg la casieria companiei de omnibuze, care-i acolo. Mă aştepţi ca să luăm masa împreună mai târziu? Am o idee pentru un poem.

- Nu, mulţumesc. Trebuie să plec. Sigur nu ştii nimic despre Skroelings?

- Nu, habar n-am, dădu el din cap şi se pierdu în mulţime, în Saga lui Eric cel Roşu sau în cea a lui Thorfin Karlsefhe se

spune că acum nouă sute de ani, pe când galerele lui Karlsefhe au sosit la adăposturile lui Leif, pe care acesta le ridicase în ţinutul necunoscut numit Markland, care ar fi putut fi sau nu Rhode Island, Skroelings - iar Dumnezeu ştie cine or fi fost aceştia - au venit pentru a face comerţ cu vikingii şi au fugit deoarece s-au înspăimântat de răgetele vitelor aduse de Thorfin pe vasul său. Dar ce Dumnezeu putea şti un sclav grec despre toată povestea asta? Rătăceam pe străzi încercând să dezleg misterul, dar cu cât mă gândeam mai mult, cu atât devenea mai enigmatic. Un singur lucru părea clar, iar acea certitudine îmi tăie pentru moment respiraţia. Dacă ar fi să înţeleg pe deplin ceva, ar fi vorba nu doar despre una dintre vieţile trăite de sufletul lui Charlie Mears, ci despre o mulţime de vieţi separate trăite pe marea albastră!

Apoi am ocolit situaţia.

Evident, dacă mi-aş folosi cunoştinţele, aş fi independent şi inaccesibil până când omenirea va ajunge la acelaşi grad de înţelepciune ca şi mine. Asta ar fi însemnat ceva, dar nu eram mulţumit. Părea îngrozitor de nedrept ca memoria lui Charlie să mă dezamăgească atunci când aveam mai multă nevoie de ea. Puteri divine din ceruri - m-am uitat în sus, privindu-le prin pâcla deasă - ştiau oare zeii vieţii şi ai morţii ce însemna asta pentru mine? Nimic mai puţin decât suprema faimă eternă care provine de la cel Unic şi aparţine doar unuia. Aş fi mulţumit -amintindu-mi de Clive, eram uluit de propria-mi cumpătare, -numai cu dreptul de a spune o poveste, de a aduce fie şi o contribuţie minoră literaturii contemporane. Dacă lui Charlie i-ar fi permisă redobândirea amintirilor timp de o oră - şaizeci

de minute scurte - amintirea tuturor vieţilor trăite pe parcursul a o mie de ani - aş renunţa la întreg profitul şi onoarea creaţiilor rezultate din povestirile sale. M-aş feri de freamătul ce ar urma pretutindeni în acel colţişor de pe pământ numit „lume". Creaţia ar fi prezentată sub anonimat. Ba mai mult, aş face să se creadă că alţii au scris-o. Aceştia ar angaja nişte englezi încăpăţânaţi, dornici să îşi facă reclamă, care să o promoveze peste hotare. Preoţii ar iniţia un mod de viaţă nou bazat pe ea, susţinând răspicat că e o viziune nouă şi că au eliberat omenirea de frica de moarte. Fiecare orientalist din Europa ar proslăvi-o în texte din limba sanscrită şi dialectul pali. Femei îngrozitoare ar inventa variante indecente legate de credinţa bărbaţilor în înălţarea spirituală a surorilor lor. Biserici şi religii s-ar lupta din pricina ei. în timp ce făceam semn unui omnibus să oprească pentru mine, am întrezărit încăierările care s-ar stârni în rândul a zeci de secte, toate proclamând „doctrina adevăratei metempsihoze aplicată noii lumi şi Noii Ere"; şi am văzut de asemenea ziarele englezeşti respectabile şovăind, ca nişte vite înfricoşate, la vederea minunatei simplităţi a povestirii. Mintea a sărit mai departe peste o sută - două sute - o mie de ani. Mi-a trecut prin faţa ochilor cum unii ar deforma şi masacra povestirea; doctrine rivale ar întoarce-o pe toate părţile până când, în cele din urmă, lumea apuseană care atârnă mai degrabă de frica morţii decât de speranţa vieţii, ar pune-o deoparte ca pe o superstiţie interesantă şi ar lua-o la goană în căutarea unui crez uitat de atât de mult timp, încât ar părea cu totul nou. Astfel am schimbat termenii învoielii pe care urma să

o fac cu zeii Vieţii şi ai Morţii. Doar să-mi îngăduie a cunoaşte, a scrie povestirea încredinţat pe deplin că am scris adevărul, iar apoi aş da foc manuscrisului ca semn al unui sacrificiu solemn. La cinci minute după ce ultimul rând ar fi fost scris, aş distruge totul. Dar trebui să-mi fie îngăduit a scrie totul cu deplină certitudine.

Nu am primit nici un răspuns. Culorile aprinse ale unui afiş mi-au atras atenţia şi mă întrebam dacă era înţelept sau prudent să-l ademenesc pe Charlie în mrejele unui hipnotizor, şi dacă, fiind pus în această situaţie, ar vorbi despre vieţile lui anterioare. Dacă ar face acest lucru şi dacă lumea 1-ar crede... însă Charlie ar fi înspăimântat şi agitat, sau ar deveni vanitos din pricina 22

interviurilor, în orice caz, ar începe să mintă, din frică sau vanitate. Era mai sigur dacă povestea se afla pe mâinile mele.

- Sunt nişte neghiobi foarte amuzanţi compatrioţii tăi englezi, spuse o voce aproape de mine, şi întorcându-se, am recunoscut o cunoştinţă de-a mea, un tânăr bengalez student la drept, pe nume Grish Chunder, al cărui tată îl trimisese în Anglia pentru a se cultiva. Bătrânul era un funcţionar de stat pensionat, iar dintr-un venit de cinci lire pe lună reuşise să-i acorde fiului său două sute de lire pe an şi responsabilitatea formării sale spirituale, într-un oraş în care se putea preface că este mezinul unui curţi regale şi să spună poveşti despre birocraţii indieni brutali care îi pedepsesc pe cei săraci.

Grish Chunder era un tânăr bengalez plinuţ, viguros, îmbrăcat cu o deosebită meticulozitate în redingotă, pantaloni deschişi, pălărie cu boruri mari şi mănuşi de culoarea pielii. Dar îl cunoşteam încă din zilele când brutalul guvern indian îi plătise studiile universitare, iar el colabora la SachiDurpan şi avea legături amoroase cu nevestele colegilor săi.

- Este foarte amuzant şi ridicol, spuse el şi dădu din cap uitându-se la afiş. Mă duc spre Clubul Northbrook. Vii şi tu?

Am mers cu el o vreme.

- Nu eşti în apele tale, spuse el. Ce te apasă? Vorbeşti foarte puţin.

- Grish Chunder, ai primit suficientă educaţie pentru a crede în Dumnezeu, nu-i aşa?

- O, da, aicil însă când merg acasă trebuie să respect superstiţiile populare şi să particip la ceremonii de purificare, iar

femeile din familia mea să aducă jertfe idolilor.

- Şi să atârni tulsi şi să sărbătoreşti purohit şi să fii primit înapoi în castă, ca să devii din nou un bun khuttri, tu, care eşti un liber-cugetător modern!

- Mi-ar plăcea foarte mult asta, spuse Grish Chunder, luat prin surprindere, „O dată devenit hindus, rămâi hindus pentru totdeauna". Dar mă interesează să aflu ceea ce cred englezii că ştiu.

- îţi voi. spune ceva ce ştie un anumit englez. E o poveste veche pentru tine.

Am început să-i spun povestea lui Charlie în engleză, dar Grish Chunder a pus o întrebare în graiul local, după care am

continuat povestirea în mod natural, în limba care se potrivea, în definitiv, nu ar fi putut fi spusă nicidecum în engleză. Grish Chunder m-a ascultat, dând din cap din când în când, iar apoi a venit la mine acasă, unde am terminat povestirea.

- Beshak, spuse el filozofic. Lekin darwaza bând hai. (Fără nici o îndoială, însă uşa este închisă). Am auzit vorbindu-se la mine în popor despre amintirea unor vieţi anterioare. Desigur, este o poveste veche pentru noi, dar să i se întâmple asta unui englez - unui Malechh care mănâncă carne de vită - un proscris. Pe Jupiter, este de-a dreptul neobişnuit!

- Proscris eşti tu însuţi, Grish Chunder! Mănânci carne de vită zilnic. Hai să ne gândim mai bine. Tânărul îşi aminteşte reîncarnările.

- Ştie acest lucru? spuse Grish Chunder paşnic, legănându-şi picioarele în timp ce stătea aşezat pe măsuţa mea. Acum vorbea în engleză.

- Nu ştie nimic. Crezi aş vorbi acum cu tine dacă ar fi ştiut? Continuă!

- Nu mai e nimic de spus. Dacă le povesteşti asta prietenilor tăi, vor spune că eşti nebun şi vor scrie în ziare. Să presupunem că îi dai în judecată pentru calomnie.

- Să excludem varianta asta categoric. Există vreo şansă să fie determinat să vorbească?

- Da, există. O, da! Dar, dacă ar vorbi, ar însemna ca lumea-ntreagă să se sfârşească imediat, să se prăbuşească şi să dai greş. Aceste lucruri sunt interzise, să ştii. După cum am spus, uşa este închisă.

- Nici o umbră de speranţă?

- Cum ar putea să fie? Eşti creştin, iar în cărţile religiei tale este interzis să mănânci din Copacul Vieţii, altfel mori. Cum să vă mai temeţi de moarte, dacă veţi cunoaşte cu toţii ceea ce prietenul tău habar nu are că ştie. Mi-e teamă să fiu lovit, dar nu mi-e teamă de moarte, căci ştiu eu ce ştiu. Vouă nu vă e teamă să fiţi loviţi, dar vă e teamă de moarte. Dacă nu v-ar fi, o, Doamne! Voi, englezii, aţi fi risipiţi peste tot într-o oră, tulburând echilibrul puterii şi creând răzmeriţe. Asta nu ar fi bine. Dar nu te teme. îşi va aminti din ce în ce mai puţin şi le va numi vise. După care va 24

uita complet. Am găsit toate astea într-o carte despre Wordsworth, când am trecut examenul la Arte, în Calcutta.

- Pare a fi o excepţie de la regulă.

- Nu există excepţii. Unele sunt mai puţin consistente în aparenţă, dar toate sunt la fel când ai de-a face cu ele. Dacă prietenul tău ţi-ar povestit una-alta şi aşa mai departe, din care să reiasă că şi-a amintit toate vieţile anterioare, sau un fragment dintr-una, nu ar mai rămâne la bancă nici măcar o oră. Ar fi concediat pe motiv că e nebun şi ar fi trimis la un spital de boli mintale. Cu siguranţă poţi înţelege asta.

- Bineînţeles că pot, însă nu mă refeream la el. Numele său nu trebuie să apară deloc în poveste.

- Ah, înţeleg! Povestea nu va fi niciodată tipărită. Poţi încerca.

- Asta şi vreau.

- De dragul renumelui şi al banilor, bănuiesc?

- Nu. De dragul de a scrie povestea. Pe onoarea mea că aşa ar fi.

- Chiar şi aşa, e imposibil. Nu te poţi juca cu zeii. E o poveste foarte frumoasă. Dar, cum se spune, opreşte-te aici. Gră-beşte-te; nu va mai dura mult.

- Ce vrei să spui?

- Exact ceea ce-ţi spun. Până acum nu s-a gândit nicicând la o femeie.

- Nici gând! Mi-am amintit câte ceva din confidenţele lui Charlie.

- Vreau să spun că nici o femeie nu s-a arătat interesată. Când se va întâmpla asta, totul va ruinat! Ştiu sigur. Sunt milioane de femei pe aici. Servitoare, de exemplu.

M-am cutremurat la gândul că povestea mea ar putea fi ruinată de o servitoare. Şi cu toate acestea, era foarte probabil să se întâmple.

Grish Chunder a rânjit.

- Da - şi încă fete drăguţe - vecine de-ale sale, sau poate de-ale altora. Primul sărut pe care îl va dărui şi de care-şi va aminti va şterge toate amintirile, sau...

- Sau ce? Aminteşte-ţi că nu e conştient de ceea ce ştie.

- Ştiu asta. Dacă nu se va întâmpla nimic, se va arunca în speculaţii financiare ca şi ceilalţi. E clar că aşa va fi. Cred că îţi dai şi tu seama că aşa va fi. Dar femeia va avea întâietate, cred eu.

Se auzi o bătaie în uşă, iar apoi Charlie se năpusti înăuntru. Fusese învoit de la birou, iar după privirea sa, mi-am dat seama că venise pentru a purta o lungă conversaţie; mai mult ca sigur cu poezii prin buzunare. Poeziile lui Charlie erau foarte plicticoase, dar uneori îl făceau să vorbească despre galeră.

Grish Chunder îl privi cu atenţie pentru un minut.

- Scuză-mâ, spuse Charlie stânjenit; nu ştiam că eşti cu cineva.

- Plec, spuse Grish Chunder.

La plecare, m-a luat cu el în vestibul.

- Acesta e omul tău, spuse el repezit, îţi garantez că nu va spune niciodată tot ceea ce vrei tu să auzi. Astea sunt fleacuri. Dar 1-am putea face să vadă anumite lucruri. Să zicem că ani face totul într-o joacă - nu-l mai văzusem nicicând pe Grish Chunder atât de entuziasmat - şi 1-am hipnotiza. Ei bine, ce crezi? îţi spun eu că ar putea vedea orice. Dă-mi voie să aduc cerneala şi camforul. Este un clarvăzător şi ne va spune foarte multe lucruri.

- Poate că este aşa cum spui tu, dar nu am de gând să îl dau pe mâna zeilor şi a diavolilor tăi.

- Nu îi va face rău. Se va simţi doar puţin confuz şi ameţit când se va trezi. Ai mai văzut tineri hipnotizaţi până acum.

- Tocmai de aceea. Nu vreau să mai văd aşa ceva. Ar fi mai bine să pleci, Grish Chunder.

A plecat, susţinând, în timp ce cobora, că iroseam singura mea şansă de a privi în viitor.

Acest lucru nu m-a impresionat nicidecum, eu fiind

preocupat de trecut, iar hipnotizarea unui tânăr privind adânc în oglindă nu avea cum să mă ajute. Am înţeles însă şi punctul de vedere al lui Grish Chunder.

- Ce brută mare de indian! spuse Charlie, când m-am întors la el. Ia priveşte, tocmai am terminat un poem; 1-am scris în loc să joc domino după prânz. Pot să ţi-l citesc?

- Dă-mi voie să îl citesc şi singur.

- Dar astfel se pierde din expresivitate. Şi oricum, întotdeauna îmi faci poeziile să sune ca şi cum rimele ar fi cu totul greşite.

- Citeşte-l tare arunci. Eşti la fel ca toţi ceilalţi. 26

Charlie mi-a citit cu voce tare poemul, care era cam la fel de prost ca şi majoritatea versurilor sale. Citise cărţile cu mare devotament, însă nu a fost deloc încântat când i-am spus că îl preferam pe Longfellow în varianta originală, fără digresiuni ă la Charlie.

După care am reluat fiecare rând în parte, iar Charlie combătea fiecare obiecţie şi corectare cu ceva de genul:

- Da, se poate să sune mai bine, însă nu înţelegi unde vreau eu să ajung.

Charles era, cel puţin într-o anumită măsură, foarte asemănător cu un anumit gen de poet.

Pe cealaltă parte a foii era o mâzgăleală şi 1-am întrebat ce era.

- Oh, asta nu e nicidecum poezie. Sunt nişte aiureli pe care le-am scris aseară înainte de a merge la culcare şi era prea mare bătaie de cap să mai caut şi rime; aşa că am făcut un fel de rimă albă în loc.

Iată rima albă a lui Charlie:

Am vâslit din greu pentru tine atunci când vântul ne era-mpotrivă, iar pânzele erau coborâte.

Am mâncat pâine cu ceapă pe când tu cucereai oraşe şi-am alergat la bord când tu erai înfrânt de inamic,

Pe timp de vreme bună, căpitanii se plimbau pe punte fredonând cântece, dar noi eram tot jos.

Ieşinam cu bărbia pe vâsle, dar tu nu ne vedeai încetinind căci tot vâsleam înainte şi-napoi. Ne vei elibera vreodată oare?

Sarea făcea vâsla tare ca pielea de rechin; genunchii ne erau tăiaţi şi crăpaţi până la oase; părul ni se lipea de frunte; iar buzele ne erau uscate şi zdrelite până la gingii, iar tu ne

biciuiaipentru că nu mai puteam vâsli. Ne vei elibera vreodată oare?

Dar peste puţin timp, ne vom strecura prin orificiile pentru rame, aşa cum apa trece prin pana de vâslă, şi chiar de le vei spune altora în locul nostru să vâslească, nu ne vei prinde niciodată, până ce vei prinde bătaia de vâslă şi vei lega vânturile în pânze. Hei! Ne vei elibera vreodată oare?

- Hm. Ce e bătaia de vâslă, Charlie?

- Apa bătută de vâsle. Acesta e genul de cântec pe care 1-ar putea cânta în galeră. N-ai de gând să termini o dată povestea aceea şi să-mi dai o parte din profit?

- Depinde doar de tine. Dacă mi-ai fi spus mai multe despre eroul tău de la început, poate că până acum ar fi fost gata. Eşti atât de evaziv cu noţiunile tale.

- Vreau să-ţi dau doar conceptul în general - umblatul hai-hui şi lupta din întreaga poveste. Nu poţi completa restul detaliilor de unul singur? Fă-l pe erou să salveze o fată de pe un vas cu piraţi şi să o ia de nevastă sau ceva.

- Eşti de foarte mare ajutor. Bănuiesc totuşi că eroul a trecut prin numeroase aventuri înainte de a se căsători.

- Atunci, fă-l un individ foarte viclean - genul de om abject - un fel de om politic care se ocupa cu negocieri pe care nu le respecta - un om cu părul negru care se ascundea sub catarg atunci când începea lupta.

- Dar spuneai zilele trecute că era roşcat.

- Imposibil. Fă-l să aibă părul negru neapărat. Nu ai pic de imaginaţie.

Văzând că tocmai descoperisem principiile ce stăteau la baza frânturilor de memorie, fals denumită imaginaţie, m-am simţit îndreptăţit să râd, dar m-am abţinut, de dragul povestirii.

- Ai dreptate, Tu eşti acela cu imaginaţia. Aşadar un individ cu părul negru, pe un vas cu mai multe punţi, am spus eu.

- Nu, un vas fără punte - un vas mare. Era de-a dreptul enervant.

- Vasul tău a fost conceput şi construit cu punţi; tu însuţi ai spus asta, am protestat eu.

- Nu, nu, nu vasul acela. Acela avea câteva punţi, deoarece - la naiba, ai dreptate. M-ai făcut să mă gândesc la erou ca fiind roşcat. Normal că dacă era roşcat, vasul trebuie să

fie unul fără punţi, cu pânze vopsite.

Cu siguranţă, m-am gândit, îşi va aminti acum că a slujit pe cel puţin două galere - pe una grecească cu trei punţi, ca „om politic" şi apoi pe cea a vikingilor de tipul unui monstru marin, pe postul bărbatului „roşcat precum un urs roşcat" care se ducea la Markland. Diavolul m-a împins să vorbesc.

- De ce spui „normal", Charlie? 1-am întrebat eu.

- Nu ştiu. îţi baţi joc de mine?

Pentru moment, fluxul fusese întrerupt. Am luat un carneţel şi m-am prefăcut că iau notiţe de zor. 28

- Este o adevărată plăcere să lucrez cu un tânăr atât de fantezist ca tine, am spus eu după o pauză. Felul în care ai creionat personajul principal este de-a dreptul minunat.

- Chiar crezi asta? a răspuns el, îmbujorat de plăcere. Adesea îmi spun că în mine zace mai mult decât crede mă... - decât cred alţii.

- Chiar mai mult decât atât.

- Atunci îmi dai voie să trimit un eseu despre „Metodele funcţionarilor bancari" la Tit-Bits, şi să primesc premiul de o guinee?

- Nu la asta mă refeream eu de fapt, prietene; poate ar fi mai bine să aştepţi puţin şi să continuăm povestea cu galera.

- Ah, dar n-o să primesc nici un fel de avantaj pentru asta. Tit-Bits mi-ar publica numele şi adresa dacă aş câştiga. De ce zâmbeşti? Chiar aşa ar face.

- Ştiu asta. Ce-ar fi să faci o plimbare? Vreau să mă uit puţin peste notiţele povestirii.

Acest tânăr nesuferit care tocmai plecase, puţin jignit şi deznădăjduit, se poate să fi fost unul dintre membrii echipajului de pe Argo - şi trebuie să fi fost fără doar şi poate sclav sau tovarăş al lui Thorfin Karlsefne. De aceea manifesta un interes vădit pentru concursurile cu premii în guinee. Amintindu-mi ceea ce-mi spusese Grish Chunder, am izbucnit în râs. Zeii Vieţii şi ai Morţii nu i-ar permite niciodată lui Charlie Mears să vorbească în deplină cunoştinţă de cauză despre vieţile sale din trecut, iar eu trebuia să pun cap la cap tot ce-mi spusese el cu ajutorul propriilor mele invenţii modeste, în timp ce Charlie scria despre metodele funcţionarilor bancari.

Am adunat toate notiţele şi le-am aşternut pe o filă; iar rezultatul obţinut nu era îmbucurător. Le-am citit din nou. Cu

excepţia luptei din port, totul putea fi compilat din cărţile altor autori. Despre aventurile de pe un vas viking se scrisese de multe ori până atunci; istoria unei galere greceşti cu sclavi nu era nici ea o noutate, şi, deşi scrisesem despre amândouă, cine putea să pună la îndoială sau să confirme precizia detaliilor mele? Aş putea în aceeaşi măsură să scriu o poveste despre ceva ce avea să urmeze peste două mii de ani. Zeii Vieţii şi ai Morţii erau vicleni, aşa cum intuise Grish Chunder că erau. Nu aveau de gând

să permită nici o scăpare ce putea tulbura minţile oamenilor. Deşi eram convins de acest lucru, nu puteam să las povestea la o parte, în următoarele săptămâni, fiecare reacţie era urmată de exaltare de nenumărate ori. Stările mele de spirit variau o dată cu soarele lunii martie şi cu dansul norilor pe cer. Noaptea, sau; în zorii unei minunate zile de primăvară, aveam senzaţia că pu-, team scrie povestea şi că eram în stare să mut astfel continen-' tele. In după-amiezile umede, în bătaia vântului, aveam certitudinea că povestea putea fi scrisă, dar până la urmă se dovedea a fi nimic mai mult decât o operă falsă, o imitaţie prăfuită de pe strada Wardour. Apoi îl blestemam pe Charlie în nenumărate feluri - deşi nu era vina lui. El părea a fi ocupat cu întreceri premiate, şi îl vedeam din ce în ce mai rar, pe măsură ce trecea timpul, iar pământul se umplea de crăpături şi apoi se usca, spre vară. Nu vroia să citească sau să vorbească despre ceea ce scria, iar în vocea sa se putea simţi un ton nou de ambiţie. Abia dacă îi mai aminteam despre povestea galerei, atunci când ne întâlneam; dar Charlie făcea aluzii la ea cu fiecare ocazie, fiind mereu povestea de pe urma căreia se puteau scoate bani.

- Cred că merit douăzeci şi cinci la sută, pe puţin, nu-i aşa, spunea el, cu o sinceritate minunată. Eu am furnizat toate ideile, nu-i aşa?

Această lăcomie pentru bani constituia o nouă latură a firii sale. Presupuneam că se dezvoltase în Oraş, unde Charlie dobândise vorbirea tărăgănată pe nas a omului needucat.

- Când va fi gata povestea, vom vorbi despre asta. Nu reuşesc să o duc la bun sfârşit, deocamdată. Şi eroul roşcat şi cel cu părul negru sunt la fel de dificili.

Stătea lângă foc, uitându-se la cărbunii roşiatici.

- Nu înţeleg ce ţi se pare atât de dificil. Totul e atât de clar

pentru mine, răspunse el.

O scânteie se aprinse şi sări în aer, printre zăbrele, iar apoi sfârâi încet.

- Să zicem că mai întâi luăm aventurile eroului roşcat, de la momentul în care a venit în sud la galera mea pe care a cucerit-o şi a navigat către plajă.

Acum ştiam că era mai bine să nu-l întrerup pe Charlie. Nu aveam la îndemână nici hârtie, nici stilou, şi nu îndrăzneam să

30

mă mişc, pentru a nu întrerupe fluxul. Scânteia izbucni, iar vocea lui Charlie scăzu în intensitate până aproape de şoaptă, şi spuse o poveste despre navigarea unei galere fără punţi, către Furdurstrandi, despre apusuri de soare oglindindu-se pe mare în larg, văzute seară de seară pe după linia curbată a unei singure pânze, când vârful galerei cresta centrul discului ce se cufunda în mare, şi „după care navigam, căci nu aveam nici un ghid" grăi Charlie. A vorbit despre debarcarea pe o insulă şi explorări prin pădurile acesteia, unde echipajul a ucis trei oameni, pe care îi găsise dormind la umbra unor pini. Spiritele acestora, spuse Charlie, au venit după galeră, înotând, iar oamenii din echipaj au aruncat în ei cu ce aveau la îndemână, şi 1-au dat peste bord pe unul de-ai lor, drept sacrificiu pentru zeii pe care îi supăraseră. Apoi, după ce s-au terminat proviziile, au mâncat alge marine şi li s-au umflat picioarele, iar conducătorul lor, bărbatul roşcat, a ucis doi vâslaşi care se râsculaseră, iar după un an petrecut prin păduri, au înălţat pânzele şi au pornit către ţara lor, iar un vânt ce nu se mai sfârşea i-a dus acasă în deplină siguranţă, astfel că peste noapte au putut dormi. Charlie a povestit toate acestea şi multe altele. Uneori, vocea era atât de joasă încât nu puteam auzi cuvintele rostite, deşi aveam fiecare nerv încordat la maxim. A vorbit despre conducătorul lor, bărbatul roşcat, aşa cum un păgân vorbeşte despre zeul său; căci el era acela care-i înveselea sau îi ucidea, aşa cum considera de cuviinţă; şi tot el era acela care i-a purtat timp de trei zile prin gheaţa plutitoare, pe fiecare sloi de gheaţă stând înghesuite bestii ciudate care „au încercat să se ţină după noi", spuse Charlie, „iar noi le respingeam cu vâslele".

Scânteia se stinse, iar focul se linişti, după un trosnit scurt, în fundul căminului. Charlie se opri din povestit, iar eu tăceam.

- Pe Jupiter! spuse el, în cele din urmă, scuturându-şi

capul. M-am tot uitat la foc până ce-am început să ameţesc. Ce vroiam să spun?

- Ceva în legătură cu galera.

- îmi amintesc acum. Am douăzeci şi cinci la sută din profit, nu-i aşa?

-Ai cât vrei, după ce termin povestea.

- Vroiam să mă asigur. Acum trebuie să plec. Am... am o întâlnire. Şi a plecat.

De-aş fi fost atent, aş fi ştiut că acel murmur întrerupt de deasupra focului era cântecul de lebădă al lui Charlie Mears. Dar 1-am luat drept preludiul revelaţiei depline. In sfârşit aveam să-i înşel pe Zeii Vieţii şi ai Morţii!

Când Charlie a venit din nou la mine, 1-am primit încântat. Era agitat şi stânjenit, dar ochii săi erau scăldaţi în lumină, iar buzele, uşor depărtate.

-Am scris un poem, spuse el; iar apoi continuă imediat: Este cel mai bun de până acum. Citeşte-I. Mi 1-a încredinţat şi s-a retras către fereastră.

M-am încruntat în sinea mea. Următoarea jumătate de oră avea să fie dedicată criticii - adică laudei - poemului, îndeajuns încât să-l mulţumească pe Charlie. Apoi, am descoperit motive întemeiate să mă încrunt, căci Charlie, renunţând la versurile sale preferate cu o anumită măsură, se lansase către versuri mai scurte, retezate, cu un motiv literar în spatele lor. Iată ce-am citit:

Ziua e prea-frumoasă, iar vântul suflă plin de viaţă
Pe după dealuri,
Copacii fremătând în voia sa,
Răzvrăteşte-te, o prea-măreţe vânt
Precum în vene sângele-mi clocoteşte!
O Cer senin, o Pământ sublim;
Ea mie mi s-a oferit, şi ea a mea!
Fie ca bolovanii încremeniţi să îmi audă strigătul,
Şi să se-nveselească aşa cum sunt de piatră!
E doar a mea! O, vajnic pământ, ea e de partea mea,
Inveseleşte-te! Primăvara e aici;
Inveseleşte-te; iubirea mea este nepreţuită!
Peste recolta ta bogată e vădită!
Toţi muncitorii depe-ale tale câmpuri să-mi simtă bucuria
Când la grăparea timpurie li se arată voioşia!

- Da, este vorba despre grăparea timpurie, fără îndoială, am spus eu, cu sufletul îngrozit, iar Charlie a zâmbit, fără a răspunde însă.

Nor roşiatic de la apus, împrăştie vestea cea mare;
Sunt victorios aşa că întâmpină-mă, soare,
Stăpân al lumii absolut
Şi-n al meu suflet în sfârşit ai apărut! 32

- Ei bine? întrebă Charlie, privind peste umărul meu. Am găsit că nu era tocmai un lucru bun, ba chiar nefast,

când a aşezat încet o fotografie peste foaia de hârtie - fotografia unei fete cu părul cârlionţat şi o gură lipsită de expresivitate.

- Nu-i aşa că e... e minunat? şopti el, roşu până-n vârful urechilor, învăluit în misterul trandafiriu al primei iubiri. Nici n-am ştiut; nici n-am avut timp să-mi dau seama, a venit ca o lovitură de trăsnet.

- Da. Aşa vine, ca o lovitură de trăsnet. Eşti fericit, Charlie?

- Dumnezeule... mă... mă iubeşte!

S-a aşezat repetând ultimele cuvinte pentru el. M-am uitat la faţa sa fără pic de păr, la umerii înguşti deja aplecaţi de la munca de birou, şi mă întrebam când, unde şi cum iubise în vieţile sale din trecut.

- Ce are să spună mama ta? 1-am întrebat cu voioşie.

- Nu-mi pasă ce va spune ea.

La vârsta de douăzeci de ani, lucrurile pe care cineva nu dă doi bani ar trebui să fie multe, în mod normal, dar mama nu trebuie să fie printre acestea. I-am spus aceasta cu delicateţe; iar el a început să o descrie aşa cum Adam probabil că a descris frumuseţea, gingăşia şi splendoarea Evei, animalelor din Paradis, întâmplător, am aflat că Ea era vindea tutun într-o prăvălie, avea o slăbiciune pentru rochiile drăguţe, şi îi spusese deja de patru sau cinci ori că nu fusese niciodată sărutată de un bărbat.

Charlie vorbea în continuu despre ea; în timp ce eu, aflat la mii de ani distanţă de el, mă gândeam la începutul unor lucruri. Acum înţelegeam de ce Zeii Vieţii şi ai Morţii închideau cu atâta grijă uşa în urma noastră. Şi anume pentru nu ne putea aminti primele noastre iubiri. De n-ar fi aşa, într-o sută de ani lumea noastră nu ar mai avea locuitori.

-Revenind la povestea noastră despre galeră... am spus

eu, cu şi mai multă voioşie în grai.

Charlie ridică privirea ca şi cum ar fi fost lovit. Galeră... ce galeră? Doamne Dumnezeule, nu glumi, omule! E ceva serios! Nici nu-ţi închipui cât de serios e!

Grish Chunder avea dreptate, Charlie simţise gustul iubirii unei femei care, ucide amintirile, iar cea mai minunată poveste din lumea nu avea să mai fie scrisă niciodată.

POVESTEA LUI MUHAMMAD DIN

Cine este fericit? Acela care vede acasă copilaşi cu ţărână pe creştet, sărind, căzând şi plângând.

- Munichandra, traducere de Profesorul Peterson.

Mingea de polo era veche, ruptă, spartă şi cu adâncituri. Stătea pe cămin printre ţevile de pipe pe care Imam Din, khitmatgar, le curăţa pentru mine.

- Cel născut în rai doreşte această minge? întrebă Imam Din, cu respect.

Cel născut în rai nu o aprecia în mod deosebit. Dar la ce îi folosea o minge de polo unui khitmatgarl

- înălţimea voastră, am un băieţel. A văzut această minge şi vrea să se joace cu ea. Nu o vreau pentru mine.

Nimeni nu ar îndrăzni nici pentru o secundă să îl acuze pe impunătorul bătrân Imam Din că ar vrea să se joace cu mingi de polo. A dus mingea uzată în verandă. După care urmă o ploaie de scârţâituri vesele, un tropăit de picioare mici şi zgomotul mingii care sărea, în mod evident, băieţelul aşteptase afară pentru a-şi lua în stăpânire comoara. Dar cum reuşise să vadă mingea de polo?

în ziua următoare, întorcându-mă de la serviciu cu jumătate de oră mai devreme decât de obicei, am observat o siluetă mică în sala de mese - mică, grăsuţă, într-un tricou ridicol de nepotrivit, care îi venea poate până la jumătatea pântecelui dolofan. Se plimba prin cameră cu degetul mare în gură, fredonând pe când trecea în revistă fotografiile. Fără îndoială, acesta era „băieţelul".

Bineînţeles, nu avea ce căuta în camera mea, dar era atât de absorbit de descoperirile sale, încât nu mă observă în pragul uşii. 34

Am intrat în cameră şi 1-am luat prin surprindere. S-a aşezat pe jos cu răsuflarea tăiată, cu ochii şi gura căscate. Ştiam ce avea să urmeze şi am plecat repede de-acolo, auzind în urmă

un urlet lung, uscat, care ajunse în camerele servitorilor mult mai repede decât vreun ordin de-al meu. în zece secunde Imam Din era în sala de mese. Apoi izbucniră hohote de disperare şi m-am întors pentru a-l găsi pe Imam Din certându-l pe micul păcătos care îşi folosea cea mai mare parte a tricoului pe post de batistă.

- Acest băiat, spuse Imam Din, este un budmash - un mare budmash. Fără îndoială, va merge \ajail-khana pentru purtarea sa.

Vinovatul urlă din nou, iar Imam Din îşi ceru din nou mii de scuze faţă de mine.

- Spune-i copilului, am zis eu, că Sahib nu este supărat, şi ia-l de aici. Imam Din îi transmise iertarea mea vinovatului, care acum îşi adunase tot tricoul în jurul gâtului, ca un lanţ, iar urletul se transformă într-un oftat. Cei doi se îndreptară către uşă.

- Numele său, spuse Imam Din, ca şi cum numele ar fi făcut parte din infracţiune, este Muhammad Din, şi este un budmash.

Eliberat de pericol, Muhammad se întoarse în braţele tatălui său şi spuse solemn:

- Este adevărat că numele meu este Muhammad Din, Sahib, dar nu sunt un budmash. Sunt bărbat!

Din acea zi îl cunoşteam pe Muhammad Din. Nu a mai venit în sala de mese, ci doar pe terenul neutru al grădinii. Ne salutam ceremonios, deşi conversaţia noastră se limita la „Talaam, Tahib" din partea lui şi „Salaam, Muhammad Din" din partea mea. în fiecare zi când mă întorceam de la birou, micul tricou alb şi trupul mic şi îndesat se ridicau din umbra spalierului acoperit de plante agăţătoare unde se ascundeau. Şi în fiecare zi mă duceam să-mi văd calul acolo, pentru ca salutul meu să nu fie rostit neclar sau oferit necuviincios.

Muhammad Din nu avea nici un camarad. Obişnuia să meargă repede pe lângă clădire, să se ascundă în tufişurile de ricin şi să facă singur comisioane misterioase, într-o zi am dat peste un fel de construcţie pe care-o făcuse pe jos. îngropase

mingea de polo pe jumătate în praf şi înfipsese şase flori ofilite de gălbenele într-un cerc în jurul ei.

în afara cercului mai era un pătrat rudimentar, trasat din bucăţi de cărămidă roşie care alternau cu fragmente de porţelan

spart; între cele două se înălţa o grămăjoară de praf. Omul care scotea apă îi luă apărarea micului arhitect, spunând că era doar jocul unui copil şi nu îmi stricase prea mult grădina.

Dumnezeu mi-e martor că nu aveam nici o intenţie de a mă atinge de rezultatul trudei copilului, nici atunci, nici mai târziu, însă, în acea seară, plimbându-mă prin grădină, am dat din greşeală peste ea şi, fără să-mi dau seama, am călcat peste gălbenele, peste grămăjoara de praf şi fragmentele de farfurii, amestecându-le, fără nici o speranţă de a mai putea fi refăcute, în dimineaţa următoare, 1-am găsit pe Muhammad Din plângând încet lângă ruina în care îi transformasem munca. Cineva îi spusese, cu cruzime, că Sahib era foarte supărat pe el pentru că i-a distrus grădina şi i-a împrăştiat porcăria, înjurând în timp ce făcea asta. Muhammad Din a muncit o oră să şteargă orice urmă a bancului de praf şi a fragmentelor de porţelan, spunând, cu o faţă plânsă, parcă cerându-şi scuze „Talaam, Tahib", atunci când am venit acasă de la serviciu. După o cercetare rapidă, Imam Din îl informă pe Muhammad Din că bunăvoinţa mea fusese atât de mare, încât îi dădusem voie să se distreze după placul său. Imediat, copilul căpătă curaj şi începu să schiţeze planul unui edificiu care avea să eclipseze creaţia din gălbenele şi mingea de polo.

Timp de câteva luni, copilul excentric şi îndesat s-a rotit în orbita sa modestă printre tufişurile de ricin şi în praf, mereu realizând palate impunătoare din flori ofilite aruncate, din pietricele fine, uzate de apă, din bucăţele de sticlă spartă şi din pene care probabil fuseseră smulse de la păsările mele - mereu singur şi fredonând pentru sine.

într-o zi, în apropiere de una dintre ultimele sale mici construcţii, a apărut o scoică cu pete vesele şi m-am gândit că Muhammad Din ar trebui să construiască ceva mai puţin obişnuit cu ea. Nu am fost dezamăgit. Medita timp de o oră, iar ceea ce fredona deveni un cântec triumfător. Apoi, începu să contureze ceva în praf. Acest palat avea cu siguranţă să fie unul minunat, 36

deoarece în schiţă avea doi metri lungime şi un metru lăţime. Dar palatul nu a fost niciodată terminat.

în ziua următoare, Muhammad Din nu se mai afla în faţa trăsurii şi nu mai auzii nici un „Talaam, Tahib" când m-am întors de la lucru. Mă obişnuisem cu salutul, iar lipsa lui mă nelinişti. In

ziua următoare Imam Din îmi spuse că băiatul avea puţină febră şi avea nevoie de chinină. A primit medicamentul şi a fost văzut de un medic englez.

- Nu au vitalitate copiii ăştia, spuse doctorul, pe când părăsea camera lui Imam Din.

O săptămână mai târziu, deşi aş fi dat orice să evit acest lucru, pe drumul spre cimitirul musulman, 1-am întâlnit pe Imam Din însoţit de un prieten, purtând pe braţe, înfăşurat într-o bucată de pânză albă, tot ce mai rămăsese din micuţul Muhammad Din.

VREMEA VIITURII

Nu se poate trece râul în seara aceasta, Şahi b. Se spune că o căruţă cu boi a fost deja înghiţită de ape, iar ekka ce a pornit cu jumătate de oră înainte să vii nu a ajuns încă de partea cealaltă. Sahib se grăbeşte? Voi aduce elefantul pentru a trece apa prin vad. Ohe, mahout acolo în şopron! Aduceţi-l pe Ram Pershad, şi dacă el va face faţă curentului, atunci este bine. Un elefant nu minte niciodată, Sahib, iar Ram Pershad a fost despărţit de prietenul său Kala Nag. Şi el îşi doreşte să ajungă de partea cealaltă. Bravo! Bravo! Regele meu! Mergi până la jumătate, mahoutji, şi vezi ce spune râul. Bravo, Ram Pershad! O perlă de elefant, intră în râu! Loveşte-l în cap, prostule! Ţepuşa a fost făcută numai ca să te scarpine pe spatele tău gras, idiotule? Loveşte! Loveşte! Ce sunt bolovanii pentru tine, Ram Pershad, Rustum-ul meu, muntele meu de putere? Intră! Intră!

Nu, Sahibl Nu mai are rost. îi auzi răgetele, îi spune lui Kala Nag că nu poate veni. Vezi! Se învârte pe loc şi dă din cap. Nu este prost. Ştie ce vrea să zică Barhwi când este furios. Aha! într-adevăr, nu eşti prost, copilul meu! Salaam, Ram Pershad, Bahadur! Du-l sub copaci, mahout, şi ai grijă să mănânce. Bravo, şeful elefanţilor. Salaam lui Sirkar şi mergi la culcare.

Ce se poate face? Sahib trebuie să aştepte până ce apa scade. Va fi mai mică mâine dimineaţă, cu voia Domnului, sau cel târziu poimâine. De ce se înfurie Sahib atât de tare? Eu sunt servitorul său. Dumnezeu mi-e martor, nu eu am făcut apele să crească! Ce pot face? Coliba mea şi tot ce este înăuntru sunt în serviciul lui Sahib, şi începe să plouă. Haide, Domnul meu, cum să scadă râul dacă îi aduci injurii? Odinioară englezii nu erau aşa. Trăsura cu aprindere i-a înmuiat. Odinioară, când 38

mergeau cu caii ziua sau noaptea, spuneau că este un eşec dacă nu puteau trece un râu sau dacă o căruţă era împotmolită în noroi. Era voia lui Dumnezeu - nu era ca o trăsură cu aprindere care merge, merge şi care ar trece şi de diavol. Trăsura cu aprindere i-a stricat pe englezi. La urma urmei, ce înseamnă o zi pierdută, de fapt, ce înseamnă două zile? Sahib merge la propria nuntă, de este atât de grăbit? Ho! Ho! Ho! Sunt bătrân şi am văzut puţini ca Sahib. lartă-mă dacă am uitat de respectul ce li se cuvine. Sahib nu este supărat?

Propria nuntă! Ho! Ho! Ho! Mintea unui bătrân este ca un copac numah. Fruct, mugur, floare şi frunzele moarte ale anilor trecuţi, toate se dezvoltă împreună. Vechiul şi noul şi toate care au pierit din amintire, toate trei sunt acolo! Stai pe pat, Sahib, şi bea lapte. Sau - Sahib chiar vrea să-mi fumeze tutunul? Este bun. Este tutun din Nuklao. Fiul meu, care face armata acolo, mi 1-a trimis. Atunci fumează, Sahib, dacă ştii cum să mânuieşti ţeava. Sahib o mânuieşte ca un musulman. Ho! Ho! Unde a învăţat acest lucru? Propria nuntă! Ho! Ho! Ho! Sahib spune că nu este nici o nuntă? Este posibil ca Sahib să îmi spună adevărul mie, un negru? Atunci nu mă mir că se grăbeşte. L-am servit treizeci de ani, dar nu 1-am văzut niciodată pe Sahib atât de grăbit. Treizeci de ani, Sahib! Este foarte mult timp. Acum treizeci de ani acest vad se afla pe traseul bunjaras, şi am văzut două mii de căruţe cu boi traversându-l într-o singură noapte. Acum avem cale ferată, iar trăsura cu aprindere face buz-buz-buz, şi trec zeci de tone peste podul acela mare. Este minunat, dar vadul este singur, acum că nu mai sunt bunjaras care să înnopteze sub copaci.

Nu, nu te obosi să priveşti cerul. Va ploua până în zori. Ascultă! Bolovanii vorbesc în această seară în albia râului. Ascultă-i! Ţi-ar fi rupt oasele, Sahib, dacă încercai să treci. Vezi, am să închid uşa ca să nu intre ploaia. WahUAhi! Uh! Treizeci de ani pe malul vadului! Sunt bătrân şi - unde este uleiul pentru lampă?

Iertare, dar, din cauza vârstei, nu dorm mai profund decât un câine, şi te-ai îndreptat spre uşă. Priveşte, Sahib. Priveşte şi ascultă. Curentul este acum o jumătate întreagă de kos de la un

mal la celălalt - îl poţi vedea în lumina stelelor - şi sunt trei metri de apă înăuntru. Nu va scădea din cauza furiei din ochii ii tăi şi nu se va linişti din cauza blestemelor tale. Ce este mai pu*

i temic, Sahib - vocea ta sau vocea râului? Strigă-l - poate va fi ruşinat, întinde-te şi dormi, Sahib. Cunosc furia lui Barhwi atunci când a plouat pe colinele de la poalele munţilor. O dată am înotat prin râu, într-o noapte de zece ori mai urâtă decât aceasta şi, prin voia Domnului, am scăpat de la moarte când am ajuns la ecluză.

Pot să spun povestea? E foarte bună. îmi voi umple pipa.

S-a întâmplat acum treizeci de ani, când eram tânăr şi tocmai venisem la râu. Eram puternic pe atunci, iar bunjaras nu se îndoiau când ziceam că „se poate trece prin acest vad". Am înaintat cu greu toată noaptea, cu apa învolburată până la umeri, printre o sută de boi înnebuniţi de frică, şi i-am adus pe partea cealaltă, fără a pierde o copită. Când am terminat treaba, i-am adus pe oamenii care tremurau şi ei mi-au dat, drept recompensă, cel mai bun bou din cireada. Ce mare a fost onoarea mea! Dar astăzi, când plouă, iar râul creşte, mă târăsc în colibă şi schelălăi ca un câine. Nu mai am putere. Sunt bătrân, iar trăsura cu aprindere a lăsat vadul pustiu. Odininioară mi se spunea Cel Puternic al lui Barhwi.

Uite-te la faţa mea, Sahib - este faţa unei maimuţe. Iar braţul meu - este braţul unei femei, îţi jur, Sahib, că o femeie a iubit această faţă şi am ţinut-o în aceste braţe. Acum douăzeci de ani, Sahib. Crede-mă, este adevărat - acum douăzeci de ani.

Vino la uşă şi priveşte. Vezi un foc mic departe, în josul curentului? Este templul de foc, altarul lui Hanuman, din satul Pateera. La nord, sub steaua cea mare, se află satul însuşi, care este ascuns de o cotitură a râului. Este departe de înotat, Sahibl Ţi-ai scoate hainele şi te-ai aventura? Totuşi, eu am înotat până la Pateera - nu o dată, de multe ori; şi sunt crocodili în râu.

Iubirea nu cunoaşte castă; altfel, de ce aş fi căutat eu, un musulman şi fiul unui musulman, o femeie hindusă - văduva unui hindus - sora primarului din Pateera? Dar era chiar aşa. Oamenii din casa primarului au mers în pelerinaj la Muttra când ea era proaspăt căsătorită. Căruţa cu boi avea roţile argintate, iar femeia stătea după nişte perdele de mătase. Sahib, nu 40

m-am grăbit să-i transport, căci vântul a dat la o parte perdelele şi am văzut-o. Când se întoarseră din pelerinaj, băiatul care fusese soţul ei murise şi am văzut-o din nou în căruţa cu boi. Pe Dumnezeu, hinduşii sunt proşti! Ce conta dacă era hindusă sau Jain - dacă eşti gunoier, lepros sau întreg? M-aş fi

căsătorit cu ea şi i-aş fi făcut o casă lângă vad. A şaptea din cele nouă porunci spune că un bărbat nu trebuie să se căsătorească cu cineva care se închină la idoli? Şiiţii şi suniţii spun că un musulman nu se poate căsători cu cineva care se închină la idoli? Sahib este preot, de ştie atâtea? îi voi spune ceva ce nu ştie. în Dragoste, nu există nici şiit, nici sunit, nici interzis, nici idol. Iar cele nouă porunci sunt nişte paie pe care flacăra Dragostei le arde imediat. Este adevărat, aş fi luat-o, dar ce puteam face? Primarul ar fi trimis oamenii să-mi crape capul. Nu sunt - nu eram - speriat de cinci oameni, dar cine poate înfrunta jumătate de sat?

Prin urmare, obişnuiam să merg noaptea în satul Pateera, aceasta fiind înţelegerea noastră, şi acolo ne întâlneam prin lanuri. Nimeni nu ştia. Uite! Obişnuiam să trec pe aici, pe la mar-gmea junglei, la cotitura râului, acolo unde este podul de cale ferată şi apoi treceam cotul de pământ până la Pateera. Lumina altarului era călăuza mea în nopţile întunecate. Jungla de lângă râu este plină de şerpi - mici karaits care dorm pe nisip - şi mai mult, fraţii ei m-ar fi ucis dacă mă găseau în lan. Dar nimeni nu ştia - nimeni, în afară de noi doi, iar nisipul bătut de vânt al albiei râului îmi acoperea urmele, în lunile călduroase era uşor de trecut vadul spre Pateera, iar după primele ploi, când râul a crescut puţin, era iarăşi uşor. Am pus în balanţă puterea mea şi puterea curentului. Noaptea mâncăm aici în colibă şi beam acolo la Pateera. Ea a spus că o căutase un hoţ, Hirnam Singh, care era dintr-un sat din amonte, dar de pe acelaşi mal. Toţi sikhşii sunt nişte câini şi, în prostia lor, au refuzat acest dar al lui Dumnezeu - tutunul. Eram gata să îl distrug pe Hirnam Singh dacă se apropia vreodată de ea. Şi mai ales pentru că i-a spus că ştie că are un iubit şi că îl va aştepta şi îi va da primarului numele său dacă ea nu va fugi cu el. Ce ticăloşi sunt sikhşii!

După ce am aflat acestea, înotam mereu cu un cuţit ascuţit la brâu şi ferească Dumnezeu să se apropie cineva de mine. Nu

ştiam cum arată Hirnam Singh, dar aş fi omorât pe oricine s-ar fi aşezat între mine şi ea.

într-o noapte, la începutul sezonului ploilor, eram gata să merg la Pateera, chiar dacă râul era furios. Aceasta este natura lui Barhwi, Sahib. Imediat coboară un val de un metru şi 1-am văzut, între aprinsul unui foc şi gătitul unui chupatty, cum s-a

transformat dintr-un pârâiaş într-o soră a lui Jumna.

Când am părăsit acest mal era un banc de nisip la un metru mai jos şi m-am întors să îl prind, trăgându-mi sufletul acolo înainte de a continua. Dar ce nu ar face un tânăr din dragoste? Stelele luminau puţin, iar la jumătatea drumului de la bancul de nisip mi-a trecut pe lângă faţă o creangă a cedrului urât mirositor. Acesta era semn al unei ploi puternice la poalele dealului şi mai jos, fiindcă cedrul este un copac puternic şi crengile sale nu se rup uşor. M-am grăbit, iar râul m-a ajutat, dar înainte de a atinge bancul de nisip, am simţit pulsul curentului, ca şi cum ar fi fost în mine şi împrejurul meu, iar bancul de nisip dispăruse. Mă aflam pe coama unui val care trecea de la un mal la altul. Sahib s-a aflat vreodată într-o apă care nu te lasă să îţi foloseşti mâinile şi picioarele? Pentru mine, care mă aflam cu capul în apă, părea că nu exista decât apă pe faţa pământului, iar râul mă purta pe lemnul plutitor. Un om este foarte mic într-o viitură. Şi această viitură, deşi eu nu ştiam, era Marea Viitură despre care încă se vorbeşte. Ficatul meu era praf şi stăteam ca un buştean pe spate, temându-mă de moarte. Erau creaturi vii în apă, ţipând şi urlând cumplit - animale din pădure şi vite şi chiar se auzea vocea unui bărbat care cerea ajutor. Dar a venit ploaia, care a biciuit apa şi nu am mai auzit nimic decât urletul bolovanilor de jos şi urletul ploii de sus. Am fost purtat de val, luptându-mă să rezist. Este foarte greu să mori când eşti tânăr. Sahib poate să vadă podul de cale ferată de acolo? Iată luminile trenului poştal care merge la Peshawur! Podul se află acum la şase metri deasupra râului, dar în acea noapte, apa a trecut prin şipci, şi eu o dată cu ea, cu picioarele înainte. Se adunaseră foarte multe bucăţi de lemn acolo şi pe chei, dar nu m-am lovit tare. Numai râul mă împingea aşa cum omul mai puternic îl împinge pe cel slab. Abia am putut să mă ţin de şipci şi să mă caţăr pe talpa grinzii. Sahib, apa spumega peste 42

calea ferată, adâncă de aproape jumătate de metru! Imaginează-ţi ce viitură a fost. Nu auzeam nimic, nu vedeam nimic. Nu puteam decât să stau întins pe talpa grinzii, răsuflând cu greu.

După o vreme, ploaia a încetat şi au apărut pe cer câteva stele curate, iar la lumină am observat că apa cea neagră se întindea atât cât se vedea cu ochiul, iar apa se ridicase peste

calea ferată. Erau animale moarte între bucăţile de lemn de pe chei şi altele care îşi prinseseră gâtul în şipci şi altele care nu se înecaseră şi încercau să se ţină la suprafaţă agăţându-se de lemne - bivoli şi vite, un mistreţ, una sau două căprioare, şerpi şi şacali nenumăraţi. Trupurile lor erau înghesuite în partea stângă a podului, iar cele mai mici erau împinse prin şipci şi trase în aval.

Apoi stelele dispărură şi veni din nou ploaia proaspătă, râul crescând şi mai mult. Am simţit cum se mişcă podul sub mine aşa cum se mişcă un om înainte de a se trezi. Dar nu-mi era frică, Sahib. Jur că nu îmi era frică, deşi nu mai aveam putere în braţe. Ştiam că nu trebuie să mor până nu o mai văd o dată. Dar îmi era foarte frig şi simţeam că podul se prăbuşeşte.

Era un freamăt în apă, ca înainte de venirea unui val mare, iar podul îşi ridică partea laterală, astfel încât şipca dreaptă alunecă în apă, iar cea stângă se ridică. Pe cuvântul meu, Sahib, este adevărat! Aşa cum o barcă de piatră Mirzapore se înclină când bate vântul, astfel se ridică podul de pe Barhwi. Exact aşa şi nu altfel.

Am alunecat de pe talpa grinzii în apa adâncă, iar în spatele meu veni valul de furie al râului. I-am auzit vocea şi urletul părţii de mijloc a podului pe măsură ce se îndepărta de chei şi m-am cufundat, nemaiştiind nimic până când m-am ridicat în mijlocul marii viituri. Mi-am îndreptat braţul ca să înot când, ce să vezi! Am atins cu mâna părul împletit al unui bărbat. Era mort căci nimeni în afară de mine, Cel Puternic al lui Barhwi, nu ar fi supravieţuit în acea cursă. Murise de două zile pentru că se legăna deasupra şi mi-a fost de ajutor; râdeam atunci, ştiind sigur că o voi vedea şi că am să scap nevătămat. Aşa că mi-am înfipt degetele în părul bărbatului şi am coborât amândoi în aval - el, mort şi eu, viu. M-aş fi înecat fără acest ajutor: simţeam frigul în măduvă, carnea îmi era înmuiată pe oase. Dar cel care cunoştea cea mai mare putere a râului era ne-

înfricat. I-am dat drumul unde a vrut. în cele din urmă am ajuns într-un curent lateral care ne-a adus pe malul drept şi am încercat cu picioarele să mă ţin de el. Dar mortul se legăna foarte tare în curent şi îmi era teamă că a fost lovit de o creangă şi se va cufunda în apă. Simţeam vârfurile tamariscului la genunchi şi ştiam că ne aflam în viitura de deasupra recoltelor şi apoi am pus picioarele jos şi am simţit pământul - culmea unui

câmp - şi după aceea, am văzut că mortul stătea pe o colină sub un smochin şi am ieşit din apă, bucurându-mă.

Ştie Sahib unde m-a purtat contracurentul? La colina mare care marchează graniţa de est a satului Pateera! Nicăieri altundeva. Am tras trupul mortului pe iarbă pentru ajutorul pe care mi 1-a oferit, dar şi pentru că nu ştiam dacă am să mai am din nou nevoie de el. Apoi m-am dus la locul de întâlnire, lângă staulul casei primarului, ţipând de trei ori ca un şacal. Dar iubita mea era deja acolo, plângând. Credea că viitura mi-a luat coliba din vadul Barhwi. Când am venit încet prin apa până la glezne, a crezut că eram o fantomă şi ar fi fugit, dar mi-am pus braţele în jurul ei şi - pe atunci nu eram fantomă, deşi acum sunt bătrân. Ho! Ho! De-a dreptul porumb uscat. Păpuşoi fără zeamă. Ho! Ho!1

I-am povestit despre cum s-a rupt podul Barhwi, şi mi-a spus că eram mai presus decât orice muritor deoarece nimeni nu poate trece Barhwi pe timp de viitură, şi că eu am văzut ceea ce nimeni nu a mai văzut vreodată. Ţinându-ne de mână, ne-am dus la colina unde zăcea mortul şi i-am arătat cum am putut ajunge la vad. Se uită şi ea la trup în lumina stelelor, pentru că a doua parte a nopţii era senină, şi îşi ascunse faţa cu mâinile, ţipând:

- Este trupul lui Hirnam Singh!

- Ticălosul este mai folositor mort decât viu, iubito, am spus eu.

Iar ea a spus:

- Desigur, pentru că a salvat viaţa iubirii mele. Totuşi, nu poate rămâne aici pentru că mi-ar aduce ruşine. Trupul se afla la nici măcar un foc de armă de uşa ei.

Apoi am spus, întorcând corpul cu mâinile:

1 îmi pare rău să spun că supraveghetorul vadului include aici două jocuri de cuvinte nereuşite în argou (n.a).

- Dumnezeu a judecat, Hirnam Singh, că sângele tău nu va fi pe mâinile mele. Dacă ţi-am făcut rău că te-am ţinut departe de rug, acum aşează-te lângă ciori. Aşa că i-am dat drumul în voia apei, iar el pluti, clătinându-şi barba neagră şi deasă ca un preot sub amvon. Şi nu 1-am mai zărit pe Hirnam Singh.

înainte de ivirea zorilor ne-am despărţit şi m-am îndreptat spre partea junglei care nu era inundată. Când a răsărit soarele am văzut ce făcusem pe întuneric, iar oasele din trup aproape

mi s-au desfăcut de pe carne, căci erau doi kos de apă învolburată între satul Pateera şi copacii de pe celălalt mal, iar în mijloc, capetele podului Barhwi arătau ca nişte dinţi rupţi din gura unui bătrân. Nu exista viaţă în apă - nici păsări, nici bărci, numai o armată de fiinţe înecate - boi, cai şi oameni - iar râul era mai roşu decât sângele din cauza argilei roşii de la poalele munţilor. Niciodată nu mai văzusem o astfel de viitură - şi nu am mai văzut una la fel din acel an - şi, O Sahib, nici un muritor nu mai făcuse ce făcusem eu. Nu mă puteam întoarce în acea zi. Nici pentru toate pământurile primarului nu m-aş fi aventurat a doua oară fără pavăza întunericului care mă apără de pericole. Am mers un kos în amonte până la casa unui fierar şi i-am spus că viitura m-a purtat departe de coliba mea şi mi-au dat de mâncare. Am stat şapte zile cu fierarul până când a venit o barcă şi m-am întors acasă. Nu mai era nici urmă de pereţi, acoperiş sau podea - nimic decât o bucată de noroi slinos. Gândeşte-te, Sahib, cât de mult trebuie să fi crescut râul.

îmi era scris să nu mor nici acasă, nici în mijlocul lui Barhwi, nici sub rămăşiţele podului Barhwi, pentru că Dumnezeu mi 1-a trimis pe Himam Singh, mort de două zile, deşi nu ştiu cum a murit, să îmi fie sprijin şi colac de salvare. Hirnam Singh este în iad de douăzeci de ani, iar amintirea acelei nopţi este probabil cel mai mare chin al lui.

Ascultă, Sahib! Râul şi-a schimbat vocea. Va adormi înainte de zori, până atunci mai este o oră. O dată cu lumina, se va trezi cu forţe proaspete. De unde ştiu acest lucru? Crezi că mă aflu aici de treizeci de ani şi nu cunosc vocea râului aşa cum un părinte cunoaşte vocea copilului său? Este din ce în ce mai puţin furios cu fiecare moment ce trece. Jur că nu este nici un pericol în următoarea oră, poate chiar în următoarele două ore.

Nu pot şti ce va fi dimineaţă. Grăbeşte-te, Sahib! îl voi chema pe Ram Pershad, iar el nu va mai da înapoi de data aceasta. Pânza de cort ţine strâns toate bagajele? Ohe, mahout cu capul plin de noroi, adu elefantul pentru Sahib, şi spune-le de partea cealaltă că nu se va mai trece râul după ce va răsări soarele.

Bani? Nu, Sahib. Eu nu sunt aşa. Nu, nici măcar să dau bomboane copiilor. Uite, casa mea e goală, iar eu sunt bătrân.

Dutt, Ram Pershad! Dutt! Dutt! Dutt! Noroc, Sahib.

PRIN VIU GRAI

Deşi în noaptea asta vei muri, O, dulce tânguire
Fantomă de la uşa mea,
Frica de moarte va transforma iubirea în eşec nemuritor
Dar şi mai mult te voi iubi în continuare,
Tu, care din casa morţii te întorci, mai dă-mi
O clipă de-alinare în nefericirea mea fără pereche
- Case din umbră.

Această poveste poate fi explicată de către cei ce cunosc tainele sufletului şi ştiu până unde se întind limitele posibilului. Am trăit suficient de mult în această Indie încât să-mi dau seama că e mai bine să nu ştii nimic şi că tot ce pot este să scriu povestea aşa cum s-a întâmplat.

Dumoise era chirurgul nostru civil de la Meridki şi îi spuneam „Dormouse" pentru că era un omuleţ rotofei şi adormit. Era un medic bun şi nu se certa niciodată cu nimeni, nici măcar cu Comisarul Şef, care avea manierele unui barcagiu şi tactul unui cal. S-a căsătorit cu o fată la fel de durdulie şi de apatică ca şi el. Se numea domnişoara Hillardyce şi era fiica lui „Squash" Hillardyce de la Berars, care se căsătorise cu fiica şefului său din greşeală. Dar asta e o altă poveste.

Luna de miere în India durează adesea mai mult de o săptămână, dar nimic nu poate împiedica un cuplu să şi-o prelungească cu doi-trei ani. India este o ţară încântătoare pentru cei căsătoriţi şi înnebuniţi unul după celălalt, îşi pot trăi viaţa total separaţi de restul lumii şi fără a fi întrerupţi - la fel ca şi familia

Dormouse. Cei doi s-au separat de lume după ce s-au căsătorit şi erau foarte fericiţi. Erau însă nevoiţi să organizeze dineuri din când în când, însă fără a-şi face prieteni, iar cei de la bază şi-au văzut de ale lor şi au uitat de ei; spunând doar din când în când că Dormouse era unul dintre cei mai cumsecade colegi, dar neinteresant. Un chirurg civil care nu are niciodată conflicte este o raritate şi este apreciat ca atare.

Puţini oameni îşi pot permite să se joace de-a Robinson Crusoe oriunde - cu atât mai puţin în India, unde suntem puţini ca număr de locuitori şi depindem foarte mult de serviciile altora. Dumoise greşea izolându-se de lume timp de un an şi şi-a dat seama de greşeala sa atunci când a izbucnit o epidemie de tifos în cadrul bazei, în plin sezon rece, iar soţia sa s-a îmbolnăvit. Era un omuleţ timid şi a irosit cinci zile înainte de a-

şi da seama că doamna Dumoise avea ceva mai mult decât o simplă febră, şi au mai trecut încă trei zile până ce s-a aventurat să apeleze la doamna Shute, soţia inginerului, şi să-i vorbească timid despre necazul său.

în aproape orice gospodărie din India se ştia că medicii erau de-a dreptul neajutoraţi când venea vorba despre tifos. O bătălie acerbă se purta între Moarte şi Asistente cu fiecare minut şi fiecare stadiu. Doamna Shute aproape că îl luă la bătaie pe Dumoise pentru ceea ce ea numea „întârziere criminală" şi plecă în goană să-i acorde asistenţă sărmanei femei. In acea iarnă am avut şapte cazuri de febră tifoidă în cadrul bazei, si cum rata morţii era de aproximativ una la fiecare cinci cazuri, aveam certitudinea că urma să pierdem pe cineva. Dar fiecare a făcut tot ce i-a stat în putinţă. Femeile au avut grijă de femei, iar bărbaţii, la rândul lor, de burlacii bolnavi şi aşa ne-am luptat cu acele cazuri de tifos timp de cincizeci şi şase de zile şi am triumfat aducându-i din Valea Morţii înapoi către lumină. Dar tocmai când credeam că totul se sfârşise şi urma să dăm o petrecere în cinstea victoriei, sărmana doamnă Dumoise a suferit o recidivă a bolii şi a murit la o săptămână, iar întreaga bază a mers la înmormântare. Dumoise s-a prăbuşit la marginea mormântului şi a trebuit să fie luat de acolo.

După moartea soţiei, Dumoise s-a refugiat în casa lui, refin zând să primească consolări, îşi îndeplinea perfect sarcinile, 48

dar cu toţii eram de părere că trebuia să-şi ia concediu, iar ceilalţi din departamentul său i-au spus asta. Dumoise a apreciat foarte mult sugestia - în zilele acelea aprecia orice gest - şi a plecat la Chini într-o drumeţie. Chini se află în apropiere de Simla, în inima staţiunii montane, iar peisajul este numai bun pentru cei cu necazuri. Se trece prin păduri întinse de cedru, pe dedesubtul unor stânci mari, neclintite şi peste dealuri mari cu ridicaturi precum sânii unei femei; iar vântul ce adie prin firele ierbii şi picăturile de ploaie de pe crengile cedrilor, îţi şopteşte „Sst...sst... sst". Aşadar, micuţul Dumoise era pregătit să plece la Chini, pentru a-şi învinge durerea, cu un aparat de fotografiat şi o puşcă. A luat cu el şi un servitor inutil, deoarece fusese preferatul soţiei sale. Era un leneş şi un hoţ, dar Dumoise avea totală încredere în el.

La întoarcerea de la Chini, Dumoise s-a abătut către Bagi, prin Rezervaţia Forestieră care se află pe muntele Huttoo. Unii,

obişnuiţi să călătorească ceva mai mult, spun că drumul de la Kotegarh spre Bagi este unul dintre cele mai extraordinare. Trece prin păduri umbroase şi umede şi se sfârşeşte brusc, într-o coastă de deal pustie, fără vegetaţie şi cu stânci înnegrite. Cabana din Bagi este expusă vântului şi este deosebit de friguroasă. Puţini oameni se duc la Bagi. Poate că acesta era motivul pentru care Dumoise se dusese acolo. A făcut un popas la şapte seara, iar servitorul său a mers în sat în jos pe deal, pentru a angaja hamali pentru drumeţia din ziua următoare. Soarele apu-sese, iar vântul serii fremăta printre stânci. Dumoise se sprijini pe balustrada verandei aşteptând ca servitorul său să se întoarcă. Acesta s-a întors la scurt timp după ce plecase şi cu atâta repeziciune, încât Dumoise îşi închipui că omul se întâlnise cu un urs. Alerga cât îl ţineau picioarele pe panta dealului.

Dar teroarea sa nu avea de-a face cu nici un urs. Alergă până la verandă şi căzu, cu sângele ţâşnindu-i pe nas şi cu o mare spaimă întipărită pe faţa întunecată. Apoi bolborosi:

- Am văzut-o pe doamna! Am văzut-o pe doamna!

- Unde? întrebă Dumoise.

- Acolo, jos, mergând spre sat. Purta o rochie albastră, şi i ridicat voalul şi a spus: Ram Dass, transmite salutările mele

domnului şi spune-i că-l voi vedea luna viitoare la Nuddea. Apoi am fugit, căci mi s-a făcut frică.

Nu ştiu ce-a făcut sau ce a spus Dumoise. Ram Dass afirmă că n-ar fi spus nimic, ci că s-ar fi plimbat pe verandă toată noaptea, aşteptând-o pe doamnă să se arate pe dealuri şi întinzându-şi braţele în întuneric de parcă ar fi fost scos din minţi, însă doamna nu a apărut, iar a doua zi a plecat către Simla, interogându-l pe servitor la fiecare ceas.

Ram Dass nu putea spune altceva decât că o întâlnise pe ' doamna Dumoise şi că aceasta îşi ridicase voalul şi îi transmisese mesajul pe care el i-l repetase cu exactitate lui Dumoise. Ram Dass rămăsese fidel acestei afirmaţii. Nu ştia încotro se afla Nuddea, nu avea prieteni acolo şi cu siguranţă nu avea de gând să meargă vreodată la Nuddea; chiar de avea să-l plătească dublu.

Nuddea se află în Bengal şi nu are nici o legătură cu slujba: j unui medic în Punjab. Se află undeva la mai mult de o mie j două sute de mile la sud de Meridki. l

Dumoise a mers prin Simla fără să se oprească şi s-a întors; la Meridki, să preia activitatea celui ce-i ţinuse locul cât timp fusese plecat. Preluarea activităţii a durat o zi întreagă, deoarece erau câteva lucruri de explicat legate de dispensar şi câteva dispoziţii de urmat din partea chirurgului general. Spre seară, Dumoise îi povesti înlocuitorului său, care era de altfel un vechi prieten din zilele sale de burlăcie, ceea ce se petrecuse la Bagi; iar acesta îi spuse că Ram Dass putea la fel de bine să aleagă Tuticorin.

în momentul acela sosi o telegramă din Simla prin care i se ordona lui Dumoise să nu preia activitatea la Meridki, ci să meargă la Nuddea într-o misiune specială. La Nuddea izbucnise o epidemie de holeră ameninţătoare, iar guvernul bengalez fiind, ca de obicei, în criză de personal, aducea temporar un chirurg din Punjab.

Dumoise aruncă telegrama pe masă şi spuse :

- Ei bine?

Celălalt medic tăcu. Era tot ceea ce putea spune.

Apoi şi-a amintit că Dumoise trecuse prin Simla din Bagi; şi astfel, ar fi putut auzi despre transferul iminent. 50

încercă să pună întrebarea şi îşi manifestă aluziv suspiciunea, dar Dumoise îl opri spunând:

- Dacă aş fi vrut asta, nu m-aş mai fi întors din Chini. M-aş fi îndreptat numaidecât într-acolo. Vreau să trăiesc, căci am multe de făcut... dar nu-mi va părea rău.

Celălalt şi-a lăsat capul în jos şi 1-a ajutat pe Dumoise să se pregătească pe înserat. Ram Dass intră cu felinarele.

- Unde pleacă domnul? întrebă el.

- La Nuddea, spuse Dumoise, încet.

Ram Dass a îmbrăţişat genunchii lui Dumoise şi 1-a implorat să nu plece. Ram Dass a plâns şi a ţipat de durere până ce a fost scos din cameră. Apoi şi-a împachetat toate lucrurile şi s-a întors pentru a cere o recomandare. Nu avea de gând să meargă la Nuddea să-şi vadă stăpânul murind şi cine ştie, să moară el însuşi.

Astfel, Dumoise îi dădu omului plata şi plecă singur spre Nuddea; celălalt medic îşi luase adio de la el ca şi când avea să nu-l mai vadă.

După unsprezece zile, el se alătura doamnei sale; iar guvernul bengalez a trebuit să aducă un medic nou care să facă

faţă epidemiei de la Nuddea, căci cel dintâi care fusese transferat acolo zăcea mort în cabana din Choodanga.

INCANTAŢIA LUI DANA DA

„Când diavolul ţi se aşează pe piept,,
adu-ţi aminte de tăbăcar." ,
- Proverb indigen* j

l' Au fost o dată ca niciodată nişte oameni în India, care aUj

construit un nou Paradis şi un nou Pământ din ceşcute pentru k ceai sparte, o broşa sau două dispărute şi o perie de păr. Acestea erau ascunse sub nişte tufişuri, sau îngropate pe dealuri, iar o întreagă administraţie civilă de zei aflaţi în subordine le găseau şi le reparau; şi fiecare spunea:

- Există mai multe lucruri în Paradis sau pe Pământ decât putem visa în filosofia noastră.

S-au mai întâmplat şi alte nenumărate lucruri, dar Religia nu prea părea a trece de primele manifestări; deşi i s-au adăugat servicii poştale şi efecte orchestrale pentru a ţine pasul cu vremurile şi a înlătura concurenţa.

Această Religie era prea flexibilă pentru uzul comun. Se întindea şi cuprindea fragmente din tot ceea ce inventaseră vracii din toate timpurile. Era de acord şi fura de la francmasonerie; jefuia jumătate din cuvintele repetitive ale rosacrucienilor; copia orice fragmente din filosofia egipteană găsite în Enciclopedia Britanică; anexa tot atâtea Vede câte fuseseră traduse în franceză şi engleză şi vorbea despre toate cele rămase; construia versiuni germane din ceea ce rămânea din Zenda Avesta; promova magia albă, cenuşie şi neagră, inclusiv spiritismul, chiromanţia, ghicitul în cărţi, castane, nuci cu miez dublu; ar fi adoptat Voodoo şi oboiul dacă ar fi ştiut ceva despre acestea şi se înfăţişa drept cel mai convenabil aranjament care fusese inventat de la apariţia Mărilor. 52

Când totul fusese pregătit şi în stare de funcţionare, până la aprobarea scrisă, Dana Da a apărut de nicăieri, cu mâinile goale, şi a scris un capitol din istoria sa care nu a fost publicat nici până în zilele noastre. Spunea că primul său nume său era Dana, iar al doilea Da. Lăsând la o parte numele Dana din New York Sun, Dana provine din centrul Indiei, iar Da nu are nici o legătură cu India, cu excepţia bengalezului De care este ortografia sa originală. Da este lapon sau finlandez; iar Dana Da

nu este nici finlandez, nici chinez, bengalez, lapon, nairez, gondolez, bokhariot, kurd, armenian, levantin, evreiesc, persan, punjabian, madrasi, pars, nici de vreo altă origine cunoscută etnologilor. Era pur şi simplu Dana Da, şi refuza să dea alte informaţii. Pentru a nu o mai lungi şi a indica originea sa cât mai amănunţit, a fost numit „Băştinaşul". Se poate să fi fost adevăratul „Bătrân din munţi" despre care se spune că ar fi singurul împuternicit al Crezului Ceşcuţei de Ceai. Unii spuneau că aşa era, dar Dana Da zâmbea şi nega orice legătură cu acest cult; spunând că era un „Experimentator Independent".

După cum am spus, a venit de nicăieri, cu mâinile la spate, şi a analizat Crezul timp de trei săptămâni; stătea la picioarele celor mai pricepuţi în a dezlega tainele acestui mister. Apoi a râs în hohote şi a plecat, dar râsul putea fi unul de batjocură sau de devotament.

Când s-a întors nu mai avea bani, însă mândria sa era neclintită. A declarat că ştia mai multe despre lucrurile din Paradis şi de pe Pământ decât cei care îi predicau despre ele şi că a fost abandonat din cauza încăpăţânării sale.

Următoarea sa apariţie în public a fost cu ocazia unui cantonament important din India superioară, când a ghicit folosin-du-se de trei zaruri plumburii, o bucată de pânză foarte murdară şi învechită şi o cutiuţă din tablă cu opiu. Ghicea mai bine când i se dădea voie să bea jumătate de sticlă de whisky; însă lucrurile inventate sub influenţa opiumului chiar meritau toţi banii. Se afla într-o situaţie strâmtorată. Printre alţii, i-a ghicit unui englez, cândva interesat de Crezul din Simla, dar care, mai târziu, s-a căsătorit şi a uitat tot ceea ce ştia în domeniu. Englezul i-a permis lui Dana Da să-i ghicească din milă şi i-a dat cinci rupii, nişte haine vechi şi i-a oferit o cină. După ce a mâncat,

Dana Da şi-a exprimat recunoştinţa şi a întrebat dacă mai putea face ceva pentru gazda sa - din punct de vedere ezoteric.

- Iubeşti pe cineva? întrebă Dana Da.

Englezul îşi iubea soţia, dar nu avea de gând să pomenească numele ei. Aşa că a dat din cap.

- Urăşti pe cineva? întrebă apoi Dana Da.

Englezul răspunse că erau câteva persoane pe care le dispreţuia profund.

- Foarte bine, spuse Dana Da, asupra căruia influenţa

băuturii şi a pastilelor îşi făcea efectul. Spune-mi doar numele acestora şi eu voi face o incantaţie şi vor muri.

Incantaţia este ceva oribil şi se spune că a fost inventată în Islanda. Este trimisă de către vrăjitori şi poate lua orice formă, dar cel mai adesea, rătăceşte pe pământ sub forma unui norişor purpuriu până când îl găseşte pe destinatar şi îl ucide, transformându-se într-un cal, o pisică, sau într-un om fără identitate. Nu este neapărat o invenţie indigenă, deşi tăbăcarii şi cei din castele ascunse pot, dacă sunt iritaţi, să trimită incantaţii care să enerveze duşmanii şi să îi ucidă. Astfel că foarte puţini sunt cei care doresc să-i supere pe tăbăcari.

- Dă-mi voie să trimit o incantaţie, spuse Dana Da. Mor de dorinţă şi sunt beat de băutură şi de opiu, dar înainte să mor mi-ar plăcea să ucid un om. Pot trimite o incantaţie oriunde vrei şi sub orice formă, mai puţin sub cea a unui om.

Englezul nu avea duşmani cărora să le dorească moartea, dar pentru a-i face pe plac lui Dana Da, ai cărui ochi erau plini de dorinţă, cât şi pentru a vedea ce se putea întâmpla, întrebă dacă nu se putea aranja trimiterea unei incantaţii uşor modificate - ca de pildă una care ar fi în stare să facă viaţa unui om un calvar şi totuşi să nu i se întâmple nimic rău. Dacă era cu putinţă aşa ceva, îşi dădu acordul pentru a-i plăti zece rupii lui Dana Da.

- Nu mai sunt ce eram cândva, spuse Dana Da, aşa încât trebuie să accept banii deoarece sunt sărac. La adresa cărui englez să o trimit?

- Trimite o incantaţie pentru Sahib Lone, spuse englezul, numind un om care fusese aspru în reproşurile aduse la adresa sa pentru apostazia la Crezul Ceşcuţei de Ceai. Dana Da râse şi dădu din cap.

- Nici eu n-aş fi putut alege un om mai potrivit, spuse el. O să am grijă să i se ivească incantaţia în drum şi undeva pe lângă patul său.

Se aşeză pe covoraşul din faţa căminului, dădu ochii peste cap, tremură din tot corpul şi începu să gâfâie. Acesta era fie rezultatul magiei, al opiumului sau al incantaţiei, sau toate trei la un loc. Când deschise ochii, jură că incantaţia deja începea să prindă contur şi că la momentul respectiv se îndrepta către locuinţa lui Sahib Lone.

- Dă-mi cele zece rupii promise, spuse Dana Da, obosit, şi

scrie o scrisoare către Sahib Lone, în care să-i transmiţi lui şi tuturor adepţilor săi că tu, împreună cu un prieten, foloseşti o putere mai mare decât a lor. Vor vedea că spui adevărul.

Plecă clătinându-se, cu obţinerea promisiunii că va primi şi alte rupii dacă incantaţia avea să aibă efect.

Englezul trimise o scrisoare către Sahib Lone, exprimându-se în ceea ce-şi mai amintea din terminologia Crezului. El scrise: „Eu însumi, în vremurile pe care tu le descriai ca fiind de cădere în păcat, am obţinut iluminare, şi o dată cu aceasta a venit şi puterea". După care deveni atât de evaziv şi misterios, încât destinatarul scrisorii nu pricepu nimic din ceea ce citea şi fu impresionat pe măsură; căci crezu că prietenul său devenise un clarvăzător, iar un astfel de om era periculos.

Sahib Lone citi scrisoarea în cinci stiluri diferite şi tocmai începea cea de-a şasea interpretare, când servitorul său se năpusti să-l informeze că apăruse o pisică pe pat. Sahib Lone nu ura nimic mai mult pe lume decât pisicile, îl certă pe servitor pentru că nu o dăduse afară din casă. Servitorul spuse că îi era teamă. Toate uşile dormitorului fuseseră închise toată dimineaţa, aşa încât nici o pisică adevărată nu avea cum să intre în cameră. Prefera să nu se pună cu creatura.

Sahib Lone intră cu atenţie în cameră, iar acolo, pe perna patului, se tolănise şi miorlăia un pisoi alb şi mic; nu unul jucăuş şi zburdalnic, ci unul care de-abia se ţâra, cu ochii abia deschişi şi lăbuţele slabe şi nesigure - un pisoiaş ce trebuia să fie într-un coş lângă mama lui. Sahib Lone îl prinse de ceafă, îl înmâna măturătorului pentru a-l îneca şi îi spuse servitorului că îi va opri patru annas din leafă.

în seara aceea, pe când citea în camera sa, i se păru că vedea ceva mişcându-se pe covoraş, în afara cercului de lumină produs de lampă. Când creatura începu să miaune, îşi dădu seama că era un pisoi - un pisoi alb şi mic, aproape orb şi foarte nefericit. Deveni de-a dreptul enervat şi îi vorbi aspru servitorului, care spuse că nu era nici un pisoi în cameră când adusese el lampa şi că pisoii adevăraţi nou-născuţi au de obicei o pisică-mamă prin apropiere.

- Dacă mergeţi pe verandă şi ascultaţi, spuse servitorul, veţi vedea că nu se aude nici un mieunat de pisică. Atunci, cum ar putea exista vreun pisoi adevărat pe pat şi pe covoraş?

Sahib Lone merse afară să asculte, iar servitorul îl însoţi,

dar nu se auzi nici un sunet şi nici un mieunat al vreunei pisici chemându-şi puii. Se întoarse în camera sa, după ce azvârlise pisoiul undeva într-o râpă, şi îşi notă incidentele zilei respective pentru coreligionarii săi. Oamenii aceia nu credeau deloc în superstiţii, astfel că puneau orice lucru pe seama Instrumentalismului. Fiind responsabilitatea lor să ştie absolut orice despre Instrumentalism, cunoşteau foarte bine Manifestările de orice tip. Scrisorile lor cădeau din tavan - netimbrate - iar Spiritele răscoleau încăperea toată noaptea; dar nu intraseră niciodată în contact cu pisoii. Sahib Lone îşi notă cu exactitate evenimentele la oră şi minut, aşa cum trebuie să facă un Observator Metafizic, anexând scrisoarea englezului, căci era cel mai misterios document şi putea avea o influenţă asupra acestei lumi sau a celeilalte. Un amator ar fi tradus toată încâlceala aceea astfel: „Fereşte-te! Cândva ţi-ai bătut joc de mine, iar acum te voi face să regreţi!"

Coreligionarii lui Sahib Lone au descoperit acelaşi înţeles; însă traducerea lor a fost una rafinată şi plină de cuvinte pretenţioase. Au ţinut o şedinţă şi erau plini de o voioşie sfioasă, căci, în ciuda familiarităţii lor cu toate celelalte lumi şi cicluri, aveau o anume evlavie umană trimisă de pe Tărâmul Umbrelor. S-au întâlnit în camera lui Sahib Lone într-un întuneric tainic şi sepulcral, iar întrunirea lor secretă lor a fost deschisă prin lovirea ramelor fotografiilor de pe poliţa de deasupra căminului. Un pisoi mic şi alb, aproape orb, se răsucea şi se ţâra între ceasornic şi lumânări. Asta a întrerupt orice investigaţie şi orice îndoială. Manifestarea era prezentă acolo în carne şi 56

oase. Era, pe cât se putea observa posibil, lipsită de orice scop, însă era o Manifestare neîndoielnic autentică.

Au întocmit o scrisoare de răspuns către englezul cel altădată căzut în păcat, conjurându-l în numele Crezului să le explice dacă exista vreo legătură între întruparea unui zeu egiptean sau altul (am uitat denumirea) şi mesajul său. Au numit pisoiul Ra, sau Toth, sau Turn, sau ceva de genul acesta; iar când Sahîb Lone mărturisi că primul pisoi fusese, la insistenţele sale, înecat de către măturător, aceştia îi spuseră pe un ton consolator că în următoarea sa viaţă avea să fie un ticălos de cea mai joasă speţă. Aceste cuvinte s-ar putea să nu fie tocmai corecte, însă ele exprimă întocmai accepţiunea dată de cei din casă.

Când englezul primi scrisoarea - sosită prin poştă - fu uimit şi înfiorat. A trimis pe cineva după Dana Da, care a citit scrisoarea şi a început să râdă, spunând:

- Asta e incantaţia mea. Ţi-am spus că va funcţiona. Acum dă-mi cele zece rupii.

- Dar ce Dumnezeu sunt aiurelile astea legate de zei egipteni? întrebă englezul.

- Pisici, răspunse Dana Da, cu un sughiţ, deoarece descoperise sticla de whisky a englezului. Pisici, pisici şi iar pisici! Nicicând n-a mai existat o asemenea incantaţie. O sută de pisici. Acum mai dă-mi zece rupii şi scrie după cum îţi dictez.

Scrisoarea lui Dana Da era o ciudăţenie. Purta semnătura englezului şi făcea aluzii la pisici - la o incantaţie cu pisici. Numai cuvintele erau înfiorătoare şi stranii la vedere!

- Şi totuşi ce-ai făcut? spuse englezul. Sunt mai nedumerit ca oricând. Vrei să spui că tu chiar poţi trimite aceste absurde incantaţii despre care vorbeşti?

- Judecă şi singur, spuse Dana Da. Ce semnifică scrisoarea? La scurt timp vor fi cu toţii la picioarele noastre, iar eu, O Glorie!, voi fi drogat şi beat toată ziua.

Dana Da ştia cu cine avea de-a face.

Când cineva care urăşte pisicile se trezeşte dimineaţa şi găseşte un pisoi mic încolăcindu-se pe pieptul său, sau când bagă mâna în buzunarul mantalei sale şi găseşte un pui de pisică pe jumătate mort, acolo unde ar trebui să se afle mănuşile sale, sau îşi deschide cufărul cu haine şi găseşte un pisoi urâcios printre cămă-

sile sale, sau merge la o plimbare cu bicicleta, iar impermeabilul este agăţat de şa şi când îl scutură găseşte un pisoi ieşind la iveală din pliuri, sau merge să ia cina şi găseşte un pisoi orb sub scaun, sau stă acasă şi găseşte un pisoi răsucit sub saltea, sau zvârco-lindu-se prin cizmele sale, sau atârnând cu capul în jos în borcanul cu tutun, sau îl găseşte târât de terierul său pe verandă - când un om găseşte nici mai mult nici mai puţin de un pisoi pe zi, acolo unde nu ar trebui să fie nici unul, atunci omul este pe bună dreptate enervat. Când nu îndrăzneşte să îi omoare zilnic, deoarece îi consideră a fi o Manifestare, un Emisar, o întrupare, şi alte zeci de lucruri ieşite din comun, el este mai mult decât supărat. Este chiar nenorocit. Unii dintre coreligionarii lui Sahib Lone chiar credeau că acesta

era un individ privilegiat; dar mulţi spuneau că dacă s-ar fi purtat respectuos cu primul pisoi - aşa cum merita întruparea unui Toth-Ra-Tum-Sennacherib - ar fi evitat tot acest necaz. L-au comparat cu Bătrânul Marinar, dar cu toate acestea erau mândru de el şi de englezul care trimisese Manifestarea. Nu o numeau incantaţie, deoarece magia islandeză nu făcea parte din ritualul lor. După şaisprezece pisici, adică după două săptămâni, căci fuseseră trei pisici în prima zi, pentru a crea un efect mai mare, toată tabăra a fost luată prin surprindere de o scrisoare - sosise pe fereastră - de la Bătrânul Om al Munţilor, Căpetenia tuturor Crezurilor, care explica Manifestarea în cel mai frumos limbaj şi îşi atribuia întreg meritul. Englezul, spunea scrisoarea, nu avea nici un amestec aici. El era un om care căzuse în greşeală, lipsit de voinţa sau de forţa ascetismului, care nu putea nici să ridice o masă prin puterea voinţei, darămite să trimită o armată de pisici, întregul aranjament era de-a dreptul corect, spunea scrisoarea, plănuit şi pus la punct de către mandatarii cei mai de seamă ai Crezului. Acest lucru stârni o bucurie imensă, căci unii dintre fraţii mai slabi, văzând că un amator care lucrase pe cont propriu era în stare plăsmuiască pisici, în timp ce conducătorii lor nu depăşiseră limita unor vase de lut - care se spărseseră în cel mai bun caz - manifestau o reală dorinţă de a depăşi limitele la rândul lor. De fapt, se luase decizia unei sciziuni. O a doua scrisoare de răspuns fusese întocmită şi trimisă către englez, începând cu: „O, Sfidătorule" şi sfârşindu-se cu o selecţie de blesteme din Ritualurile din Mizraim şi Memphis şi din Ameninţarea lui Jugana, care fusese un clarvăzător. Excomunicarea papală este 58

o scrisoare de dragoste pe lângă Ameninţarea lui Jugana. Se dovedise prin autoritatea Bătrânului din Munţi că englezul îşi atribuise Virtutea şi prelinsese că are o Putere care, în realitate, aparţinea doar Căpeteniei Supreme. Bineînţeles că scrisoarea nu îl cruţase.

înmâna scrisoarea lui Dana Da pentru a o traduce într-o engleză decentă. Efectul pe care aceasta îl avu asupra lui Dana Da fu ciudat. La început, era vizibil furios, după care izbucni în râs timp de cinci minute.

- Mă aşteptam, spuse el, să vină la mine. într-o săptămână le voi arăta că eu sunt autorul incantaţiei, iar ei îl vor discredita pe Bătrânul Munţilor care şi-a însuşit incantaţia mea. Să nu faci

nimic. A sosit timpul să acţionez eu însumi. Scrie după cum îţi dictez, iar eu îi voi face de ruşine. Dar mai dă-mi zece rupii.

Englezul scrise după dictarea lui Dana Da nimic altceva decât o provocare formală către Bătrânul din Munţi. Suna cam aşa: „Iar dacă Manifestaţia aceasta provine de la tine, atunci o vei lăsa să continue, dar dacă ea e creată de mine, prin grija mea, ea va înceta după două zile. în acea zi, vor apărea doisprezece pisici, iar după aceea nici una. Oamenii vor decide între noi". Scrisoarea a fost semnată de către Dana Da, care i-a adăugat nişte pentagrame şi cruci şi zvastici, şi un triplu Tău pe numele său, doar pentru a arăta că el era tot ceea ce pretindea a fi.

Provocarea a fost citită cu voce tare celor de faţă, care şi-au amintit apoi că Dana Da le răsese în nas cu câţiva ani în urmă. A fost anunţat oficial că Bătrânul din Munţi avea să trateze totul cu dispreţ; Dana Da era un investigator independent fără nici un fel de susţinere. Dar toate acestea nu le-au fost pe plac oamenilor săi. Ei vroiau să vadă o luptă. Aveau porniri foarte umane, cu toată spiritualitatea lor. Sahib Lone, care fusese extenuat de atâtea pisici, se supuse cu sfială sorţii sale. Era de părere că fusese „invadat de pisici pentru a dovedi puterea lui Dana Da", aşa cum spune poetul.

La apusul zilei în cauză, începu ploaia cu pisici. Unele erau albe, altele tărcate, dar toate erau foarte mici, aproape oarbe. Trei erau pe covoraş, trei în baie, iar celelalte şase au apărut la anumite intervale de timp, printre musafirii care veniseră să vadă dacă profeţia avea să se îndeplinească. Nicicând nu avusese loc o incantaţie mai satisfăcătoare, în zilele următoare, pisicile încetară să mai

apară. Oamenii murmurau şi se uitau la Bătrânul din Munţi aşteptând o explicaţie. O scrisoare scrisă pe frunză de palmier apăru din tavan, dar toţi, cu excepţia lui Sahib Lone, aveau senzaţia că nu era tocmai ceea ce le trebuia la momentul respectiv. Ar fi trebuit să fie pisici -unele mari şi grase. Scrisoarea spunea că avusese loc un accident în Fluxul metafizic, care, ciocnindu-se cu o identitate duală, se amestecase cu activitatea perceptivă. Pisicile continuau să apară, însă, datorită unui eşec de la nivelul Fluxului Operativ, acestea nu se materializau. Câteva zile după aceea, pluteau în aer scrisori. Mâini nevăzute cântau Gliick şi Beethoven bătând în

boluri; dar toţi erau de părere că viaţa metafizică era o bătaie de joc fără materializarea pisicilor. Chiar şi Sahib Lone era de acord. Scrisorile lui Dana Da erau foarte jignitoare şi cine ştie ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi oferit atunci să pornească o nouă tendinţă.

Dar Dana Da era pe moarte din cauza băuturii şi a opiumului şi nu era pregătit pentru onoruri.

- Au fost reduşi la tăcere, spuse el. Nicicând nu a mai fost o astfel de incantaţie. M-a terminat.

- Prostii, spuse englezul, eşti pe moarte, Dana Da, iar astfel de lucruri trebuie lăsate la o parte. Recunosc că ai făcut să apară lucruri stranii. Acum, spune-mi sincer, cum s-a întâmplat?

- Mai dă-mi zece rupii, spuse Dana Da, cu vocea slăbită, iar dacă mor înainte de a-i cheltui, îngroapă-mă cu ei alături. Banii erau număraţi, în timp ce Dana Da se lupta cu Moartea. Mâna lui se închise acoperind banii şi le rânji.

- Apleacă-te, şopti el. Englezul se aplecă.

-Bunnia... Misiune... şcoală... exmatriculat... box-w allah (vânzător ambulant)... Ceylon, negustor de perle... toată educaţia mea englezească.... aruncată şi inventat numele Dana Da... Anglia cu cititor de gânduri american şi... şi... mi-ai dat zece rupii de mai multe ori... i-am dat servitorului lui Sahib între două şi zece pe lună pentru pisici... pisici mici, mici. Eu scriam, iar el le aşeza peste tot... om foarte deştept. Acum foarte puţine pisici în bazar, întreab-o pe soţia măturătorului lui Sahib Lone.

Spunând acestea, Dana Da a gâfâit şi a trecut pe un nou tărâm, unde, la drept vorbind, nu există materializări, şi plăsmuirea unor noi credinţe este descurajată.

Dar câtă simplitate minunată există în toate acestea!

CUM A FOST CURTATĂ DINAH SHADD

Oare ce-ofi crezut doamna colonelului?
Nimeni nu a aflat vreodată.
Cineva a întrebat-ope soţia sergentului
Iar ea le-a spus adevărul.
Bărbaţii sunt la fel, când te gândeşti
Precum un rând de ace
Iar fata colonelului şi Judy o 'Grady
Sunt ca două surori.
- Balada Cazărmii

Toată ziua am mers în urma unei armate de urmărire, angajată într-una dintre cele mai strălucite bătălii găzduite vreodată de tabăra de antrenament militar. Prin înţelepciunea Guvernului Indiei, treizeci de mii de detaşamente fuseseră lăsate să se antreneze pe un teren de câteva mii de mile pătrate, pentru a repeta pe timp de pace ceea ce nu ar fi încercat niciodată să facă pe timp de război. Prin urmare, cavaleria ataca la trap, ferm, infanteria. Infanteria captura artileria, prin atacuri frontale, poziţionându-se într-o linie de câte patru coloane, ambuscada urcând până la şinele unui tren blindat care transporta o încărcătură mortală: un tun Armstrong cu ghiulele de douăzeci şi cinci de livre, două mitraliere Nordenfeldt şi câţiva voluntari, înghesuiţi cu toţii ca într-un cazan de metal foarte mic. Cu toate acestea, tabăra de pregătire semăna foarte mult cu un front de război adevărat. Operaţiunile nu încetau nici la apusul soarelui, nimeni nu cunoştea terenul şi nimeni nu menaja nici oamenii şi nici caii. Erau misiuni permanente de cercetare şi aproape un marş continuu pe teren accidentat. Armata Sudului a pătruns, în cele din urmă, linia de centru a armatei Nordului

şi se revărsa prin breşă, grăbită să captureze un oraş de importanţă strategică. Avangarda armatei se desfăşura ca un evantai, razele evantaiului fiind reprezentate de regimentele poziţionate de-a lungul liniei până la coloanele de transport ale diviziei şi până la toate lucrurile care sunt cărate, de obicei, în urma unei armate care se deplasează, în partea dreaptă a frontului, linia stângă a armatei Nordului, care fusese spartă, se retrăgea în masă, urmărită de cavaleria Sudului şi atacată de armele Sudului, până când şi caii şi armele au fost împinse mult peste limita lor de rezistenţă. Atunci fugarii se aşezară să se odihnească, în timp ce comandantul forţei de urmărire anunţă cu entuziasm că îi prinsese şi-i ţinea sub observaţie pe toţi.

Din nefericire, nu observă că, la trei mile de flancul său drept, o întreagă coloană de cavalerie rapidă a Nordului, compusă dintr-un detaşament de Gurkhas (denumirea unei unităţi a armatei britanice compuse din soldaţi nepalezi) şi trupe britanice, fusese trimisă înapoi, cât de repede o permitea lumina zilei tot mai redusă, pentru a face o breşă în întreaga ariergardă a armatei Sudului şi pentru a rupe linia de evantai, lovind transportul, rezervele de muniţie şi proviziile artileriei. Ordinele

lor erau de a se infiltra în flancul duşmanilor, evitând cei câţiva cercetaşi care era posibil să nu fi participat la urmărire, şi de a crea destulă agitaţie încât armata Sudului să realizeze că ar fi fost mult mai înţelept să-şi fi asigurat propriile flancuri şi ariergarda înainte de a fi capturat oraşul. A fost o manevră bună şi frumos îndeplinită.

In ceea ce priveşte a doua divizie a armatei Sudului, prima noastră informare asupra atacului a avut loc la apus, pe când artileria se împotmolise în nisipuri adânci şi mare parte a escortei încerca să-i ajute să iasă din acea zonă, iar corpul principal al infanteriei pornise înainte. O întreagă Arcă a lui Noe, plină de elefanţi, cămile şi menajerie mixtă a unui tren de transport indian, se înghesui şi se îmbulzi în spatele tunurilor, când, apărând ca din pământ, o întreagă infanterie britanică, alcătuită din trei companii, se repezi la caii care trăgeau tunurile, oprind totul în mijlocul unor urale şi înjurături.

- Ce părere aveţi despre asta întrebă maiorul care condusese atacul, şi într-un singur glas artileriştii şi conducătorii che-sonului răspunseră: 62

- Splendid! în timp ce colonelul artileriei blestema.

- Toţi cercetaşii voştri atacă principalul nostru corp de ar-rnată, spuse maiorul. Flancurile voastre sunt neprotejate pe o distanţă de două mile. Cred că am învins această divizie. Şi ascultă numai atacul Gurkhas-ilor!

Un mic incendiu izbucni în ariergardă, la mai puţin de o milă depărtare, la care se răspunse cu strigăte vesele. Gurkhas-ii, care ar fi trebuit să ocolească a doua divizie, dăduse chiar peste acesta în întuneric, dar se retrăgeau în grabă pentru a ajunge la următoarea linie de atac, ce se afla aproape paralel cu noi, la cinci sau şase mile depărtare.

Coloana noastră se legăna şi se agita indecisă - trei baterii, rezerva de muniţie a diviziilor, bagajele şi o secţiune a corpului sanitar şi de brancardieri. Comandantul după ce promisese, în chip jalnic, să raporteze celui mai apropiat ofiţer-arbitru faptul că el însuşi fusese surprins de atacul duşmanilor şi după trimise la naiba cavaleria sa şi toate celelalte cavalerii, se chinui să reia legătura cu restul diviziei.

-Vom campa aici, în noaptea asta, spuse maiorul. Am o presimţire că Gurkhas-ii vor fi capturaţi. Ar putea avea nevoie de întăriri din partea noastră. Sunteţi liberi până când pleacă

transportul.

O mână apucă frâul calului meu şi-l scoase din praful înecă-cios; o mână şi mai mare mă coborî din şa; şi două dintre cele mai mari mâini din lume mă prinseră în timp ce alunecam în jos. Plăcută este soarta corespondentului special care este prins de mâini precum cele ale soldaţilor Mulvaney, Ortheris şi Learoyd.

- Este în regulă, spuse cu calm irlandezul. Ne gândeam noi că te vom găsi undeva prin apropiere, în tren se află şi vreun lucru de-al tău? Ortheris ţi-l va aduce.

Ortheris chiar aduse, de sub trompa unui elefant, un servitor şi un animal încărcaţi cu alimente. Ochii micuţului bărbat străluceau.

- Dacă soldaţii brutali şi imorali din aceste locuri descoperă transportul, spuse Mulvaney, trăgând concluzia din proprie experienţă, vor jefui totul, în aceste vremuri sunt hrăniţi doar cu onoruri militare şi cu biscuiţi din raţie, dar gloria nu este mulţumitoare pentru cineva cu stomacul gol. Bine că suntem

noi aici ca să te apărăm, domnule. Şi să vedem ce avem aici: bere, cârnaţi, pâine (proaspătă, lucru neobişnuit), o conservă de supă, nişte whisky după cum miroase, şi încă altele! Doamne Dumnezeule, dar dumneavoastră mergeţi la război precum un cofetar! Este scandalos!

- întâietate are ofiţerul, spuse Ortheris cu înţeles. Apoi, când şi sergentul termină de băut, soldatul poate curăţa ulciorul.

Am îndesat mai multe lucruri în rucsacul lui Mulvaney înainte ca maiorul să-şi pună mâna pe umărul meu şi să-mi spună cu blândeţe:

- Rechiziţionat pentru serviciul Majestăţii Sale, Regina. Wolseley se înşela în privinţa corespondenţilor speciali: aceştia sunt cei mai buni prieteni ai soldatului. Vino şi campează cu noi în noaptea asta.

Şi astfel s-a întâmplat că, printre râsete şi strigăte, proviziile mele bine planificate s-au topit pentru a apărea mai târziu la masa comună, care consta, de fapt, dintr-o preiată impermeabilă întinsă pe pământ. Coloana care fugise luase cu ea raţiile pe trei zile, şi puţine lucruri sunt mai neplăcute decât raţiile guvernamentale - mai ales atunci când guvernul experimentează alimentele germane. Carnea de vită la

conservă, extrem de bine conservată, legumele în vid şi biscuiţii de carne pot fi foarte hrănitoare, dar soldatul britanic are nevoie să simtă o masă bună în stomac. Maiorul, ajutat de fraţii săi ofiţeri, a cumpărat nişte capre, anulând astfel întregul experiment al guvernului. Cu mult înainte ca obosita ceată, trimisă să adune vreascuri pentru foc, să se întoarcă, oamenii erau deja aşezaţi pe bagajele lor, iar vasele şi oalele ce apăruseră ca din pământ atârnau deasupra focurilor, în timp ce carnea de ied şi legumele în vid fierbeau împreună; în aer se ridicau clinchetele vesele ale conservelor, cererile obraznice pentru mai multă garnitură, şi flecărelile şi tachinările ascuţite precum o baionetă şi delicate precum patul de puşcă.

- Băieţii sunt bine dispuşi, spuse maiorul, în curând vor începe să cânte. Ei bine, o noapte ca asta este destul pentru a-i menţine mulţumiţi.

Deasupra capetelor noastre străluceau superbele stele de pe cerul Indiei, ce nu sunt dispuse toate pe un singur plan, ci 64

sunt aşezate în perspectivă, atrăgând privirea asupra întunericului catifelat al vidului care se întinde până la porţile ferecate ale Raiului. Pământul era o umbră cenuşie, mult mai ireală decât cerul. Auzeam respiraţia uşoară în pauzele urletelor şacalilor, adierea vântului prin arbuştii de tamarisc şi murmurul convulsiv al muschetelor - cuvinte de foc venind de undeva din stânga noastră. O localnică, de undeva dintr-o colibă nevăzută de noi, începu să cânte, trenul poştal trecu huruind în drum spre Delhi, şi o cioară care cuibărea începu să croncăne insistent. Apoi zgomotul armelor se potoli, şi respiraţia reguiată a pământului se aşternu peste tot.

Oamenii, sătui, îşi aprinseră ţigările şi începură să cânte - alături de ofiţeri. Un locotenent este fericit atunci când primeşte aprobarea criticilor muzicali din regimentul său şi când este onorat ca făcând parte dintre cei mai buni dansatori de step. Alături de acest fel de om, ca şi alături de cel care joacă crichet cu pricepere, soldatul va sta în momentele grele, lăsând un ofiţer mai bun să intre singur în luptă. Mormintele ruinate ale sfinţilor musulmani uitaţi auziră balada Oraşul Agra, Bateria Buffalo, Marşul spre Kabul, Lunga zi indiană, Locul unde a murit hamalul Punkah, şi acel cor fără pereche ce cântă:

Spiritul îndrăzneţ al tinereţii, focul bărbăţiei,
O mână fermă şi o privire de vultur,

Trebuie să dobândească cel ce aspiră
Să vadă porcul mistreţ murind.

Astăzi, dintre toţi acei hoţi veseli, care au profitat de proviziile mele şi care au stat şi au râs în jurul prelatei impermeabile, nu mai trăieşte nici unul. Au fost detaşaţi pe fronturi adevărate şi în bătălii fără arbitri. Burma, Sudan, frontiera, - febra şi luptele - le-au curmat vieţile.

Am pornit în jurul focurilor oamenilor, căutându-l pe Mulvaney, pe care 1-am găsit aşezat strategic lângă un foc şi dându-şi cu alifie pe picioare. Nu este nimic plăcut în a privi un soldat angajat într-o astfel de activitate după o zi lungă de marş, dar când te gândeşti la ponderea exactă de „forţă, maiestuozitate, dominaţie şi putere" a Imperiului Britanic, ce se sprijină pe acele picioare, începi să devii interesat de această activitate.

- Ghinion, am o băşică pe călcâi, spuse Mulvaney. Nici nU, pot să o ating. Sparge-o, micuţule.

Otheris îşi scoase trusa medicală, alese un ac şi îl înţepă pe Mulvaney în călcâi, aruncând apoi acul în foc.

- Mi-am nenorocit picioarele cu tine, copil rânjit al distrugerii, spuse Mulvaney, stând cu picioarele încrucişate şi îngrijindu-şi călcâiul. Oh, dumneavoastră sunteţi, domnule! Fiţi bine-venit şi luaţi-i locul acelui blestemat de scoţian. Jock, prinde-l şi ţine-l puţin pe tăciuni.

Dar Otheris scăpă şi se duse în altă parte, în timp ce eu îi luam locul pe care şi-l încropise pentru el şi pe care-l căptuşise cu haina sa. Learoyd, care se afla de cealaltă parte a focului, rânji cordial şi într-un minut adormi buştean.

- Iată maximum de politeţe ce vă este arătată, spuse Mulvaney, aprinzându-şi pipa cu ajutorul unei rămurele aprinse. Dar Jock a mâncat dintr-o înghiţitură jumătate de cutie din sardinele dumneavoastră, şi cred că a mâncat şi conserva. Şi cu dumneavoastră ce este, domnule, cum de s-a întâmplat să vă aflaţi de partea învinşilor în ziua când v-am capturat noi?

- Armata Sudului repurtează victorii pe toată linia frontului, am răspuns eu.

- Atunci acea linie este precum funia spânzuratului, cu excepţia prezenţei dumneavoastră. Mâine, veţi afla cum ne-am retras pentru a-i atrage pe inamici, înainte de a-i ataca, exact cum se comportă o femeie. Şi prin aceeaşi tactică, vom fi

atacaţi şi noi, înainte de răsăritul soarelui, astfel că ar fi mai bine să dormiţi pregătit. Cum ştiu asta? Pentru că este ceva de bun simţ. Aici se află trei companii ale noastre, foarte adânc intrate pe flancul duşmanilor, şi o întreagă companie de cavalerie, precum un tren care scrâşneşte pe şine, a pornit doar pentru a-i atrage la fel cum atragi un roi de viespi din cuibul lor. Desigur, inamicii îi vor urmări, împărţiţi pe brigăzi, şi atunci noi va trebui să o luăm la goană. Fiţi atent la ce vă spun. Eu sunt de acord cu Polonius care a spus: „Nu vă luptaţi cu duşmanii doar de dragul luptei, dar dacă totuşi o faceţi, loviţi voi primii şi de mai multe ori." Ar fi trebuit să înaintăm şi să-i ajutăm pe Gurkhas-i.

- Dar ce ştii tu despre Polonius? 1-am întrebat. Căci această discuţie îmi arătase o altă faţetă a caracterului lui Mulvaney. 66

- Ştiu tot ceea ce a scris Shakespeare şi încă ceva în plus, spuse soldatul, legându-şi atent şireturile bocancilor săi. Nu ţi-am povestit despre teatrul lui Silver din Dublin, de pe vremea când eram mai tânăr decât sunt acum şi eram un maestru al pieselor de teatru? Bătrânul Silver nu plătea nici în ruptul capului un actor sau actriţă cu cât li se cuvenea, şi astfel compania lui de teatru era pe cale să se prăbuşească. Şi dacă s-ar fi întâmplat asta, oamenii ar fi protestat, aşa că, de cele mai multe ori, bătrânul Silver îi punea pe oameni să joace în piesele de teatru pentru a se distra. Pe Dumnezeu, am văzut Hamlet jucat de cineva cu un ochi învineţit, iar rolul reginei îl juca o femeie la fel de plină de băutură precum cornul abundenţei, îmi amintesc cum Hogin, care fusese înrolat la Black Tyrone şi care fusese împuşcat în Africa de Sud, 1-a încântat pe bătrânul Silver să-i dea lui rolul lui Hamlet, în loc să mi-l dea mie care mă pricepeam foarte bine la oratorie în acele vremuri. Bineînţeles că m-am dus la teatru, şi stând în public, 1-am privit pe Hogin plimbându-se prin Danemarca precum un catâr împiedicat cu o mantie aruncată pe spate. „Hamlet, am spus eu, ai o gaură în călcâi. Trage-ţi ciorapii, Hamlet, am spus eu, Hamlet, în numele decenţei, aruncă craniul şi ridică-ţi ciorapii", întregul teatru începu să-i strige acelaşi lucru. El se opri în mijlocul şontâcăielilor. „Poate că îmi cad ciorapii, sau poate că nu, spuse el, rotindu-şi privirea asupra sălii, căci mă cunoştea foarte bine după voce. Dar după ce voi termina această interpretare şi

Duhul tatălui lui Hamlet vă va călca în picioare, Terence, atunci va rage catârul de mine cu adevărat!" Şi astfel am ajuns să am cunoştinţe despre Hamlet. Da! Ce zile au fost acelea! V-aţi distrat vreodată, domnule, fără întrerupere şi fără să trebuiască să plătiţi?

- Nu, niciodată fără să trebuiască să plătesc, am răspuns eu.

- Adevărat! Dar când te gândeşti, această distracţie neîntreruptă este la fel cu durerea de cap pe care o capeţi dacă bei prea mult, sau cu durerea de burtă, dacă mănânci prea mult, şi precum o durere a sufletului care acoperă orice răsărit. Din păcate, oamenii de treabă se aleg doar cu durerile, şi aceştia sunt chiar norocoşi.

Apoi îşi lăsă capul în jos şi începu să privească focul, pipăin-du-şi mustaţa cu degetele. Din zona mai îndepărtată a taberei,

vocea lui Corbert-Nolan, gradat inferior al Companiei B, se făcu auzită, interpretând un cântec de dragoste vechi şi foarte plăcut, iar ceilalţi bărbaţi începură să murmure şi ei, melodios: Vântul din nord bătea îngheţat, şi ea dispăru, Micuţa mea Kathleen, draga mea Kathleen, Kathleen, iubita mea Kathleen, Kathleen O 'Moore! O-ul din ultimul cuvânt se prelungea atât de mult încât, chiar şi de la acea distanţă, puteai distinge extrem de clar calmul accent sud-irlandez.

- Pentru tot ceea ce luăm trebuie să plătim, însă preţul este foarte ridicat, murmură Mulvaney când corul oamenilor amuţi.

- Ce te nelinişteşte? 1-am întrebat cu blândeţe, căci îmi dădusem seama că este un om predispus la o nesfârşită tristeţe.

- Ascultaţi-mă, spuse el. Dumneavoastră ştiţi ce sunt eu acum. Eu ştiu ce vroiam să fiu la începutul serviciului meu în armată. V-am spus de mai multe ori, şi ceea ce eu nu am, are Dinah Shaad. Şi ce sunt eu? Oh, Sfântă Fecioară din Ceruri, sunt un bătrân beţiv, un soldat certăreţ, în care nu te poţi încrede, şi care a fost martorul schimbărilor petrecute în regiment, începând de la colonel şi până la toboşar, nu o dată sau de două ori, ci de multe ori! De foarte multe ori! Iar eu nu sunt mai aproape de o promovare decât eram la început! Şi continui aşa, şi mă ţin departe de carceră nu prin buna mea purtare, ci prin bunătatea vreunui ofiţer-băiat, destul de tânăr pentru a-mi fi fiu!

Credeţi că nu ştiu toate acestea? Credeţi că nu îmi dau seama atunci când sunt îndepărtat de la defilare, deşi mă clatin pe picioare de cât lichior am băut şi sunt gata să-i bat pe toţi, astfel încât chiar şi un copil de ţâţă, văzându-mă, ar putea spune: „Oh, este doar bătrânul Mulvaney!" Sau când sunt băgat la zdup din cauza unor vorbe spuse la mânie, credeţi că nu văd zâmbetele celorlalţi când ies de acolo şi mă întorc la Dinah Shadd, încercând să mă port ca şi când totul a fost o glumă? Nu, îi dau seama! Pentru mine este un iad, este iadul pe pământ să trec prin toate astea: şi data viitoare când mă apucă un astfel de acces, voi fi la fel de rău, din nou. Mare lucru că regimentul mă cunoaşte drept cel mai bun soldat al său. Eu am motive şi mai bune pentru a mă considera cel mai rău om. Sunt bun doar pentru a-i învăţa pe noii recruţi ceea ce eu nu-mi voi însuşi niciodată; şi sunt convins, de 68

parcă mi-ar fi spus cineva, că dorinţa de moment a acestor recruţi cu tenul trandafiriu îi va determina să încerce ceva ce eu nu voi putea rezolva, şi atunci, ascultă aici, Jim, băiete - sunt convins să sergentul mă va avea în vedere pentru un avertisment. Astfel că eu le fac instructajul pentru lupta cu muscheta, pentru foc direct sau ricoşat, după cum se spune. Dumnezeu fie lăudat, căci am trecut prin multe necazuri!

- întinde-te şi culcă-te, i-am spus eu, nefiind capabil să-i alin supărarea sau să-l sfătuiesc. Tu eşti cel mai bun om din regiment, şi, alături de Ortheris, cel mai mare nebun, întinde-te şi aşteaptă până când vom fi atacaţi. Oare ce forţe vor trimite asupra noastră? Crezi că vor fi şi tunuri?

- încercaţi trucul ăsta cu domnii şi doamnele cu care sunteţi obişnuit, nu încercaţi să schimbaţi subiectul şi să mă scoateţi din gândurile mele, deşi o faceţi bine. Nu puteţi spune nimic ce m-ar face să mă simt mai bine, şi, cu toate acestea, dumneavoastră nu aţi ştiut niciodată ce motive am avut pentru a fi ceea ce sunt.

- începe cu începutul şi continuă până la sfârşit, i-am spus eu, pe un ton regal. Dar înainte, mai înteţeşte puţin focul.

I-am întins baioneta lui Ortheris, ca să o folosească drept vătrai.

- Asta demonstrează cât de puţin ne dăm seama ceea ce facem, spuse Mulvaney, punând baioneta deoparte. Focul scoate tot suflul din metal, şi, poate, data viitoare când micuţul

nostru se va bate pentru viaţa sa, arma se va frânge, şi astfel dumneavoastră îl veţi fi omorât, doar pentru a vă simţi acum încălzit. Acesta este un truc pentru recruţi. Daţi-mi vergeaua de curăţat arma, domnule.

M-am ghemuit, abătut; şi după un timp se auzi vocea lui Mulvaney:

- V-am povestit vreodată cum a devenit Dinah Shadd soţia mea?

Mi-am ascuns nerăbdarea arzătoare pe care o simţeam de câteva luni - de când Dinah Shadd, puternica, răbdătoarea, şi extrem de blânda Dinah Shadd, datorită bunătăţii sale şi din propria ei voinţă, îmi spălase o cămaşă, în timp ce mă deplasam printr-un teritoriu pustiu unde nu puteai să-ţi speli nimic.

- Nu-mi amintesc, i-am răspuns ca într-o doară. Asta a fost înainte sau după ce ai făcut dragoste cu Annie Bragin, dar fără să simţi vreo satisfacţie?

Poveste lui Annie Bragin este scrisă în altă parte. Este unul dintre multele episoade puţin respectabile ale carierei variate a lui Mulvaney.

- înainte - înainte - cu mult înainte a fost acea poveste cu Annie Bragin şi fantoma caporalului. Nu a mai existat altă femeie pentru mine, după ce m-am însurat cu Dinah. Există un timp pentru toate lucrurile, iar eu ştiu cum să ţin toate lucrurile în bună ordine - în afară de băutură, care mă ţine la locul meu, fără nici o speranţă de a deveni orice altceva.

- începe cu începutul, am insistat eu. Doamna Mulvaney mi-a povestit că te-ai însurat cu ea pe când erai încartiruit în cazărmile de la Krab Bokhar.

- Şi aşa şi este, spuse Mulvaney cu pioşenie. Ţi-a spus adevărul, aşa a făcut Dinah. Aşa a fost. Apropos, dumneavoastră v-aţi îndrăgostit vreodată, domnule?

La aceste cuvinte am păstrat tăcerea celor condamnaţi. Mulvaney continuă:

- Atunci voi presupune că nu v-aţi îndrăgostit. Eu da. în zilele tinereţii mele, după cum v-am povestit de mai multe ori, eram un bărbat plăcut ochiului şi care încânta sufletul femeilor. Niciodată nu a existat un bărbat mai invidiat decât mine. Niciodată nu a existat un bărbat mai iubit decât mine - nu, nici dacă ai căuta la jumătate de zi de marş depărtare! în primii cinci ani ai serviciului meu, când eram ce mi-aş da sufletul să mai fiu

şi acum, am luat tot ceea ce mi se oferea - şi asta este mai mult decât poate spune majoritatea bărbaţilor. Am băut, şi nu mi-a făcut nici un rău. Pe toţi Sfinţii din Ceruri, mă puteam distra cu patru femei odată, fără ca acestea să afle una de cealaltă, şi să zâmbesc în faţa tuturor acestor lucruri, precum o gălbenea în plină floare. Dick Coulhan, din bateria care va coborî asupra noastră în această noapte, nu îşi putea conduce echipa mai bine decât mi-o conduceam eu pe a mea, şi ai mei erau cei mai răi! Şi astfel mi-am trăit viaţa, şi am fost fericit până după acea poveste cu Annie Bragin - povestea aceea m-a trezit la realitate şi m-a făcut să mă gândesc la modul în care 70

sunt privit de o femeie cinstită. Şi toată treaba aceea nu a fost un lucru uşor de înghiţit.

Apoi, am fost scârbit o perioadă şi mi-am întors atenţia asupra muncii mele de la regiment; gândind să învăţ şi să devin sergent, şi imediat după asta, general-maior. Dar peste ambiţiile mele se suprapunea un gol aflat în sufletul meu, şi propria mea părere despre mine nu putea umple acel gol. Mi-am spus mie însumi, Terence, eşti un om mare şi cel mai bun din regiment. Du-te să fi avansat în grad. Şi tot eu mi-am răspuns: pentru ce? Pentru glorie! Oare asta îţi va umple golul pe care-l simţi, Terence? Du-te la naiba, mi-am răspuns tot eu. Mai bine ai intra în rândul bărbaţilor însuraţi. Dar este acelaşi lucru, însă tu mai eşti acelaşi bărbat? m-am întrebat din nou; la toate acestea m-am gândit un timp. Dumneavoastră v-aţi simţit vreodată astfel, domnule?

Am clătinat încet din cap, ştiind că dacă Mulvaney nu era întrerupt, povestea în continuare. Trosnetele focurilor din tabără suiau până la stele, în timp ce cântăreţii rivali din diferitele companii se întreceau unii cu alţii.

- Am simţit astfel o perioadă de timp, şi a fost o perioadă grea. Nu din prostie m-am dus la barăcile bărbaţilor însuraţi, ci mai mult de dragul de a sta de vorba cu bătrânul nostru sergent stegar, Shadd, şi asta nu pentru a mă apropia de femeile din familia sa. Pe atunci eram caporal - retrogradat apoi, dar atunci eram caporal, încă. Am şi o fotografie pentru a demonstra.

- Bei o ceaşcă de ceai cu noi? m-a întrebat Shadd.

- Da, am răspuns eu, deşi ceaiul nu este băutura mea preferată.

- Ar fi mai bine pentru tine dacă ceaiul ar fi băutura ta

preferată, spune bătrâna doamnă Shadd, iar ea trebuie că ştie mai bine, căci Shadd bea foarte mult în fiecare seară, spre sfârşitul serviciului său.

Acestea fiind spuse, eu mi-am scos mânuşile - erau înmuiate într-o substanţă specială pentru tratarea pielii, astfel că erau destul de rigide - şi mi-am tras un scaun, privind în jur la bibelourile de porţelan şi la diverse lucruri din camerele lui Shadd. Erau lucruri care se vedea că aparţinuseră unui bărbat adevărat, şi care nu îşi prea aveau locul într-un cort militar,

care azi putea fi instalat într-un loc, pentru ca a doua zi să dispară din acel loc.

- Vă simţiţi bine în acest loc? am întrebat eu.

- Soţia mea a aranjat totul, băiete, răspunse el, arătând, cu vârful pipei sale, către bătrâna doamnă Shadd, iar ea îşi înclină capul pleşuv la acest compliment şi spuse:

- Asta înseamnă că vrei ceva.

Dar atunci - tocmai când se pregătea să umple ceainicul, intră Dinah - Dinah a mea - cu mânecile ridicate până la coate şi cu părul răvăşit superb, cu ochii ei albaştri sclipind precum stelele într-o noapte geroasă şi cu mersul ei mai uşor decât hârtiile din coşul de gunoi al colonelului. Dar, fiind doar o copilă, s-a înroşit toată când a dat cu ochii de mine, iar eu mi-am mângâiat mustaţa şi am privit la tabloul care împodobea peretele din faţa mea. Nu trebuie să arăţi niciodată unei femei că ai fi în stare să faci orice doar la un semn al ei şi apoi să te aştepţi ca ea să-ţi cadă la picioare!

- Presupun că de-asta te-ai ţinut după Annnie Bragin până când toţi cei din cazarma bărbaţilor însuraţi au început să râdă de tine, am spus eu, amintindu-mi curtea lipsită de sentimente pe care i-o făcuse şi cum se prefăcuse că este cât se poate de plictisit.

- îţi voi prezenta teoria generalului asupra atacului, spuse Mulvaney, trecându-şi bocancul prin focul aproape stins. Dacă veţi citi Cartea de buzunar a soldatului, pe care nici un soldat nu o citeşte vreodată, veţi vedea că există şi excepţii. După ce Dinah a ieşit din cameră (iar când a făcut asta, a fost de parcă soarele a apus) eu am exclamat:

- Sfântă Fecioară, aceea este fiica ta, domnule sergent?

- Eu aşa am crezut în ultimii optsprezece ani, spuse bătrânul Shadd, cu ochii strălucindu-i; dar doamna Shadd are

părerea ei cu privire la asta, ca toate femeile.

- Este într-adevăr un miracol că ea este fiica ta, spuse doamna Shadd.

- Atunci, de ce Dumnezeu eu nu am văzut-o până acum? am întrebat eu.

- Pentru că tu ai umblat brambura cu femei măritate, în aceşti ultimi trei ani. Până anul trecut ea era încă o copilă, care a înflorit o dată cu primăvara, spuse bătrâna doamnă Shadd. 72

- Nu am să mai umblu brambura, am răspuns eu.

- Chiar vorbeşti serios? mă întrebă doamna Shadd, privind chiorâş la mine, aşa cum o cloşcă priveşte la un uliu, cu puişorii răspândiţi în jurul ei.

- Pune-mă la încercare şi vei vedea, i-am spus eu.

Şi cu acestea mi-am pus mânuşile înapoi, mi-am terminat ceaiul şi am ieşit din casă la fel de băţos ca un general la paradă, căci simţeam cum privirea lui Dinah Shadd mă urmărea din spatele ferestrei camerei de spălat vase. Pe Dumnezeul meu! Atunci a fost singura dată când mi-a părut rău pentru faptul că nu eram un soldat din cavalerie, ca să mă pot mândri cu pintenii mei.

Am ieşit afară pentru a mă putea gândi, şi m-am gândit chiar foarte mult, dar mintea mea se întorcea mereu la acea copilă în rochia albastră cu buline, cu ochii ei albaştri şi strălucirea lor. Apoi m-am ţinut departe de bufetul cazărmii, şi am stat aproape de locuinţele celor însuraţi, gândind că poate, din întâmplare, o voi întâlni pe Dinah. Credeţi că am întâlnit-o? Oh, o întâlneam din când în când; aveam un nod în gât la fel de mare ca şi valiza mea, şi inima în flăcări ca forja unui potcovar într-o sâmbătă dimineaţa. Nu ne-am spus decât „Bună ziua, domnişoară Dinah" şi „Bună ziua şi dumneavoastră, caporale" timp de două săptămâni, şi, la naiba, nu puteam merge mai departe, din cauza respectului pe care îl aveam pentru acea fată, şi de teamă să nu-i rănesc gingăşia.

Auzind acestea, am chicotit, căci mi-am amintit figura gigantică a lui Dinah Shadd arunci când mi-a dat cămaşa pe care mi-o spălase.

- Puteţi să râdeţi cât vreţi, mormăi Mulvaney. Dar vă spun adevărul, şi dumneavoastră sunteţi cel care greşiţi. Pe atunci, Dinah era o fată care putea avea un aer mult mai imperial chiar şi decât Ducesa de Clonmel. Mâini ca o floare, pasul uşor

precum aerul şi ochi precum zorii zilei avea cea care acum îmi este soaţă - bătrâna Dinah, şi niciodată nu a mai contat altcineva pentru mine, în afară de Dinah Shadd. Abia după trei săptămâni în care ne-am întâlnit din când în când, şi în care lucrurile nu au avansat deloc, un mic toboşar mi-a rânjit în faţă, după ce-l altoisem puţin cu catarama centurii mele pentru că făcuse un adevărat tărăboi peste tot, şi mi-a spus că el nu

este singurul care nu stă la barăcile sale. Atunci 1-am apucat de ceafa - inima mea fiind greu încercată de acele zile, după cum puteţi să vă daţi seama - şi i-am spus :

- Afară cu tine, sau nu-ţi voi mai lăsa nici un oscior întreg în corp!

- Du-te şi vorbeşte cu Dempsey, mi-a răspuns el, ţipând de durere.

- Care Dempsey? 1-am întrebat eu, drac împieliţat ce eşti.

- Cel din regimentul dragonilor, îmi zise el. El a condus-o acasă de patru ori în ultimele două săptămâni, pe când ea se întorcea de la mătuşa ei, a cărei casă este în liniile civile.

- Copile, am spus eu, dându-i drumul, ai limba mai puternică decât trupul. Du-te în cazarma ta. Şi îmi pare rău că te-am certat.

Şi apoi, am plecat în căutarea lui Dempsey. Eram furios la gândul că, în ciuda renumelui meu printre femei, fusesem înşelat de un prostănac de cavalerist care nu era bun de absolut nimic. L-am găsit imediat în liniile noastre - dragonii erau încartiruiţi lângă cazărmile noastre - un fiu de măgăriţă, gras şi mare, cu pintenii mari de bronz şi cu pieptarii puşi peste partea superioară a burţii, şi cu tot restul uniformei sale. Dar nu s-a clintit deloc.

- Vreau să vorbesc ceva cu tine, Dempsey, i-am spus eu. Ai condus-o acasă pe Dinah Shadd de patru ori în ultimele două săptămâni.

- Şi ce te interesează pe tine? răspunse el. O să o mai conduc de încă patruzeci de ori, şi încă o dată pe atât, caporal infanterist idiot şi bun de nimic.

înainte să mă pot apăra, mă şi izbi cu pumnul înmănuşat în obraz, iar eu am căzut jos, întins cât eram de lung.

- Acum eşti mulţumit? mă întrebă el, suflându-şi peste articulaţiile degetelor, precum un ofiţer din regimentul de cavalerie Scots Greys.

- Sunt mulţumit, am spus eu. Dar spre binele tău, omule, scoate-ţi pintenii, şi jacheta, şi mânuşile. Căci acesta este doar începutul; şi apără-te!

Şi s-a apărat cum ştia el mai bine, dar degeaba. Eu mă luptam pentru Dinah Shadd, şi asta conta foarte mult pentru mine. Ce speranţă să mă învingă avea el faţă de mine? 74

- Ridică-te, i-am strigat de mai multe ori când vedeam că începe să se eschiveze şi să ţină garda sus şi să tragă aer în piept. Aici nu suntem la şcoala de călărie. Oh, omule, ridică-te şi lasă-mă să te bat bine. Dar când am văzut că el continuă eschiva, 1-am apucat cu stânga de banderola de piele a uniformei, din jurul gâtului, şi cu dreapta de centură, 1-am ridicat în faţa mea cu capul în jos şi 1-am azvârlit la pământ atât de puternic, încât a rămas fără aer.

- Ridică-te, i-am spus din nou, sau îţi voi vârî capul în piept! Şi chiar aş fi făcut-o, atât de furios eram.

- Mi-ai rupt clavicula, spuse el. Ajută-mă să ajung la cazarmă. N-am să o mai conduc acasă.

Aşa că 1-am ajutat să ajungă la cazarmă.

- Şi chiar avea clavicula ruptă? 1-am întrebat, căci mă gândeam că doar Learoy ar fi putut da o lovitură atât de teribilă.

- Da, chiar o avea ruptă. A doua zi vestea se răspândise în ambele cazărmi, şi când m-am întâlnit cu Dinah Shadd, eu cu obrazul vânăt ca legătura de materiale colorate a croitorului regimentului, nu a mai existat nici un „Bună dimineaţa, caporal" şi nimic altceva.

însă eu, foarte îndrăzneţ, am întrebat-o, aşezându-mă în faţa ei:

- Şi ce am făcut atât de rău încât să nu mă mai salutaţi?

- Aproape că 1-ai omorât pe Dempsey, răspunse ea, cu frumoşii ei ochi umplându-se de lacrimi.

- Poate că aşa este, i-am răspuns eu. Era un prieten de-al dumneavoastră, care v-a condus acasă de patru ori în ultimele două săptămâni?

- Da, spuse ea, însă colurile buzelor ei erau lăsate în jos. Şi... şi ce te priveşte asta pe tine?

- Intrebaţi-l pe Dempsey, i-am răspuns eu, încercând să prelungesc discuţia.

- Atunci te-ai bătut pentru mine, bărbat prostuţ? întrebă ea, deşi ştiuse asta tot timpul.

- Pentru cine altcineva? i-am răspuns şi am făcut un pas înainte.

- Nu meritam, spuse ea, mototolindu-şi şortul în mâini.

- Asta hotărăsc eu, am spus. Vrei să-ţi spun şi ţie ce am hotărât?

- Da, spuse ea şoptit, şi atunci i-am explicat de ce o făcusem; şi ea mi-a spus că toţii bărbaţii care sunt bărbaţi cu adevărat, şi chiar şi aceia care nu sunt, se supun dorinţelor lor.

- Dar de ce ai plâns mai devreme, Dinah, draga mea? Am întrebat-o eu.

- Din cauza... din cauza obrazului tău învineţit şi însângerat, spuse ea, lăsându-şi micuţul ei cap pe uniforma mea (în acea zi eram de serviciu) şi suspinând precum un înger trist.

Ei bine, acum un bărbat putea înţelege asta în două feluri. Eu am preferat să iau lucrurile aşa cum îmi convenea mie, şi o dată cu asta am căpătat şi primul sărut. Sfântă Fecioară a Inocen- • tei! Am sărutat-o pe vârful nasului şi pe pleoape, iar o fată care permite o astfel de avalanşă de săruturi înseamnă că nu a fost sărutată niciodată. Luaţi aminte la asta, domnule. Apoi ne-am dus, mână în mână, la bătrâna doamnă Shadd, precum doi copii mici, iar ea nu a considerat asta un lucru rău, în timp ce bătrânul Shadd a aprobat din cap în spatele pipei sale, iar Dinah a fugit în camera ei. în ziua aceea m-am simţit de parcă pluteam pe nori. întregul pământ era prea mic pentru a-mi găzdui fericirea.

Aş fi putut să merg până la soarele de pe cer pentru a-mi aprinde pipa, atât de fericit mă simţeam, însă, în loc de asta, am luat recruţii la un exerciţiu de trupă, şi am început cu avansarea generală a batalionului, când ar fi trebuit să-i pun la marş. Oh, da! Acea zi superbă! Acea zi superbă!

Atunci urmă o pauză foarte lungă.

- Ei bine? am întrebat eu nerăbdător.

- Nimic nu era cum ar fi trebuit, spuse Mulvaney, cu un oftat enorm. Şi ştiam că totul se datorează nebuniei mele. în acea noapte am băut, poate jumătate din trei halbe - nici pe departe destul ca să întunece mintea unui bărbat. Dar eram deja pe jumătate beat de bucurie, iar berea aceea de cantină a fost precum whisky-ul, nu îmi dau seama cum s-a întâmplat, pentru că nu m-am gândit la nimeni altcineva în afară de Dinah, pentru că încă îi mai simţeam braţele albe în jurul gâtului meu,

şi sărutul ei încă mai stăruia pe buzele mele. însă trebuia să trec printre barăcile familiştilor din armată în drumul spre cazarma mea, şi 76

j Judy Sheehy, o juncană de fată roşcată, care era fiica mamei ' Sheehy şi a lui Nick Sheehy, sergentul cantinei, m-a oprit din drum - să dea Domnul să le cadă pe cap Blestemul Negru al lui : Shielygh tuturor celor din familia lor, care mai trăiesc şi azi!

- Şi pentru ce păşeşti atât de mândru, caporale? mă întrebă , Judy. Intră înăuntru şi încearcă o ceaşcă de ceai, spuse ea,

stând în uşă. Fiind un prost credul şi gândindu-mă la orice al-I tceva în afară de ceai, am intrat.

- Mama este la cantină, îmi spuse Judy, netezindu-şi bu-I clele care îi erau ca nişte şerpii roşii şi privindu-mă cu ochii ei l verzi ca de pisică. Nu te deranjează asta, nu caporale?

- Pot să suport asta, i-am răspuns eu, bătrâna mamă Sheehy j nefiindu-mi prea dragă, după cum nici fiica ei nu-mi era. Judy i aduse cele necesare ceaiului şi le puse pe masă, aplecându-se j foarte aproape peste umărul meu. Eu m-am retras gândindu-mă

la Dinah.

- Ţi-e teamă să te afli singur cu o fată? mă întrebă Judy.

- Nu, am răspuns eu. Ar trebui să-mi fie?

- Asta depinde de fată, spuse Judy, trăgându-şi scaunul lângă al meu.

- Atunci nu este nici o problemă, am spus eu; şi, gândind că am fost foarte nepoliticos, am adăugat: Ceaiul nu este destul de dulce pentru gustul meu. Pune-ţi degetul în cana mea, Judy, până când se va transforma în nectar.

- Ce este nectarul? întrebă ea.

- Ceva foarte dulce, i-am răspuns eu; şi, păcătosul de mine, nu mă putem împiedica să nu o privesc aşa cum obişnuiam să privesc o femeie care mă interesa.

- Continuă, caporale, spuse ea. Eşti un scump.

- Pe sufletul meu că nu sunt, am spus.

- Atunci eşti un bărbat chipeş şi crud, şi asta este mai rău, spuse ea, suspinând şi coborându-şi privirea.

- Doar tu poţi şti ce gândeşti, i-am spus.

- Şi ar fi fost mai bine pentru mine să nu fi ştiut, răspunse

ea.

- Asta este valabil pentru amândoi, am spus eu, fără să mă gândesc.

- Atunci spune doar tu ce gândeşti, Terence, dragule, răspunse ea, căci mi-e teamă că eu am spus deja prea mult sau

prea puţin pentru o fată cinstită, şi cu acestea îşi puse braţele în jurul gâtului meu şi mă sărută.

După aşa ceva nu prea mai sunt multe de spus, şi am săru-tat-o şi eu la rândul meu, lăsându-mă dus de val, şi cu mintea plină de imaginea lui Dinah Shadd!

- Cum se face, domnule, că atunci când un bărbat atrage o femeie, în mod sigur va atrage şi o alta? Este la fel ca şi cu puştile, într-o zi fiecare glonţ tras nimereşte aiurea, pentru ca a doua zi, indiferent de ce faci, nu poţi să nu nimereşti ţinta nici dacă tragi de zece ori la rând. Asta se poate întâmpla doar unui bărbat cu multă experienţă.

- O face fără să se gândească, i-am răspuns eu.

- Vă mulţumesc pentru compliment, domnule, este posibil să fie astfel precum spuneţi. Dar nu sunt sigur că aţi spus-o ca pe un compliment. Ascultaţi aici; am stat acolo, cu Judy pe genunchii mei, îndrugându-mi tot felul de prostii, la care am răspuns doar cu da şi nu, când ar fi fost mult mai bine să-mi fi ţinut gura închisă. Şi toate astea se întâmplau la nici o oră după ce mă des-părtisem de Dinah Shadd! Nu pot spune unde mi-a fost capul. Apoi, tăcută precum o pisică, bătrâna mamă Sheehy intră în casă puţin cam ameţită. Avea părul roşcat la fel ca fiica sa, dar rărit pe alocuri, şi am putut vedea în trăsăturile răutăcioase ale chipului ei, clar ca lumina zilei, cum va deveni şi Judy peste douăzeci de ani. Eu aş fi vrut să mă ridic, dar Judy nu se clintea de pe genunchii mei.

- Terence m-a cerut, mamă, spuse ea, iar pe mine mă trecură năduşelile. Bătrâna mamă Sheehy se aşeză şi începu să se joace cu ceştile de ceai.

- în acest caz faceţi o pereche frumoasă, spuse mama ei, împleticit. Căci el este cel mai mare pungaş pe care 1-am întâlnit vreodată, şi tu...

- Eu plec, Judy, am spus eu. Nu ar trebui să-i spui prostii mamei tale. Du-o la culcare, fato.

- Prostii! exclamă bătrâna femeie, ciulindu-şi urechile precum o pisică, şi apucând cu mâinile marginile mesei. Poate

că sunt prostii fără sens pentru tine, vagabond rânjit ce eşti, dacă sunt prostii. Lămuriţi-vă între voi. Eu mă duc la culcare.

Am ieşit fuga în noapte, cu mintea vraişte şi cu inima bolnavă, dar cu destul bun simţ încât să îmi dau seama că totul se întâmpla din vina mea. Aşa îmi trebuie dacă îmi petrec timpul cu o adunătură de pisici din iad, mi-am spus. Ce am spus şi ce nu am spus nu mai contează. Judy şi mama ei vor considera că am cerut-o, iar Dinah mă va părăsi, şi merit toate astea. Mă voi duce să mă îmbăt şi să uit totul, căci este clar că nu sunt făcut pentru însurătoare.

în drumul meu spre cantină, m-am întâlnit cu Lascelles, sergent stegar al Companiei E, un bărbat dur, cu o pacoste de nevastă.

- Arăţi de parcă ai merge la spânzurătoare, îmi spuse el; şi te îndrepţi spre un loc unde vei avea parte de o moarte mai rea decât spânzurătoarea. Nu te duce, mai spuse el.

- Lasă-mă să mă duc, i-am răspuns. Mi-am aruncat norocul pe fereastră, singur, cu mâna mea!

- Atunci nu asta este metoda de a-l recăpăta. Descarcă-ţi sunetul, băiat prostuţ ce eşti!

Şi i-am povestit tot ce se întâmplase. Apoi, strângându-şi în dinţi buza inferioară, el îmi spuse: -Ai fost păcălit. Judy Sheehy se străduieşte demult să prindă un bărbat care să-i dea numele lui, indiferent care. Şi tu ai crezut că ai vrăjit-o - asta este vanitatea înnăscută. Terence, eşti un mare prost, dar nu eşti atât de rău încât să meriţi să te însori cu una ca Judy. în cazul în care ai promis ceva - şi după cât protestezi sunt sigur că ai făcut-o - sau nu, ceea ce este mai rău - înghite totul - minte precum tatăl tuturor minciunilor, dar ieşi din asta scăpat de Judy. Crezi că eu nu ştiu ce înseamnă să te însori cu o femeie care, în tinereţea ei, era imaginea leită a lui Judy? Eu am îmbătrânit şi am învăţat ce înseamnă răbdarea, dar tu, Terence, tu ai ridica mâna asupra lui Judy şi ai omorî-o într-un an. Nu are nici o importanţă dacă Dinah te va părăsi, o meriţi; nu contează dacă tot regimentul va râde de tine toată ziua, scapă de Judy şi de mama ei. Ele nu te pot târî la biserică, dar dacă o vor face, în acelaşi timp, te vor târî în iad. întoarce-te în baraca ta şi întinde-te în pat. Şi apoi, îmi mai spuse peste umăr, în timp ce se îndepărta: Trebuie să o termini cu ele.

A doua zi m-am dus să o văd pe Dinah, dar nu simţeam

nici o bucurie în timp ce mă îndreptam spre locuinţa ei. Ştiam că necazurile mă vor ajunge destul de curând, fără nici un ajutor din partea mea, şi îmi era groază de acel moment. Am auzit-o pe Judy strigându-mă, dar am continuat să merg drept spre locuinţa lui Shadd, iar la sosire, Dinah m-ar fi sărutat dacă nu aş fi oprit-o eu.

- După ce îţi voi spune totul, draga mea, i-am spus eu, arunci mă poţi săruta, deşi mă îndoiesc de faptul că atunci vei mai vrea acest lucru.

De abia începusem să-i explic lui Dinah cele întâmplate că Judy şi mama ei sosiseră la uşă. Cred că era şi o verandă, dar nu mai ţin bine minte.

- Nu vreţi să intraţi, le întrebă Dinah, drăguţă şi politicoasă, deşi familia Shadd nu avea treabă cu familia Sheehy. Bătrâna mamă Shadd îşi ridică privirea repede, şi observă imediat că se anunţau necazuri; căci Dinah era fiica ei.

- Nu prea am timp astăzi, răspunse Judy, cu obrăznicie îndrăzneaţă; şi am venit doar ca să-l iau pe Terence - logodnicul meu. Este ciudat să-l găsesc mereu aici!

Dinah se uită la mine de parcă aş fi lovit-o, şi eu i-am spus imediat.

- Aseară a avut loc o neînţelegere, acasă la Sheehy, şi Judy continuă cu gluma asta, draga mea.

- Acasă la Sheehy? întrebă Dinah foarte încet, şi Judy interveni:

- A fost la mine acasă de la ora nouă până la ora zece, Dinah Shadd, şi cea mai mare parte a timpului mi-am petre-cut-o stând în braţele lui, Dinah Shadd. Poţi să mă treci cu vederea pe mine cât doreşti, dar nu poţi trece cu vederea faptul că Terence este logodnicul meu. Terence, dragule, este vremea să ne întoarcem acasă.

Dinah Shadd nu i-a adresat nici un cuvânt lui Judy, dar s-a întors spre mine şi mi-a spus:

- Ai plecat de la mine la opt şi jumătate, şi nu m-am gândit niciodată că ai pleca de la mine ca să te duci la Judy - cu promisiuni sau fără. Du-te cu ea acum, tu care trebuie să fii dus înapoi 80

acasă de către o fată! Am terminat-o cu tine, a mai spus ea, şi a fugit în camera ei, cu mama sa urmând-o.

Şi astfel am rămas singur cu acele două femei şi liber să

spun ceea ce simţeam.

- Judy Sheehy, dacă m-ai prostit aseară nu o vei face şi astăzi. Eu nu ţi-am promis niciodată nimic.

- Minţi, spuse bătrâna mamă Sheehy, şi fie să te îneci acolo unde stai, pentru asta! Era deja beată.

- Chiar dacă m-aş îneca pe loc, tot nu voi spune altceva, am răspuns eu. Du-te acasă, Judy. Mi-e ruşine cum o fată ca tine a putut să-şi târască mama într-o astfel de treabă. Ascultă bine ce-ţi zic, şi consideră asta răspunsul meu. Mi-am dat cuvântul ieri, lui Dinah Shadd şi spre ruşinea mea, am fost cu tine ieri, vorbind prostii, dar nimic mai mult decât prostii. Tu eşti cea care a ales să încerce să mă oblige a le respecta, însă eu nu voi fi ţinut de nişte vorbe fără sens. îţi este destul răspunsul ăsta?

înroşindu-se la chip, Judy spuse:

- îţi doresc să ajungi să te bucuri de jurămintele tale false, a zis făcând un fel de reverenţă. Ai pierdut o femeie care ar fi făcut orice pentru tine, şi care chiar a făcut, Terence, căci nu ai fost păcălit... probabil că Lascelles vorbise şi cu ea. Şi eu sunt la fel ca Dinah - chiar sunt! Ai pierdut o prostuţă de fată, care nu se va mai uita niciodată la tine, şi ai pierdut şi ceea ce nu ai avut niciodată - onestitatea. Dacă îţi conduci oamenii cum îţi conduci viaţa amoroasă, nici nu este de mirare că aceştia te numesc cel mai slab caporal din companie. Vino, mamă, să mergem!

Dar nici chiar diavolul nu ar fi urnit-o pe acea femeie.

- Chiar te ţii de ceea ce ai spus adineauri? mă întrebă ea, privindu-mă pe sub sprâncenele sale stufoase şi cărunte.

- Da, şi mă voi ţine în continuare, am răspuns eu, deşi Dinah m-a părăsit. Nu voi avea nimic de-a face cu tine sau cu fiica ta. la-ţi fata şi pleacă, femeie neruşinată ce eşti.

- Ah, eu sunt neruşinată? exclamă ea, ridicându-şi braţele în aer. Atunci tu cum eşti, tu fiu de căţea, mincinos, făţarnic, slab de caracter şi cu sufletul murdar? Eu sunt neruşinată? Cine a adus ruşinea asupra mea şi a copilului meu, ca să ajungem să cerşim, ziua în amiaza mare, cuvântul dat de un bărbat? De două ori ruşinea mea este a ta, Terence Mulvaney, care te crezi atât

de mare şi tare! Să dea Sfânta Fecioară şi toţi sfinţii, pe sânge şi apă, ca toate durerile care au existat de la începutul lumii să pice asupra ta şi alor tăi, precum mălura neagră, astfel

încât să nu fii niciodată fără de durere! Fie ca inima să-ţi sângereze în piept, picătură cu picătură, în timp ce toţi prietenii tăi râd! Puternic te mai crezi? Fie ca puterea ta să fie ca un blestem pentru tine, care să te împingă în braţele diavolului chiar şi împotriva voinţei tale! Ai privirea limpede! Fie ca ochii tăi să-i întâlnească doar pe cei dragi pe drumul întunecat pe care o vei apuca spre iad! Fie ca setea din oasele mele bătrâne să treacă asupra ta, astfel încât să nu laşi niciodată o sticlă plină. Dumnezeu să-ţi păstreze mintea întreagă, nepreţuitul meu băiat, astfel încât să nu uiţi niciodată ce trebuia să ajungi şi să faci, atunci când te vei zbate în mizerie! Fie să vezi ceea ce este bine, dar să urmezi ceea ce este rău atâta timp cât vei trăi, băiete; şi fie să ai parte curând de moarte într-o ţară străină; privindu-ţi moartea în faţă înainte să te ia, incapabil să mişti un muşchi!

Am auzit un zgomot în camera din spatele meu, şi când m-am întors să mă uit, Dinah Shadd îmi căzu în braţe precum cad petalele de trandafir pe un drum noroios.

- Jumătate din blestemul ei îl iau asupra mea, spuse ea, şi chiar mai mult dacă pot. Du-te acasă, femeie ce spui numai proS-i ţii - du-te acasă şi mărturiseşte lui Dumnezeu gândurile tale. ''

- Haide să mergem! Haide să mergem! spuse Judy, trăgâm du-şi mama de şalul pe care-l purta. Nu a fost vina lui Terence,1 Pentru numele lui Dumnezeu, opreşte-te şi nu mai blestema!

- Şi tu! spuse bătrâna mamă Sheehy, întorcându-se în loc cu faţa spre Dinah. Vei lua jumătate din povara acestui bărbat? îndepărtează-te de el, Dinah Shadd, înainte de a te trage în jos după el - tu care pari menită a fi soţie de sergent-maestru al cazărmilor, peste cinci ani de acum înainte. Ţinteşte mai sus, copilă. Aşa vei face treabă pentru sergentul-maestru al cazărmilor, doar atunci când va dori să-ţi dea el ceva de făcut; dar ca soţie de soldat, vei munci până la sfârşitul vieţii, şi vei cunoaşte toate necazurile soţiilor de soldaţi, şi vei avea doar o singură bucurie, care va trece peste tine la fel cum trec valurile peste o stâncă. Vei cunoaşte durerea de a purta un copil, dar nu şi bucuria de a-l alăpta; şi vei îngropa un copil, fără nici un preot

care să spună o rugăciune pentru sufletul lui, şi acel copil îţi va rămâne în gânduri în fiecare zi a vieţii tale. Gândeşte-te

bine, Dinah Shadd, căci nu vei mai avea alt copil niciodată, deşi te vei ruga până când îţi vor sângera genunchii. Mamele de copii te vor batjocori pe la spate, în timp ce tu vei sta aplecată asupra copaii din spălătorie, făcându-ţi treaba. Vei cunoaşte ce înseamnă să-ţi ajuţi soţul beat să ajungă acasă şi îl vei vedea ducându-se la camera de gardă, îţi vor face plăcere toate astea, Dinah Shadd, tu care nu vrei să fi văzută vorbind cu fiica mea? însă înainte ca totul să se termine, vei vorbi cu femei mai rele decât fiica mea. Nevestele sergenţilor te vor privi cu dispreţ, fiica unui sergent, iar tu vei ascunde totul în spatele unui zâmbet, deşi inima îţi plesneşte în piept de durere, îndepărtează-te de el, Dinah Shadd, căci am aruncat asupra lui Blestemul Negru al lui Shielygh, şi el însuşi îl va adeveri.

Apoi căzu la pământ, făcând spume la gură. Dinah Shadd se duse la ea în grabă, cu nişte apă, iar Judy începu să o târască pe bătrâna femeie pe verandă până reuşi să o aşeze în şezut.

- Sunt bătrână şi muncită, mai spuse aceasta, tremurând şi plângând, dar se va întâmpla precum am spus.

- Când vei fi în stare să stai în picioare şi să mergi, spuse bătrâna mamă Shadd, să pleci, în această casă nu este loc pentru cei ca tine, care îmi blestemă fiica.

- Ah, răspunse bătrâna femeie. Cuvintele dure nu rup oasele, şi Dinah Shadd va păstra dragostea soţului ei până când oasele mele se vor face praf şi pulbere. Judy, dragă, nu-mi mai amintesc pentru ce am venit aici. Ne puteţi împrumuta puţin ceai, doamnă Shadd?

Dar Judy o luă de acolo, plângând de parcă i se rupea inima, iar Dinah şi eu am uitat totul în zece minute.

- Atunci, de ce ţi-ai amintit despre asta acum? 1-am întrebat eu.

- Pentru că nu am fost lăsat să uit. Fiecare cuvânt rostit de acea bătrână vrăjitoare s-a adeverit de-a lungul vieţii mele, şi aş fi putut suporta totul, absolut totul, în afară de ce s-a întâmplat cu micul meu Shadd. S-a născut cândva în luna martie, când regimentul era bântuit de holeră. Pe atunci ne aflam pe drumul dintre Umballa şi Kalka, iar eu eram la post. Când am ieşit din

gardă, femeile mi-au arătat copilul, iar acesta s-a întors pe o parte şi a murit sub ochii mei. L-am îngropat la marginea drumului, iar părintele Victor se afla Ia o zi distanţă faţă de noi, călătorind în coloana cu bagajele grele, astfel că cel care a citit

o rugăciune a fost căpitanul companiei. Şi de atunci nu am mai avut copii, şi blestemul bătrânei mame Sheehy s-a adeverit şi pentru mine şi pentru Dinah. Ce părere aveţi de asta, domnule? M-am gândit la toate acestea o bună bucată de vreme, şi mi s-a părut potrivit să-l încurajez printr-o strângere de mână. Insă această demonstraţie de simpatie aproape că m-a costat trei degete, căci orice ar şti Mulvaney despre slăbiciunile sale, în mod cert nu ştie nimic despre puterea sa.

- Dar, spuneţi-mi totuşi, ce credeţi? repetă el, în timp ce eu îmi masam degetele zdrobite.

Răspunsul meu se pierdu în strigătele şi zgomotele care veneau din jurul focului vecin, unde zece bărbaţi strigau:

- Ortheris, soldat Ortheris, domnule Ortheris! Băiete dragă, căpitan Ortheris, feldmareşale Ortheris, Stanley, băutor de bere, vino aici la compania ta! Iar londonezul Ortheris, care încântase un alt public cu poveşti rabelaisiane obscure, a fost adus în mijlocul admiratorilor săi cu forţa.

- Mi-aţi mototolit cămaşa, spuse el, şi nu voi mai cânta la această înfloritoare recepţie.

Learoyd, trezit de toată agitaţia, se întinse, se strecură în spatele lui Ortheris şi şi-l săltă pe umeri.

-Cântă, tu păsărică veselă şi ciripitoare! spuse el, iar Ortheris, bătând ritmul în capul lui Learoyd, se conformă, şi, cu o voce răguşită caracteristică celor de pe Ratcliffe Highway, începu să cânte:

Iubita mea m-a părăsit, Pe când eram doar un flăcău din Londra, Şi m-am pus pe băut timp de două săptămâni, Şi apoi m-am dus să mă culc. Regina mi-a dat un şiling Ca să lupt pentru ea, peste hotare; Dar Guvernul mi-a pregătit o cursă cu febră, Şi India m-a îmbolnăvit. 84

Corul

Ho! Nu asculta de spusele unei fete, Şi nu te duce să bei bere; Dar am fost un măgar când am dat de păşune, Şi de-asta mă aflu aici. Am tras într-un afgan Iar nenorocitul a tras înapoi Şi am ajuns la pat cu o gaură-n cap, Şi am pierdut următoarea campanie! Am sărit cu pus c a la un birmanez Care era înarmat cu un pumnal, Dar trăgaciul s-a blocat, iar baioneta s-a rupt, Şi m-am ales doar cu o tăietură.

Corul

Ho! Nu ţinti spre un afgan Când cerul este senin; Şi nu

pleca în urmărirea unui birmanez Când nu ai alături nici un prieten.

Am servit în armată drept caporal, Şi mi-am udat galoanele cu bere, M-am dus la culcare cu un prieten bun, Dar am sfârşit noaptea la răcoare. Am servit în armată ca sergent; Iar colonelul îmi spune „Nu!

Nu vei ajunge mai mult decât să fii consemnat în baracă " Şi s-a întâmplat chiar în seara următoare. Corul

Ho! Nu te înrola drept caporal

Decât dacă ai capul limpede;

Dar eu am f ost un măgar când am dat de păşune

Şi de aceea mă aflu aici.

Am gustat din norocul de a fi în armată

In baracă, pe câmpul de luptă, şi la zdup

Şi nu mi-am atins scopul, în toată această călătorie

înfloritoare

Alături de femei şi băutură.

t ţ.

Mă aflu acum la sfârşitul serviciului meu militar \ '• Şi când voi fi praf şi pulbere • li

Cel mai rău prieten al meu, de la început şi până la sfârşţ, Pe Dumnezeu, dacă nu am fost chiar eu! -j ^

Corul

Ho! Nu asculta de spusele unei fete, Şi nu te duce să bei bere; Dar am f ost un măgar când am dat de păşune, Şi de-asta mă aflu aici.

- Ai, ascultaţi-l pe micuţul nostru, cântând şi strigând de parcă necazurile nu 1-au atins niciodată. Vă mai amintiţi când a înnebunit de dorul de casă? întrebă Mulvaney, amintindu-şi o perioadă de neuitat, când Ortheris se bălăcise în apele adânci ale nefericirii şi se comportase îngrozitor. Cu toate acestea, grăieşte adevărul crud. O, da! Cel mai rău prieten al meu, de la început şi până la sfârşit, pe Dumnezeu, dacă nu am fost chiar eu!

Când m-am trezit 1-am văzut pe Mulvaney, cu rouă nopţii sclipindu-i în mustaţă, sprijinit pe puşca sa, stând de gardă, singuratic precum Prometeu pe piscul său, cu nu ştiu ce vulturi devorându-i ficatul.

HANDICAPUL VERIGII RUPTE

Când zăbala rezistă, sau căpăstrul este prins,

Când balanţa se înclină, sau ultimul clopot sună,
Când caii sunt eroi de antrenare sau de alergare
Atunci femeile şi vinul sunt pe locul doi
Pentru mine -pentru mine -
Când un cal
Are tot drumul de spulberat şi garduri de sărit'
- Cântecul Gentlemanului Călăreţ

Există mai multe moduri de a alerga un cal astfel încât să se potrivească pădurilor tale decât metode de a-l face să sprinteze pe linie dreaptă. Majoritatea bărbaţilor uită acest lucru. Este clar, însă, faptul că toate cursele sunt nişte chestii depravate - aşa cum trebuie să fie orice are legătură cu pierderea banilor, în India, pe lângă această depravare inerentă a curselor, se adaugă şi faptul că două treimi din ele sunt o escrocherie care arată în regulă doar pe hârtie. Toată lumea se cunoaşte prea bine cu toată lumea pentru a face afaceri. Cum Dumnezeu să poţi hărţui, cum să poţi stoarce banii pe care i-a pierdut un om, dacă îţi este dragă nevasta acestuia, şi dacă locuieşti în aceeaşi clădire cu respectiva persoană? Cel care a pierdut îţi spune de obicei că va avea banii lunea viitoare, sau că nu ţi-i poate plăti chiar acum, iar tu îi răspunzi este în regulă, bătrâne şi te gândeşti că ai fost norocos să scoţi nouă sute dmtr-o datorie de două mii de rupii. Oricum ai privi toată treaba asta, cursele din India sunt imorale şi extrem de costisitoare. Ceea ce este şi mai rău. Dacă un om îţi vrea banii, ar trebui să ţi-i ceară, sau să trimită o listă de subscripţie, în loc să facă fel şi

fel de şmecherii prin ţară cu un armăsar, o haimana australiană de rasă tot atât de bună ca şi el; cu pereche de chumars cu tichii cu şireturi aurii, trei sau patru ponei ekka, cu coame arcuite şi cu o iapă cu coada împletită, de condiţie îndoielnică, numită iapă arabă datorită faptului că îşi ţine coada puţin mai sus faţă de crupă, la fel ca şi caii arabi. Participarea la curse te duce la ruină mai repede decât orice altceva. Dar dacă nu ai nici un pic de conştiinţă şi de sentimente, şi dispui de nişte mâini bune şi ceva cunoştinţe de călărie, şi ai zece ani de experienţă în ceea ce priveşte caii, şi mai multe mii de rupii pe lună, cred că, din când în când, poţi aranja ceva pentru a-ţi achita notele de piată la potcovărie.

îl ştiţi pe Shackles - cu botul mare, stângaci, cu urechi ca de măgar - cu un pas la fel de lung ca un stâlp de poartă - dur

ca un stâlp de telegraf- cel mai ciudat animal pe care a fost pus vreodată un frâu? Nu avea nici o rasă anume, fiind unul dintre caii cu urechea însemnată, cumpăraţi de pe vasul Bucifal, cu 4,10 lire bucata pentru a compensa cheltuielile de transport, şi vânduţi în Calcutta, drept cai nelucraţi şi fără condiţie fizică, pentru 275 de rupii. Oamenii care au pierdut bani pariind pe el 1-au numit „armăsarul sălbatic"; dar dacă a existat vreodată un cal care să aibă picioarele lui Harpoon şi temperamentul lui The Gin, Shackles a fost acela, în cursa de două mile alerga cel mai bine. S-a antrenat singur, a alergat singur şi a călărit singur; şi, dacă jocheul său îl insulta îndrumându-l din căpăstru, se ridica imediat pe picioarele din spate şi-l răsturna pe băiat. Nu suporta deloc comenzile. Doi sau trei dintre proprietarii săi nu au înţeles acest lucru, şi drept consecinţă au pierdut bani. în cele din urmă, a fost cumpărat de un bărbat care a descoperit că, dacă vroia să câştige o cursă cu el, Shackles, doar Shackles o putea câştiga în felul său, şi atâta timp cât jocheul lui stătea nemişcat. Acest om avea un jocheu numit Brunt - un flăcău din Perth, Australia de Vest - şi 1-a învăţat pe Brunt, cu un bici de dresaj, cea mai grea lecţie pe care o poate învăţa un jocheu - aceea de a sta nemişcat, de a sta nemişcat şi de a continua să stea nemişcat. Când Brunt a înţeles acest adevăr, Shackles a devastat cursele din India, câştigând totul. Nimic nu-l putea împiedica pe distanţa sa; şi faima

lui Shackles s-a răspândit din Ajmir, în sud, până la Chedputter, în nord. Nu mai exista alt cal la fel ca Shackles, atâta timp cât era lăsat să-şi facă treaba în felul lui. Dar, în cele din urmă, a fost şi el înfrânt; iar povestea căderii sale este destul pentru a face şi îngerii să plângă.

La capătul inferior al pistei de curse din Chedputter, chiar înainte de a se intra pe linia dreaptă, pista trece foarte aproape de câteva movile de cărămidă care împrejmuiesc o groapă în formă de pâlnie. Capătul cel mare al pâlniei se află la nici zece paşi de grilajele din afara pistei. Particularitatea pistei constă în faptul că, dacă stai într-un anumit loc, cam la jumătate de milă depărtare spre interiorul pistei, şi vorbeşti pe un ton normal, vocea ta se loveşte de pâlnia formată de movilele de cărămidă cu un ecou ciudat. Cineva a descoperit acest fapt, din întâmplare, într-o dimineaţă, în timp ce se antrena împreună cu un prieten. El a însemnat locul respectiv cu câteva cărămizi şi a

păstrat secretul pentru el. Orice particularitate a unei piste de curse este ceva demn de reţinut într-o ţară în care şoarecii pot răsturna lectica de pe spatele unui elefant, şi stewarzii aranjează cursele ca să favorizeze caii din grajdurile lor. Acest om călărea pe o frumoasă iapă înaltă şi lungă, crescută la ţară, cu temperamentul unui demon şi pasul unui serafim uşor - şi cu o extindere ca un zbor. Iapa se numea „Doamna Regula Baddun", ca omagiu pentru doamna Reiver - sau, pe scurt, Regula Baddun.

Jocheul lui Shackles, Brunt, era un băiat care se comporta destul de bine, dar stătea puţin cam prost cu nervii, îşi începuse cariera călărind în cursele de obstacole din Melbourne, unde câţiva stewarzi au cerut linşaj, iar el a fost unul dintre jocheii care au ieşit din acea groaznică măcelăreală - poate că vă amintiţi - din Maribyrnong Plate. Obstacolele erau bastioane coloniale - cu buşteni de eucalipt ieşind din zidărie - cu părţile la fel de dure ca şi contraforturile Bisericii. O dată ajunşi în faţa acestor obstacole, caii trebuiau să sară sau să cadă. Altă soluţie nu exista, în Maribyrnong Plate, doisprezece cai au rămas blocaţi în faţa celui de-al doilea zid. Red Hat, care se afla la conducere, a căzut într-o parte, dărâmându-l şi pe The Gled, şi pe cei din urma sa, iar spaţiul dintre obstacole a devenit o amestecătură de ţipete şi lovituri. Patru jochei au fost scoşi de

acolo, morţi; trei au fost răniţi foarte grav, iar Brunt se afla printre aceia trei. Câteodată povestea cele întâmplate la Maribyrnong Plate; şi când îl ascultai descriind cum Whalley de pe Red Hat spusese, în timp ce iapa se prăbuşea sub el: „Dumnezeule, ai milă! Sunt terminat!", şi cum, în momentul următor, Sithee There şi White Otter îl zdrobiseră sub copite, în timp ce praful stârnit acoperise un mic iad plin cu oameni şi cai zbătându-se să scape, nu te mai mirai că Brunt renunţase complet la cursele cu obstacole din Australia. Proprietarul lui Regula Baddun cunoştea această poveste pe dinafară. Brunt nu schimba niciodată vreun detaliu atunci când o povestea, căci nu avea nici un pic de educaţie.

Shackles a participat la cursele de toamnă din Chedputter, timp de un an, iar proprietarul său îi insulta mereu pe ceilalţi sportivi din Chedputter, până când aceştia s-au dus cu toţii la secretarul onorific şi i-au cerut să numească arbitrii care să stabilească handicapurile, şi să aranjeze o cursă în care

Shackles să fie învins, iar mândria stăpânului său să fie desfiinţată. Districtele s-au ridicat împotriva lui Shackles şi şi-au trimis cei mai buni cai; Ousel, despre care se spunea că-şi poate face mila în 1-53; Petard cel încăpăţânat, antrenat de un regiment de cavalerie care ştia cum să antreneze un cal; Gringalet, câştigătorul din anii 75; Bobolink, mândria Peshawar-ului, şi mulţi alţii.

Au numit acea cursă Handicapul verigii rupte, pentru că trebuia să-l distrugă pe Shackles; şi arbitrii au stabilit sarcinile pentru cai şi călăreţi, şi Fondul a acordat opt sute de rupii, iar distanţa cursei a fost stabilită la o tură completă a pistei, pentru toţi caii.

Proprietarul lui Shackles a spus atunci:

- Puteţi aranja cursa doar în ceea ce-l priveşte pe Shackles. Atâta timp cât nu-l veţi îngropa sub greutăţile stabilite pentru a fi purtate de concurenţi, nu mă deranjează.

Iar proprietarul lui Regula Baddun a răspuns:

- îmi pun la bătaie iapa, pariez că-l va învinge pe Ousel. Distanţa ei este de 201 iarzi, după care nu va mai face nimic. La fel se va întâmpla şi cu Ousel, căci jocheul lui nu înţelege ce înseamnă o cursă de aşteptare.

Acum, toate acestea erau numai minciuni, căci Regula se antrena de două luni la Dehra, şi şansele ei erau bune, în condiţiile în care lui Shackles i se spărgea vreun vas de sânge - sau Brunt se mişca în şa.

Şansele pariurilor erau bune. Au făcut pariuri de opt sute de rupii pe cursa Handicapului verigii rupte, iar registrul aflat la casa de pariuri, Pioneer, arăta faptul că favoriţi erau mai mulţi cai. Pe scurt, asta însemna că arbitrii îşi făcuseră treaba bine, iar diferiţii participanţi la cursă se bazau pe caii lor. Secretarul onorific a strigat chiar el numele cailor care participau la cursă, în toată gălăgia casei de pariuri Pioneer, unde vălătucii de fum erau precum o ceaţă, iar zgomotul zarurilor precum focurile de pistol.

Zece cai au luat startul în această cursă - foarte apropiaţi ca nivel - iar proprietarul lui Regula Baddun s-a ascuns în locul din interiorul cercului pistei, unde două cărămizi fuseseră aruncate. S-a aşezat cu faţa către movilele de cărămizi aflate la capătul inferior al pistei şi a aşteptat.

Povestea cursei se află trecută în registrul de la Pioneer.

La sfârşitul primei mile, Shackles s-a strecurat afară din plutonul de cai, mult în afară, pregătit să ia cotitura, apucă zăbala şi apoi ţâşni înainte pe linia dreaptă, înainte ca ceilalţi să-şi dea seama. Brunt stătea nemişcat, foarte fericit, ascultând ropotul copitelor din spatele lui şi ştiind că, în aproximativ douăzeci de paşi ai calului, Shackles va trage o dată adânc aer în piept şi va porni pe ultima jumătate de milă precum Olandezul Zburător. Când Shackles luase cotitura şi ajunse în dreptul movilei de cărămizi, Brunt auzi, peste zgomotul vântului care-i vâjâia în urechi, o voce tânguită, venind dinspre exterior, care spunea:

- Dumnezeule, ai milă! Sunt terminat!

Dintr-o singură privire, Brunt văzu înaintea ochilor săi întreaga distrugere de la Maribymong Plate, şi tremurând în şa, scoase un strigăt de spaimă. Tremurul îl făcu să-şi înfigă călcâiele în coastele lui Shackles, iar strigătul îl înfurie pe cal. Shackles nu putea opri, dar se ridică pe picioare şi după vreo cincizeci de metri, foarte solemn şi neutru, îl trânti din şa pe Brunt - o grămadă scuturată de spaimă, în timp ce Regula Baddun galopa, umăr la umăr cu Bobolink, pe linia dreaptă, câştigând cu puţin - şi Petard sosind al treilea. Proprietarul lui

Shackles, aflat în tribună, se gândi că poate binoclul său se stricase. Proprietarul lui Regula Baddun, stând lângă cele două cărămizi, suspină cu uşurare şi se întoarse în tribună. Câştigase, şi în cursă şi la pariuri, cam cincisprezece mii.

Fusese Handicapul verigii rupte, o cursă dubiată de răzbunare. Aproape că îi ruinase pe toţi cei implicaţi, şi aproape frân-sese inima proprietarului lui Shackles. Acesta se dusese să vorbească cu Brunt. Băiatul zăcea, livid şi chinuindu-se să respire, acolo unde căzuse. Nu părea să fi înţeles încă faptul că pierduse cursa. Tot ceea ce realiza era că-l auzise pe Whalley strigându-1, şi că acel strigăt era un avertisment; şi că, nici mort, nu se va mai urca în şa din nou. Curajul îl părăsise de tot, şi îşi rugă stăpânul să-i dea o chelfăneală zdravănă şi să-l lase să plece. Nu mai era bun de nimic, îi spuse acestuia, îşi primi concedierea şi se strecură până la padoc, alb ca varul, cu buzele vinete şi cu genunchii tremurându-i. Oamenii spuneau lucruri urâte despre el la padocuri, dar el nu le dădu nici o atenţie. S-a schimbat în costumul lui de tweed, şi-a luat bocceluţa şi a plecat la drum, încă tremurând şi murmurând neîncetat:

- Dumnezeule, ai milă, căci sunt terminat!

Şi din câte ştiu eu, chiar grăia adevărul.

Şi acum ştiţi cum s-a alergat şi cum a fost câştigată cursa Handicapul verigii rupte. Bineînţeles că nu credeţi. Sunteţi în stare să credeţi orice despre planurile Rusiei cu privire la India, sau recomandările Comisiei Valutare, dar o mică poveste adevărată este prea mult pentru dumneavoastră.

POVESTEA MEA ADEVĂRATĂ CU FANTOME

Când am ieşit din Deşert, căci astfel a fost— Când am ieşit din Deşert.

- Oraşul Nopţii de Groază

Undeva pe Lumea Cealaltă, unde există cărţi şi picturi şi piese de teatru şi vitrine de magazine la care să te uiţi, şi mii de oameni care-şi petrec vieţile făcând toate acestea, trăieşte un domn care scrie poveşti adevărate despre fantomele adevărate ale oamenilor; iar numele său este domnul Walter Besant. Dar va insista în a trata aceste fantome - şi a publicat o mulţime de astfel de poveşti - cu frivolitate, îi descrie pe cei care văd fantomele vorbind familiar, şi în unele cazuri, chiar flirtând în mod neruşinat cu acestea. Orice poate fi tratat cu frivolitate, de la un vicerege până la o lucrare asupra unui dialect local; dar faţă de fantome trebuie să vă purtaţi cu respect, mai ales faţă de cele din India.

Pe acest tărâm, există fantome care iau înfăţişarea unor cadavre grase, reci şi umflate, şi care se ascund în copacii din apropierea drumurilor, până când trece un călător. Atunci se încleştează de gâtul acestuia şi rămân acolo. Mai există şi nişte fantome groaznice ale unor femei care au murit într-un leagăn de copil. Acestea bântuie drumurile, la apus, sau se ascund în lanurile din apropierea unui sat şi înalţă chemări seducătoare. Dar a răspunde unei astfel de chemări înseamnă moarte pe lumea asta şi pe cealaltă. Picioarele lor sunt întoarse invers, astfel încât toţi oamenii cu capul pe umeri să le poată recunoaşte. Mai sunt şi fantome ale unor copii mici care au fost aruncaţi în fântâni. Aceştia bântuie înjurai fântânilor şi la marginea junglei şi

se tânguie sub lumina stelelor, sau prind femeile de mijloc, implorând să fie luaţi în braţe. Totuşi, aceste fantome şi fanto-mele-cadavru sunt doar fenomene locale şi nu atacă străinii, încă nu a fost raportat nici un caz în care o fantomă indigenă să fi speriat un englez; însă multe fantome engleze au

speriat groaznic atât albii, cât şi negrii.

Aproape fiecare district din India în care trăiesc englezi are o fantomă proprie. Se spune că la Simla există două, fără să mai punem la socoteală femeia care suflă în foaie în hanul Syree de pe Vechiul Drum; Mussoorie are o casă bântuită de un Lucru foarte însufleţit; O Doamnă în Alb se spune că ar face pază de noapte în jurul unei case din Lahore; Dalhousie spune că una dintre casele sale „repetă", în serile de toamnă, toate secvenţele unui oribil accident legat de un cal şi o prăpastie; Muree are o fantomă veselă, şi acum, când şi ea a fost luată de holeră, va fi loc şi pentru una tristă; există apartamentele ofiţerilor din cantonamentul de la Mian Mir, ale căror uşi se deschid fără nici un motiv aparent, şi ale căror mobile este sigur că vor trosni nu din cauza căldurii din iunie, ci din cauza greutăţii Nevăzuţilor care vin să se aşeze pe scaune; în Peshawar sunt case pe care nimeni nu le închiriază de bună voie; şi mai există ceva - nu febra - în neregulă cu un mare han din Allahabad. Vechile provincii pur şi simplu mustesc de case bântuite, şi armate întregi de fantome se plimbă pe străzile lor.

Unele dintre hanurile de pe drumul Grand Trunk au lângă ele şi mici cimitire - martore ale schimbărilor şi sorţii acestei vieţi de muritori, din vremurile în care bărbaţii plecau din Calcutta către nord-vest. Aceste hanuri nu sunt locuri prea prielnice pentru a trage acolo. De obicei, sunt foarte vechi, mereu murdare, în timp ce khansamah-u\ este la fel de bătrân ca şi hanul. Ori bălmăjeşte cu senilitate, ori cade în lungi transe date de vârsta înaintată. Dar în ambele dispoziţii, este inutil. Dacă te enervezi pe el, începe să povestească despre nu ştiu ce Sahib mort şi îngropat în ultimii treizeci de ani, şi că atunci când el se afla în serviciul acelui Sahib, nici un alt khansamah din provincie nu se putea atinge de acesta. Apoi începe să murmure, să trăncănească, să tremure şi să se foiască pe lângă vase, iar tu te simţi prost că te-ai enervat. 94

în aceste hanuri, este foarte probabil să întâlneşti fantome, şi atunci când se întâmplă, acestea trebuiesc băgate în seamă. Nu cu multă vreme în urmă, a trebuit să mă cazez în aceste hanuri. Niciodată nu am stat în acelaşi han mai mult de trei nopţi la rând, şi ajunsesem să fiu cunoscut printre hangii. Am locuit în cele construite de guvern, cu pereţi din cărămidă roşie şi tavane cu grinzi, cu un inventar al mobilei lipit în fiecare

cameră, şi cu câte un şarpe agitat care te întâmpina. Am locuit în cele transformate - case vechi utilizate ca hanuri - unde nimic nu se afla la locul cuvenit, iar la cină nu exista nici măcar o găină. Am locuit în hanuri de mâna a doua, unde vântul sufla prin mozaicul spart de marmură la fel de neplăcut ca printr-un geam spart. Am locuit în hanuri unde ultima semnătură din registrul recepţiei era veche de cincisprezece săptămâni, şi unde tăiau capul iedului cu o sabie. Norocul meu era că întâlneam tot felul de oameni, de la misionarii sobrii care călătoreau prin ţară şi dezertorii care fugeau din regimentele britanice, la haimanalele bete care dădeau de băut whisky tuturor celor cu care se întâlneau; şi tot datorită norocului meu am asistat şi la o naştere. Din cauza faptului că o mare parte din tragediile vieţilor noastre în această ţară se petrec în hanuri, m-am mirat cum de nu întâlnisem încă nici o fantomă. Bineînţeles că o fantomă care ar bântui de bună voie pe lângă un astfel de han ar trebui să fie nebună; însă atât de mulţi oameni au murit nebuni în aceste hanuri, încât trebuie să existe un procent destul de important de fantome ţicnite.

La momentul potrivit mi-am găsit şi eu fantoma mea, sau mai bine spus, fantomele, căci erau două. Până atunci fusesem de acord cu metoda de tratare a fantomelor a domnului Besant, aşa cum o descrie acesta în Straniul caz al domnului Lucraft şi alte poveşti. Insă acum mă aflu în opoziţie cu opiniile acestui domn.

Vom numi hanul astfel: Hanul Katmal. Dar asta a fost cea mai mică dintre probleme. Un om cu un auz fin nu trebuie să doarmă într-un han. Ar trebui să se însoare. Hanul Katmal era un han vechi, ros de timp şi iară nici o reparaţie adusă structurii. Podeaua era din cărămidă uzată, pereţii erau murdari, iar ferestrele erau aproape înnegrite de funingine. Se afla pe marginea unui drum lateral foarte folosit de către asistenţii adjuncţi

indieni de toate tipurile, începând din domeniul finanţelor până în cel forestier; însă adevăraţii Sahibi veneau rar acolo. Khansamah-ul, care era încovoiat de bătrâneţe, îmi spusese acest lucru.

Când am ajuns eu, afară ploua rar şi vântul bătea neîncetat, fiecare rafală trecând printre ramurile rigide ale palmierilor cu un zgomot ca zăngănitul unor oase uscate.

Khansamah-u\ se pierdu complet la sosirea mea. Mai servise odată un Sahib. Oare îl cunoşteam pe acel Sahibi Mi-a spus numele unui foarte cunoscut bărbat, care era mort de mai bine de un sfert de secol, şi mi-a arătat un dagherotip din tinereţea acelui bărbat. Văzusem un portret gravat în oţel al acestuia pe un dublu volum de memorii, chiar cu o lună înainte, şi m-am simţit extrem de bătrân.

Ziua era pe sfârşite, iar khansamah-\\\ s-a dus să-mi aducă cina. Nu s-a mai obosit s-o numească khana - hrana bărbaţilor. A numit-o ratub, şi asta înseamnă, printre altele, „crăpelniţă" - porţia câinelui. Nu încerca să mă insulte alegând acest termen, ci, pur şi simplu, presupun că îl uitase pe celălalt.

în timp ce ciopârţea corpurile unor animale, eu m-am instalat, după ce inspectasem hanul. Avea trei camere, în afară de a mea, un fel de vizuină aşezată pe colţul hanului, iar fiecare cameră se deschidea în cealaltă prin nişte uşi învechite şi albe, întărite cu nişte bare lungi de fier. Hanul era unul foarte rezistent, dar pereţii despărţitori ai camerelor fuseseră construiţi repede şi prost, fără nici un pic de grijă. Fiecare pas de-al meu sau bufnitură a cufărului ajungea şi în celelalte trei camere, şi fiecare ecou ricoşa tremurat în pereţii îndepărtaţi. Din cauza aceasta, am închis uşa. Nu exista nici o lampă, doar lumânări puse în sfeşnice lungi de sticlă, iar în baie era aşezată o candelă.

Acest han mohorât şi misterios era cel mai neprimitor han în care călcasem vreodată. Nu exista nici un şemineu, iar ferestrele nu se deschideau; astfel că un vas cu mangal ar fi fost inutil. Vântul şi ploaia răpăiau şi clipoceau şi gemeau în jurul hanului, iar palmierii vuiau şi vâjâiau. Câţiva şacali trecură prin curtea hanului, urlând, şi o hienă stătea mai în depărtare rânjind la ei. O hienă i-ar fi putut convinge şi pe saducheii care nu credeau în nemurirea sufletului că morţii reînvie - cei mai îngrozitori dintre morţi. Apoi sosi şi ratub-\A - un fel ciudat de mâncare, pe 96

jumătate tradiţional, pe jumătate englezesc - adus de bătrânul khansamah, care trăncănea în jurul scaunului meu despre englezi morţi demult, în timp ce vântul, suflând peste lumânări, dădea naştere unor umbre care dansau pe plasa de ţânţari din jurul patului şi pe pat. Era exact acel gen de seară şi de cină care-l determină pe om să se gândească la toate

păcatele sale pe care le-a comis şi la toate cele pe care le-ar fi comis.

Din foarte multe motive, somnul nu venea uşor. Lampa din baie arunca în cameră cele mai ciudate umbre, şi vântul parcă începuse să şoptească vorbe fără sens.

Chiar când şoaptele vântului începuseră să se liniştească, am auzit obişnuitul strigăt al purtătorilor de lectică: „Lăsaţi-ne să-l luăm". Prima lectică fu adusă înăuntru, apoi a doua şi apoi a treia. Am auzit cum sunt lăsate să cadă pe jos şi apoi cum cineva încearcă la uşa mea.

- E cineva acolo? am întrebat.

Dar nu-mi răspunse nimeni, şi am încercat să mă conving că era doar vântul vijelios. Se auzi cum oblonul din camera de lângă mine era zgâlţâit, şi uşa deschizându-se. „Probabil că este vreun asistent adjunct, m-am gândit eu, care şi-a adus şi nişte prieteni cu el. Acum vor sta de vorbă şi vor fuma o oră."

Dar nu se auzeau nici voci şi nici paşi. Nimeni care să-şi aşeze bagajele în camera alăturată, iar uşa dintre camere rămase închisă şi eu i-am mulţumit lui Dumnezeu că eram lăsat în pace. Dar eram curios să aflu unde se duseseră purtătorii de lectică. M-am coborât din pat şi am privit afară, în noapte. Nu era nici un semn că pe acolo ar fi trecut purtătorii de lectică. Chiar când mă aşezam la loc în pat am auzit, din camera vecină, un sunet pe care nici un om întreg la minte nu-l poate confunda - huruitul unei mingi de biliard care se rostogoleşte pe masa de biliard după ce este lovită de un jucător. Nu mai există un alt sunet care să semene cu acesta. După un minut se auzi un alt astfel de huruit, iar eu m-am aşezat în pat din nou. Nu eram speriat - chiar nu eram. Eram doar foarte curios să ştiu ce se întâmplase cu purtătorii de lectică. Este singurul motiv pentru care m-am suit la loc în pat.

în momentul următor am auzit sunetul a două mingi de biliard care se lovesc una de alta şi am simţit cum mi se ridică părul

pe mine. Este o greşeală să spui că ţi se ridică părul. De fapt, pielea capului ţi se întăreşte parcă, şi simţi nişte furnicături slabe pe tot scalpul. Asta înseamnă să ţi se ridice părul pe tine.

Se auzea un huruit şi un clinchet, sunete ce nu puteau însemna decât un singur lucru - o minge de biliard. M-am gândit mult la acest lucru; şi cu cât mă gândeam mai mult, cu atât

părea mai puţin posibil ca un pat, o masă şi două scaune - adică toată mobila care se afla în camera vecină - să poată reda atât de exact sunetele unui joc de biliard. După un alt sunet făcut de două bile lovite una de alta şi după un joc de biliard cu trei bile, judecând după sunetele care se auzeau, nu m-am mai gândit la nimic. Mi-am dat seama că îmi găsisem fantoma şi aş fi dat orice să scap din acel han. Am stat şi am ascultat, şi cu cât ascultam mai mult, cu atât jocul îmi apărea mai clar în minte. Se auzea huruit după huruit şi clinchet după clinchet. Câteodată se auzea câte un dublu clinchet, un huruit şi apoi încă un clinchet. Nu mai încăpea nici o îndoială că oamenii din camera alăturată jucau biliard. Iar camera alăturată nu era destul de mare pentru ca în ea să încapă o masă de biliard!

Printre pauzele făcute de vânt, am auzit cum jocul continua - lovitură de tac după lovitură de tac. Am încercat să mă fac să cred că nu aud voci, dar acea încercare a fost zadarnică. Ştiţi ce înseamnă frica? Nu teama obişnuită de a fi insultat, sau de fi rănit sau de a muri, ci groaza abjectă şi palpitantă de ceva ce nu poţi vedea - frica ce-ţi usucă gura şi gâtul - frica ce-ţi face palmele să transpire, şi care te face să înghiţi în sec? Aceasta este cu adevărat Frica - o mare laşitate, şi pentru a fi înţeleasă, trebuie simţită, însăşi improbabilitatea ca o masă de biliard să existe într-un han indian dovedea realitatea. Nici un om - treaz sau beat - nu-şi poate imagina un joc de biliard, şi nici nu poate inventa zgomotul aparte făcut de două bile de biliard care se ciocnesc între ele.

Marele dezavantaj al acestor hanuri indiene este acela că hrănesc o infinită credulitate. Dacă un om ar spune unui obişnuit al hanurilor că există un cadavru în camera alăturată, şi că în cealaltă cameră locuieşte o fată nebună, şi că bărbatul şi femeia care se văd pe cămila din depărtare tocmai au fugit dintr-un loc aflat la şaizeci de mile depărtare, ascultătorul 1-ar crede, pentru
98

că ştie că nimic nu este prea grotesc sau prea oribil pentru a se petrece într-un han indian.

Din păcate, credulitatea aceasta se extinde şi în ceea ce priveşte fantomele. O persoană raţională, afiată în propria sa casă, s-ar întoarce pe partea cealaltă şi ar adormi la loc. Eu însă nu am făcut asta. La fel de sigur cum simţeam vietăţile care mişunau în lemnul din care era făcută rama patului, tot aşa

auzeam flecare lovitură de tac dintr-un lung joc de biliard care se desfăşura în camera afiată în spatele uşii închise cu zăvorul de fier. Teama mea cea mai mare era aceea ca nu cumva jucătorii să aibă nevoie de o persoană care să ţină scorul. Era o teamă absurdă; căci creaturile care pot juca pe întuneric ar fi trebuit să poată trece peste astfel de lucruri superficiale. Ştiu doar că aceasta era teama mea; şi era una reală.

După mult, mult timp, jocul se opri şi uşa se trânti, iar eu am adormit pentru că eram foarte obosit. Altfel, aş fi preferat să rămân treaz. Dar pentru nimic în lume nu aş fi ridicat zăvorul uşii şi nu m-aş fi uitat în camera vecină.

Când sosi şi dimineaţa, m-am gândit că procedasem bine şi cu înţelepciune, şi m-am interesat cum pot pleca de acolo.

- Apropo, i-am spus khansamah-ului, ce căutau acei purtători de lectică aici, aseară?

- Dar nu a fost nici un purtător de lectică aici, îmi răspunse khansamah-u\.

Atunci am intrat în camera vecină, lăsând lumina zilei să pătrundă prin uşa deschisă. Am fost extrem de curajos. Insă la lumina zilei mă simţeam în stare să joc biliard chiar şi cu diavolul însuşi, pe teritoriul său.

- întotdeauna aici a fost han? am întrebat.

- Nu, răspunse khansamah-u\. Acum zece sau douăzeci de ani, nu mai ştiu exact, a fost o sală de biliard.

- Ce anume?!

- O sală de biliard pentru sahibii care au construit calea ferată. Pe atunci eram khansamah în casa cea mare unde locuiau toţi sahibii de la Căile Ferate, şi obişnuiam să le aduc aici băuturile. Aceste trei camere formau una singură, şi aici se afla o masă mare pe care sahibii jucau în fiecare seară. Dar acei

sahibi sunt morţi cu toţii acum, iar calea ferată ajunge acum, după cum spuneţi dumneavoastră, până la Kabul.

- îţi mai aminteşti ceva despre acei sahibil

- S-a întâmplat cu mult timp în urmă, dar îmi amintesc faptul că unui dintre sahibi, un om gras şi mereu nervos, juca aici, într-o seară, şi mi-a spus să-i torn un brandy cu apă, iar eu i-am umplut paharul în timp ce el se apleca peste masă pentru a lovi bila, însă capul i-a căzut pe masă şi ochelarii i-au căzut, şi când noi -sahibii împreună cu mine - am alergat să-l ridicăm, am descoperit că murise. I-am ajutat să-l care afară. Ah, era un

sahib greu! Dar acum este mort, şi eu, bătrânul Mangal Khan, încă mai trăiesc, cu voia dumneavoastră.

Tot ce auzisem îmi era mai mult decât suficient! Acum îmi aveam propria fantomă - un caz trăit de mine şi autentificat. Voi scrie Societăţii pentru Cercetare Psihică - voi uimi Imperiul cu aceste veşti! Dar, înainte de toate, voi pune optzeci de mile distanţă între mine şi acest han, înainte de căderea nopţii. Societatea îşi poate trimite un agent să investigheze cazul şi mai târziu.

M-am dus în camera mea şi m-am pregătit să-mi împachetez lucrurile, după ce am notat toate faptele cazului, în timp ce fumam, am auzit cum jocul începea din nou - cu o bilă ratată, căci huruitul a fost unul scurt.

Uşa către camera alăturată rămăsese deschisă, şi am putut să mă uit înăuntru. CI ic-clic! era sunetul a două bile lovindu-se una de alta. Am intrat în cameră, fără teamă, căci înăuntru bătea lumina soarelui şi aerul era proaspăt. Jocul nevăzut continua într-un ritm fantastic. Şi chiar aşa era, căci un mic şoarece neobosit fugea de colo-colo în interiorul paravanului care acoperea grinzile de pe tavan, şi o bucăţică de cadru de geam, desprinsă, se trântea mereu în balamale, împinsă de curent!

Imposibil să confunzi sunetul bilelor de biliard! Imposibil să confunzi huruitul unei bile de biliard pe masa de joc! Dar era totuşi de înţeles. Chiar şi când mi-am închis ochii, după ce mă lămurisem, sunetul auzit semăna extrem de mult cu cel al unui joc de biliard.

Atunci intră, mânios, credinciosul partener al necazurilor mele, Kadir Baksh. 100

-Acest han este foarte prost şi foarte jos clasat! Nici nu-i de mirare că că pe-aici se văd tot felul de mutre dubioase. Trei purtători de lectică au sosit, aseară târziu, la han pe când eu dormeam afară, şi au spus că obiceiul lor este de a se odihni în camerele puse deoparte pentru călătorii englezi! Ce onoare mai are, oare, khansamah-\Al Când au încercat să intre, le-am spus să plece. Nici nu-i de mirare că, dacă aceşti ooarias au fost aici, locul este extrem de suspect. Este o ruşine, şi lucrarea unui om necinstit!

Kadir Baksh nu mi-a spus că luase de la flecare bandă bani în avans pentru chirie, şi apoi, fără ca eu să aud ceva, îi bătuse

cu marea umbrelă verde pe care o purta mereu cu el, şi al cărei scop nu putusem să-l ghicesc niciodată. Dar Kadir Baksh nu are nici o noţiune de moralitate.

Mai târziu, am stat de vorbă cu khansaman-u\, pentru a-l întreba despre cele ce-mi povestise servitorul meu, dar acesta s-a pierdut imediat, şi mânia a lăsat locul milei, iar mila a condus la o lungă conversaţie în timpul căreia a povestit că tragica moarte a sahibului-mginer avusese loc în trei cartiere diferite - două dintre ele aflate la cincizeci de mile depărtare de han. A treia oară când povesti spuse că decesul survenise în Calcutta, pe când sahibul conducea o mică trăsurică.

Dacă 1-aş fi încurajat, khansamah-v\ s-ar fi plimbat prin tot Bengalul cu cadavrul său.

Nu am mai plecat atât de repede după cum intenţionasem. Am rămas la han şi în acea noapte, în timp ce vântul şi şoarecele, cadrul geamului şi balamaua au răsunat de mii de ori. Apoi, vântul a încetat şi jocul de biliard s-a oprit, iar eu m-am simţit ca şi când mi-aş fi distrus singur propria mea poveste adevărată cu fantome.

Dacă m-aş fi oprit la timp cu cercetarea, poate că aş fi putut crede în continuare în fantome.

Acesta era cel mai amar gând dintre toate!

BĂRBATUL CARE A VRUT SĂ DEVINĂ REGE

Frate al unui Prinţ şi egal al unui cerşetor, dacă va fi găsit demn de asta.

Acest principiu prevede o conduită dreaptă în viaţă, însă nu uşor de urmat. Am fost egalul unui cerşetor de mai multe ori, în situaţii care ne împiedicau pe fiecare dintre noi să descoperim dacă suntem demni de asta. încă nu am ajuns frate al unui Prinţ, deşi o dată am fost foarte aproape de regalitate, cu tot ceea ce ar fi însemnat un adevărat Rege şi mi s-a promis şi un regat - cu armată, tribunale, vistierie şi politici. Dar, acum, tare mă tem că Regele meu este mort, şi că dacă îmi doresc o coroană va trebui să mi-o procur singur.

începutul poveştii s-a petrecut într-un tren aflat pe drumul dintre Ajmir şi Mhow. Avusesem un deficit bugetar care mă determinase să călătoresc nu la clasa a doua, la care biletul costă jumătate din preţul biletului pentru clasa întâi, ci la clasa intermediară, care este chiar groaznică. Nu există cuşete la această clasă, iar călătorii sunt fie intermediari, adică mulatri,

fie localnici, care sunt enervanţi într-o călătorie lungă pe timp de noapte, fie haimanale, care sunt destul de amuzante, deşi sunt ameţite. Intermediarii nu frecventează toaletele din tren. Aceştia îşi cară cu ei alimentele, în boccele şi vase, cumpără dulciuri de la vânzătorii localnici de dulciuri şi beau apă din fântânile de la marginea drumului. De aceea, pe caniculă, intermediarii sunt scoşi din vagoane morţi, iar în celelalte anotimpuri sunt priviţi cu dispreţ. 102

Vagonul meu de la clasa intermediară s-a întâmplat să fie gol până am ajuns la Nasirabad, unde s-a urcat în tren un domn imens, îmbrăcat cu o cămaşă cu mâneci scurte, şi după obiceiul intermediarilor, şi-a petrecut ziua călătorind. Era un hoinar şi un rătăcitor ca şi mine, dar cu o mare înclinaţie pentru whisky. Spunea poveşti despre lucrurile pe care le văzuse şi făcuse, în toate colţurile Imperiului în care ajunsese, şi despre aventurile în care îşi riscase viaţa pentru hrana pe câteva zile.

- Dacă India ar fi plină de oameni ca mine şi ca tine, neştiind de unde-şi vor face rost de hrana pentru a doua zi, precum ciorile, ţara nu ar plăti şaptezeci de milioane în impozite - ci şapte sute de milioane, spuse el; şi, în timp ce priveam spre gura şi bărbia sa, m-am simţit înclinat să fiu de acord cu el.

Am discutat şi despre politică - politica văzută prin ochii hoinarilor, care privesc lucrurile de jos, unde situaţia nu este calmă şi plăcută - şi am discutat şi despre lucruri legate de poştă, căci prietenul meu dorea să trimită o telegramă din următoarea gară către Ajmir, care este punctul de joncţiune al liniei de la Bombay către Mhow, când călătoreşti spre vest. Prietenul meu nu avea mai mult de opt bănuţi pe care-i păstra pentru cină, iar eu nu aveam nici un ban din cauza problemei bugetare pe care o avusesem şi pe care am menţionat-o mai înainte. Mai mult chiar, eu mă duceam în sălbăticie, şi deşi ar fi trebuit să iau legătura cu trezoreria, acolo nu existau oficii poştale. De aceea, nu eram în postura de-al ajuta în nici un fel.

- Am putea să-l ameninţăm pe şeful gării şi să-l obligăm să trimită o telegramă pe datorie, spuse prietenul meu, dar asta ar însemna probleme şi pentru tine şi pentru mine, iar eu numai de asta nu am nevoie acum. Ai spus cumva că te vei întoarce tot pe această rută, peste câteva zile?

- Peste zece zile, am răspuns.

- Nu te poţi întoarce peste opt? întrebă el. Problema mea

este destul de urgentă.

- îţi pot trimite telegrama peste zece zile, dacă asta te ajută cu ceva, i-am spus.

- Acum că mă gândesc mai bine, nu pot avea încredere în el ca va trimite telegrama la timp. Lucrurile stau astfel. El va

pleca din Delhi pe 23 către Bombay. Asta înseamnă că va trece prin Ajmir cam în noaptea de 23.

- Dar eu mă duc în deşertul indian, i-am explicat.

- Este foarte bine, spuse el. Vei schimba trenul la nodul feroviar Marwar pentru a intra în teritoriul Jodhpore - oricum trebuie să faci asta - iar el va sosi în Marwar în dimineaţa de 24 cu trenul poştal de la Bombay. Poţi ajunge la nodul feroviar Marwar la timp? Nu ar fi un inconvenient pentru tine, căci ştiu că sunt puţine mijloace de transport dintre care să alegi pentru a ieşi din provinciile Indiei Centrale - chiar dacă te prefaci a fi corespondent pentru Backwoodsman.

- Ai încercat vreodată acest truc? 1-am întrebat.

- De mai multe ori, însă rezidenţii te descoperă şi eşti escortat la graniţă înainte de a avea timp să-ţi înfigi cuţitul în ei. Dar, în legătură cu prietenul meu. Este neapărat necesar să-l informez despre ce s-a întâmplat cu mine, căci altfel nu va şti unde să se ducă. Ţi-aş rămâne îndatorat dacă ai ieşi din India Centrală la timp, astfel încât să-l prinzi la joncţiunea Marwar şi să-i spui: „S-a dus în sud pentru o săptămână". Va şti ce înseamnă asta. Este un bărbat mare, cu o mustaţă roşcată, şi foarte corpolent, îl vei găsi dormind ca un domn, cu toate bagajele în jurul său, în compartimentul de la clasa a doua. Dar să nu-ţi fie teamă. Lasă în jos fereastra compartimentului şi spune-i: „S-a dus în sud pentru o săptămână" şi el va înţelege. Dacă faci asta, îţi scurtezi şederea în acele locuri doar cu două zile. Te rog asta ca pe un străin ce se duce în vest, mai spuse el, cu emfază.

- Dar tu de unde vii? 1-am întrebat.

- Din est, îmi răspunse, şi sper că-i vei transmite prietenului meu mesajul, de dragul Mamei cât şi al tău.

De obicei, englezii nu sunt înmuiaţi de apelurile făcute în memoria mamelor lor, dar din anumite motive, care vor deveni de înţeles, am fost de acord să transmit mesajul.

- Este un lucru destul de important, spuse el, şi de aceea te şi rog să-l faci - şi acum ştiu că mă pot baza pe tine să-l duci

la bun sfârşit. Ţine minte, un vagon de la clasa a doua şi un bărbat roşcat dormind în el. Eu cobor la următoarea gară, şi trebuie să rămân acolo până când el va veni la mine sau îmi va trimite ceea ce-mi trebuie.

- îi voi transmite mesajul tău, dacă-l voi prinde, i-am răspuns, şi de dragul mamei tale cât şi al mamei mele, îţi voi da un sfat. Nu încerca să călătoreşti acum prin India Centrală, dându-te drept corespondent pentru Backwoodsman. Cel adevărat se află în India Centrală şi ai putea da de necaz.

- Iţi mulţumesc, spuse el, simplu, şi când va pleca porcul? Nu pot să flămânzesc doar pentru că el îşi face treaba în locul meu. Am vrut să-l găsesc pe rajahul din Degumber şi să-l fac să plătească pentru ce i-a făcut văduvei tatălui său.

- Şi ce anume i-a făcut văduvei tatălui său?

- A obligat-o să mănânce ardei iute şi a lăsat-o să moară atârnată de o grindă. Am aflat toate astea singur, şi eu sunt singurul om care s-ar încumeta să se ducă în acea provincie şi să-l şantajeze cu asta. Vor încerca să mă otrăvească, la fel cum au încercat şi în Chortumna, când m-am dus să-l şantajez şi pe rajahul de acolo. Dar îi vei transmite mesajul meu omului din Marwar?

A coborât într-o mică gară, iar eu am rămas să mă gândesc. Auzisem, de mai multe ori, de oameni care se dădeau drept corespondenţi de ziar şi care storceau bani de la autorităţile locale, ameninţându-le cu demascarea, dar nu întâlnisem pe nimeni din această castă până acum. Aceşti oameni duceau vieţi grele, şi, de obicei, mureau în mod foarte neaşteptat. Autorităţile locale aveau oroare de ziarele englezeşti, care puteau face cunoscute metodele lor ciudate de guvernare, şi îşi dădeau silinţa să-i înece pe corespondenţi în şampanie, sau să-i înnebunească cu trăsurile lor de patru locuri, trase de cai. Nu înţelegeau că nimănui nu-i păsa de modul lor intern de administrare, atâta timp cât infracţiunile şi opresiunea erau menţinute în nişte limite decente, şi conducătorul provinciei nu este drogat, beat sau bolnav de la începutul până la sfârşitul anului. Provinciile locale au fost create de Dumnezeu pentru a furniza un fundal pitoresc, tigrii şi birouri dintr-un lemn deosebit. Acestea sunt locurile întunecate ale pământului, pline de o inimaginabilă cruzime, pe de-o parte civilizate de calea ferată şi de poştă, iar pe de altă parte încă trăind în epoca lui

Harun-al-Raschid. Când am coborât din tren mi-am rezolvat afacerile cu diverşi Regi, şi în opt zile am trecut prin multe schimbări. Câteodată am purtat rochii şi am conspirat cu prinţese şi ofiţeri militari şi diplomaţi britanici acreditaţi pe

lângă aceşti rajahi, bând din pahare de cristal şi mâncând din farfurii de argint. Alteori am dormit pe pământul tare, sub acelaşi acoperământ cu servitorul meu şi am devorat orice puteam găsi, cu o lipie în loc de farfurie, şi am băut apă din fântâni. Toate făceau parte dintr-o zi obişnuită de muncă.

Apoi am pornit spre marele deşert indian, la data stabilită, după cum promisesem, iar trenul poştal de noapte m-a găsit la Joncţiunea Marwar, de unde o linie de cale ferată administrată de localnici şi prost îngrijită duce spre Jodhpore. Trenul poştal Bombay, plecat din Delhi, face o scurtă haltă la Marwar. A sosit în staţie tocmai când intram eu în gară, şi abia am avut timp să fug pe peron şi să încep să caut vagoanele. Era un singur vagon de clasa a doua la acel tren. Am coborât fereastra şi am privit înăuntru la o barbă roşie ca focul, pe jumătate acoperită de o pătură a căilor ferate. Acela era omul meu, dormind buştean. Astfel că 1-am împuns uşor în coaste, şi când s-a trezit cu un mormăit, i-am văzut chipul în lumina lămpilor. Avea un chip mare şi lucios.

- Iar biletele la control? spuse el.

- Nu, i-am răspuns. Trebuie să-ţi transmit că el a plecat în sud, pentru o săptămână. A plecat în sud pentru o săptămână!

Trenul începuse să se pună în mişcare. Roşcatul se frecă la ochi şi apoi repetă:

- A plecat în sud pentru o săptămână! Ei, asta este tipic pentru el. Ţi-a spus că trebuie să-ţi dau ceva? Căci nu o voi face.«

- Nu a spus, i-am răspuns şi îndepărtându-mă de tren, am urmărit cum luminile sale roşii se pierd în întuneric. Era foarte frig, căci vântul sufla tare, ridicând nisipul. M-am suit în propriul meu tren - nu într-un vagon intermediar, de data aceasta - şi am adormit.

Dacă roşcatul mi-ar fi dat o rupie, aş fi păstra-o ca pe o amintire a acelei poveşti destul de ciudate. Dar ştiind că mi-am îndeplinit promisiunea, mă simţeam destul de răsplătit.

Mai târziu, m-am gândit că doi domni, precum cei pe care-i întâlnisem eu, nu-şi puteau face un bine dacă continuau să se

dea drept reprezentanţi ai unor ziare, şi era posibil, dacă se duceau într-una din acele provincii prost administrate din India Centrală sau din Rajputana de Sud, să intre în mari necazuri. De aceea m-am chinuit să-i descriu cât de exact mi-i aminteam 106

celor care erau interesaţi de deportarea lor: şi am şi reuşit, după cum am aflat mai târziu, să fac în aşa fel încât să fie trimişi înapoi de la graniţele Degumberului.

Apoi, am devenit din nou un om respectabil, şi m-am întors într-un birou unde nu existau nici rajahi şi nici incidente în afară de tipărirea zilnică a ziarului. Redacţia unui ziar pare să atragă toate felurile de persoane, în detrimentul disciplinei. Doamne de la Misiunea Zenana care doreau ca editorul să-şi abandoneze imediat toate treburile pentru a descrie un predicator creştin aflat într-un cartier sărac al unui sat complet inaccesibil; Colonei care nu mai fuseseră numiţi la comanda unor batalioane făceau schiţa mai multor articole principale despre Vârsta verstis Selecţia; misionari care doreau să ştie de ce nu li se permisese să plece din locurile în care fuseseră trimişi şi care îşi denigrau fraţii misionari aflaţi sub patronajul redacţiei We; companii de teatru fără încasări care se chinuiau să explice că nu pot plăti pentru publicitate, dar că la întoarcerea din Noua Zeelandă sau Tahiti o vor face, cu dobândă chiar; inventatorii maşinăriilorpimkah (ventilatoare indiene din frunze de palmier sau o pânză întinsă peste o ramă de lemn), ai man-şoanelor de trăsuri, ai săbiilor ce nu se frâng, cu diverse instrucţiuni şi foarte mult timp liber; reprezentanţi ai companiilor de ceai care îşi scriau prospectele cu stilourile din redacţie; secretari ai comitetelor de baluri, certându-se pentru ca gloria ultimului lor dans să fie redată în ziar; doamne ciudate care năvăleau înăuntru, spunând că doresc o sută de cărţi de vizită, tipărite imediat, ceea ce, în mod clar, face parte din îndatoririle unui editor; şi fiecare tâlhar desfrânat care a călcat vreodată pe drumul Grand Trunk, care dorea să se angajeze pe postul de corector de text. Şi în tot acest timp, telefonul sună înnebunitor, şi Regii sunt ucişi pe Continent, iar Imperiile consideră că s-a mai dus încă unul dintre mulţii Regi; şi domnul Gladstone blestemă dominioanele britanice, şi tinerii care fac munca necalificată în redacţie strigă „kaa-pi-chay-ha-yeh" (se doreşte un alt exemplar), precum nişte albine obosite, iar majoritatea ziarului este încă goală precum scutul lui Mordred.

Dar aceasta este perioada cea mai amuzantă a anului. Căci în celelalte şase luni nu sună nimeni şi nu vine nimeni,

iar termometrul urcă grad cu grad, până la limită, în timp ce în redacţie abia dacă este destulă lumină pentru a citi şi presele sunt încinse de nu le poţi atinge şi nimeni nu scrie altceva în afară de reiatările distracţiilor din gările Hill sau necrologuri. Atunci telefonul devine o teroare pentru că te anunţă de decesul brusc al unor femei şi bărbaţi pe care-i cunoşteai, şi băşicu-ţele de spuzeală te acoperă ca un veşmânt şi te aşezi jos şi începi să scrii:

„O uşoară creştere a numărului de îmbolnăviri a fost raportată în Districtul Khuda Janta Khan. Epidemia este pur sporadică, şi, mulţumită eforturilor energice ale autorităţilor Districtului, acum este aproape la final. Totuşi, cu adânc regret, anunţăm decesul, etc."

Apoi boala chiar se răspândeşte, şi cu cât se scrie mai puţin despre asta, cu atât mai bine pentru liniştea sufletească a abonaţilor, însă Imperiile şi Regii continuă să se distreze la fel de egoist ca întotdeauna, şi editorul chiar crede că un ziar trebuie să fie tipărit o dată la douăzeci şi patru de ore, şi toţi oamenii din gările Hill, aflaţi în mijlocul distracţiilor lor, spun:

- Dumnezeule Mare! Oare de ce ziarul nu poate relata şi lucruri spumoase? Sunt sigur că se întâmplă destule pe aici.

Acesta este reversul medaliei, şi, după cum spun cei din publicitate „trebuie trăită pentru a fi înţeleasă".

Chiar în această perioadă a anului, o perioadă extrem de nefastă, redacţia începea să editeze ultimul număr al săptămânii într-o noapte de sâmbătă, sau mai bine spus într-o dimineaţa de duminică, în conformitate cu obiceiul unui ziar londonez. Acesta era un lucru bun, căci imediat ce ziarul era terminat, zorii coborau temperatura din termometru de la 96 de grade Fahrenheit până la aproape 84 de grade, pentru o jumătate de oră, şi în acel moment de răcoare - nici nu vă daţi seama cât de rece este la 84 de grade până când nu ajungeţi să vă rugaţi pentru asta - te puteai duce la culcare înainte ca zăpuşeala să te trezească.

într-o astfel de sâmbătă noapte mi-a venit mie rândul de a termina singur ziarul. Un rege, un curtean, o curtezană sau o întreagă comunitate putea muri sau primi o nouă constituţie, sau se putea întâmpla ceva care era important în cealaltă parte

a lumii, şi redacţia trebuia să rămână deschisă până în ultimul mi-108

nut posibil, pentru a primi orice telegramă de acest gen. Era o noapte foarte întunecată, pe cât de sufocantă poate fi o noapte de iunie, şi loo, vântul fierbinte dinspre vest, sufla peste arborii uscaţi precum iasca, prefăcându-se că aduce ploaia. Din când în când mai cădea câte o picătură de apă aproape fierbinte, care lovea praful de pe jos cu zgomotul unei broaşte, însă întreaga noastră parte de lume obosită ştia că este doar o amăgire. In camera presei era o idee mai răcoare decât în birou, aşa că stăteam acolo, în timp ce presa ticăia şi clincăia, iar păsările de noapte ţipau pe la ferestre şi zeţarii, aproape dezbrăcaţi, îşi şter-geau sudoarea de pe frunţi şi cereau apă. Lucrul care ne ţinea pe loc, oricare ar fi fost acesta, nu se mai anunţa, deşi loo se oprise şi ultima literă fusese aşezată, şi întregul pământ stătea nemişcat în căldura sufocantă aşteptând evenimentul. Am aţipit întrebându-mă dacă telegraful era într-adevăr o binecuvântare, şi dacă persoana care murea undeva sau poporul care se lupta în altă parte erau conştienţi de neplăcerea pe care întârzierea lor ne-o provoca, în afară de căldura groaznică şi de aşteptare nu mai exista nici un alt motiv de tensiune, dar, pe măsură ce limba ceasului se ţâra spre ora trei şi presele au fost verificate de două trei ori pentru ca totul să fie în ordine înainte ca eu să dau comanda care le-ar fi pus în mişcare, am simţit că-mi vine să urlu.

Apoi, zgomotul unor roţi rupse în bucăţi liniştea nopţii. M-am ridicat să ies, dar în faţa mea se aflau doi bărbaţi înfăşuraţi în nişte veşminte albe. Primul spuse:

- El este!

Iar al doilea răspunse:

- într-adevăr! Şi amândoi râseră aproape la fel de tare cum huruiau maşinăriile din redacţie, şi îşi şterseră frunţile.

- Pe când dormeam în şanţul de acolo, căci este mai răcoare, am observat că peste drum este o lumină aprinsă şi i-am spus prietenului meu, aici de faţă: „Biroul este deschis. Haide să mergem să vorbim cu el pentru a afla de ce am fost scoşi din provincia Degumber", spuse cel mai scund dintre ei. Acesta era bărbatul pe care-l întâlnisem în trenul spre Mhow, iar prietenul lui era roşcatul din trenul de la Marwar. Nu exista nici o îndoială asupra sprâncenelor primului şi bărbii celuilalt.

Nu eram încântat, căci doream să mă duc să dorm, nu sft mă cert cu haimanalele. >:>

- Ce vreţi? i-am întrebat. ;,,

- O jumătate de oră de discutat cu tine, în linişte şi confoţ-. tabil, în birou, răspunse roşcatul. Am vrea şi ceva de băuţi. Contractul nu a intrat în vigoare încă, Peachey, aşa că nu este nevoie să verifici - însă ceea ce vrem cu adevărat este un sfat. Nu vrem bani. îţi cerem asta ca pe un serviciu, pentru că ne-ai făcut un deserviciu legat de Degumber.

I-am condus din camera presei în biroul sufocant, cu hărţi atârnate pe pereţi, şi roşcatul îşi frecă mâinile.

-Aşa mai merge, spuse el. Acesta chiar este locul în care trebuia să venim. Acum, domnule, dă-mi voie să ţi-l prezint pe fratele Peachey Carnehan, adică el, şi fratele Daniel Dravot, adică eu, şi cu cât ştii mai puţine despre profesia noastră cu atât mai bine, căci am fost multe lucruri la vremea nostră. Soldaţi, marinari, zeţari, fotografi, corectori de texte, predicatori, şi corespondenţi pentru Backwoodsman, atunci când am considerat că ziarul are nevoie de corespondenţi. Carnehan este treaz, şi la fel sunt şi eu. Uite-te la noi ca să fii sigur. Te va scuti de a mă întrerupe când vorbesc, îţi vom lua câte o ţigară fiecare şi tu te vei uita la noi cum o aprindem.

Am urmărit testul lor. Bărbaţii nu erau beţi deloc, aşa că le-am dat câte un strop de bere.

- Toate bune, spuse Carnehan sprâncenatul, ştergându-şi spuma de pe mustaţă. Lasă-mă pe mine să vorbesc, Dan. Am călătorit aproape prin toată India, mai ales pe jos. Am fost instalatori, mecanici de locomotivă, mici contractori, şi altele, şi am decis că India nu este destul de mare pentru unii ca noi.

în mod cert erau prea mari pentru biroul meu. Barba lui Dravot părea să ocupe jumătate de cameră şi umerii lui Carnehan cealaltă jumătate, în timp ce stăteau pe masa mare. Carnehan continuă:

- Problema ţării nu este nici pe jumătate rezolvată pentru că cei care o guvernează nu te lasă să te atingi de nimic, îşi petrec tot timpul lor binecuvântat guvernând-o, şi tu nici măcar nu poţi ridica o cazma, ciopli o piatră, sau căuta petrol, sau orice altceva fără ca guvernul să nu spună: „Vezi,-ţi de treaba ta şi

lasă-ne pe noi să guvernăm". De aceea, astfel stând

lucrurile, noi ne vom vedea de treaba noastră, şi vom pleca în alt loc unde omul nu este dat la o parte şi se poate descurca singur. Nu suntem nişte bărbaţi neînsemnaţi şi nu ne temem de nimic, în afară de Băutură, şi am semnat un Contract referitor la asta. De aceea, noi plecăm pentru a deveni Regi.

- Regi de drept, murmură Dravot.

- Da, desigur, am spus. Cred că aţi mers prea mult prin soare, iar noaptea este şi ea caldă, deci nu ar fi mai bine să vă mai gândiţi la asta? Veniţi mâine.

- Nu suntem nici beţi şi nici nu am făcut insolaţie, spuse Dravot. Ne-am gândit la asta de mai bine de jumătate de an, şi am consultat nişte cărţi şi atlase, şi am hotărât că există un singur loc, acum, pe lume unde doi bărbaţi puternici pot deveni conducători şi se pot îmbogăţi. Se numeşte Kafiristan. După câte mi-am dat eu seama, se află în partea din dreapta, sus, a Afganistanului, nu la mai mult de trei sute de mile de Peshawur. Acolo au treizeci şi doi de idoli păgâni, şi noi vom fi cel de-al treizeci şi treilea. Este o ţară muntoasă, şi femeile din părţile acelea sunt foarte frumoase.

- Dar asta contravine Contractului, spuse Camehan. Nu ne atingem nici de Băutură, nici de Femei, Daniel.

- Şi asta este tot ceea ce ştim, în afara faptului că nimeni nu s-a mai dus acolo. Şi mai ştim că acolo se dau lupte, şi oriunde există bătălii, un om care ştie cum să facă instrucţie militară, poate deveni Rege. Vom merge în acele locuri şi vom spune oricărui Rege pe care-l vom întâlni: „Vrei să-ţi învingi duşmanii? Şi îi vom arăta cum să-şi instruiască oamenii, căci la asta ne pricepem cel mai bine. Apoi îl vom detrona pe acel Rege, îi vom lua Tronul şi vom întemeia o Dinastie.

- Veţi fi tăiaţi în bucăţi înainte de a ajunge la cincizeci de mile peste graniţă, le-am spus. Trebuie să treceţi prin Afganistan înainte de a ajunge în acea tară. Peste o masă compactă de munţi, vârfuri şi gheţari, şi nici un englez nu a trecut pe acolo. Oamenii de acolo sunt nişte brute, şi chiar dacă aţi ajunge la ei nu aţi putea face nimic.

- Aşa mai merge, spuse Carnehan. Iar dacă ne-ai fi considerat puţin mai nebuni, am fi fost şi mai mulţumiţi. Am venit la tine ca

să aflăm mai multe despre această ţară, ca să citim cărţi despre ea, şi ca să ne arăţi hărţi. Vrem să ne spui că suntem

nebuni şi să ne arăţi hărţile pe care le ai. Apoi se întoarse către bibliotecă.

- Vorbeşti serios? 1-am întrebat.

- Puţin, spuse Dravot, mieros. Vrem să ne arăţi harta cea mai mare pe care o ai, chiar dacă locul Kafiristanului este gol, şi orice cărţi ai avea despre această ţară. Ştim să citim, deşi nu suntem foarte şcoliţi.

Am desfăşurat marea hartă a Indiei, cu o scară de treizeci şi două mile pe inch, şi două hărţi mai mici cu frontiera, am scos volumul INF-KAN al Enciclopediei Britanice, iar cei doi bărbaţi le-au consultat.

- Uite-te aici! spuse Dravot, cu degetul pe hartă. Până la Jagdallak, Peachey, şi cunoaştem acest drum. Am fost acolo împreună cu armata generalului-maior Roberts. La Jagdallak va trebui să o luăm spre dreapta, prin teritoriul Laghmann. Apoi ajungem la dealuri - paisprezece mii de picioare - cincisprezece mii de picioare - va fi un drum foarte greu, dar pe hartă, nu pare să fie foarte departe.

I-am dat şi cartea lui Wood Călătorie la izvoarele râului Oxus, în timp ce Carnehan era adâncit în Enciclopedie.

- Sunt un popor amestecat în acele părţi, spuse Dravot, şi asta nu ne va ajuta să aflăm numele triburilor lor. Dar cu cât sunt mai multe triburi, cu atât se vor lupta mai mult, şi cu atât mai bine va fi pentru noi. De la Jagdallak pornim spre Ashang. Hmm!

- însă informaţiile despre acea ţară sunt extrem de puţine şi inexacte, i-am spus eu. Nimeni nu ştie nimic despre acele locuri. Uite aici şi dosarul Institutului Regal de Apărare şi Studii de Securitate. Citeşte ce spune Bellew despre acea zonă.

- Dă-l încolo pe Bellew! spuse Carnehan. Dan, acolo este o adunătură de păgâni temuţi, dar în cartea asta la care mă uit. scrie că se crede că ar fi înrudiţi cu noi, englezii.

Eu am fumat o ţigară, în timp ce cei doi studiau cărţile lui Raverty, Wood, hărţile şi Enciclopedia.

-Nu are rost să staţi după noi, spuse Dravot, politicos. Este aproape ora patru acum. Noi vom pleca până la şase şi nu vom fura nici una dintre hărţi, aşa că vă puteţi duce să vă culcaţi, dacă doriţi. Nu este nevoie să staţi treaz. Suntem doar doi 112

ţicniţi inofensivi, şi dacă veţi veni mâine seară la Seraiul Kumharsen, ne vom putea lua la revedere.

- Sunteţi doi nebuni, am răspuns. Veţi fi întorşi înapoi de la frontieră, sau veţi fi măcelăriţi în momentul în care veţi călca în Afganistan. Aveţi nevoie de bani sau de scrisori de recomandare pentru a merge în josul Indiei? Vă pot ajuta cu ceva de lucru pentru săptămâna viitoare.

- Săptămâna viitoare vom munci noi singuri din greu, vă mulţumim, spuse Dravot. Să fii Rege nu este atât de uşor cum pare. Când ne vom pune pe picioare Regatul, vă vom da de ştire, şi veţi putea veni să ne ajutaţi să-l guvernăm.

- Ar fi în stare doi ţicniţi să facă un astfel de Contract? întrebă Carnehan cu mândrie, arătându-mi o bucată de hârtie unsuroasă pe care fuseseră scrise următoarele. L-am copiat pe loc, fiind o curiozitate:

Acest contract încheiat între mine şi tine stă mărturie în numele Domnului -Amin şi aşa mai departe.

(Unu) Că eu şi cu tine vom rezolva această chestiune împreună; şi anume de a fi Regi ai Kafiristanului.

(Doi) Cât timp această chestiune este rezolvată, eu şi cu tine nu ne vom uita la nici o Băutură, Femeie, albă, mulatră, sau neagră, şi nu ne vom amestecacu nici una dintre aceste năpaste.

(Trei) Că ne vom comporta cu demnitate şi discreţie, şi dacă unul dintre noi dă de necaz celălalt îi va sta alături.

Semnat de mine şi de tine în această zi.

Peachey Taliaferro Carnehan

Daniel Dravot

Amândoi Domni Liberi.

- Nu era necesar şi ultimul articol, spuse Carnehan, roşind cu modestie; dar pare în regulă. Acum ştii ce fel de oameni sunt haimanalele - şi noi suntem haimanale, Dan, până când vom ieşi din India - şi credeţi că am semna un astfel de contract dacă nu eram onorabili? Ne-am ţinut departe chiar şi de cele mai importante două lucruri care fac viaţa să merite a fi trăită.

- Nu vă veţi mai bucura pentru mult timp de vieţile voastre dacă veţi încerca această aventură stupidă. Aveţi grijă să nu daţi foc biroului, le-am mai spus eu, şi să plecaţi până la ora nouă.

I-am lăsat încă aplecaţi asupra hărţilor, facându-şi însemnări pe spatele Contractului.

- Să veniţi mâine la Serai, spuseră ei la plecarea mea.

Seraiul Kumharsen este o mare cloacă de oameni, unde şiruri întregi de cămile şi cai din nord încarcă şi descarcă diverse lucruri. Aici pot fi găsite toate naţionalităţile Asiei Centrale, şi majoritatea oamenilor specifici Indiei. Oameni din Balkh şi Bokhara se întâlnesc cu cei din Bengal şi Bombay şi încearcă să facă un comerţ cât mai avantajos. De aici poţi cumpăra ponei, turcoaze, pisici persane, desagi de şa, oi cu coada scurtă şi mosc, şi poţi obţine pe nimic multe lucruri ciudate. După-masă m-am dus acolo să văd dacă prietenii mei intenţionau să se ţină de cuvânt şi să plece, sau zăceau pe acolo, beţi.

Un preot înveşmântat în bucăţi de panglici şi zdrenţe veni mândru spre mine, învârtind cu gravitate în mâini o moricşă pentru copii, în spatele său mergea un servitor, cocoşat sub greutatea unui cufăr cu jucării murdare; cei doi îşi încărcau lucrurile pe două cămile, iar locuitorii Seraiului îi urmăreau, râzând zgomotos.

- Preotul este nebun, îmi spuse un negustor de cai. Se duce la Kabul să-i vândă jucării Emirului Abdur Rahman, Regele Afganistanului. Ori va fi ridicat într-un rang de onoare, ori i se va tăia capul. A sosit aici de dimineaţă, şi de atunci se comportă nebuneşte.

- Cei săraci cu duhul sunt protejaţi de Dumnezeu, murmură un uzbec cu obrajii lăsaţi, într-o hindusă stricată. Ei prevestesc viitorul.

- Ar fi putut să prevestească un lucru: caravana mea va fi prinsă de tribul Shinwaris în apropiere de Trecătoarea Khyber! mârâi un om din tribul Eusufzai, agent al casei de comerţ din Rajputana, ale cărui mărfuri fuseseră furate chiar peste graniţă, şi al cărui ghinion ajunsese de râsul întregului bazar.

- Hei, părinte, de unde vii şi încotro te îndrepţi?

- Am venit din Roum, strigă preotul, rotind moricşă, din Roum, împins pe mare de suflarea a o sută de diavoli! O, hoţi, jefuitori, mincinoşi, binecuvântarea lui Pir Khan să se pogoare asupra porcilor, câinilor şi sperjurilor! Cine vrea să-l ducă în nord pe Protejatul lui Dumnezeu, pentru a vinde Emirului amu-114

lete ce nu stau liniştite o clipă? Cămilele sale nu se vor enerva, fiii săi nu se vor îmbolnăvi, iar nevestele sale îi vor fi credincioase cât timp va fi plecat. Toate acestea pentru cel care-mi va da un loc în caravana sa. Cine mă va ajuta sâ-l încalţ pe Ţarul Rusiei cu un condur de aur, cu călcâiul argintat? Graţia

lui Pir Khan fie asupra sa! Apoi îşi ridică poalele robei sale şi începu să facă piruete printre rândurile de cai priponiţi.

- Este o caravană din Peshawur către Kabul, care pleacă peste douăzeci de zile, Huzrut, spuse negustorul Eusufzai. Şi cămilele mele se duc cu acea caravană. Du-te şi dumneata şi adu-ne noroc.

- Voi porni chiar acum! strigă preotul. Voi pleca pe cămilele mele înaripate şi voi ajunge în Peshawur într-o zi! Ho! Hazar Mir Khan, îi strigă servitorului său, condu cămilele, dar mai întâi, lasă-mă să mă urc pe a mea.

Apoi, după ce cămila îngenunche, preotul sări în spatele animalului şi, întorcându-se către mine, strigă:

- Veniţi şi dumneavoastră, Sahib, şi însoţiţi-mă o bucată de drum, şi vă voi vinde un talisman - o amuletă care vă va face Rege al Kafiristanului.

în acel moment mintea mi s-a luminat, şi am urmat cele două cămile afară din Serai, până am ajuns la drum, unde preotul se opri.

- Ce părere aveţi de asta? spuse el în engleză. Carnehan nu poate vorbi în argoul preoţilor, aşa că 1-am făcut servitorul meu. Şi este un servitor bun. Nu degeaba am bătut ţara asta timp de paisprezece ani. Nu-i aşa că m-am descurcat foarte bine? Ne vom alătura unei caravane în Peshawur până ajungem la Jagdallak, şi acolo vom încerca să dăm la schimb cămilele noastre pentru nişte măgari, şi vom porni spre Kafiristan. Morişti pentru Emir, O, Doamne! Pune-ţi mâna sub desagii de pe cămilă şi spune-mi ce simţi că este acolo.

Am simţit patul unei puşti Martini, şi apoi încă unul şi încă unul.

- Sunt douăzeci, spuse Dravot, liniştit. Douăzeci plus muniţia corespunzătoare, toate sub morişti şi păpuşi murdare.

- Dumnezeu să vă ajute dacă sunteţi prinşi cu ele! am spus. O Martini valorează cât greutatea ei în arginţi printre Pathan-i.

- Cincisprezece sute de rupii din capitalul nostru - fiecare bănuţ pe care 1-am cerşit, împrumutat sau furat - toţi sunt investiţi pe aceste două cămile, spuse Dravot. Nu vom fi prinşi. Vom merge prin Trecătoarea Khaiber cu o caravană obişnuită. Cine s-ar atinge de un biet preot nebun?

-Ai obţinut tot ce doreai? 1-am întrebat, copieşit de uimire,

- Nu încă, dar o voi face în curând. Dă-ne o amintire a bu-* nătăţii tale, frate. Cu o zi în urmă, mi-ai făcut un mare serviciu, la fel ca şi în Marwar. Vei avea jumătate din regatul meu, dupfi cum spune proverbul. , (

Mi-am scos, de pe lanţul de la ceas, o mică busolă talismafl, şi i-am dat-o preotului. **

- Cu bine, spuse Dravot, întinzându-mi mâna, precaut. Este ultima oară când dăm mâna cu un englez pentru mult timp de acum înainte. Dă mâna cu el, Carnehan, strigă, în timp ce a doua cămilă trecea pe lângă mine.

Carnehan descăleca de pe cămilă şi îmi strânse mâna. Apoi cămilele porniră pe drumul prăfuit, iar eu am rămas singur şi uimit. Privirea mea nu putea găsi nici o greşeală în deghizarea lor. Scena din Serai stătea mărturie a faptului că localnicii îi percepeau exact aşa cum îi vedeau. Mai rămânea doar norocul, care să-i ajute să treacă prin Afganistan fără să fie descoperiţi. Dar după Afganistan îi va întâmpina moartea, o moarte groaznică şi sigură.

Zece zile mai târziu, un prieten de-al meu, localnic, trimiţându-mi ultimele noutăţi din Peshawur, îşi încheia scrisoarea cu următoarele cuvinte:

„Oamenii s-au distrat foarte mult, aici, din cauza unui preot nebun, care, după calculele sale, se duce să vândă nimicuri şi fleacuri pe care le numeşte talismane, Maiestăţii Sale Emirul din Bokhara. A trecut prin Peshawur şi s-a alăturat caravanei A Doua Vară care merge la Kabul. Negustorii sunt încântaţi pentru că, datorită superstiţiilor lor, îşi imaginează că astfel de oameni nebuni aduc noroc."

Asta însemna că cei doi trecuseră graniţa. M-aş fi rugat pentru ei, dar, în acea noapte, un Rege adevărat a murit în Europa, şi era nevoie de un necrolog. ,) t

Roata lumii se învârte, trecând prin aceleaşi faze mereu. Vara a trecut şi a venit iarna, şi la fel s-a întâmplat din nou. Ziarul a mers mai departe şi la fel şi eu şi în cea de-a treia vară, veni iar o noapte fierbinte cu ediţia sa de seară a ziarului şi cu rnine aşteptând să mi se telegrafieze ceva din celălalt colţ de lume, exact cum se întâmplase cu destul timp în urmă. în ultimii doi ani, muriseră câţiva oameni importanţi, maşinăriile lucrau cu un uruit şi mai puternic şi câţiva din copacii aflaţi în grădina

redacţiei erau ceva mai înalţi, însă acestea erau singurele diferenţe.

M-am dus în camera presei şi am rămas acolo. Tensiunea nervoasă era mai puternică decât fusese cu doi ani în urmă şi simţeam căldura cu mai multă intensitate. La ora trei le-am strigat oamenilor să înceapă să tipărească şi m-am întors să plec, când lângă scaunul meu se furişă ceea ce mai rămăsese dintr-un bărbat. Era adus de spate aproape complet, capul său era băgat între umeri, şi îşi mişca picioarele greoi ca un urs. Abia îmi putea da seama dacă se târăşte sau merge acest olog înfăşurat în zdrenţe, care îmi spuse pe nume şi strigă că se întorsese.

- Puteţi să-mi daţi ceva de băut? se smiorcăi. Pentru numele lui Dumnezeu, daţi-mi ceva de băut!

M-am dus înapoi în birou, cu omul pe urmele mele, mârâind de durere, şi am aprins o lampă.

- Nu mă mai cunoaşteţi? oftă el, căzând într-un scaun şi întorcându-şi spre lumină chipul tras şi înconjurat de o claie de păr sur.

M-am uitat la el atent. Mai văzusem o dată sprâncene ca ale sale, ce se uneau deasupra nasului într-o linie neagră şi iată, dar nu îmi puteam da seama unde, pentru nimic în lume.

- Nu vă cunosc, am spus, dându-i un pahar cu whisky. Cu ce vă pot ajuta?

El luă o gură de băutură, şi se cutremură în ciuda căldurii sufocante.

- M-am întors, repetă el, şi am fost Regele Kifiristanului -şi eu şi Dravot - Regi încoronaţi am fost! Chiar în acest birou am stabilit totul - cu dumneavoastră stând acolo şi dându-ne cărţile. Sunt Peachey - Peachey Taliaferro Carnehan, şi dumneavoastră aţi rămas aici de atunci - O, Doamne!

Am fost mai mult decât surprins de cele auzite, şi mi-am exprimat aceste sentimente:

- Este adevărat, spuse Carnehan, cu un chicotit uscat, masându-şi picioarele care erau înfăşurate în nişte zdrenţe. Este la fel de adevărat ca şi Evanghelia. Am fost Regi, cu coroane pe capete - eu şi Dravot - bietul Dan - oh, bietul, sărmanul Dan, care nu vroia să asculte de nici un sfat, nici dacă-l imploram! '

- Bea-ţi whisky-ul şi linişteşte-te, am spus eu. PoveSr teşte-mi tot ce-ţi aminteşti, de la început până la sfârşit. Aţi

trecut graniţa pe cămilele voastre, Dravot deghizat într-un preot nebun şi tu ca servitor al său. îţi mai aminteşti asta? '

- Nu sunt nebun încă, dar voi fi în curând. Desigur că îmi amintesc. Continuă să te uiţi la mine căci, altfel, poate, cuvintele mele se vor destrăma. Continuă să te uiţi în ochii mei şi nu spune nimic.

M-am aplecat înainte şi i-am privit chipul cât de nemişcat am putut. El şi-a lăsat o mână pe masă, apucând-o cu cealaltă de încheietură. Era contorsionată precum o gheară de pasăre, iar pe spate avea o cicatrice aspră, roşie, în formă de diamant

- Nu, nu te uita la cicatrice, uită-te la mine, spuse Carnehan, O să urmeze şi asta, dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu

îmi distrage atenţia. Am plecat cu acea caravană, eu şi Dravot, făcând tot felul de bufonerii pentru a-i distra pe cei cu care călătoream. Dravot obişnuia să ne facă să râdem, serile, când toţi cei din caravană îşi pregăteau cina - îşi pregăteau cina, şi... ce făceau atunci? Aprindeau mici focuri, care aruncau scântei ce se duceau în barba lui Dravot, şi râdeam cu toţii - muream de râs. Mici scântei roşii care se duceau în barba roşcată a lui Dravot - era atât de nostim. Privirea lui se desprinse din a mea şi zâmbi prosteşte.

- V-aţi dus până la Jagdallak cu caravana, am spus, o încercare, după ce aţi aprins acele focuri. La Jagdallak, de unde aţi cotit pentru a încerca să intraţi în Kafiristan.

- Nu, nu aşa a fost. Despre ce vorbeşti acolo? Am cotit înainte de Jagdallak, pentru că auzisem că drumurile erau bune. Dar nu au fost destul de bune pentru cele două cămile ale noastre - a mea şi a lui Dravot. Când am părăsit caravana, Dravot 118

şi-a scos hainele lui şi pe ale mele şi a spus că vom deveni păgâni, pentru că cei din Kafir nu permit mahomedanilor să le vorbească. Aşa că ne-am îmbrăcat aşa şi aşa, şi cum arăta Daniel Dravot nu m-am aşteptat niciodată să-l văd şi nici nu-l voi mai vedea. Şi-a tăiat jumătate din barbă şi şi-a aşezat o piele de oaie pe umeri, şi şi-a ras capul cu model. M-a ras şi pe mine în cap, şi m-a obligat să port lucruri cumplite pentru a arăta ca un păgân. Toate acestea s-au întâmplat într-un teritoriu muntos, unde cămilele noastre nu au mai putut înainta. Localnicii erau înalţi şi negri, şi i-am văzut luptându-se precum caprele

sălbatice - sunt multe capre în Kafiristan. Şi acei munteni niciodată nu stăteau locului, la fel ca şi caprele. Se luptă mereu şi nu te lasă să dormi noaptea.

- Mai bea nişte whisky, i-am spus foarte încet. Ce aţi făcut, tu şi Daniel Dravot, când cămilele nu au mai putut înainta din cauza drumului greu care duce în Kafiristan?

- Ce a făcut care dintre noi? Exista o parte numită Peachey Taliaferro Carnehan care era împreună cu Dravot. Iţi voi povesti despre el. A murit acolo în frig. Bătrânul Peachey a căzut, dintr-odată, de pe pod, zvârcolindu-se şi răsucindu-se în aer ca o moricşă pe care o poţi vinde Emirului. Nu, acele morişti costau două la trei penny, sau mă înşel foarte mult şi amarnic. Şi atunci, cămilele nu ne-au mai fost de nici un folos, şi Peachey i-a spus lui Dravot:

- Pentru numele lui Dumnezeu, haide să abandonăm treaba asta înainte să rămânem fără capete, şi acestea fiind spuse, au omorât cămilele acolo în munţi şi nu aveau nimic de mâncare, dar înainte, au descărcat cutiile cu arme şi muniţie, până când au trecut doi oameni cu patru măgari. Dravot s-a dus la ei şi le-a spus:

- Vindeţi-mi patru catâri! Primul dintre bărbaţi i-a răspuns:

- Dacă eşti destul de bogat să cumperi, înseamnă că eşti destul de bogat să fii jefuit; dar înainte de a-şi duce mâna la cuţit, Dravot i-a crăpat capul cu genunchiul său, iar celălalt a fugit. Astfel încât Carnehan a încărcat pe catâri cutiile cu arme şi muniţie care fuseseră descărcate de pe cămile, şi împreună am pornit mai departe prin acei munţi groaznici, unde nu exista nici un drum.

Se opri pentru un moment, timp în care eu 1-am întrebat dacă îşi mai aminteşte ceva despre natura ţării prin care călătorise.

- îţi spun tot ce îmi amintesc, dar mintea mea nu mai este cum era odată. Mi-au înfipt piroane în mâini, pentru a mă face să aud mai bine cum murea Dravot. Ţara era muntoasă, iar catârii erau foarte încăpăţânaţi, şi locuitorii erau împrăştiaţi şi singuratici. Cei doi au tot urcat şi apoi au tot coborât, şi cealaltă parte, Carnehan, 1-a implorat pe Dravot să nu mai cânte şi să fluiere atât de tare de teamă să nu provoace o mare avalanşă. Dar Dravot a spus că dacă Regii nu pot cânta, atunci nu merita să fii Rege, şi a lovit catârii peste crupe şi nu a luat seama la ce-

i spusesem, timp de zece zile reci. Am ajuns într-o vale între munţi, iar catârii erau aproape morţi, astfel că i-am omorât, nemaifiindu-ne de folos. Apoi ne-am aşezat pe cutii şi am jucat „par sau impar" cu cartuşele care căzuseră din cutii.

Atunci, zece oameni, înarmaţi cu arcuri şi săgeţi, au venit fugind în vale, urmărind douăzeci de oameni cu arcuri şi săgeţi, şi bătălia a fost groaznică. Erau albi - mai albi decât mine şi tine - cu părul blond şi foarte bine făcuţi. Dravot spuse, despachetând armele:

— Acesta este începutul afacerii noastre. Vom lupta alături de cei zece oameni, şi trage cu două puşti spre cei douăzeci de oameni, aruncându-l pe unul dintre ei la două sute de iarzi de locul în care ne aflam. Un altul încearcă să fugă, dar Carnehan şi Dravot, stând pe cutiile lor, îi ochesc indiferent de distanţă, în toată valea. Apoi ne-am dus spre cei zece bărbaţi care fugiseră prin zăpadă, şi aceştia trag spre noi cu un arc. Dravot trage şi el în aer, şi cei zece se aruncă la pământ. Apoi se duce spre ei şi îi înghionteşte, şi pe urmă îi ridică în picioare şi dă mâna cu ei toţi pentru a-i face mai prietenoşi, îi cheamă şi le dă cutiile să le care, şi le face semn din mână de parcă ar fi fost Rege deja. Ei iau cutiile şi pe el şi pornesc prin vale şi în sus pe pantă, în pădurea de pini de pe vârf, unde se aflau vreo şase idoli mari din piatră. Dravot se duce spre cel mai mare - un tip pe care ei îl numesc Imbra - şi aşează o puşcă şi un cartuş la picioarele statuii, frecându-şi cu respect nasul de nasul idolului, mângâindu-l pe cap şi salutând în faţa acestuia. Se întoarce spre bărbaţi, dă din cap şi spune: 120

- Este în regulă, sunt la curent cu totul, şi toţi aceşti idoli sunt prietenii mei. Apoi îşi deschise gura şi arată cu degetul spre ea şi când primul bărbat îi aduse mâncare, spuse: Nu; şi când şi cel de-al doilea bărbat bărbat îi aduse mâncare, spuse: Nu; dar când unul din bătrânii preoţi, şi conducător al satului, îi aduse mâncare, spuse: Da, foarte semeţ, şi mancă totul încet. Astfel am ajuns în primul sat, fără nici un fel de probleme, de parcă căzuserăm din cer. Dar, vedeţi dumneavoastră, am căzut de pe unul din acele blestemate poduri din frânghii, şi nu te poţi aştepta ca cineva să mai râdă după asta.

- Mai bea nişte whisky şi continuă, am spus eu. Acela a fost primul sat în care aţi ajuns. Dar cum ai ajuns Rege?

- Nu am fost Rege, spuse Carnehan. Dravot, el a fost

Regele, şi arăta foarte bine cu coroana de aur pe cap şi cu tot restul. El şi cealaltă parte au rămas în acel sat, şi în fiecare dimineaţă Dravot se aşeza lângă bătrânul Imbra, şi poporul venea să-l venereze. Aşa fusese ordinul lui Dravot. Apoi, o mulţime de oameni veniră în vale, şi Dravot şi Carnehan i-au ochit cu puştile lor înainte să se dezmeticească bine, iar cei doi i-au urmărit prin vale şi apoi în sus pe o altă pantă până ce au găsit un alt sat, la fel ca primul, unde locuitorii s-au aruncat la pământ în faţa lor, şi Dravot a spus:

- Ei bine, care este problema dintre satele voastre? Şi oamenii arătară spre o femeie care era adusă, şi Dravot a luat-o înapoi în primul sat şi a numărat morţii - opt erau. Pentru fiecare mort, Dravot a turnat pe pământ puţin lapte şi şi-a rotit braţele ca o moricşă şi a spus că totul este în regulă. Apoi, el şi Carnehan i-au luat pe şefii celor două sate, i-au dus în vale şi le-au arătat cum să traseze o linie cu o suliţă, chiar pe mijlocul văii, şi le-au dat câte o bucată de teren de pe fiecare parte a liniei. Apoi, toţi oamenii au coborât în vale, strigând ca nişte draci, şi Dravot le-a spus:

- Duceţi-vă şi săpaţi pământul şi creşteţi roade şi înmulţiţi-vă, ceea ce au şi făcut, deşi nu înţelegeau. Apoi am întrebat cum se numesc diverse lucruri în limba lor-pâinea şi apa, focul şi idolii, şi alte asemenea, şi Dravot i-a condus la idol pe fiecare dintre preoţii satului, şi le-a spus că el trebuie să stea acolo şi să-i judece pe oameni, şi dacă ceva nu va merge bine trebuie să fie împuşcat.

în săptămâna următoare cu toţii munceau pământul din vale precum albinele, dar mult mai harnici decât acestea, iar preoţii, după ce au ascultat toate plângerile, i le-au transmis lui Dravot pentru a le judeca. Dravot mi-a spus:

- Acesta este doar începutul. Căci ei cred că suntem zei.

Apoi, el şi Carnehan au ales zece oameni buni şi le-au arătat cum să tragă cu puşca, şi cum să alcătuiască o formaţie şi o linie de atac, iar aceştia au fost foarte mulţumiţi să înveţe, şi destul de inteligenţi pentru a pricepe. Apoi Dravos şi-a scos pipa şi punguţa cu tutun şi a lăsat una într-un sat, iar pe cealaltă în celălalt sat, şi am pornit să vedem ce era de făcut în cealaltă vale. Acolo tot pământul era stâncos şi erau puţine sate, şi Carneham a spus:

- Trimite-i şi pe ăştia în cealaltă vale să planteze, şi ia-i şi

pe ei acolo şi dă-le o bucată de pământ care nu a fost luată de nimeni. \;

Erau o adunătură de amărâţi şi am sacrificat un ied înainte de a-i primi în noul Regat. Asta era pentru a impresiona oamenii, şi apoi s-au instalat fără probleme, şi Carnehan s-a dus la Dravot care plecase într-o altă vale, toată numai zăpadă şi gheaţă şi foarte stâncoasă. Acolo nu erau oameni şi armata noastră s-a speriat, iar Dravos a împuşcat pe unul dintre ei şi a pornit mai departe până a ajuns într-un sat, unde armata le-a explicat că dacă nu vroiau să fie ucişi ar face bine să nu tragă cu micile lor flinte, căci aveau flinte. Ne-am împrietenit cu preotul satului, şi am rămas eu acolo împreună cu doi oameni din armată, şi i-am învăţat pe oameni cum să se antreneze, iar un Mare Şef local a venit tunând şi fulgerând, în bubuit de tobe şi sunet de corn, căci auzise că a apărut un nou Zeu în acele locuri. Carnehan a ţintit spre grupul acelui Şef şi răneşte unul din oameni. Apoi trimite un mesaj Şefului, spunându-i că dacă nu doreşte să moară, trebuie să vină şi să dea mâna cu el şi să-şi lase armata în urmă. Mai întâi, a venit Şeful singur, şi Carnehan a dat mâna cu el şi şi-a rotit braţele la fel ca Dravot, iar Şeful a rămas foarte uimit. Apoi Carnehan a plecat cu Şeful şi 1-a întrebat prin semne dacă avea vreun duşman pe care-l ura.

- Am, i-a răspuns Şeful, astfel că Carneham a ales doi oameni de-ai săi şi i-a trimis să facă instrucţie cu cei ai Şefului, şi după două săptămâni, oamenii puteau lupta la fel de bine ca

I

voluntarii. Apoi a plecat împreună cu Şeful spre o câmpie inare, afiată pe vârful unui munte, iar oamenii Şefului au năvălit în sat şi 1-au cucerit cu trei puşti Martini, şi dându-i şefului o zdreanţă de pe haina mea, i-am spus:

-Ai grijă de acest sat până la întoarcerea mea. Şi doar ca să-i amintesc cine deţine puterea, când eu şi armata mea ne aflam la depărtare de opt sute de iarzi, am tras un glonţ lângă el şi toţi oamenii au îngenuncheat. Apoi i-am trimis o scrisoare lui Dravot, indiferent unde se afla, pe uscat sau pe apă.

Cu riscul de a-l zăpăci pe bietul om, am întrebat:

- Cum ai putut să scrii o scrisoare acolo sus în munţi?

- Scrisoarea? - Oh! - Scrisoarea! Vă rog să continuaţi să mă priviţi în ochi. I-am trimis o scrisoare formată din nodurile

unui şiret, un fel de semne pe care le-am învăţat de la un cerşetor orb din Punjab.

Atunci mi-am amintit că, o dată, venise la redacţie un orb cu o croşetă şi o bucată de sfoară pe care o înnoda cu croşeta în conformitate cu un cifru ştiut de el. După zile sau ore putea repeta propoziţiile pe care le însemnase pe sfoara sa. Redusese alfabetul la unsprezece sunete primitive; şi a încercat să mă înveţe şi pe mine acea metodă, dar nu a reuşit.

- Am trimis acea scrisoare lui Dravot, spuse Carnehan; şi i-am spus să se întoarcă înapoi pentru că Regatul devenea prea mare pentru a-l mai putea guverna doar eu, şi apoi am pornit spre prima vale pentru a vedea cum se descurcau preoţii. Numiseră primul sat pe care-l cucerisem împreună cu Şeful, Bashkai, iar primul sat pe care-l cucerisem noi, Er-Heb. Preoţii din Er-Heb se descurcau foarte bine, dar aveau o mulţime de cazuri referitoare la pământ cu care mă aşteptau pentru a mi le expune şi un caz în care nişte oameni trăseseră cu săgeţi, noaptea, asupra lor. Am plecat în căutarea acelor oameni şi când i-am găsit am tras patru gloanţe spre ei, de la o mie de iarzi. Aşa am folosit şi ultimele cartuşe de care mă puteam lipsi, şi 1-am aşteptat pe Dravot, care era plecat de două sau trei luni, şi am păstrat poporul liniştit.

într-o dimineaţă am auzit un zgomot infernal de tobe şi sunet de corn, şi 1-am văzut pe Dan Dravot coborând dealul

împreună cu armata sa şi o coloană de sute de oameni, şi ce a fost şi mai uimitor - cu o coroană măreaţă de aur pe cap.

- Pe Dumnezeul meu, Carnehan, a spus Daniel, asta este o afacere extraordinară, şi avem întreaga ţară, sau ce parte din ea merită să o avem. Eu sunt fiul lui Alexandru cel Mare cu Regina Semiramis, iar tu eşti fratele meu mai mic, şi-Zeu, de asemenea! Este cea mai mare afacere a noastră. Am călătorit şi m-am luptat timp de şase săptămâni, împreună cu armata mea, şi fiecare amărât de sătuc, pe o distanţă de cincizeci de mile, s-a bucurat; şi mai mult de atât, am prins şmecheria întregii poveşti, după cum vei vedea, şi am o coroană şi pentru tine! Le-am spus să facă două, într-un loc numit Shu, unde aurul zace în pământ precum seul în berbec. Am văzut aur, şi turcoaze pe care le-am scos din pietre, iar în nisipul râurilor sunt granate, şi uite şi o bucată de chihlimbar, pe care mi-a adus-o un om. Strânge toţi preoţii, şi, uite, ia-ţi coroana.

Unul dintre bărbaţi a deschis o desagă dintr-o blană neagră şi a scos coroana. Era prea mică şi prea grea, dar am purtat-o de dragul gloriei. Era din aur bătut- cântărea cinci livre, ca cercul unui butoi.

- Peachey, a spus Dravot, nu vrem să mai luptăm. Şmecheria este Masoneria! Şi îl aduce pe acelaşi Şef pe care-l lăsasem eu la Bashkai - Billy Fish 1-am numit noi, pentru că semăna atât de mult cu Billy Fish, mecanicul de locomotivă din gara Mach de pe Trecătoarea Bolan. Dă mâna cu el, a mai spus Dravot, şi eu am dat mâna cu el şi aproape am ieşinat, căci Billy Fish mi-a strâns mâna ca un frate mason. Nu am spus nimic, dar 1-am pus la încercare cu un alt salut masonic. El a răspuns, şi a încercat Salutul Marelui Maestru, dar acela a fost puţin greşit.

- Este un Frate al Masoneriei! i-am spus lui Dan. Ştie şi jurământul?

- îl ştie, spuse Dan, şi la fel şi toţi preoţii. Este un miracol! Şefii şi preoţii pot organiza o Lojă Masonică aproape la fel ca ale noastre, şi au sculptat şi însemnele pe pietre, dar nu cunosc încă Gradul Al Treilea, şi au venit să-l înveţe. Acesta este adevărul! Am ştiut în toţi anii aceştia că afganii cunosc Gradul întâi al Masoneriei, dar este un miracol. Sunt un Zeu şi un Mare

jylaestru al Masoneriei, şi voi deschide o Lojă de Gradul Trei, şi-i vom învăţa pe preoţii şi pe Şefii satelor.

- Dar asta este împotriva legilor masonice, i-am spus, să întruneşti o Lojă fără aprobare de la nimeni, şi noi nu am făcut oficiile în nici o Lojă.

- Dar este o lovitură de geniu, spuse Dravot. Poţi guverna ţara la fel de uşor ca atunci când mânuieşti un car cu patru roţi pe o pantă. Nu ne putem opri acum, căci se vor întoarce împotriva noastră. Am patruzeci de Şefi sub comanda mea, şi vor fi primiţi şi învăţaţi după meritul fiecăruia. Adună din sate pe cei despre care ţi-am spus şi ai grijă să formăm o Lojă de vreun fel. Templul lui Imbra ne va servi drept loc de întâlnire. Femeile trebuie să facă podoabele veşmintelor masonice, după cum le vei arăta tu. în seara asta voi face o primire a Şefilor, iar mâine voi ţine Loja.

Era o treabă frumoasă, dar nu eram atât de prost încât să nu văd ce influenţă ne dădea afacerea asta cu Masoneria. Am învăţat familiile preoţilor cum să facă veşmintele masonice

pentru fiecare grad, dar pentru veşmântul lui Dravot, marginea albastră şi însemnele au fost lucrate cu turcoaze pe piele netăbăcită, şi nu pe pânză. Am dus în templu o piatră mare şi pătrată pe care să stea Maestrul, şi nişte pietre mai mici pentru ceilalţi, iar pardoseala am vopsit-o în carouri alb cu negru şi am făcut tot ce ne-a stat în puteri ca totul să fie regulamentar.

La primirea care a avut loc în acea noapte, pe deal în jurul unor focuri, Dravot a anunţat că el şi cu mine eram Zei şi fii ai lui Alexandru, şi Mari Maeştri ai Masoneriei şi că vom rămâne în Kafiristan, o ţară unde fiecare om trebuia să fie liber şi mai ales să ni se supună nouă. Apoi Şefii au trecut prin faţa noastră pentru a ne saluta, şi mă simţeam de parcă dădeam mâna cu nişte vechi prieteni. Le-am dat nume după cum se asemănau cu oameni pe care îi cunoscuserăm în India - Billy Fish, Holly Dilworth, Pikky Kergan, şeful bazarului din Mhow, şi aşa mai departe.

Dar cel mai uimitor lucru s-a petrecut la Loja din ziua următoare. Unul dintre bătrânii preoţi ne urmărea mereu, şi am început să mă simt neliniştit, căci ştiam că inventasem Ritualul, şi nici nu ştiam cât din el cunosc oamenii. Bătrânul preot

era un străin venit de mai departe de satul Bashkai. Imediat ce Dravot şi-a pus straiele de Mare Maestru, pe care fetele îl tăcuseră pentru el, bătrânul preot scoase un strigăt şi încercă să dărâme piatra pe care stătea Dravot.

- Totul s-a dus de râpă, am spus eu. Cu asta te alegi dacă te apuci de treburi masonice fără aprobare! Dravot însă nici nu a clipit, nici măcar când zece preoţi s-au repezit şi au răsturnat scaunul Marelui Maestru - adică piatra lui Imbra. Preotul începu să şteargă partea de jos a pietrei pentru a îndepărta murdăria neagră de pe ea, şi imediat arătă şi celorlalţi preoţi însemnul Maestrului, aşa cum era şi pe veşmântul lui Dravot, încrustat în piatră. Nici măcar preoţii lui Imbra nu ştiau că este acolo. Bătrânul căzu la pământ la picioarele lui Dravot şi le sărută.

- Noroc din nou, îmi spuse Dravot, ei spun că este semnul lipsă pe care nimeni nu-l înţelegea. Acum suntem mai mult decât în siguranţă! Apoi îşi lovi patul puştii şi continuă: Prin puterea dată mie şi cu ajutorul mâinii mele drepte, Peachey, mă declar Mare Maestru al Francmasoneriei în Kifiristan în această Mare Lojă a ţării, şi Rege al Kifiristanului, egal în drepturi cu Peachey! Cu aceste cuvinte îşi puse coroana pe cap şi îmi puse

şi mie coroana - am fost numit înalt Custode - şi am deschis Loja într-o manieră foarte potrivită. A fost un adevărat miracol! Preoţii au trecut prin primele două grade aproape fără să-ţi dai seama, de parcă îşi aminteau totul. Apoi, Peachey şi Dravot i-au ridicat în rang după cum merita fiecare - înalţii preoţi şi Şefii satelor îndepărtate. Billy Fish a fost primul, şi vă pot spune că 1-am speriat de moarte. Nu 1-am ridicat în rang î» conformitate cu Ritualul Masonic, ci după cum ne servea sco-' pului nostru, şi nu am avansat mai mult de zece dintre cei mai importanţi oameni pentru ca Gradul să nu devină ceva comun, Dar cu toţii ardeau de nerăbdare să fie iniţiaţi.

- Peste alte şase luni, spuse Dravot, vom ţine o altă Comuni»' care şi vom vedea cum lucraţi. Apoi s-a interesat de satele lor şi a aflat că se luptau de mult timp între ei şi se saturaseră de asta. Iar când nu se luptau între ei, o făceau cu mahomedanii. |

- Vă puteţi lupta cu cei care năvălesc în ţara noastră, spuse Dravot. Zece oameni din fiecare trib vor forma o gardă a frontierei, şi trimiteţi în vale câte două sute de bărbaţi o dată pentru 126

a fi antrenaţi. Nimeni nu va mai fi împuşcat atâta timp cât îşi face treaba bine, şi ştiu că nu mă veţi înşela, căci sunteţi albi cu toţii - fii ai lui Alexandru - şi nu mahomedani negri şi comuni. Voi sunteţi poporul meu, şi pe Dumnezeul meu, spuse el, vorbind în engleză către final - voi face din voi o mare naţiune, sau voi muri încercând!

Nu-mi mai amintesc exact ce am făcut în următoarele şase luni, căci Dravot a făcut multe lucruri al căror rost nu-l vedeam, şi le-a învăţat limba aşa cum eu nu am putut niciodată. Treaba mea era să-i învăţ pe oameni să are pământul, şi din când în când, să plec cu o parte din armată, pentru a vedea ce se întâmpla în celelalte sate şi pentru a-i pune să construiască poduri din frânghii peste prăpăstiile care brăzdau ţara. Dravot era foarte bun cu mine, dar când se plimba încoace şi încolo, prin pădurea de pini, trăgându-se de barba sa roşcată, ştiam că plănuieşte tot felul de lucruri asupra cărora nu-l puteam sfătui, şi atunci aşteptam ordinele sale.

însă nu m-a tratat niciodată cu lipsă de respect în faţa poporului. Aceştia se temeau de mine şi de armată, dar îl iubeau pe Dan. Era bun prieten cu preoţii şi Şefii; oricine putea veni cu

vreo problemă la el şi el îi asculta, chema preoţii şi decidea ce trebuia făcut. Obişnuia să-l cheme pe Billy Fish din Bashkai, şi pe Pikki Kergan din Shu, şi un bătrân Şef, pe care noi îl numeam Kafuzelum - semăna destul de mult cu adevăratul său nume - şi ţinea consilii cu ei atunci când trebuia să se ducă vreo luptă în satele mici. Acela era Consiliul său de Război, şi cei patru preoţi din Bashkay, Shu, Khawak şi Madora, alcătuiau Consiliul său Privat. Aceştia m-au trimis pe mine în ţinutul Ghorband, cu patruzeci de oameni şi douăzeci de puşti, şi cu alţi şaizeci de oameni cărând turcoaze, pentru a cumpăra acele puşti Martini, lucrate manual şi care ies din atelierele Emirului din Kabul. Trebuia să le cumpăr de la unul dintre regimentele de heraţi ai Emirului, care şi-ar fi vândut şi dinţii din gură pentru nişte turcoaze.

Am stat în Ghorband timp de o lună, şi 1-am mituit pe Guvernatorul de acolo cu cele mai bune turcoaze pe care le aveam, şi la fel şi pe colonelul regimentului, şi pentru plata noastră am primit mai mult de o sută de Martini lucrate manual, o sută de

muschete afgane bune care trăgeau la şase sute de iarzi şi patruzeci de cutii cu muniţie foarte proastă pentru puşti. M-am întors cu ce cumpărasem şi le-am împărţit oamenilor pe care şefii mi-i trimiseseră să-i antrenez. Dravor era prea ocupat cu consiliile sale, dar armata pe care o antrenaserăm noi la început m-a ajutat, şi am scos cinci sute de oameni care se puteau lupta şi încă două sute care puteau ţine drept o armă. Chiar şi acele arme afgane erau un miracol pentru ei. Dravot punea la cale planuri măreţe pentru fabrici şi magazine de praf de puşcă, în timp ce se plimba prin pădurea de pini, la venirea iernii.

- Nu voi face o Naţiune, îmi spuse el. Voi face un Imperiu! Aceşti oameni nu sunt indieni; sunt englezi! Uită-te la ochii lor - uită-te la gurile lor. Uită-te la modul în care păşesc. Stau pe scaune în casele lor. Acestea sunt triburile pierdute, sau cam aşa ceva, din care se trag englezii. La primăvară voi face un recensământ, dacă preoţii nu se vor speria. Trebuie să fie cam două milioane de oameni în aceşti munţi. Satele sunt pline de copii. Două milioane de oameni - două sute cincizeci de mii de luptători - şi englezi cu toţii! Nu au nevoie decât de o puşcă şi de puţină instrucţie. Două sute cincizeci de mii de luptători gata să intre în flancul drept al Rusiei când aceasta va încerca să

atace India! Peachey, prietene, spunea el, muşcându-şi barba, vom fi împăraţi - împăraţii Pământului! Rajahul Broke va fi mic copil pe lângă noi. Voi discuta cu Viceregele de pe picior de egalitate. Ii voi cere să-mi trimită doisprezece englezi aieşi pe sprânceană - doisprezece pe care-i ştiu sigur - care să ne ajute să guvernăm. Ar fi Mackray, sergentul retras la Segowli -multe cine bune mi-a oferit, iar soţia sa o pereche de pantaloni. Apoi Donkin, Temnicerul închisorii Tounghoo; ar fi sute pe care aş putea să-i aduc dacă aş fi în India. Dar o va face Viceregele pentru mine. La primăvară voi trimite pe cineva după ei, şi voi scrie să mi se acorde o dispensă de la Marea Lojă pentru tot ce am făcut ca Mare Maestru. Asta - şi toate puştile Snider care vor fi aruncate arunci când trupele alcătuite din indieni vor primi Martini-uri. Probabil că vor fi destul de uzate, dar vor fi suficient de bune pentru luptele din aceşti munţi. Doisprezece englezi, o sută de mii puşti Snider - m-aş mulţumi şi cu douăzeci de mii într-un an - şi vom deveni un Imperiu. Şi când totul va 128

fi gata voi preda, în genunchi, coroana - coroana pe care o port acum - Reginei Victoria, iar ea va spune: Ridică-te, Şir Daniel Dravot. Oh, este o treabă importantă! O treabă importantă, îţi spun eu! Dar sunt atâtea de făcut în fiecare sat - Bashkai, Khawak, Shu, şi celelalte! Ce ar fi de făcut? am întrebat. Nu mai vin alţi bărbaţi la instrucţie, în toamna asta. Uită-te la nori mari şi negri. Aduc zăpada.

- Nu despre asta este vorba, a spus Daniel, punându-şi mâna mare şi grea pe umărul meu; şi nu vreau să vorbesc împotriva ta, căci nimeni altcineva nu m-ar fi urmat şi nu m-ar fi ajutat să ajung ceea ce sunt, aşa cum ai făcut-o tu. Tu eşti comandantul suprem şi oamenii te cunosc; dar... este o ţară mare şi cumva tu nu mă poţi ajuta, Peachey, aşa cum vreau eu să fiu ajutat.

-Atunci du-te la blestemaţii tăi de preoţi! am spus eu, şi mi-a părut rău că o spusesem, dar mă duruse să văd că Daniel îmi vorbea cu atâta superioritate când eu îi instruisem toţi oamenii şi făcusem tot ceea ce îmi ceruse.

- Haide să nu ne certăm, Peachey, spuse Daniel, fără să blesteme. Şi tu eşti Rege, şi jumătate din acest Regat este al tău; dar tu nu-ţi dai seama, Peachey, că acum avem nevoie de oameni mult mai inteligenţi decât noi - trei sau patru astfel de oameni, pe care să-i putem împrăştia prin ţară ca şi

reprezentanţi. Este un stat imens, şi eu nu pot să-mi dau seama întotdeauna ce este bine de făcut, şi nu am timp pentru tot ce doresc să fac, şi mai vine şi iarna! îşi vârî jumătate de barbă în gură şi era la fel de roşie ca şi aurul din coroana sa.

- îmi pare rău, Daniel, am spus eu, eu am făcut tot ce mi-a stat în puteri. Am instruit oamenii şi i-am învăţat cum să-şi depoziteze mai bine cerealele; şi am adus acele puşti din Ghorband -dar nu-mi dau seama unde vrei să ajungi. Cred că Regii se simt mereu aşa.

- Mai este şi altceva, spuse Dravot, plimbându-se înainte şi înapoi, iarna vine şi aceşti oameni nu ne vor crea prea multe probleme, şi chiar dacă o fac putem să-i liniştim. Dar eu îmi doresc o soţie.

- Pentru numele lui Dumnezeu, lăsă femeile! am spus eu. Amândoi avem destulă treabă de făcut, deşi eu sunt un prost,

după cum spui tu. Dar aminteşte-ţi Contractul, şi stai departe de femei.

- Contractul era valabil doar până ajungeam Regi; şi Regi suntem de câteva luni, spuse Dravot, cântărindu-şi coroana în mână. la-ţi şi tu o soţie, Peachey - o fată drăguţă şi bine făcută care să-ţi ţină de cald la iarnă. Cele de aici sunt mai frumoase decât englezoaicele, şi noi putem alege pe oricare dintre ele. Spălate puţin şi vor arăta foarte bine.

- Nu mă tenta! am spus eu. Nu voi avea nimic de-a face cu vreo femeie, nu până când nu vom fi puţin mai siguri pe poziţia noastră. Eu am muncit cât doi oameni, iar tu cât trei. Haide să ne odihnim puţin, şi să vedem dacă nu putem face rost de nişte tutun mai bun, din Afganistan, şi să aducem şi nişte băutură, dar fără femei.

- Şi cine vorbeşte despre femei! Eu am vorbit despre o soţie - o Regină demnă de a creşte fiul unui Rege, pentru Rege. O Regină din tribul cel mai puternic, şi care astfel îşi va transforma tribul în fraţii noştri de sânge, şi care să doarmă alături de tine, şi care să-ţi spună că întregul popor se gândeşte la tine şi la treburile lor. Asta este ceea ce vreau.

- îţi mai aminteşti de acea femeia bengaleză pe care o aveam în Seraiul Mogul pe când lucram la căile ferate? am spus eu. Mult bine mi-a mai adus. M-a învăţat dialectul lor şi câteva alte lucruri; şi ce s-a întâmplat? A fugit cu servitorul şefului gării şi cu jumătate dm salariul meu pe o lună. Apoi a apărut la

Joncţiunea Dadur în remorca unui metis şi a avut neruşinarea de a spune că sunt soţul ei - de faţă cu toţi mecanicii de locomotivă!

- Dar am terminat cu asta, spuse Dravot. Aceste femei sunt mai albe decât tine sau decât mine, şi voi avea o regină în această iarnă.

- Te rog pentru ultima oară, Dan, nu face asta, am spus eu. Nu ne va aduce decât necazuri. Biblia spune că Regii nu trebuie să-şi cheltuiască energia cu femei, mai ales dacă au un Regat abia întemeiat la care să lucreze.

- Pentru ultima dată îţi răspund şi eu că mă voi însura, spuse Dravot, şi plecă printre pini arătând ca un diavol mare şi roşu. Soarele care apunea se reflecta în coroana şi în barba sa, şi cele două ardeau precum cărbunii încinşi.

* l Dar găsirea unei soţii nu a fost atât de uşor cum îşi imaginase Dan. A supus problema Consiliului, şi nu a existat nici un răspuns până când Billy Fish nu i-â spus că mai bine le-ar întreba pe fete. Dravot i-a blestemat pe toţi.

- Ce este în neregulă cu mine? a strigat el, stând lângă idolul Imbra. Sunt cumva un câine sau nu sunt destul de bărbat pentru femeile voastre? Nu mi-am lăsat eu amprenta asupra acestei ţări? Cine a oprit ultimul raid afgan?

Acela fusesem eu, dar Dravot era prea nervos ca să-şi mai amintească.

- Cine v-a adus arme? Cine a reparat podurile? Cine este Mare Maestru al semnului sculptat în stâncă? Şi şi-a îndreptat degetul spre blocul de piatră pe care obişnuia să stea în Lojă şi la Consilii. Billy Fish nu mai spuse nimic, şi nici ceilalţi.

- Ţine-ţi cumpătul, Dan, am spus eu, şi întreabă fetele. Aşa se face şi acasă, şi aceşti oameni sunt destul de englezi.

- Căsătoria unui rege este o problemă de stat, spuse Dan, foarte nervos, căci, sper, putea să-şi dea şi el seama că nu gândea corect. Ieşi din Sala de Consiliu, iar ceilalţi au rămas nemişcaţi, privind în jos.

- Billy Fish, i-am spus eu Şefului din Bashkai, care este problema aici? Dă-mi un răspuns cinstit ca pentru un prieten adevărat.

- Ştii care este problema, spuse Billy Fish. Cum poate un om să-ţi spună ceva ţie care ştii totul? Cum este posibil ca nişte simple femei să se mărite cu Zei sau Diavoli? Nu este normal.

Mi-am amintit de ceva asemănător scris în Biblie; dar dacă, după ce ne stătuseră cu noi atâta timp, tot mai credeau că suntem Zei, nu era treaba mea să-i luminez.

- Un Zeu poate face orice, am spus eu. Dacă un Rege iubeşte o fată nu o va lăsa să moară.

- Dar va fi nevoită, spuse Billy Fish. în aceşti munţi există tot felul de Zei şi Diavoli, şi din când în când, câte o fată se mărită cu unul dintre ei, şi nu mai este văzută niciodată. In afară de asta, şi tu cunoşti însemnul din piatră. Doar zeii îl cunosc. Noi am crezut că sunteţi oameni până ce ne-aţi arătat semnul Marelui Maestru.

Mi-am dorit atunci să le fi explicat cum stăteau lucrurile de fapt cu secretele Maestrului Mason, dar nu am spus nimic.

după cum spui tu. Dar aminteşte-ţi Contractul, şi stai departe

de femei.

- Contractul era valabil doar până ajungeam Regi; şi Regi suntem de câteva luni, spuse Dravot, cântărindu-şi coroana în mână. la-ţi şi tu o soţie, Peachey - o fată drăguţă şi bine făcută care să-ţi ţină de cald la iarnă. Cele de aici sunt mai frumoase decât englezoaicele, şi noi putem alege pe oricare dintre ele. Spălate puţin şi vor arăta foarte bine.

- Nu mă tenta! am spus eu. Nu voi avea nimic de-a face cu vreo femeie, nu până când nu vom fi puţin mai siguri pe poziţia noastră. Eu am muncit cât doi oameni, iar tu cât trei. Haide să ne odihnim puţin, şi să vedem dacă nu putem face rost de nişte tutun mai bun, din Afganistan, şi să aducem şi nişte băutură, dar fără femei.

- Şi cine vorbeşte despre femei! Eu am vorbit despre o soţie - o Regină demnă de a creşte fiul unui Rege, pentru Rege. O Regină din tribul cel mai puternic, şi care astfel îşi va transforma tribul în fraţii noştri de sânge, şi care să doarmă alături de tine, şi care să-ţi spună că întregul popor se gândeşte la tine şi la treburile lor. Asta este ceea ce vreau.

- îţi mai aminteşti de acea femeia bengaleză pe care o aveam în Seraiul Mogul pe când lucram la căile ferate? am spus eu. Mult bine mi-a mai adus. M-a învăţat dialectul lor şi câteva alte lucruri; şi ce s-a întâmplat? A fugit cu servitorul şefului gării şi cu jumătate din salariul meu pe o lună. Apoi a apărut la Joncţiunea Dadur în remorca unui metis şi a avut neruşinarea de

a spune că sunt soţul ei - de faţă cu toţi mecanicii de locomotivă!

- Dar am terminat cu asta, spuse Dravot. Aceste femei sunt mai albe decât tine sau decât mine, şi voi avea o regină în această iarnă.

- Te rog pentru ultima oară, Dan, nu face asta, am spus eu. Nu ne va aduce decât necazuri. Biblia spune că Regii nu trebuie să-şi cheltuiască energia cu femei, mai ales dacă au un Regat abia întemeiat la care să lucreze.

- Pentru ultima dată îţi răspund şi eu că mă voi însura, spuse Dravot, şi plecă printre pini arătând ca un diavol mare şi roşu. Soarele care apunea se reflecta în coroana şi în barba sa, şi cele două ardeau precum cărbunii încinşi.

Dar găsirea unei soţii nu a fost atât de uşor cum îşi imaginase Dan. A supus problema Consiliului, şi nu a existat nici un răspuns până când Billy Fish nu i-â spus că mai bine le-ar întreba pe fete. Dravot i-a blestemat pe toţi.

- Ce este în neregulă cu mine? a strigat el, stând lângă idolul Imbra. Sunt cumva un câine sau nu sunt destul de bărbat pentru femeile voastre? Nu mi-am lăsat eu amprenta asupra acestei ţări? Cine a oprit ultimul raid afgan?

Acela fusesem eu, dar Dravot era prea nervos ca să-şi mai amintească.

- Cine v-a adus arme? Cine a reparat podurile? Cine este Mare Maestru al semnului sculptat în stâncă? Şi şi-a îndreptat degetul spre blocul de piatră pe care obişnuia să stea în Lojă şi la Consilii. Billy Fish nu mai spuse nimic, şi nici ceilalţi.

- Ţine-ţi cumpătul, Dan, am spus eu, şi întreabă fetele. Aşa se face şi acasă, şi aceşti oameni sunt destul de englezi.

- Căsătoria unui rege este o problemă de stat, spuse Dan, foarte nervos, căci, sper, putea să-şi dea şi el seama că nu gândea corect. Ieşi din Sala de Consiliu, iar ceilalţi au rămas nemişcaţi, privind în jos.

- Billy Fish, i-am spus eu Şefului din Bashkai, care este problema aici? Dă-mi un răspuns cinstit ca pentru un prieten adevărat.

- Ştii care este problema, spuse Billy Fish. Cum poate un om să-ţi spună ceva ţie care ştii totul? Cum este posibil ca nişte simple femei să se mărite cu Zei sau Diavoli? Nu este normal.

Mi-am amintit de ceva asemănător scris în Biblie; dar

dacă, după ce ne stătuseră cu noi atâta timp, tot mai credeau că suntem Zei, nu era treaba mea să-i luminez.

- Un Zeu poate face orice, am spus eu. Dacă un Rege iubeşte o fată nu o va lăsa să moară.

- Dar va fi nevoită, spuse Billy Fish. în aceşti munţi există tot felul de Zei şi Diavoli, şi din când în când, câte o fată se mărită cu unul dintre ei, şi nu mai este văzută niciodată. In afară de asta, şi tu cunoşti însemnul din piatră. Doar zeii îl cunosc. Noi am crezut că sunteţi oameni până ce ne-aţi arătat semnul Marelui Maestru.

Mi-am dorit atunci să le fi explicat cum stăteau lucrurile de fapt cu secretele Maestrului Mason, dar nu am spus nimic.

Toată noaptea aceea s-au auzit comuri sunând într-un mic templu întunecat, aflat la jumătatea colinei, şi o fată plângând groaznic. Unul dintre localnici ne-a spus că era pregătită pentru a se mărita cu Regele.

- Nu voi tolera astfel de prostii, spuse Dan. Nu vreau să intervin în obiceiurile voastre, dar îmi voi alege singur o soţie.

- Fata este puţin speriată, răspunse preotul. Crede că va muri, iar ceilalţi o încurajează, acolo în templu.

- încurajaţi-o cu blândeţe, atunci, spuse Dravot, sau vă voi încuraja eu cu patul armei astfel încât să nu vă mai doriţi încurajare. Apoi se linse pe buze, şi rămase treaz mai mult de jumătate de noapte, plimbându-se de colo-colo şi gândindu-se la soţia pe care urma să o primească de dimineaţă.

Eu nu mă simţeam în largul meu, căci ştiam că să ai de-a face cu o femeie în ţări străine, chiar dacă erai Rege încoronat, nu putea fi decât o treabă riscantă. M-am trezit foarte devreme în acea dimineaţă, în timp ce Dravot încă mai dormea, şi i-am văzut pe preoţi şoptind între ei, şi la fel şi Şefii, şi privindu-mă cu coada ochiului.

- Ce se întâmplă, Fish? 1-am întrebat eu pe bărbatul din Bashkai, care era înfăşurat în blănurile sale şi arăta splendid.

- Nu-ţi pot spune cu exactitate, răspunse el, dar dacă îl poţi convinge pe Rege să renunţe la această prostie cu însuratul, i-ai face un mare serviciu şi lui, şi mie şi ţie.

- Asta chiar o cred, am spus eu. Dar cu siguranţă că ştii, Billy, la fel de bine ca şi mine, căci ai luptat împotriva şi alături de noi, că Regele şi cu mine suntem doi dintre cei mai buni oameni pe care Dumnezeu Atotputernicul i-a creat vreodată.

Nimic mai mult, pot să te asigur de asta.
- Asta se prea poate, spuse Billy Fish, dar dacă este aşa, ar trebui să vă pară rău. Apoi îşi îngropa capul în haina lui de blană pentru câteva minute, pentru a se gândi. Rege, spuse el, fie că eşti om, Zeu sau Diavol, îţi voi sta alături astăzi. Am douăzeci dintre oamenii mei cu mine, şi ei mă vor urma. Vom merge în Bashkai până când se potoleşte furtuna.
Peste noapte ninsese puţin şi totul era alb, cu excepţia norilor plumburii şi groşi care tot coborau dinspre nord. Dravot
132
ieşi cu coroana pe cap, legănându-şi braţele şi bătând din picioare, arătând mai mulţumit decât Punch.
- Pentru ultima oară îţi spun, Dan, renunţă la treaba asta, i-am şoptit. Billy Fish spune că va fi o revoltă.
- O revoltă în poporul meu! spuse Dravot. Nu prea cred. Peachey, eşti un prost că nu-ţi iei şi tu o nevastă. Unde este fata? întrebă el cu o voce la fel de stridentă ca şi răgetele măgarilor. Cheamă toţi preoţii şi Şefii, şi lăsaţi-l pe împărat să vadă dacă soţia sa îi convine.
Nu a fost însă nevoie să chem pe cineva. Erau acolo cu toţii, sprijiniţi în armele şi arcurile lor, în luminişul din centrul pădurii de pini. Câţiva preoţi se duseră în micul templu pentru a aduce fata, iar cornurile sunară ca pentru a scula şi morţii. Billy Fish se întoarse şi se aşeză cât de aproape putea de Daniel, iar în spatele său se aliniară cei douăzeci de oameni ai săi cu flintele lor. Nici unul mai scund de şase picioare. Eu mă aflam lângă Dravot, iar în spatele meu douăzeci de oameni din armata permanentă. Veni şi fata, şi era o fată foarte frumoasă, acoperită cu aur şi turcoaze, dar palidă ca o moartă, privind mereu înapoi către preoţi.
- Este foarte potrivită, spuse Dan, privind-o. Nu te teme, fată. Vino şi sărută-mă. Şi îşi puse braţul în jurul ei, iar ea îşi închise ochii, suspină şi chipul ei dispăru în barba roşie a lui Dan.
- Nenorocita m-a muşcat! spuse el, ţinându-se cu mâna de j obraz, şi mâna lui era plină de sânge. Billy Fish şi doi dintre oa-
Ş menii săi îl luară pe Dan de umeri şi îl duseră printre ei, în ţ timp ce preoţii vociferau în limba lor.
- Nu este nici Zeu şi nici Diavol, ci doar un om.
Am fost luat prin surprindere, căci un preot îmi tăie calea,

iar armata din spatele meu trăgea în oamenii Bashkai.

- Dumnezeule Atotputernic! spuse Dan. Ce înseamnă asta?

- întoarce-te! Vino înapoi! spuse Billy Fish. Revoltă şi ruină, asta înseamnă. Vom încerca să fugim către Bashkai, dacă putem.

Eu am încercat să dau un ordin oamenilor mei - cei din armata permanentă - dar era în zadar, astfel că am tras în ei cu o Martini englezească, şi am nimicit trei nenorociţi dintr-un foc. Valea era plină de creaturi care urlau şi strigau. Şi parcă fiecare suflet spunea : Nici Zeu, nici Diavol, ci doar un om! Trupele

Bashkai rămaseră alături de Billy Fish, dar flintele lor nu erau nici pe departe la fel de bune ca armele afgane, şi patru dintre ei căzură. Dan răsufla ca un taur, căci era foarte mânios; şi Billy Fish avea de furcă în a-l împiedica să se ducă peste mulţime.

- Nu le putem face faţă, spuse Billy Fish. Trebuie să fugim în vale! Cu toţii sunt împotriva noastră. <

Trupele sale o luară la fugă, şi am coborât în vale în ciuda protestelor lui Dravot. Blestema groaznic şi ţipa că el este Re« gele. Preoţii aruncau cu bucăţi mari de pietre asupra noastră^ iar armata permanentă trăgea în noi. Iar cei care au ajuns în vale vii nu am fost mai mult de şase oameni, fără să-i pun la socoteală pe Dan, Billy Fish şi pe mine. v,

Atunci încetară să mai tragă, iar cornurile din temphj^ sunară. ,

- Veniţi! Veniţi! Pentru numele lui Dumnezeu, spuse Billy!' Fish. Vor trimite urmăritori în toate satele, înainte de a putea ajunge, în Bashkai. Acolo te pot proteja, dar acum nu pot face nimicf'

Eu cred că Dan a început să înnebunească din acel mon! ment. Se uita la noi ca un animal încolţit. Apoi a considerat că era mai bine să se întoarcă singur şi să omoare toţi preoţii cu mâinile goale; lucru pe care 1-ar fi putut face.

- Sunt împărat, a spus el, şi la anul voi fi Cavaler al Reginei.

- Bine, Dan, am spus eu; dar acum haide să mergem cât;, încă mai putem. !(

- Este vina ta, spuse el, căci nu te-ai îngrijit de armată mai bine. Se revoltau şi tu nu ai ştiut - tu, blestemat de mecanic de locomotivă, lucrător al căilor ferate şi servitor al unui misionar

nebun!

Se aşeză pe o piatră şi începu să mă numească în toate felurile. Dar pe mine mă durea sufletul prea tare ca să-mi mai pese, deşi prostia lui fusese cea care stârnise totul.

- îmi pare rău, Dan, am spus eu, dar nu are nici o legătură cu localnicii. Treaba asta este cum a fost Revolta Indiană din 1857 pentru britanici. Poate că mai putem salva situaţia după ce ajungem în Bashkai.

- Atunci să mergem în Bashkai, spuse Dan, şi pe Dumnezeul meu, când mă voi întoarce aici, voi nimici valea astfel încât să nu mai rămână nici măcar o insectă!

Am mers toată ziua, iar toată noaptea Dan a bătătorit zăpada, mestecându-şi barba şi murmurând pentru el.

- Nu există nici o speranţă să ajungem în Bashkai, a spus Billy Fish. Preoţii au trimis în mod sigur solii în toate satele pentru a-i anunţa că eşti doar un om. De ce nu ai continuat să te dai drept Zeu până când lucrurile ar fi fost mai aşezate? Sunt un om mort, a mai spus Billy Fish, şi s-a aruncat în zăpadă şi a început să se roage Zeilor săi.

A doua zi dimineaţă ne-am trezit într-o ţară rece, numai munţi şi fără nici un pic de hrană. Cei trei oameni Bashkai îl priviră pe Billy Fish de parcă ar fi vrut să întrebe ceva, dar nu spuseră nimic. La prânz am ajuns în vârful unui platou montan, acoperit de zăpadă, şi acolo am văzut o întreagă armată aşezată pe poziţii, aşteptând în mijloc!

- Soliile au fost foarte rapide, spuse Billy Fish, aproape râzând. Ne aşteaptă.

Trei sau patru duşmani începură să tragă şi un glonţ rătăcit îl nimeri pe Daniel în rotulă. Asta îl trezi. Se uită la armată, şi observă puştile pe care noi le adusesem.

- Suntem terminaţi, spuse el. Aceşti oameni sunt englezi - şi doar prostia mea v-a adus în situaţia asta. Retrage-te, Billy Fish, şi ia-ţi şi oamenii cu tine; ai făcut tot ce ai putut, dar acum s-a terminat. Carnehan, spuse el, dă mâna cu mine şi du-te cu Billy. Poate că nu te vor omorî. Eu voi merge singur să-i întâmpin. Eu am făcut asta. Eu, Regele!

- Să plec! am spus eu. La naiba, Dan, sunt alături de tine. Billy Fish, tu şterge-o, iar noi doi îi vom întâlni pe aceşti oameni.

- Eu sunt Şef, spuse Billy Fish. Voi sta cu voi. Oamenii mei pot pleca.

Bashkaii nu mai aşteptară să li se spună încă o dată şi o luară la fugă, iar Dan, eu şi Billy Fish am pornit spre tobele care băteau şi cornurile care sunau. Mie îmi era frig - foarte frig. Şi acum mai simt acel frig. Iar acolo este foarte mult frig.

Muncitorii din redacţie plecaseră să se culce. Două lămpi cu kerosen ardeau în birou, iar transpiraţia îmi curgea de pe chip pe sugativa de pe birou. Carnehan tremura, şi m-am temut că şi-a pierdut minţile. Mi-am şters faţa, 1-am strâns de mâinile schilodite şi am spus:

- Ce s-a întâmplat mai departe?

Privirea mea pierdu contactul cu ochii săi pentru un moment.

- Ce aţi vrea să vă spun? se vaită Camehan. L-au luat fără sa spună nimic. Nici o şoaptă nu se auzea peste zăpada aşternută, nici chiar atunci când Regele 1-a doborât pe primul om care â pus mâna pe el - nici când bătrânul Peachey a tras ultimul săU cartuş în grămada de oameni. Nici măcar un sunet nu au scoâ h porcii aceia. Doar s-au strâns înjurai nostru, şi vă spun eu că blă*' nurile lor put. Mai era un bărbat numit Billy Fish, un bun prie-» ten de-al nostru, căruia i-au tăiat gâtul, domnule, acolo pe loc^ J ca unui porc; iar regele a lovit zăpada însângerată şi a spus: |

- Am avut o adevărată aventură pentru banii pe care i-arrt i, investit. Ce mai urmează?

Dar Peachey, Peachey Taliaferro, vă spun dumneavoastră; f, domnule, ca între prieteni, şi-a pierdut capul, domnule. Nu, nit l el. Regele şi-a pierdut capul, aşa s-a întâmplat, pe unul dintre \ acele înşelătoare poduri din frânghii. Vă rog, domnule, să-mi' daţi mie cuţitul de deschis scrisorile. L-au pus să meargă o milă prin zăpadă până la un astfel de pod din frânghii de peste o prăpastie, cu un râu jos. Poate că aţi văzut astfel de prăpăstii. L-au împins de la spate ca pe un bou.

- Blestemaţi să fiţi! a spus Regele. Credeţi că nu pot muri ca un gentleman? Şi apoi se întoarse către Peachey - Peachey care plângea ca un copil. Iată unde te-am adus, Peachey. Te-am luat de la viaţa ta fericită, pentru a fi ucis în Kasfiristan, unde ai fost Comandantul Suprem al Armatelor împăratului. Spune că mă ierţi, Peachey.

- Te iert, a răspuns Peachey. Te iert pentru toate, Dan.

- Să dăm mâna, Peachey, spuse Dan. Eu mă duc acum. Şi

plecă înainte, fără să privească nici în dreapta, nici în stânga, până ajunse în mijlocul acelor frânghii mişcătoare.

- Tăiaţi, neisprăviţilor, strigă el, şi ei tăiară frânghiile, iar bătrânul Dan căzu, rotindu-se şi rotindu-se douăzeci de mii de mile, căci parcă trecuse o jumătate de oră înainte de a auzi cum loveşte apa, şi i-am putut vedea trupul, prins de o stâncă cu coroana lângă el.

- Dar ştiţi ce i-au făcut lui Peachey, prins între doi pini? L-au crucificat, domnule, după cum dovedeşte şi mâna lui Peachey. Au folosit piroane din lemn pentru mâinile şi picioarele sale; dar el nu a murit. A rămas acolo atârnat şi a ţipat, şi 1-au coborât de acolo, a doua zi, şi au spus că era un miracol faptul că nu murise. L-au dat jos de acolo - sărmanul bătrân Peachey, care nu le făcuse nici un rău - care nu le făcuse nici....

Se legănă înainte şi înapoi, şi plânse cu amărăciune, ştergându-şi ochii cu mâinile sale pline de cicatrice şi murmură ca un copil vreo zece minute.

- Au fost foarte cruzi cu el, hrănindu-l în templu, căci au spus că era mai Zeu decât bătrânul Daniel care era un biet om. Apoi 1-au aruncat în zăpadă şi i-au spus să se ducă acasă, iar Peachey a ajuns acasă peste un an, cerşind pe drumurile cu care umblase împreună cu Daniel Dravot, şi care venind la el i-a spus: Vino, Peachey. Este o afacere mare ceea ce facem noi. Iar munţii dansau noaptea, iar ziua încercau să se prăbuşească peste Peachey, dar Daniel îi întindea mâna şi Peachey îl urma cocoşat. Nu a dat drumul mâinii lui Daniel nici o clipă, şi nici capului lui Dan. 1-l dăduseră muntenii, ca un dar, în templu, pentru a-i reaminti că nu trebuie să se mai întoarcă acolo vreodată, şi deşi coroana era din aur pur, Peachey murea de foame, căci Peachey nu ar fi vândut-o nici în ruptul capului. Dumneavoastră 1-aţi cunoscut pe Dravot, domnule! L-aţi cunoscut pe Dreptul Frate Dravot! Priviţi-l acum!

Scotoci în masa de zdrenţe din jurul taliei sale încovoiate; scoase afară o traistă din pâr negru de cal, brodată cu fir de argint; şi o scutură pe biroul meu - din ea căzu capul uscat al lui Daniei Dravot! Lumina soarelui dimineţii, care strălucea de ceva timp mai puternic decât lămpile din birou, căzu pe barba roşie şi pe găvanele ochilor orbi, reflectându-se într-un cerc greu de aur, încrustat cu turcoaze neşlefuite, pe care Carnehan o aşezase cu blândeţe pe tâmplele zdrobite ale craniului.

- Priviţi, spuse Carnehan, împăratul vi se înfăţişează cu podoabele din timpul vieţii - Regele Kafiristanului, cu coroana sa pe cap. Bietul bătrân Daniel, care cândva a fost monarh!

M-am cutremurat, căci, în ciuda desfigurării tigvei, am recunoscut capul omului din gara Marwar. Carnehan se ridică

să plece. Eu am încercat să-l opresc. Nu era în stare să umble pe drumuri.

- Lăsaţi-mă să iau cu mine whisky-ul şi daţi-mi şi puţini bănuţi, suspină el. Odată am fost Rege. Mă voi duce la Comisarul Adjunct şi-l voi ruga să mă primească în Azilul Săracilor până când mă voi însănătoşi. Nu, vă mulţumesc, dar nu pot aştepta până când îmi veţi chema o trăsură, am nişte treburi urgente, personale - în sud - în Marwar.

Apoi se târî afară din birou şi plecă în direcţia casei Comisarului Adjunct, în acea zi, la prânz, am avut ocazia de a mă duce la magazinul din oraş, unde am văzut un olog târându-se pe drumul prăfuit, cu pălăria în mână, cântând tremurat după moda cerşetorilor de acasă. Nu mai era nimeni prin preajmă, şi se afla mult prea departe pentru a fi auzit chiar şi de localnicii din case. însă el cânta pe nas, întorcându-şi capul la dreapta şi la stânga: '

Fiul Omului porneşte la război, '

Pentru a-şi câştiga o coroană de aur; t Steagul său roşu ca sângele se vede din depărtare -

Şi cine îl urmează? j

i Am aşteptat să aud în continuare, dar bietul amărât s-a suit

în trăsura mea şi 1-am dus la cea mai apropiată misiune pentru un eventual transfer la Azil. Cât am mers cu trăsura, a repetat acel imn de două ori, fără să mă recunoască, şi 1-am lăsat cântând şi la misiune.

Două zile mai târziu m-am interesat de el la Superintendentul Azilului.

- A fost internat cu insolaţie. A murit alaltăieri dimineaţa, devreme, mi-a spus Superintendentul. Este adevărat că a stat cu capul descoperit timp de o jumătate de oră în soarele amiezii?

- Da, am răspuns, dar ştiţi cumva dacă avea asupra sa ceva, în momentul în care a murit?

- Din câte ştiu eu, nu avea nimic cu el, spuse

Superintendentul.

Şi astfel se încheie această poveste.

DINCOLO DE LIMITE

Dragostea nu ia in seamă casta sau somnul intr-un pat distrus. Am plecat în căutarea dragostei fi m-am pierdut.

— Proverb Hindus

Un om ar trebui, orice s-ar întâmpla, să rămână la casta, neamul şi rasa lui. Lăsaţi Albii să trăiască cu Albii şi Negrii cu Negrii. Astfel, orice necaz apare conform cursului obişnuit al lucrurilor - nici dintr-o dată, nici străin sau neaşteptat.

Aceasta este povestea unui bărbat care intenţionat a depăşit limitele de siguranţă ale societăţii, de zi cu zi, şi a plătit pentru acest lucru din plin.

în primul rând, ştia prea mult; în al doilea rând a văzut prea multe, îl preocupa prea mult viaţa localnicilor; dar nu o să mai facă acest lucru niciodată.

Foarte departe în inima Oraşului, în spatele cartierului săracilor Jitha Megii, se află Cotlonul lui Amir Nath, care se termină într-un perete exterior cu o fereastră cu grilaj. La capătul Cotlonului se află un ocol mare pentru vaci, iar pereţii de ambele părţi ale Cotlonului sunt fără ferestre. Nici Suchet Singh şi nici Gaur Chand nu permiteau femeilor să privească lumea. Dacă Durga Charan ar fi fost de aceeaşi părere, ar fi fost astăzi o persoană mai fericită, iar tânăra Bisesa şi-ar fi putut plămădi propria pâine. Fereastra cu grilaj a camerei ei dădea spre Cotlonul îngust şi negru, unde soarele nu pătrundea niciodată şi unde bivolii se tăvăleau în nămolul albastru. Era o văduvă de aproape cincisprezece ani şi se ruga la zei, zi şi noapte, să-i trimită un iubit; deoarece nu vroia să trăiască singură.

într-o zi, bărbatul - Trejago era numele lui - a venit în Cotlonul lui Amir Nath într-o plimbare fără vreun scop anume; şi, după ce trecu de bivoli, se împiedică de un morman de hrană pentru vite.

Apoi văzu că Cotlonul se termina într-o fundătură şi auzi un râset din spatele ferestrei cu grilaj. Era un râset minunat, iar Trejago, ştiind că pentru toate scopurile practice vechile 1001 de Nopţi sunt un ghid bun, înainta către fereastră şi şopti acea strofă din „Cântecul de Dragoste a lui Har Dyal" care începe aşa:

Poate un bărbat să stea drept în faţa Soarelui gol;

sau un Iubit în Prezenţa Iubitei sale?

Dacă picioarele mă lasă, O Inimă a Inimii mele, e vina mea

Că sunt orbit de zărirea frumuseţii tale?

Se auzi clinchetul vag al brăţărilor femeii din spatele grilajului, iar o voce subţire continuă cântecul celei de-a cincea strofe:

Vai! Vai! Poate Luna să-i spună Lotusului despre dragostea ei

când porţile Raiului sunt închise, iar norii se adună ca de ploaie?

Ei mi-au luat Iubita şi au dus-o cu caii de povară înspre nord.

Picioarele mele sunt în lanţuri de fier, şi eu îmi doresc atât de mult să pot merge

Strigă la oamenii de la prova să fie pregătiţi -

Vocea se opri dintr-o dată, iar Trejago ieşi din Cotlonul lui Amir Nath, întrebându-se oare cine în lumea asta ar fi putut rosti atât de clar „Cântecul de Dragoste a lui Har Dyal".

Următoarea dimineaţă, în timp ce ducea poşta, o femeie bătrână îi aruncă un pachet în docar, în pachet era jumătate dintr-o brăţară de sticlă, o floare din arborele roşu de lac, o fărâmă de fân umed (bhusa sau hrană de animale) şi unsprezece nucşoare. Acel i pachet era de fapt o scrisoare - nu o scrisoare stângace, compro- > miţătoare, ci o epistolă de dragoste inocentă, de neînţeles. '

Trejago ştia chiar prea multe despre aceste lucruri, dup$ ' cum vă spuneam. Nici un englez nu ar fi în stare să traducă scri- r > sorile-obiect. Dar Trejago şi-a înşirat toate fleacurile pe capa* cui cutiei poştale şi a început să le descifreze.

O brăţară de sticlă ruptă este simbolul unei văduve hindi în toată India; deoarece, atunci când îi moare soţul, brăţările fe-»' meii îi sunt smulse de pe încheieturi. Trejago îşi dădu seamaf -140 '

Ide semnificaţia bucăţii de sticlă. Floarea arborelui de lac înseamnă mai multe: „dorinţă", „vino", „scrie" sau „pericol", precum şi alte lucruri legate de acestea. O nucşoară înseamnă „gelozie"; dar dacă orice articol apare de mai multe ori într-o scrisoare-obiect, acesta îşi pierde semnificaţia simbolică şi indică un număr care arată ora, sau, dacă se trimite tămâie, brânză de vacă sau şofran, acestea indică locul. Mesajul era -„O

văduvă - floarea arborelui de lac şi fân umed - la ora un-l sprezece." Fărâma de fân umed îl lumină pe Trejago. îşi dădu [seama - acest fel de scrisoare ţine de cunoştinţe instinctive -I că fânul umed se referea la grămada mare de hrană de animale J peste care căzuse în Cotlonul lui Amir Nath, iar mesajul trebuia să fie de la persoana din spatele grilajului; ea fiind văduvă. Astfel mesajul era: „O văduvă, în Cotlonul unde se află grămada de fân umed, doreşte să veniţi la ora unsprezece."

Trejago aruncă tot gunoiul în vatra focului şi începu să râdă. Ştia că bărbaţii din Orient nu făceau curte sub ferestre la ora unsprezece înainte de prânz, nici femeile nu îşi stabilesc întâlniri cu o săptămână înainte. Astfel, merse în acea seară la ora unsprezece în Cotlonul lui Amir Nath, îmbrăcat într-o boorka, care poate ascunde atât un bărbat cât şi o femeie. Exact când clopotele Oraşului băteau ora fixă, vocea subţire din spatele grilajului începu „Cântecul de Dragoste a lui Har Dyal" cu strofa unde fata Panthan îl cheamă pe Har Dyal să se întoarcă. Cântecul este chiar frumos în limba locală, în traducere nu se simte jalea. Sună cam aşa:

Singură deasupra caselor, înspre nord
Mă întorc ş i privesc fulgerul de pe cer—
Farmecul paşilor tăi în nord
Vmo la mine, Iubitule, sau o să mor!
Sub mine se întinde bazarul liniştit
Departe, departe, dedesubt stau cămilele ostenite,-
Cămilele şi captivii atacului tău.
Vino la mine, Iubitule, sau o să mor!
Sofia tatălui meu este bătrână şi neînduplecată cu anii,
Şi trudesc pentru toţi în casa tatălui meu.
Pâinea mea este necazul, iar apa mea sunt lacrimile,
Vmo la mine, Iubitule, sau o să mor!

Când se opri din cântat, Trejago păşi sub grilaj şi şopti:

- Sunt aici.

Bisesa binevoi să privească.

Acea noapte fu începutul multor lucruri ciudate şi al unei vieţi duble atât de sălbatice, încât Trejago se întreabă şi astă/i, câteodată, dacă n-au fost toate cumva un vis. Bisesa sau b&^ trâna ei însoţitoare, care aruncase scrisoarea-obiect, îndepărtase grilajul greu din cărămizile peretelui; astfel încât fereastr^' aluneca înăuntru, lăsând doar un pătrat în zidăria

brută prin care putea urca un bărbat vioi.

Peste zi, Trejago îşi urma rutina muncii de funcţionar sau îşi punea veşmintele bune şi vizita doamnele de la reşedinţa adminis--trativă; întrebându-se dacă acestea, ştiind despre săraca, mica • Bisesa, 1-ar mai cunoaşte. Noaptea, când Oraşul era liniştit, era^ > timpul plimbării sub boorka urât mirositoare, patrularea prin cartierul săracilor lui Jitha Megii, cotirea rapidă spre Cotlonul \ Iui Amir Nath printre vitele care dormeau şi zidurile moarte, şl apoi, în cele din urmă, Bisesa, şi respiraţia adâncă, reguiată a bă-j trânei femei, care dormea la uşa camerei mici şi goale pe care Durga Charan i-o dăduse fiicei surorii lui. Cine sau ce era Durga | Charan, Trejago nu se interesă niciodată; şi de ce oare nu fuses^' descoperit şi înjunghiat înţelese doar când nebunia se încheie, şl' Bisesa .... Dar despre asta vorbim mai târziu. j

Bisesa era pentru Trejago o plăcere infinită. Era ignoranta, precum o pasăre; iar zvonurile denaturate din lumea de afar<|! care ajunseseră la ea în camera ei îl amuzau pe Trejago aproapd \ la fel de mult precum încercările sâsâite de a-i pronunţa nu-» \ mele - „Christopher." Prima silabă era întotdeauna mai mult, [decât reuşea ea şi făcea gesturi mici, amuzante, cu mâinile e{ j ca petalele de trandafiri, ca şi când i-ar alunga numele şi apoi, j îngenunchind în faţa lui Trejago, îl întreba, exact ca o engle-*' zoaică, dacă era sigur că o iubeşte. Trejago jură că o iubeşte i mai mult decât orice pe lume. Ceea ce era adevărat.

După o lună de nebunie, situaţia celeilalte vieţi 1-au constrâns pe Trejago să fie deosebit de politicos cu o doamnă pe care o cunoştea. Este clar că orice lucru de acest fel nu numai că se observă şi se comentează de către oamenii din aceeaşi castă, dar şi de aproximativ o sută cincizeci de localnici, de asemenea. Trejago a trebuit să se plimbe cu această doamnă şi să vorbească 142

cu ea la tribuna pentru formaţie, iar o dată sau de două ori să o conducă acasă; fără să fi visat vreodată că acest lucru îi va afecta viaţa ciudată, nepreţuită. Dar veştile au zburat, conform modei obişnuite, misterioase, din gură în gură, până când înso-ţitoarea Bisesei auzi despre aceasta şi îi spuse şi Bisesei. Copila fu atât de afectată, încât nu îşi făcu bine treburile casnice şi, în consecinţă, luă bătaie de la soţia lui Durga Charan.

O săptămână mai târziu, Bisesa îl învinui pe Trejago

pentru că flirtase cu doamna. Ea nu înţelegea nuanţele şi vorbi deschis. Trej ago râse, iar Bisesa bătu din picioarele ei mici - picioare mici, uşoare ca florile de gălbenele, care ar putea încăpea în palma unui bărbat.

Multe lucruri scrise despre pasiunea şi impulsivitatea orientală sunt exagerate şi în al doilea rând relatate din cele auzite de la alţii, dar o mică parte din acestea sunt adevărate; iar când un englez află această mică parte, este la fel de înfiorătoare ca orice pasiune din viaţa lui. Bisesa tuna şi fulgera şi la sfârşit ameninţă că se sinucide, dacă Trejago nu o părăsea imediat pe străina Memsahib, care intervenise între ei. Trejago încercă să-i explice şi să-i arate că ea nu înţelegea aceste lucruri din punctul de vedere occidental. Bisesa se adună şi spuse simplu:

- Eu nu ştiu. Eu ştiu doar asta - nu este bine că îmi eşti mai scump decât inima mea, Sahib. Tu eşti englez. Eu sunt doar o fată neagră, - era mai cinstită decât aurul pur din mină -, şi văduva unui bărbat negru.

Apoi a suspinat şi a spus:

- Dar, pe sufletul meu şi pe sufletul mamei mele, te iubesc. Nu te va atinge nici un necaz, indiferent ce se va întâmpla cu mine.

Trejago se certă cu copila şi încercă să o liniştească, dar părea tulburată dincolo de fire. Nimic nu putea să o mulţumească, decât ca toate relaţiile între ei să se încheie. Trebuia să plece imediat. Şi plecă. Pe când ieşea pe fereastră, ea îi sărută fruntea de două ori, iar el merse acasă, întrebându-se ce însemna asta.

O săptămână şi apoi trei săptămâni trecură fără vreun semn de la Bisesa. Trejago, gândindu-se că despărţirea durase destul de mult, merse în Cotlonul lui Amir Nath pentru a cincea oară în trei săptămâni, sperând că ciocănitul său pe pervazul grilajului mobil va primi răspuns. Nu fu dezamăgit.

Luna abia răsărea, iar o rază de lumină cădea în Cotlonul lui Amir Nath, şi se izbi de grilajul care fu dat la o parte în timp ce el bătea în pervaz. Din întunericul negru, Bisesa îşi întinse braţele în lumina lunii. Ambele mâini fuseseră tăiate de la încheieturi, iar cioturile erau aproape vindecate.

Apoi, când Bisesa îşi plecă capul între braţe şi suspină, cineva din cameră grohăi ca un animal sălbatic, şi ceva ascuţit -

cuţit, sabie sau suliţă - îl împunse pe Trejago în boorka lui. Lovitura nu îl nimeri din plin, dar îi făcu o tăietură în vintre, şi din cauza acestei răni Trejago a şchiopătat uşor pentru restul zilelor lui.

Grilajul fu pus la locul lui. Nu era nici o mişcare în casă, — nimic decât raza lunii pe peretele înalt, şi întunericul Cotlonului lui Amir Nath în fundal.

Următorul lucru pe care şi-l aminteşte Trejago, după ce uru lase şi strigase ca un nebun între acei pereţi neîndurători, este că se afla lângă râu când se crăpa de ziuă, când şi-a aruncat boorka şi a mers acasă cu capul gol.

Cum de se întâmplase această tragedie - dacă Bisesa, într-urj! moment de disperare fără motiv, spusese totul, sau dacă intriga fusese descoperită şi fusese torturată ca să spună; dacă Durga Charan îi ştia numele sau ce se întâmplase cu Bisesa - Trejago nu ştie nici până în ziua de astăzi. Se întâmplase ceva oribil, şi gândul la ce anume ar fi putut fi îl bântuie pe Trejago din când în când, noaptea, şi îl însoţeşte până dimineaţa. Dar partea amuzantă este că nu ştie care este faţada casei lui Durga Charan. Se poate să fie într-o curte comună cu una sau mai multe case sau poate fi în spatele oricărei porţi din cartierul săracilor Jitha Megji. Trejago nu ştie. Nu a reuşit să o capete pe Bisesa - săraca Bisesa - înapoi. O pierduse în Oraşul unde casa fiecărui bărbat este păzită şi imposibil de cunoscut precum un mormânt; iar gnU' lajul dinspre Cotlonul lui Amir Nath fusese zidit.

Dar Trejago îşi face regulat vizitele şi este recunoscut drept un bărbat foarte decent. t

Nu este nimic deosebit la el, cu excepţia unei uşoare rigidităţi a piciorului drept, din cauză că şi-l luxase în timp ce călărea. \ j

RICŞA FANTOMATICĂ

Fie ca nici un vis urât să nu-mi întrerupă odihna, Să nu mă atingă Puterile întunericului.

- Imn de seară

Unul dintre puţinele avantaje al Indiei faţă de Anglia este marea cunoaştere. După cinci ani de serviciu militar o persoană cunoaşte direct sau indirect două sau trei sute de civili în provincia sa, toate popotele a zece sau doisprezece regimente şi baterii şi încă cinci sute de oameni din casta neoficială, în

zece ani cunoştinţele sale se vor dubla, iar după douăzeci de ani cunoaşte sau ştie ceva despre fiecare englez din imperiu şi poate călători oriunde şi peste tot fără să plătească facturile la hotel.

Călătorii care cutreieră întreaga lume şi consideră distracţia un drept au abuzat, chiar şi în amintirile mele, de această sinceritate, dar cu toate acestea, dacă faci parte din Cercul Intern şi nu eşti un Urs sau o Oaie Neagră, toate casele îţi sunt deschise, iar mica noastră lume este foarte, foarte drăguţă şi de ajutor.

Rickett din Kamartha a stat la Polder din Kumaon acum aproape cincisprezece ani. Intenţiona să stea două nopţi, dar a fost doborât de o febră reumatică şi pentru şase săptămâni a dezorganizat aşezarea lui Polder, a oprit munca lui Polder şi aproape a murit în dormitorul lui Polder. Polder se comportă ca şi cum Rickett ar fi obligaţia lui eternă şi în fiecare an le trimite copiilor Rickett o cutie cu cadouri şi jucării. La fel se întâmplă peste tot. Bărbaţii care nu se deranjează să ascundă de tine părerea lor că eşti un nenorocit incompetent şi femeile care îţi ponegresc caracterul şi înţeleg greşit distracţiile soţiei tale, se vor speti muncind spre binele tău, dacă te îmbolnăveşti sau dai de necaz.

Heatherlegh, doctorul, ţinea, pe lângă practicarea obişnuită a meseriei, un spital pe propria-i socoteală -un aranjament de boxe libere pentru incurabili, aşa îl numeau prietenii săi -dar era de fapt un fel de şopron pentru meşteşugari, care fusese deteriorat de intemperii. Vremea în India este adeseori sufocantă, iar de când numărul cărămizilor este întotdeauna o cantitate fixă, iar singura libertate permisă este munca suplimentară fără mulţumiri, bărbaţii din când în când cedează şi devin la fel de confuzi precum metaforele din această propoziţie.

Heatherlegh este cel mai scump doctor care a existat vreodată, iar prescripţia sa invariabilă pentru toţi pacienţii săi este „întinde-te, mergi încet şi stai la răcoare." El spune că munca suplimentară ucide mai mulţi bărbaţi decât poate justifica importanţa acestei lumi. El susţine că munca prea multă 1-a distrus pe Pansay, care a murit în mâinile lui acum vreo trei ani. El are, desigur, dreptul de a vorbi autoritar, şi râde de teoria mea care spune că Pansay avea o crăpătura la cap şi

ceva Materie întunecată a pătruns prin aceasta, omorându-1.

- Pansay şi-a pierdut controlul, este de părere Heatherlegh» sub stimulentul plecării îndelungate de acasă. Se poate sau nu sS se fi comportat ca un netrebnic cu domnişoara Keith-Wessington. Părerea mea este că munca la aşezarea Katabundi 1-a zăpăcit, astfel a pus la cale şi a făcut mai mult un flirt obişnuit, în mo4 sigur era logodit cu domnişoara Mannering şi în mod sigur aceasta a rupt logodna. Apoi s-a îmbolnăvit de răceală cu frif\ guri şi s-a dezvoltat toată prostia despre fantome. Boala a încer put de la munca prea multă, nu a avut grijă de el şi asta 1-a ucis, sărmanul. Scoate-l din sistem - un bărbat să facă munca pentru doi oameni şi jumătate.

Eu nu cred asta. Obişnuiam să stau până târziu cu Pansay câteodată când Heatherlegh îşi vizita pacienţii şi s-a întâmplat să mă aflu în mijlocul acţiunii. Bărbatul m-a făcut foarte nefericit, descriind cu o voce joasă, liniştită, procesiunea care trecea mereu pe la capătul patului său. Vorbea ca un om bolnav. Când îşi revenise, i-am spus că ar trebui să scrie totul de la început până la sfârşit, ştiind că scrisul 1-ar putea ajuta să-şi golească mintea. Când băieţii mici învaţă un nou cuvânt urât, nu sunt ni-146

ciodată fericiţi până nu îl scriu cu cretă pe o uşă. Aceasta este, de asemenea, literatură.

Avea febră mare în timp ce scria, şi stilul liric şi dramatic pe care îl adoptase nu 1-a calmat. Două luni după aceea fu raportat ca apt pentru serviciu, dar, în ciuda faptului că aveau nevoie de el să ajute o comisie cu echipaj insuficient, a preferat să moară; jurând în final că era chinuit de coşmaruri. Am primit manuscrisul înainte să moară, iar aceasta este versiunea lui asupra lucrurilor, scrisă în anul 1885:

Doctorul îmi spune că trebuie să mă odihnesc şi să schimb aerul. Probabil că voi face acest lucru peste puţin timp - odihna pe care nu o poate întrerupe mesagerul cu haina roşie şi nici tunul de la ora prânzului, şi schimbarea aerului departe de ceea ce-mi poate oferi portul vaporului, între timp voi sta unde sunt; şi, într-o sfidare monotonă a prescripţiilor doctorului, voi privi întreaga lume cu încredere. Ar trebui să înţelegeţi cu mintea dumneavoastră natura exactă a maladiei mele şi, de asemenea, să judecaţi cu mintea dumneavoastră dacă vreun om născut de o femeie pe acest pământ obositor a fost vreodată atât de

torturat cum am fost eu.

Vorbind acum precum ar vorbi un criminal condamnat înainte ca zăvoarele să fie trase, povestea mea, sălbatică şi hidos de improbabilă, aşa cum pare, solicită cel puţin atenţie. Nu îmi închipui ca va fi crezută. Acum două luni 1-aş fi considerat nebun sau beţiv pe cel care ar fi îndrăznit să-mi spună ceva asemănător. Astăzi, de la Peshawur până la mare, nu există cineva mai distrus ca mine. Doctorul meu şi eu suntem singurii care ştim acest lucru. Explicaţia lui este că creierul, digestia şi vederea mea sunt puţin afectate, provocându-mi „halucinaţiile" frecvente şi persistente. Halucinaţii, într-adevăr! Eu îi spun că este nebun; dar el mă îngrijeşte cu acelaşi zâmbet neobosit, în aceeaşi manieră amabilă, cu aceeaşi favoriţi roşii aranjaţi cu grijă, până când încep să cred că sunt un bolnav nerecunoscător, cu un temperament urât. Dar veţi judeca dumneavoastră.

Acum trei ani, am avut norocul - marele meu nenoroc - să navighez de la Gravesend la Bombay, la întoarcerea dintr-o călătorie lungă, cu Agnes Keith-Wessington, soţia unui ofiţer din partea Bombay-ului. Nu trebuie să vă intereseze ce fel de

femeie era. Fiţi mulţumiţi să ştiţi că înainte de finalul călătoriei, amândoi, şi ea şi eu eram îndrăgostiţi disperat şi nerezonabil unul de celălalt. Cerul ştie că acum pot recunoaşte acest lucru fără vreo urmă de vanitate, în asemenea chestiuni întotdeauna există cineva care dă şi cineva care primeşte. Din prima zi a ataşamentului sortit pieirii, am fost conştient că pasiunea lui Agnes era un sentiment mai puternic, mai dominant şi - dacă îmi permiteţi să folosesc expresia - mai pur decât al meu. Dacă şi-a dat seama de acest lucru atunci, nu ştiu. După aceea, a fost evident pentru amândoi.

Ajunşi la Bombay în primăvara acelui an, am mers fiecare pe drumul lui, fără să ne întâlnim în următoarele trei sau patru luni, când plecarea mea şi a ei ne-a dus pe amândoi la Simla. Acolo am petrecut vara împreună, iar acolo focul meu de paie se stinse în mod compătimitor până la sfârşitul anului. Nu încerc să mă scuz. Nu îmi cer scuze. Doamna Wessington renunţase la multe spre binele meu şi era pregătită să renunţe la tot. De pe buzele mele, în august 1882, a aflat că mă săturasem de prezenţa ei, mă obosise compania ei şi mă plictisise sunetul vocii ei. Nouăzeci şi nouă de femei dintr-o sută s-ar fi plictisit de

mine, aşa cum m-aş fi plictisit şi eu de ele; şaptezeci şi cinci dintre ele s-ar fi răzbunat prompt, flirtând în mod activ şi implicat cu alţi bărbaţi. Doamna Wessington era cea cu numărul o sută. Asupra ei nu au avut nici un efect aversiunea mea exprimată deschis şj 't nici brutalităţile tăioase care însoţeau discuţiile noastre.

- Jack, dragă, repeta într-una precum cucul singuratic, sunt, sigură că totul este o greşeală - o mare greşeală; şi noi vom fj! buni prieteni din nou într-o zi. Te rog iartă-mă, Jack dragă. >.,

Eu eram cel care jignea, şi ştiam asta. Cunoaşterea acestui [lucru mi-a transformat mila în răbdare pasivă şi, până la urmă^' în ură oarbă - acelaşi instinct, presupun, care determină un oni >' să calce cu sălbăticie un păianjen pe care 1-a omorât deja pe jul J mătate. Şi cu această ură în suflet s-a încheiat anul 1882.

Anul următor ne-am întâlnit din nou în Simla - ea cu faţa ei monotonă şi încercările timide de împăcare, iar eu perce-pând-o doar cu dezgust în fiecare fibră a corpului meu. De câteva ori n-am putut evita să nu o întâlnesc singură; şi de fiecare dată cuvintele ei erau identice. Acelaşi bocet nerezonabil că 148

totul fusese o „greşeală" şi speranţa unei eventuale „prietenii". Aş fi putut să văd dacă aş fi privit că speranţa era singurul lucru care o ţinea în viaţă. Era tot mai palidă şi mai slabă în fiecare lună. Veţi fi de acord cu mine, măcar, că un asemenea comportament ar duce pe oricine la disperare. Era nepotrivit; copilăros; nedemn pentru o femeie. Susţin că în cea mai mare parte era vina ei. Şi din nou, câteodată, în nopţile de veghe întunecate şi febrile, am început să mă gândesc că aş fi putut fi mai blând cu ea. Dar acest lucru chiar este o „iluzie". Nu puteam în continuare să pretind că o iubesc, când de fapt nu o iubeam, nu? Ar fi fost nedrept faţă de amândoi.

Anul trecut ne-am întâlnit din nou - în aceleaşi condiţii ca înainte. Aceleaşi rugăminţi cu jale şi aceleaşi răspunsuri tăioase pe buzele mele. Măcar de aş fi făcut-o să vadă cât de greşite şi fără speranţă erau încercările ei de a relua vechea relaţie. In timp ce vara se scurgea încet, ne-am îndepărtat - asta a fost, pentru ea era greu să mă întâlnească, deoarece eu aveam alte interese de urmat. Când mă gândesc în linişte la acest lucru în camera mea de bolnav, vara lui 1884 pare un coşmar confuz, în

care se amestecau lumina şi umbra într-un mod fantastic - îi făceam curte tinerei Kitty Mannering; speranţele mele, îndoielile şi fricile; lungile noastre plimbări călare; declaraţiile că o iubeam; răspunsul ei; şi câteodată viziunea unei feţe albe care trecea pe lângă noi în ricşa cu purtătorii în uniforme negre cu alb, pe care odată o privisem atât de serios; semnul mâinii înmănuşate a doamnei Wessington; şi, când mă întâlnea singur, ceea ce se întâmpla foarte rar, monotonia supărătoare a rugăminţii ei. O iubeam pe Kitty Mannering; onest, din toată inima o iubeam, şi o dată cu dragostea pentru ea crescu ura faţă de Agnes. în august, Kitty şi cu mine ne-am logodit. A doua zi am întâlnit acea ricşă afurisită în spate la Jakko şi, mişcat de un sentiment trecător de milă, am oprit să-i spun totul doamnei Wessington. Deja ştia.

- Am auzit că eşti logodit, dragă Jack. Iar apoi, după o pauză de un moment: Sunt sigură că totul este o greşeală, o mare greşeală. Vom fi din nou prieteni într-o zi, Jack, cum am fost întotdeauna.

Răspunsul meu ar fi făcut şi un bărbat să tresară. A lovit-o pe femeia muribundă din faţa mea precum un bici.

- Te rog să mă ierţi, Jack; nu am vrut să te supăr; dar este adevărat, este adevărat!

Şi doamna Wessington s-a prăbuşit de tot. M-am întors şi am lăsat-o să-şi vadă de drum, simţind, dar doar pentru o secundă sau două, că am fost un ticălos cumplit de rău. M-am uitat înapoi şi am văzut că-şi întorsese ricşa în ideea, presupun, să mă ajungă din urmă.

Scena şi împrejurimile sunt fotografiate în memoria mea. Cerul măturat de ploaie (eram la sfârşitul anotimpului umed), pinii uzi, fără culoare, drumul noroios şi stâncile despicate, negre formau un fundal întunecos, în care se distingeau clar uniformele negre cu alb alejhampanies, ricşa căptuşită cu galben şi capul auriu plecat al doamnei Wessington. îşi ţinea batista în mâna stângă şi se sprijinea epuizată în pernele din ricşa. Am întors calul pe o potecă laterală lângă rezervorul Sanjowlie şi chiar am fugit. Dintr-o dată mi s-a părut că am auzit un strigăt slab „Jack!" Se poate să fi fost doar în imaginaţia mea. Nu m-am oprit să verific. Zece minute mai târziu m-am întâlnit cu Kitty, care venea călare; şi, datorită plăcerii unei lungi plimbări alături de ea, am uitat de discuţie.

O săptămână mai târziu, doamna Wessington a murit, iar povara inexprimabilă a existenţei ei a fost îndepărtată din viaţa mea. Am plecat la Plainsward fericit pe deplin, înainte de trecerea a trei luni uitasem totul despre ea, cu excepţia faptului că descoperirea unor scrisori vechi îmi amintea câteodată în mod neplăcut de relaţia noastră terminată, în ianuarie găsisem ce rămăsese din corespondenţa noastră prin lucrurile mele împrăştiate şi am ars totul. La începutul lunii aprilie a acestui an, 1885, am fost la Simla - Simla pe jumătate părăsită - încă o dată, pierdut in discuţii de îndrăgostiţi şi plimbări cu Kitty. Era hotărât că ne vom căsători până la sfârşitul lui iunie. Veţi înţelege, de aceea, că iubind-o pe Kitty cum am iubit-o eu, nu spun prea multe dacă mă declar fiind la acea vreme cel mai fericit bărbat din India.

Paisprezece zile trecură fără le observ zborul. Apoi, gândin-du-mă la ceea ce era potrivit în circumstanţele grozave în care ne aflam, i-am explicat lui Kitty că un inel de logodnă era semnul distinctiv şi vizibil pentru demnitatea ei de fată logodită, şi 150

că trebuie numaidecât să vină la Hamilton's, pentru a i se lua măsura. Până la acel moment, vă dau cuvântul meu, uitasem complet de această chestiune obişnuită. Am mers împreună la Hamilton's pe data de 15 aprilie 1885. Amintiţi-vă că - chiar dacă doctorul meu susţine contrariul - eram pe atunci perfect sănătos, bucurându-mă de o gândire echilibrată şi de un spirit absolut liniştit. Kitty şi cu mine am intrat în magazinul Hamilton's împreună, şi acolo, fără a lua în considerare ordinea chestiunilor, i-am luat măsură lui Kitty pentru inel în prezenţa vânzătorului amuzat. Inelul era un safir cu două diamante. Apoi am călărit în jos pe panta care duce la Podul Combermere şi localul lui Peliti.

în timp ce armăsarul meu îşi căuta prudent drum printre bolovanii alunecoşi, iar Kitty râdea şi pălăvrăgea lângă mine -în timp ce toată Simla, trebuie să spun că majoritatea veniseră atunci din Plains, era grupată în jurul salonului de lectură şi verandei lui Peliti, - eram conştient că cineva, în aparenţă de la mare distanţă, mă striga pe numele de botez. Mi-am dat seama că mai auzisem acea voce înainte, dar nu îmi puteam da seama când şi unde. Pe distanţa scurtă parcursă pe drumul între poteca de la magazinul Hamilton's până la prima scândură a

podului Combermere m-am gândit la mai mult de şase persoane care ar fi putut corniţe o asemenea necuviinţă, şi până la urmă am hotărât că doar mi se păruse. Chiar peste drum de magazinul lui Peliti privirea îmi fu atrasă de vederea a patrajhampanies în uniforme negre cu alb trăgând o ricşă cu model galben, ieftină, de bazar, într-un moment mintea îmi zbură înapoi la vara trecută şi la doamna Wessington, simţind iritare şi dezgust. Nu era de ajuns că femeia era moartă şi că încheiasem cu ea, mai trebuia şi ca servitorii ei în haine negre cu alb să reapară pentru a-mi strica bucuria zilei? Oricine i-ar fi angajat acum, mă gândisem să-l abordez şi să-l rog, ca pe o favoare personală, să schimbe unifor-melejhampanies-ilor. Voi angaja chiar eu oamenii, şi dacă este necesar le voi da jos hainele. Este imposibil de descris aici câte amintiri neplăcute îmi evoca prezenţa lor.

- Kitty, am strigat eu, iată, au apărut sărmanii jhampanies ai doamnei Wessington! Mă întreb cine îi are acum?

r~

Kitty abia o cunoscuse pe doamna Wessington vara trecută şi fusese întotdeauna interesată de femeia bolnavă.

- Ce? Unde? întrebă ea. Nu-i văd nicăieri.

Chiar atunci când vorbea, calul ei, depărtându-se de un catâr încărcat, se aruncă direct în faţa ricşei care înainta. Nici n-am avut timp să scot o vorbă să o avertizez când, pe onoarea mea, cal şi călăreţ trecură prin oameni şi ricşă, ca şi acum ar fi fost făcuţi din aer.

- Ce se întâmplă, strigă Kitty, ce te-a făcut să strigi atât de prostesc, Jack? Nu vreau să ştie toată lumea că sunt logodită. Era destul loc între catâr şi verandă, şi dacă crezi că nu ştiu să călăresc, uite!

După aceea Kitty porni în mod intenţionat, cu capul ei mic ridicat graţios, în galop în direcţia tribunei pentru formaţie, aştep-tându-se pe deplin, după cum mi-a spus după aceea, să o urmez. Ce se întâmplase? Nimic, într-adevăr. Ori fusesem nebun sau beat, ori Simla era bântuită de diavoli. Mi-am strunit calul nerăbdător şi m-am întors. Ricşa s-a întors, de asemenea, şi acum se afla în faţa mea, lângă balustrada din stânga a podului Combermere.

- Jack, Jack dragule! (Nu mai era nici o greşeală în privinţa acestor cuvinte: îmi sunau în minte, ca şi cum cineva mi le-ar fi

strigat în ureche.) Este o greşeală mare, sunt sigură. Te rog, iartă-mă, Jack, şi hai să fim din nou prieteni.

Acoperământul ricşei se dădu la o parte, şi înăuntru, după cum sper şi mă rog zilnic pentru moartea de care îmi este frică ziua, stătea doamna Keith-Wessington, cu batista în mână şi capul auriu aplecat peste piept.

Cât timp am privit fără să mă mişc, nu ştiu. într-un final am fost trezit de servitorul meu, care a apucat frâiele armăsarului şi a întrebat dacă eram bolnav. De la groaznic la banal este doar un pas. Am descălecat de pe cal şi am intrat, pe jumătate ieşinat, în localul lui Peliti, pentru un pahar de coniac de cireşe. Acolo două sau trei cupluri erau adunate în jurul măsuţelor de cafea discutând bârfa zilei. Fleacurile lor erau mai reconfortante pentru mine decât ar fi putut să fie consolarea religiei. Am intrat în miezul conversaţiei imediat, am pălăvrăgit, am râs şi am glumit, cu faţa la fel de albă şi de trasă ca a unui cadavru (aşa mi s-a părut când mi-am zărit-o în oglindă). Trei sau 152

patru bărbaţi mi-au observat starea, şi, evident, au pus-o pe seama prea multor pahare, şi din compasiune au încercat să mă îndepărteze de restul petrecăreţilor. Dar am refuzat să fiu dus de acolo, îmi doream compania celor asemeni mie - precum un copil care se năpusteşte în mijlocul unei petreceri de seară, după ce s-a speriat în întuneric. Se poate să fi vorbit aproape zece minute, dar mie mi s-a părut o eternitate, când am auzit vocea clară a lui Kitty întrebând de mine. Imediat intrase în local, pregătită să îmi reproşeze că nu îmi îndeplinisem obligaţiile. Ceva pe chipul mea a oprit-o.

- De ce, Jack, strigă ea. Ce ai făcut? Ce s-a întâmplat? Eşti bolnav?

în acest mod minţind-o direct, i-am spus că stătusem prea mult în soare. Era aproape ora cinci într-o după-amiază înnorată de aprilie, iar soarele rămăsese acoperit aproape toată ziua. Mi-am dat seama de greşeală imediat ce am rostit cuvintele şi am încercat să o îndrept, dând greş fără speranţă şi urmând-o pe Kitty înfuriată enorm, ieşind afară, printre zâmbetele cunoştinţelor mele. Am inventat o scuză (am uitat ce anume am zis) în baza faptului că mă simţeam slăbit şi am mers la trap la hotel, lă-sând-o pe Kitty să călărească până la sfârşit de una singură.

în camera mea m-am aşezat şi am încercat să analizez cu calm cele întâmplate. Eram eu, Theobald Jack Pansay, un civil bengalez bine educat, presupus sănătos la minte, în mod sigur sănătos, terorizat lângă iubita mea de apariţia unei femei care era moartă şi îngropată de opt luni. Acestea erau fapte pe care nu le puteam ignora. Nimic nu era mai departe de gândurile mele decât amintirea doamnei Wessington, atunci când Kitty şi cu mine părăsisem magazinul Hamilton's. Nimic nu era mai banal decât zidul vis-a-vis de localul lui Peliti. Era ziuă. Drumul era plin de oameni, şi totuşi acolo, vedeţi dumneavoastră, sfidând orice lege a probabilităţii, încălcând direct orice ordine a naturii, îmi apăruse o faţă din mormânt.

Armăsarul arab a lui Kitty trecuse prin ricşă: astfel încât se pierduse speranţa mea că o femeie care semăna ca două picături de apă cu doamna Wessington angajase trăsura şi hamalii cu uniformele lor vechi. Iar şi iar am măcinat aceste gânduri în minte; şi iar şi iar am renunţat nedumerit şi disperat. Vocea era

la fel de inexplicabilă precum apariţia; am avut la început intenţia nestăvilită de a-i spune totul lui Kitty, de a o implora să se mărite cu mine imediat, iar în braţele ei să o sfidez pe femeia fantomatică din ricşă.

- Oricum, am argumentat eu, prezenţa ricşei este destul pentru a demonstra existenţa unei iluzii spectrale. Cineva poate vedea fantomele bărbaţilor şi femeilor, dar în mod sigur nu poate vedea fantome de hamali şi fantoma unei trăsuri. Toată chestiunea este absurdă.

Următoarea dimineaţă i-am trimis o scrisoare de iertare lui Kitty, implorând-o să nu ia în seamă comportamentul meu ciudat din după-amiaza precedentă. Zeiţa mea era încă foarte mânioasă şi erau necesare scuzele personale. I-am explicat, cu o fluenţă datorată chibzuielii de o noapte asupra minciunii, că avusesem dintr-o dată palpitaţii la inimă - rezultatul indigestiei. Această soluţia practică, iminentă, şi-a atins scopul, iar Kitty şi cu mine am călărit în acea după-amiază despărţiţi de umbra primei mele minciuni.

Nimic nu îi făcea mai multă plăcere decât mersul la galop mic pe lângă Jakko. Cu nervii încă încordaţi după noaptea precedentă, am protestat slab împotriva acestui lucru, sugerând Dealul Observatorului, Jutogh sau drumul Boileaugunge -orice în

afară de a merge pe lângă Jakko. Kitty s-a supărat şi se simţea puţin jignită: astfel am cedat, de frică să nu provoc o altă ceartă, şi am pornit împreună către Chota Simla. Am mers la pas o mare parte din drum, şi, după obiceiul nostru, am pornit la trap cam la distanţă de o milă de la mănăstire către bucata de drum întins de lângă rezervorul Sanjowlie. Bieţii cai păreau că zboară, iar inima mea bătea din ce în ce mai repede cu cât ne apropiam de vârful urcuşului. Mă gândisem toată după-amiaza la doamna Wessington, iar fiecare părticică a drumului pe lângă Jakko fusese martoră a plimbărilor şi discuţiilor noastre de demult. Grohotişul era pline de amintirea acestora; pinii le rosteau tare deasupra capului; torentele umflate de ploi vorbeau nevăzute despre povestea ruşinoasă, iar vântul care şuiera în urechile mele cânta cu glas puternic despre nedreptate.

Culmea, la mijlocul drumului nivelat pe care oamenii îl numesc Piatra Doamnei, mă aştepta oroarea. Nici o altă ricşă nu

154

se vedea - doar cei pa.tmjhampanies în uniforme negre cu alb, trăsura cu model galben şi capul auriu al femeii înăuntru - aparent toate cum le lăsasem în urmă cu opt luni şi cu o noapte în urmă! Pentru un moment mi-am imaginat că Kitty trebuie să vadă ceea ce văd eu - ne înţelegeam atât de minunat în toate privinţele. Următoarele ei cuvinte m-au dezamăgit:

- Nici un suflet nu se vede! Haide, Jack, să ne întrecem până la clădirile rezervorului!

Calul ei arab porni ca o pasăre, armăsarul meu urmându-l îndeaproape, şi astfel ne-am repezit pe sub stânci, într-o jumătate de minut am fost la cincizeci de iarzi de ricşă, am tras de frâiele armăsarului şi am încetinit puţin. Ricşa se afla exact în mijlocul drumului, şi încă o dată calul arab trecu prin aceasta, urmat de calul meu.

- Jack! Jack, dragule! Te rog să mă ierţi! se auzi bocetul în urechile mele, şi, după o pauză: Totul este o greşeală, o mare greşeală!

Mi-am îmboldit calul ca un posedat. Când mi-am întors capul către clădirile rezervorului, uniformele negre cu alb încă aşteptau - aşteptau cu răbdare - sub colina cenuşie, iar vântul aduse ecoul sfidător al cuvintelor pe care tocmai le auzisem. Kitty m-a tachinat destul de mult în privinţa tăcerii mele din restul călătoriei; vorbisem până atunci cu vioiciune şi la

întâmplare. Dacă ţineam la viaţa mea, nu puteam vorbi după aceea şi, de la Sanjowlie până la biserică, am tăcut cu înţelepciune.

Trebuia să iau cina cu familia Mannering în acea seară şi abia aveam timp să călăresc până acasă şi să mă îmbrac. Pe drumul către Dealul Elysium am auzit doi oameni discutând la lăsatul întunericului.

- Este curios, spuse unul dintre ei, cum a dispărut orice urmă. Ştii că soţiei mele îi plăcea foarte mult de femeie (eu n-am văzut niciodată nimic la ea) şi vroia să iau eu trăsura ei cea veche şi hamalii, dacă acestea erau de dat gratis sau pe bani. O plăcere morbidă, aş fi spus eu; dar trebuia să fac ce mi-a spus Memsahib. îţi vine să crezi că bărbatul de unde îi angajase mi-a spus că toţi patru - erau fraţi - au murit de holeră în drum spre război, sărmanii oameni; iar trăsura a fost distrusă chiar de el. El mi-a spus că nu a folosit niciodată trăsura

unei Memsahib moarte, îi strica norocul. Ciudată noţiune, nu-i aşa? închipuieşteţi-o pe doamna Wessington stricând norocul cuiva, cu excepţia norocului ei!

Am râs tare în acest moment, iar râsul meu mă irită. Deci, până la urmă, existau fantome ale trăsurilor, şi angajări fantomatice în lumea cealaltă! Cu cât îşi plătea doamna Wessington oamenii? Care erau orele lor? Unde se duceau?

Şi ca un răspuns vizibil la ultima mea întrebare, am văzut, obiectul infernal blocându-mi calea în amurg. Morţii circulă repede şi pe scurtături neştiute de hamalii obişnuiţi. Am râs cu voce tare pentru o secundă şi mi-am controlat râsul dintr-o dată,', pentru că îmi era frică că înnebuneam. Trebuie să fi fost nebun ; într-o anumită măsură, pentru că îmi amintesc că mi-am strunit calul către ricşă şi i-am urat politicos doamnei Wessington,' „Bună seara". Răspunsul ei îl ştiam prea bine. L-am ascultat până la sfârşit şi i-am spus că auzisem totul înainte, dar aş fi > fost încântat să ascult ce mai are de spus. Un spirit rău, mai pu^ ternic decât mine, se pare că mă posedase în acea seară, pentru că îmi aduc vag aminte că am povestit banalităţi timp de cinci minute Lucrului din faţa mea.

- Nebun de legat, săracul - sau beat. Max, încearcă să-l faci să se ducă acasă.

în mod sigur, aceea nu era vocea doamnei Wessington! Cei doi bărbaţi mă auziseră vorbind în gol şi se întorseseră să

vadă ce-i cu mine. Erau foarte drăguţi şi politicoşi şi din vorbele lor reieşea în mod evident că eram extrem de beat; le-am mulţumit confuz şi am mers la trap până la hotel. Acolo m-am schimbat şi am ajuns la familia Mannering cu zece minute întârziere. Am invocat întunericul nopţii drept scuză, am fost certat de Kitty pentru întârzierea neobişnuită şi m-am aşezat.

Conversaţia trecuse deja la generalităţi, iar sub acoperirea acesteia, pălăvrăgeam tandru cu iubita mea când mi-am dat seama că la capătul mesei, un bărbat cu favoriţi scurţi roşii descria cu multe înflorituri întâlnirea sa cu un bărbat necunoscut în acea seară.

Câteva propoziţii m-au convins că repeta incidentul de acum jumătate de oră. în mijlocul povestirii se uită în jur pentru aplauze, precum fac povestitorii profesionişti, îmi întâlni 156

privirea şi îşi pierdu curajul dintr-o dată. Se institui un moment de tăcere ciudată, iar bărbatul cu favoriţi roşii mormăi ceva ca şi cum „ar fi uitat restul", astfel sacrificându-şi reputaţia de bun povestitor pe care şi-o formase de-a lungul ultimelor şase veri. L-am binecuvântat din adâncul sufletului meu - şi am continuat cu ale mele.

La timpul cuvenit, cina se încheie, iar eu, cu un sincer regret, m-am smuls de lângă Kitty - la fel de sigur cum eram de existenţa mea, ştiam că fantoma mă va aştepta în faţa uşii. Bărbatul cu favoriţi roşii, care îmi fusese prezentat drept doctorul Heatherlegh din Simla, se oferi voluntar să-mi ţină companie, atât timp cât aveam acelaşi drum. I-am acceptat oferta cu recunoştinţă.

Instinctul nu mă înşelase. Aştepta la începutul aleei de promenadă, cu o lumină aprinsă, ceea ce părea o batjocură răutăcioasă a întâlnirilor noastre. Bărbatul cu favoriţi roşii deschise imediat subiectul, într-o manieră care arăta că se gândise la acesta pe tot parcursul cinei.

- Te întreb, Pansay, ce naiba s-a întâmplat cu tine în seara aceasta pe drumul Elysium? întrebarea neaşteptată mi-a smuls un răspuns înainte să fiu conştient.

- Acel lucru, am spus, arătându-1.

- Poate fi vorba de delinum tremens sau de o halucinaţie, din câte ştiu eu. Acum, tu nu eşti beat. Am văzut asta la cină, deci nu poate fi delirium tremens. Nu este nimic în locul înspre care arăţi, şi totuşi transpiri şi tremuri ca un ponei speriat. De

aceea, cred că este vorba despre o halucinaţie. Şi vreau să înţeleg totul despre acestea. Haide cu mine acasă. Locuiesc în partea de jos a drumului Blessington.

Spre mulţumirea mea deplină ricşa, în loc să ne aştepte, menţinea o distanţă de douăzeci de iarzi în faţa noastră - chiar dacă mergeam la pas, trap sau galop. Pe parcursul acelei plimbări călare în noapte, i-am povestit însoţitorului meu tot ce v-am povestit eu aici.

- Ei bine, ai stricat una dintre cele mai bune poveşti pe care le aveam de zis, spuse el, dar te iert pentru ceea ce ţi s-a întâmplat. Acum vino acasă şi fa ceea ce îţi spun; şi când te vei fi vindecat, tinere, aceasta să-ţi servească drept lecţie pentru a te ţine departe de femei şi de mâncarea greu de digerat până la sfârşitul zilelor tale.

Ricşa era tot timpul în faţă, iar prietenului meu cu favoriţi roşii părea că îi face mare plăcere descrierea mea despre locul unde se afla.

- Ochii, Pansay, ochii, creierul şi stomacul. Şi cel mai rău dintre cele trei este stomacul. Ai un creier prea vanitos, un stomac prea mic şi ochi care nu văd bine. Repară-ţi stomacul şi restul urmează. Toate acestea se rezolvă cu un medicament pentru ficat. O să am grijă de tine din punct de vedere medical chiar din clipa asta! Pentru că eşti un fenomen prea interesant pentru a nu fi băgat în seamă.

Deja ne aflam în umbra întunecoasă a părţii de jos a drumului Blessington, iar ricşa se opri sub un grup de pini de pe o colină. Instinctiv, am oprit, spunând şi de ce. Heatherlegh trase o înjurătură.

- Acum, dacă tu crezi că voi petrece o noapte rece pe deal de dragul iluziei unei halucinaţii provocate de stomac, ochi şi creier... Doamne, ai milă! Ce-i asta?

Se auzi un tunet înăbuşit, un nor orbitor de praf se ridică în faţa noastră, zgomotul crengilor rupte, şi la o distanţă de aproape zece iarzi de stâncă, pini, arbuşti şi toate alunecară . peste drumul de dedesubt, blocându-l complet. Copacii dezrădăcinaţi se legănară pentru un moment precum nişte uriaşi beţivi în întuneric şi apoi căzură înclinaţi cu un zgomot de tunet. Cei doi cai ai noştri rămaseră nemişcaţi, transpirând de frică. Imediat ce zdrăngănitul de pământ şi pietre care cădeau se domoli, însoţitorul meu mormăi:

- Omule, dacă am fi mers mai departe, eram deja la zece picioare adâncime în mormintele noastre. Sunt mai multe lucruri în ceruri şi pe pământ... Hai acasă, Pansay, şi să-i mulţumim lui Dumnezeu. Am nevoie de o băutură tare.

Am luat-o peste Creasta Bisericii, şi am ajuns la casa doctorului Heatherlegh puţin după miezul nopţii.

încercările sale cu privire la tratamentul meu au început aproape imediat, iar timp de o săptămână nu m-a pierdut din ochi. De mai multe ori în cursul acelei săptămâni am binecuvântat norocul prin care îl cunoscusem pe cel mai bun şi mai de treabă doctor din Simla. Cu fiecare zi spiritul meu se eliberă şi deveni mai echilibrat. De asemenea, cu fiecare zi, am înclinat 158

să cred tot mai mult teoria despre „iluzia spectrală" a doctorului Heatherlegh, care implică ochii, creierul şi stomacul. I-am scris lui Kitty, explicându-i că o luxaţie provocată de o căzătură de pe cal m-a ţinut în casă pentru câteva zile; şi că îmi voi reveni înainte ca ea să aibă timp să-mi regrete absenţa.

Tratamentul lui Heatherlegh era simplu până la un anumit nivel. Acesta consta din medicamente pentru ficat, băi în apă rece şi plimbări solicitante în amurg sau dimineaţa devreme - pentru că, după cum spusese cu înţelepciune:

- Un bărbat cu glezna luxată nu merge doisprezece mile în fiecare zi, iar tânăra dumneavoastră s-ar minuna dacă v-ar vedea.

La sfârşitul săptămânii, după examinări îndelungi ale pupilei şi pulsului şi ordine stricte cu privire la dietă şi plimbări pe jos, Heatherlegh îmi dădu drumul la fel de brusc precum mă luase în grijă. Aceasta este binecuvântarea de plecare:

- Omule, certific vindecarea ta mentală, şi la fel pot spune că am vindecat aproape toate indispoziţiile corpului tău. Acum, ia-ţi catrafusele de aici cât de repede poţi şi pleacă să-i faci curte domnişoarei Kitty.

Mă străduiam să-mi exprim mulţumirea pentru bunătatea lui. El mă întrerupse.

- Să nu crezi că am făcut acest lucru pentru că te plac. Am dedus că te-ai comportat precum un ticălos. Dar, oricum, eşti un fenomen, în mod straniu eşti un fenomen, pe cât eşti de ticălos. Nu, spuse el observându-mă pentru o secundă, nu vreau nici o rupie, te rog. Ieşi şi vezi dacă poţi mai dai din nou peste

povestea aceea provocată de ochi - creier - stomac. O să-ţi dau o sută de mii de rupii de fiecare dată când ai să o vezi.

O jumătate de oră mai târziu eram în camera de desen a familiei Mannering cu Kitty - ameţit de fericire şi de siguranţa că nu voi mai fi deranjat vreodată de prezenţa hidoasă. Puternic în sensul siguranţei noi regăsite, am propus să mergem să călărim; şi de preferat, un galop mic pe lângă Jakko.

Niciodată nu mă simţisem atât de bine, atât de plin de vitalitate şi spirit animalic pur, cum mă simţeam în după-amiaza de 30 aprilie. Kitty era încântată de schimbarea aspectului meu şi mă complimentă în maniera ei încântător de sinceră şi deose-

bită. Am părăsit casa familie Mannering împreună, râzând şi vorbind, şi am mers la trap de-a lungul Chota Simla ca înainte.

Mă grăbeam să ajung la rezervorul Sanjowlie pentru ca siguranţa mea să fie întărită. Caii depuseră tot efortul, dar totul părea mult prea încet pentru mintea mea nerăbdătoare. Kitty era uimită de lipsa mea de stăpânire.

- De ce, Jack, strigă ea în final, te comporţi ca un copil? Ce faci?

Eram chiar mai jos de mănăstire şi din pură zburdălnicie, îmi făceam armăsarul să salte şi să ţâşnească în galop pe drum, gâdilându-l cu nodul biciului de călărie.

- Ce fac? am răspuns eu. Nimic, draga mea. Chiar nimic. Dacă tu nu ai fi făcut nimic timp de o săptămână, decât să stai întinsă, ai fi la fel de plină de exaltare ca mine.

Cântând ş i murmurând în bucuria ta festivă,
Bucuros să te simţi plin de viaţă;
Stăpân asupra naturii, stăpân asupra pământului vizibil,
Stăpân asupra celor cinci simţuri.

Abia rostisem citatul, când cotisem deja mai sus de mănăstire şi câţiva iarzi mai în faţă vedeam locul din faţa Sanjowlie. în centrul drumului nivelat stăteau uniformele negre cu alb, ricşa cu model galben şi doamna Keith-Wessington. Am oprit, am privit, mi-am frecat ochii, şi cred că am spus ceva. Următorul lucru pe care îl ştiu este că eram întins cu faţa în jos pe-drum, iar Kitty îngenunchease deasupra mea plângând.

- A dispărut, copilă? am suspinat eu. Kitty plângea şi mai amar.

- Ce să dispară, Jack, dragule? Ce înseamnă toate astea? Trebuie să fie o greşeală undeva, Jack. O mare greşeală.

Ultimele ei cuvinte m-au făcut să mă ridic în picioare - nebun - delirând pe moment.

- Da, este o greşeală undeva, am repetat eu. O mare greşeală. Vino şi te uită.

îmi amintesc nu prea clar că am târât-o pe Kitty de încheietură până unde se afla fantoma, implorând-o de mila mea să vorbească cu aceasta; să-i spună că eram logodiţi; că nici Moartea sau Iadul nu putea rupe legătura dintre noi, şi doar Kitty ştie câte i-am mai spus cu acelaşi scop. Din când în când
160
apelam în mod pasional la Teroarea din ricşă, să fie martoră la tot ce spuneam şi să mă elibereze de tortura care mă ucidea, în timp ce vorbeam, presupun că i-am spus lui Kitty despre vechea mea relaţie cu doamna Wessington, pentru că o vedeam ascultând cu atenţie, cu faţa palidă şi ochii aprinşi.

- Mulţumesc, domnule Pansay, spuse ea. Este de ajuns. Syce ghora lao.

Servitorii, impasibili precum sunt întotdeauna orientalii, aduseră caii înapoi; iar atunci când Kitty sări în şa, am prins hăţurile, implorând-o să mă asculte şi să mă ierte. Răspunsul pe care 1-am primit a fost lovitura biciului ei de călărie pe faţa mea, de la gură până la ochi, şi un cuvânt sau două de rămas bun, pe care nici acum nu le pot aşterne pe hârtie. Aşa că m-am gândit, şi m-am gândit bine, că ea ştia totul; şi am mers clătinat în spatele trăsurii. Faţa mea era tăiată şi sângera, iar biciul de călărie lăsase în urmă o vânătaie albastră. Nu aveam respect faţă de mine. Chiar atunci, Heatherlegh, care trebuie să ne fi urmărit, pe Kitty şi pe mine, de la o anumită distanţă, se apropie la trap.

- Doctore, am spus eu, arătându-i faţa, aici este semnătura domnişoarei Mannering cu privire la alungarea mea... Şi o să vă mulţumesc pentru cele o sută de mii de rupii, îndată ce găsiţi potrivit să mi le dăruiţi.

Faţa lui Heatherlegh, chiar dacă mă aflam într-o condiţie de plâns, mă făcu să izbucnesc în râs.

- Aş paria pe reputaţia mea profesională... începu el.

- Nu fiţi prost, am şoptit eu. Eu mi-am pierdut fericirea de o viaţă şi aţi face mai bine să mă duceţi acasă.

în timp ce vorbeam, ricşa dispăru. Apoi am pierdut orice noţiune despre ce se întâmpla. Jakko părea că se înalţă şi se

rostogoleşte precum creasta unui nor şi cade peste mine.

Şapte zile mai târziu (trebuie să spunem că asta era în data de 7 mai) eram conştient că mă aflam în camera lui Heatherlegh, la fel de slăbit ca un copil mic. Heatherlegh mă urmărea cu atenţie din spatele hârtiilor de pe biroul său. Primele lui cuvinte nu erau încurajatoare, dar eu mă consumasem prea mult înainte ca să mai fiu afectat de acestea.

- Domnişoara Kitty ţi-a trimis înapoi scrisorile. Aţi corespondat destul de mult. Aici e un pachet care pare a conţine un

inel şi mai era un fel de scrisoare de la domnul Mannering tatăl, pe care mi-am permis să o citesc şi să o ard. Bătrânul domn nu este mulţumit de tine.

- Şi Kitty? am întrebat posomorât.

- Mai afectată decât tatăl ei, din câte spune ea. Din cauza aceluiaşi simptom cred că ai povestit câteva amintiri ciudate chiar înainte să te întâlnesc. Spune că un bărbat care s-a purtat cu o femeie cum te-ai purtat tu cu doamna Wessington ar trebui să se sinucidă din pură compasiune pentru semenii lui. Fosta ta iubită este o mică scorpie furioasă. I-am spus că su-fereai de delirium tremens când s-a pornit cearta pe drumul Jakko. Ea a spus că mai bine moare decât să mai vorbească cu tine vreodată.

Am oftat şi m-am întors pe partea cealaltă.

- Acum ai de făcut o alegere, prietene. Această logodnă trebuie încheiată, iar familia Mannering nu doreşte să fie prea dură cu tine. îţi convine să fie încheiată din cauza unui episod de delirium tremens sau a epilepsiei? îmi pare rău că nu îţi pot oferi o alternativă mai bună, doar dacă nu cumva preferi nebunia ereditară. Toată Simla ştie de scena de la Piatra Doamnei. Haide! îţi dau cinci minute să te gândeşti la această chestiune.

în timpul acelor cinci minute cred că am explorat cele mai mari adâncuri ale infernului care sunt permise călătoriei omului pe pământ. Şi în acelaşi timp, mă priveam pe mine însămi, şovăind prin labirinturile întunecate ale îndoielii, suferinţei şi nenorocirii groaznice. Mă întrebam, la fel cum se întrebase Heatherlegh în scaunul său, ce alternativă îngrozitoare să aleg. Acum, mă auzeam răspunzând cu o voce pe care abia o recunoşteam:

- Oamenii judecă îngrozitor de aspru lipsa de moralitate

prin părţile astea. Zi-le ce crezi că se potriveşte, Heatherlegh, şi transmite-le dragostea mea. Acum lasă-mă să dorm puţin mai mult.

Apoi cele două părţi ale mele se uniră, şi eram doar eu (eu, pe jumătate înnebunit, stăpânit de diavol), azvârlit în patul meu, urmărind pas cu pas istoria ultimei luni.

- Dar sunt în Simla, îmi tot repetam. Eu, Jack Pansay, sunt în Simla, şi aici nu sunt fantome. Este nerezonabil pentru acea femeie să pretindă că sunt. De ce n-a putut Agnes să mă lase în
162
pace? Nu i-am făcut nici un rău niciodată. Puteam la fel de bine să fiu eu în locul lui Agnes. Doar că eu nu m-aş fi întors cu scopul de a o omorî. De ce nu pot fi lăsat în pace - în pace şi mulţumit?

Se tăcuse ora prânzului când m-am trezit prima dată: iar soarele apunea deja înainte să dorm - să dorm precum doarme un criminal torturat în celula sa, prea afectat pentru a mai simţi vreo durere în plus.

Următoarea zi nu am putut să mă dau jos din pat. Heatherlegh mi-a spus de dimineaţă că primise un răspuns de la domnul Mannering şi că, mulţumită intervenţiilor sale prietenoase, povestea nenorocirii mele se aflase de-a lungul şi de-a latul Simlei şi eram compătimit de toată lumea.

- Şi asta e mai mult decât meriţi, a.încheiat el în glumă, chiar dacă Dumnezeu ştie că treci prin patimi grele. Nu contează, o să te vindecăm, fenomen pervers ce eşti.

Am refuzat cu fermitate să fiu vindecat.

- Ai fost deja prea bun cu mine, am spus eu, dar nu cred că mai trebuie să te deranjez.

în sufletul meu ştiam că nimic din ce ar fi putut face Heatherlegh nu ar fi putut lumina povara care se aşternuse deasupra mea.

Şi o dată cu conştientizarea acestui lucru apăru disperarea, revolta neputincioasă împotriva absurdităţii întregii poveşti. Existau sute de bărbaţi care nu erau mai buni decât mine, ale căror pedepse fuseseră măcar rezervate pentru lumea cealaltă; astfel am simţit că era nedrept, în mod amar şi crud, ca doar eu să fiu ales pentru o asemenea soartă groaznică. Această stare fu în timp înlocuită de alta, în care mi se părea că trăsura şi cu mine eram singurele realităţi într-o lume a

umbrelor; Kitty era o fantomă, Mannering, Heatherlegh şi toţi ceilalţi, bărbaţi şi femei, erau fantome; şi dealurile mari, gri erau doar urme zadarnice, doar pentru a mă tortura. Am trecut de la o stare la alta timp de şapte zile obositoare, corpul meu se întrema pe zi ce trecea, până când oglinda din dormitor mi-a spus că m-am întors la viaţa obişnuită şi că eram încă o dată ca orice altă persoană. Destul de curios, pe faţa mea nu se puteau observa semnele luptei prin care trecusem. Eram palid, într-adevăr, dar la fel de inexpresiv şi banal ca întotdeauna. Mă aşteptam la o

degradare permanentă - dovada vizibilă a bolii care mă macină. Nu am descoperit nimic.

în 15 mai, am părăsit casa lui Heatherlegh la ora 11 dimineaţa, iar instinctul de burlac m-a îndemnat să merg la club. Acolo am descoperit că fiecare persoană cunoştea povestea mea, conform spuselor lui Heatherlegh, şi erau, într-un fel mai stângaci, extrem de buni şi de atenţi. Mi-am dat seama că pentru restul vieţii mele ar trebui să fiu între semenii mei, dar nu ca ei; şi i-am invidiat cu amărăciune pe hamalii care râdeau pe aleea de promenadă de mai jos. Am luat masa de prânz la club, iar la ora patru mă plimbam fără sens pe aleea de promenadă în speranţa vagă că o voi întâlni pe Kitty. Aproape de tribuna pentru formaţie mi se alăturară uniformele negru cu alb, şi am auzit vechiul strigăt al doamnei Wessington. Aşteptam acest lucru de când ieşisem şi fusesem surprins doar de întârziere. M-am plimbat împreună cu ricşa fantomă în tăcere de-a lungul drumului Chota Simla. Aproape de bazar, ne depăşiră Kitty şi un bărbat călare. Ea n-a schiţat nici un gest, ca şi cum aş fi fost un câine de pe drum. Nu mi-a făcut nici măcar complimentul de a se grăbi, chiar dacă după-amiaza ploioasă i-ar fi servit drept scuză.

Astfel, Kitty şi tovarăşul ei, şi eu şi fantomatica Lumină a Dragostei ne strecuram în perechi pe lângă Jakko. Drumul mustea de apă, din pini picura apă ca din jgheaburi pe stâncile de dedesubt, iar aerul era plin de o ploaie fină, în rafale. De două sau trei ori m-am auzit spunându-mi mie însămi aproape cu voce tare:

- Sunt Jack Pansay în concendiu în Simla - în Simla! Obişnuita Simla. Nu trebuie să uit acest lucru. Nu trebuie să uit acest lucru.

Apoi am încercat să-mi amintesc câteva bârfe pe care le auzisem la club: preţurile cailor - orice, de fapt, care avea legătura cu viaţa obişnuită anglo-indiană pe care o cunoşteam atât de bine. Chiar mi-am repetat rapid tabla înmulţirii, să mă asigur că nu-mi pierdeam minţile. Acest lucru mă făcu să mă simt mai bine, şi se pare că m-a împiedicat să o aud pe doamna Wessington pentru o perioadă de timp.

încă o dată am urcat cu greu panta mănăstirii şi am ajuns la drumul nivelat. Aici Kitty şi bărbatul au pornit la trap, iar eu am fost lăsat singur cu doamna Wessington. 164

- Agnes, am spus eu, vrei să dai la o parte acoperământul ricşei şi să-mi spui ce înseamnă toate astea?

Acoperământul se dădu la o parte fără zgomot, iar eu mă aflam faţă în fată cu iubita mea moartă şi îngropată. Purta rochia în care o văzusem pentru ultima dată în viaţă; ţinea în mâna dreaptă aceeaşi batistă mică şi aceeaşi cutie cu scrisori în mâna dreaptă. (O femeie moartă de opt luni cu o cutie de scrisori!) A trebuit să mă fixez asupra tablei înmulţirii şi să-mi sprijin ambele mâini de parapetul de piatră al drumului, să mă asigur că măcar acesta era real.

- Agnes, am repetat eu, din milă măcar, spune-mi ce înseamnă toate astea. Doamna Wessington se înclină înainte, cu acea întoarcere stranie, rapidă a capului, pe care i-o cunoşteam, şi vorbi.

Dacă povestea mea nu ar fi depăşit deja atât de nebuneşte graniţele credinţei omeneşti, ar fi trebuit să-mi cer scuze acum. Dar cum ştiu că nimeni - nu, nici măcar Kitty, pentru care am scris povestea asta ca un fel de justificare a comportamentului meu - nu mă va crede, voi continua. Doamna Wessington vorbea şi m-am plimbat cu ea de la drumul Sanjowlie până la curba de după casa comandantului, ca şi cum m-aş fi plimbat alături de ricşa oricărei femei vii, adânciţi în conversaţie.

Cea de-a doua şi cea mai chinuitoare stare a mea pusese stăpânire pe mine, şi precum prinţul din poemul lui Tennyson, „păream că mă mişc într-o lume a fantomelor". La comandant fusese o petrecere în grădină, iar noi doi ne-am alăturat mulţimii care pleca spre casă. Când i-am văzut atunci, ei păreau a fi umbrele - umbre impalpabile, fantastice - care se despărţeau pentru ca ricşa doamnei Wessington să treacă printre ei. Ceea

ce ne-am spus în timpul acelei conversaţii ciudate - într-adevăr nu îndrăznesc să spun. Comentariul lui Heatherlegh ar fi fost un râs scurt şi o remarcă că aş fi amestecat o „himeră creieri - ochi - stomac". A fost o observaţie înspăimântătoare, dar într-un fel de nedefinit şi minunată şi plăcută. Ar fi posibil, mă întrebam, ca în această viaţă să curtez pentru a doua oară o femeie pe care o omorâsem prin propria mea neglijenţă şi cruzime?

Am întâlnit-o pe Kitty în drum spre casă - o umbră între umbre.

Dacă ar trebui să descriu toate incidentele din următoarele două săptămâni în ordinea în care s-au întâmplat, povestea mea nu s-ar sfârşi niciodată, iar răbdarea dumneavoastră ar ajunge la final, în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, fantomatica ricşă şi cu mine obişnuiam să ne plimbăm împreună prin Simla. Oriunde mergeam, cei patru purtători în uniforme negre cu alb mă urmau şi îmi ţineau companie de la hotel şi înapoi. La teatru i-am găsit în mulţimea dejhampanies care strigau; afară pe veranda clubului, după o seară lungă de whist, la Balul Zilei de Naştere, aşteptând răbdători să apar din nou, şi la lumina limpede a zilei când mergeam în vizită, într-adevăr, mai mult decât o dată, a trebuit să mă controlez ca să nu-mi avertizez prietenii care călăreau foarte repede să nu dea peste ricşă. Nu doar o dată m-am plimbat pe aleea de promenadă adâncit în conversaţie cu doamna Wessington, spre uimirea extraordinară a trecătorilor.

înainte să ies aproape cu o săptămână aflasem că se renunţase la teoria „unei crize trecătoare în favoarea nebuniei. Oricum, eu nu mi-am schimbat modul de viaţă. Făceam vizite, călăream şi cinam în oraş la fel de liber ca şi înainte. Făcusem o pasiune pentru societatea celor ca mine, pe care nu o simţisem înainte. Eram nerăbdător să mă aflu între realităţile vieţii, dar în acelaşi timp mă simţeam foarte nefericit când mă despărţeam prea mult de însoţitoarea mea fantomatică. Ar fi aproape imposibil să-mi descriu stările diferite începând cu 15 mai până astăzi.

Prezenţa trăsurii mă umplea de teroare, frică oarbă, un fel ciudat de plăcere şi disperare îngrozitoare. Nu îndrăzneam să plec din Simla, şi ştiam că faptul de a sta acolo mă omora. Mai mult, ştiam că destinul meu este să mor încet şi câte puţin în fiecare zi. Singura mea dorinţă era să-mi ispăşesc pedeapsa

liniştit, pe cât posibil. Uneori îmi doream să o văd pe Kitty şi îi urmăream flirturile neruşinate cu succesorul meu - să vorbesc mai clar, cu succesorii mei - cu un interes plin de amuzament. Ieşise din viaţa mea la fel cum ieşisem eu din viaţa ei. Ziua mă plimbam aproape mulţumit cu doamna Wessington. Noaptea mă rugam Cerului să mă lase să mă întorc la lumea pe care o ştiam înainte. Pe lângă acestea, stările diferite îmi dădură senzaţia întrebării insensibile şi indiferente, dacă Văzutul şi Nevă-166

zutul ar trebui să se amestece pe acest pământ atât de straniu, încât să închidă un biet suflet în mormântul său.

27 August - Heatherlegh a fost perseverent în grija sa faţă ie mine, şi doar ieri mi-a spus că ar trebui să depun o cerere pentru concediu medical. O cerere să scap compania de o fan-Itomă! O cerere prin care guvernul să-mi permită în mod ele-Igant să scap de cele cinci fantome şi de ricşa iluzorie plecând "în Anglia! Propoziţia lui Heatherlegh mă făcu să pufnesc într-un râs aproape isteric. I-am spus că ar trebui să-mi aştept sfârşitul în linişte la Simla şi că sunt sigur că sfârşitul nu este . aşa de departe. Crede-mă că îmi este frică de acest lucru, încât nu pot descrie în cuvinte şi mă torturez în fiecare noapte cu o mie de speculaţii cu privire la felul morţii mele.

Voi muri decent în patul meu aşa cum trebuie să moară un englez, sau, la ultima plimbare pe aleea de promenadă îmi va fi smuls sufletul, pentru ca locul să-i fie luat de acea fantasmă îngrozitoare? Mă voi întoarce la iubirea mea pierdută în lumea de dincolo sau o voi întâlni pe Agnes, fiind dezgustat şi legat de ea pentru eternitate? Oare noi doi vom pluti asupra scenelor din viaţa noastră până la sfârşitul lumii? Pe măsură ce se apropie ziua morţii mele, teroarea intensă că toată carnea vie simte spiritul eliberat dincolo de limitele mormintelor devine din ce în ce mai puternică. Este îngrozitor să te pierzi printre morţi când nu eşti nici măcar la jumătatea vieţii. Este de o mie de ori mai îngrozitor să aştepţi, aşa cum fac eu în mijlocul vostru, o teroare inimaginabilă, necunoscută. Compătimiţi-mă, măcar pentru motivul „iluziei" mele, pentru că ştiu că nu veţi crede ceea ce am scris eu aici. Este mai sigur ca niciodată că dacă un om este ucis de Puterile întunericului, eu sunt acel om.

Pentru dreptate, de asemenea, ar trebui să vă pară rău pentru ea. Pentru că, la fel de sigur ca de fiecare dată când o femeie a fost ucisă de un bărbat, eu am ucis-o pe doamna

Wessington. Şi ultima parte a pedepsei mele se răsfrânge acum asupra mea.

SPRE COMPLETARE INFORMATIVĂ

Pe copitele Caprei Sălbatice
De pe Stânca de unde stătea în Soare, \
A căzut Piatra ''
Către lacul în care se pierde lumina zilei;
Astfel căzu ea de pe razele soarelui,
Singură. '
Căderea a fost prevestită, ',
Capra şi Stânca şi Lacul,
în afara Pietrei
Ştie că doar viaţa ei e blestemată, <
Precum se scufundă în adâncimile Lacului, !'
Singură. '„
i
Oh, Tu acela care ai construit lumea!
Oh, Tu acela care ai luminat soarele!
Oh, Tu acela care ai întunecat Lacul!
Tu, Judecătorule
Păcatul Pietrei aruncate
De Capra Sălbatică din raza soarelui,
Cum se afundă în mlaştina lacului,
Chiar şi acum - chiar şi acum - chiar şi acum!

din Scrierile nepublicate ale lui McIntosh Jellaludin

„A apus soarele, a apus soarele în sălaşul tău, tu cel pentru care tânjesc şi care tânjeşti pentru mine? Oh, să fie noapte - să fie!" Aici a căzut peste puiul unei cămile care dormea în Serai acolo unde trăiesc neguţătorii de cai şi cei mai buni dintre escrocii din Centrul Asiei; şi deoarece era foarte beat în acea seară, iar afară era întuneric beznă, nu s-a putut ridica din nou până nu 1-am ajutat eu. Acesta a fost începutul întâlnirii mele 168

cu McIntosh Jellaludin. Atunci când un hoinar beat cântă „Cântecul Alcovului", acesta trebuie să fie într-adevâr cultivat. S-a dat jos de pe spatele cămilei şi a zis cu o voce groasă:

- Sunt... sunt... sunt un pic ameţit, dar o duşcă în Loggerhead mă va pune din nou pe picioare.

Apoi:

- Ai vorbit cu Symonds despre genunchii iepei?

Loggerhead era la o distanţă de şase mii de mile de noi, aproape de Mesopotamia, acolo unde pescuitul şi braconajul sunt imposibile, iar grajdul lui Charley Symonds era la o jumătate de milă mai departe de-a lungul padocului. Era ciudat să aud toate acele nume vechi, într-o noapte de mai, printre caii şi cămilele din Caravanserai. Omul a început să-şi amintească şi să-şi revină. Ne-am sprijinit de cămilă şi ne-am aţintit privirea spre un colţ din Serai unde ardea o lampă.

- Acolo trăiesc eu, zicea el, şi o să fiu foarte recunoscător, dacă o să-mi ajuţi picioarele să meargă mai departe; căci sunt mai mult decât beat - mult mai - mult mai... sunt beat mort, dar fără respect faţă de capul meu. „Creierul meu zbiară" cum vine asta? Dar capul mi se învârte pe cocoloaşele de bălegar, şi pot să-mi revin.

L-am ajutat să meargă printre cai, după care a ieşinat pe marginea verandei în faţa liniei cartierelor băştinaşilor.

- Mulţumiri, mii de mulţumiri! O Lună şi mici, mici stele! Să crezi că un asemenea om ar putea cu o asemenea neruşinare... băutură blestemată. Nici când era în exil nu bea Ovidiu mai mult. Mai bine. Vinul era îngheţat. Noapte bună. Dacă aş fi treaz, ţi-aş face cunoştinţă cu nevasta mea.

O băştinaşă a venit din camera întunecată şi a început să-l strige pe bărbat pe nume; aşa că am plecat de acolo. A fost cel mai interesant pierde-vară pe care 1-am întâlnit vreodată; mai târziu mi-a devenit prieten. Era înalt, bine făcut, beţiv şi arăta de cincizeci de ani în loc de cei treizeci şi cinci pe care îi avea. Atunci când un om ajunge în India şi rămâne acolo şi nu este trimis acasă de prietenii săi cât mai repede cu putinţă, atunci decade. Până la momentul în care îşi schimbă crezul, aşa cum a făcut Mclntosh, e trecut de perioada de mântuire.

în majoritatea oraşelor mari, băştinaşii îţi vor spune de doi sau trei Sahibi, de castă joasă, care au trecut la hinduism sau la musulmani şi care trăiesc mai mult sau mai puţin în aceste credinţe, dar nu îi poţi întâlni aşa de des. Aşa cum obişnuia să zică Mclntosh:

- Dacă îmi schimb religia de dragul stomacului meu, nu caut să devin un martir al misionarilor, nici un om disperat după notorietate.

La începutul cunoştinţei noastre, Mclntosh m-a avertizat:

- Ţine minte. Eu nu sunt un om demn de milă, nu am

nevoie de banii tăi sau de mâncarea ta, nici de îmbrăcămintea ta. Sunt acel animal rar, acel beţiv care se îngrijeşte de unul singur. Dacă doreşti, o să fumez cu tine, întrucât tutunul celor de la bazar nu se potriveşte gusturilor mele; şi o să împrumut orice cărţi pe care poate tu nu le apreciezi în mod special. Este mai mult decât probabil că le voi vinde pe sticle de băutură; în schimb, o să ai parte de ospitalitatea pe care casa mea ţi-o poate oferi. Iată aici o margine a patului pe care pot sta două persoane şi e posibil ca din când în când să existe mâncare pe acel platou. Din păcate, băutură vei găsi la orice oră: şi astfel te primesc în casa mea.

Eram primit în casa McIntosh - eu şi tutunul meu bun. Dar nimic mai mult. Din păcate cineva nu poate vizita ziua un pierde-vară. Prietenii care cumpără cai nu pot înţelege acest lucru. Astfel că am fost obligat să mă întâlnesc cu McIntosh la lăsarea serii. Când a auzit, a început să râdă şi a zis:

- Ai perfectă dreptate. Atunci când mă bucuram de o poziţie în societate, mai degrabă mai înaltă ca a ta, făceam acelaşi lucru. Oh, Doamne! Am fost odată! zicea el de parcă ar fi căzut de sub comanda unui Regiment - un om de la Oxford!

Aceasta explica referirea la grajdurile lui Charley Symonds.

- Tu, a mai zis încet McIntosh, nu ai avut încă acel avantaj; dar dacă te uiţi din afară, nu eşti omul care să fie dependent de băuturile puternice. Astfel îmi dau seama că tu eşti cel mai norocos dintre noi doi. Şi totuşi, nu sunt sigur. Scuză-mă că îţi zic asta în timp ce fumez din tutunul tău excelent, dar tu eşti indiferent la multe lucruri.

Stăteam împreună pe marginea patului, întrucât nu avea nici un scaun; ne uitam cum caii erau adăpaţi pentru noapte, în timp 170

ce femeia băştinaşă pregătea cina. Nu îmi plăcea să-mi ţină lecţii un pierde-vară, dar pentru moment eram oaspetele lui, deşi tot ceea ce poseda el era doar o haină de alpaca şi o pereche de pantaloni din ţesătură de iută. A luat pipa din gură şi a zis mai departe:

- Luând toate lucrurile în considerare, mă îndoiesc că tu eşti cel mai norocos. Nu mă refer doar la cunoştinţele tale foarte limitate, sau la dimensiunile tale nemaipomenite, ci la ignoranţa ta crasă faţă de evenimentele din prezent. Uite, de exemplu,

arătând spre o femeie care curăţa un samovar în apropierea fântânii din centrul Seraiului. Dădea uşor apa din jgheab cu bătăi regulate.

- Există feluri şi feluri pentru a curăţa un samovar. Dacă ai şti de ce ea îşi face treaba în felul acela, îţi vei da seama de vorbele Călugărului Spaniol care zicea:

Eu ilustrez Trinitatea

Bând portocală strivită amestecată cu apă Din trei sorbituri Arianul o zădărniceşte în timp ce o înghite pe-a lui dintr-o înghiţitură. şi multe alte lucruri care acum sunt ascunse privirilor noastre. Oricum, doamna Mclntosh a pregătit cina. Hai să mâncăm după obiceiurile oamenilor din această ţară, despre care nu ştii nimic.

Băştinaşa a început şi ea să mănânce cu noi. Asta era greşit. Nevasta trebuie să aştepte întotdeauna până ce bărbatul termină de mâncat. Mclntosh Jellaludin s-a scuzat zicând:

- Este o prejudecată englezească pe care încă nu am apucat să o depăşesc; dar ea mă iubeşte. De ce, nu am putut înţelege niciodată. M-am întâlnit cu ea la Jullundur în urmă cu trei ani şi de atunci a rămas cu mine. Am încredere în ea şi ştiu că

j se pricepe la gătit.

îi mângâia capul femeii în timp ce vorbea, iar ea gângurea |domol. Nu era aşa de frumoasă.

Mclntosh nu mi-a spus niciodată ce statut avea înainte de l decăderea sa. Atunci când era treaz, era un învăţat şi un gentle-Iman. Iar atunci când era beat era mai mult învăţat decât gentle-Iman. Obişnuia să se îmbete o dată pe săptămână timp de două | zile. în acele zile femeia îl mângâia uşor în timp ce el vorbea în toate limbile, dar numai în a lui nu. într-o zi a început să recite „Atlanta în Calidonia" zicând-o până la capăt, bătând ritmul cu

un picior de pat. Majoritatea vorbelor sale erau în greacă sau germană. Mintea omului era o adunătură perfectă de lucruri inutile. O dată, când începea să se trezească, mi-a spus că eu eram singura fiinţă raţională din Infernul în care a căzut - un Virgil în întuneric, zicea el - iar, ca recompensă pentru tutunul meu, înainte să moară, îmi va oferi material pentru un nou Infern, care urma să mă facă mai mare decât Dante. Apoi a adormit pe o pătură de cal şi s-a trezit destul de calm.

- Atunci când o să ajungi să cunoşti adâncimile extreme ale degradării, incidentele mici care vor tulbura o viaţă mai bună nu înseamnă nimic pentru tine. Aseară, sufletul meu era printre Zei; dar nu am nici o îndoială că trupul meu se zvârcolea în mizerie.

- Erai beat criţă, i-am zis.

- Eram beat - foarte beat. Eu care sunt fiul unui om cu care tu nu ai nici o treabă - eu care o dată am fost Membru al unui Colegiu a cărui ferestruică tu nici nu ai văzut-o. Eram cumplit de beat. Dar ia în considerare cât de puţin mă afectează acest lucru. Nu înseamnă nimic pentru mine. Mai puţin decât nimic; întrucât nici măcar nu simt durerea de cap pe care ar trebui să o simt. Acuma, într-o altă viaţă mai bună, cât de îngrozitoare ar fi fost pedeapsa mea, cât de amară ar fi fost căinţa mea! Ai încredere în mine, prietene cu o educaţie neglijentă, toată lumea e egală - întotdeauna ţinând cont de extreme.

A întors pătura, şi-a pus capul între pumni şi a continuat:

- Jur pe sunetul pe care 1-am pierdut şi pe conştiinţa pe care am ucis-o, îţi spun că nu simt nimic! Sunt precum Zeii, cunoscând răul şi binele, dar nefiind atins de nici unul din ele. Oare e de invidiat acest lucru?

Atunci când un om a pierdut ameninţarea „capului care urmează a fi decapitat dimineaţa următoare" înseamnă că trebuie să fie într-o stare proastă. Am răspuns că nu credeam că insensibilitatea era potrivită, uitându-mă la Mclntosh care stătea pe părură, cu părul peste ochi şi buzele alb-albăstrui.

- Nu zice asta! îţi zic eu, e bună şi e de invidiat. Gân-deşte-te la consolările mele!

- Ai multe, Mclntosh? 172

- Desigur; încercările tale de sarcasm, care este de altfel arma unui om înţelept, sunt crude, în primul rând cunoştinţele mele literare şi clasice sunt înceţoşate probabil de băutură - ceea îmi aduce aminte de faptul că înainte ca sufletul meu să fi mers la Zei azi-noapte, am vândut cartea „Pickering Horace", pe care mi-ai împrumutat-o. E la Ditta Mull, negustorul de haine vechi. Mi-a dat zece arma pe ea şi poate fi răscumpărată pentru o rupie -şi totuşi sunt mai presus de ale tale. în al doilea rând afecţiunea stăruitoare a doamnei Mclntosh, cea mai bună dintre femei, în al treilea rând, un monument mult mai solid decât alama, pe care 1-am construit în cei şapte ani ai degradării

mele.

S-a oprit aici târându-se prin cameră pentru o gură de apă. Tremura foarte tare şi îi era rău. A făcut referire de câteva ori la „comoara" sa - o posesiune pe care o deţinea - dar eu consideram că vorbeşte băutura din el. Era pe cât de sărac, pe atât de mândru. Comportamentul său nu era plăcut, dar ştia destul de multe despre nativi, printre care îşi petrecuse şapte ani din viaţă, pentru a merita prietenia pe care a făcut-o. Obişnuia să râdă de Strickland ca un om ignorant - ignorantul Vest şi Est - zicea el. Mândria sa era, în primul rând, că era un om de la Oxford, ceea ce poate sau nu să fie adevărat - nu eram în destulă cunoştinţă de cauză pentru a-i verifica viaţa - iar în al doilea rând „simţea pulsul vieţii nativilor" - care era un adevăr. Ca om de la Oxford, mi s-a părut a fi un îngâmfat: îmivspunea tot timpul despre educaţia lui. Ca fachir mahomedan - precum Mclntosh Jellaludin - era tot ce îmi trebuia pentru a-mi îndeplini scopurile. Mi-a fumat câteva livre de tutun şi m-a învăţat o serie de lucruri care merită ştiute; însă el nu accepta niciodată nici un cadou, nici măcar atunci când a venit frigul care pătrundea în corpul său firav prin haina de alpaca. S-a enervat foarte tare şi mi-a zis că 1-am insultat şi că nu o să meargă la spital. Trăise ca o bestie şi va muri ca un om.

De fapt, el a murit de pneumonie; iar în noaptea morţii sale ni-a trimis un bilet murdar, cerându-mi să-l ajut să moară.

Nevasta lui plângea la căpătâiul patului. Mclntosh, îmbrăcat într-o pânză de bumbac, era prea slab pentru a da la o parte haina de blană care era aruncată peste el. în ceea ce priveşte

mintea lui, era foarte activ, iar ochii îi ardeau. După ce 1-a ocărât pe doctorul care venise cu mine atât de urât încât bătrânul a plecat, m-a înjurat pentru câteva minute, după care s-a calmat.

Apoi i-a zis femeii lui să-i aducă dintr-o gaură din perete „Cartea". A scos un mănunchi legat cu cordonul unui jupon, plin cu foi vechi de însemnări diverse, toate numărate şi acoperite cu un scris delicat. Mclntosh şi-a băgat mâna prin grămadă şi a început să o amestece.

- Asta, a zis el, asta este opera mea - Cartea lui Mclntosh Jellaludin, prezentând ce a văzut şi cum a trăit şi ce i s-a întâmplat lui şi altora; fiind de altfel şi o povestire a vieţii,

păcatelor şi morţii Mamei Maturin. Ceea ce cartea lui Mirza Murad Aii Beg înseamnă pentru toate celelalte cărţi despre viaţa băştinaşilor, cartea mea va însemna pentru Mirza Murad Aii Beg!

Oricine care cunoaşte cartea lui Mirza Murad Aii Beg va zice că această declaraţie a fost una uimitoare. Foile nu păreau să aibă o valoare anume; dar McIntosh avea grijă de ele ca şi cum erau bancnote. După care a zis încet:

- în ciuda slăbiciunilor tale în educaţie, ai fost bun cu mine. O să le zic Zeilor despre tutunul tău. Iţi datorez mii de mulţumiri pentru bunătatea ta. Dar urăsc a fi dator. Din acest motiv, îţi las moştenire monumentul mai durabil decât alama - singura mea carte - imperfectă pe alocuri, dar cât de rară este această imperfecţiune în alte locuri! Mă întreb dacă mă înţelegi. E un dar mai preţios decât... Bah! Ce e cu creierul meu? O să-l distrugi. Vei zdrobi cuvintele preţioase cărora le zici proverbe latine, filistinule, vei distruge stilul pentru a putea să-ţi introduci jargonul tău propriu; dar nu poţi distruge totul. Ţi-l las ţie. Ethel.. .Creierul meu!... Doamnă McIntosh, sunteţi martora mea când îi dau acestui Sahib hârtiile astea. Nu o să-ţi folosească ţie deloc, Inima inimii mele; şi ţi-o încredinţez ţie. După care s-a întors spre mine şi a zis: - Să nu laşi cartea să moară în forma ei actuală. Este a ta necondiţionat - povestea lui McIntosh Jellaludin, care nu este povestea lui McIntosh Jellaludin, ci a unui om mai mare decât el şi a unei femei mult mai puternice. Ascultă acuma! Nu sunt nici nebun, nici beat! Cartea aceea mă va face renumit! 174

- Mulţumesc, am zis, în timp ce băştinaşa punea grămada în mâinile mele.

- Singurul meu copil, zicea McIntosh. Se ducea repede, dar continua să vorbească atâta timp cât mai avea respiraţie. Aşteptam sfârşitul; ştiind că în şase din zece cazuri muribundul îşi cheamă mama. S-a întors într-o parte şi a zis:

- Să spui cum ai intrat în posesia ei. Nimeni nu te va crede, dar numele meu va trăi în cele din urmă. O să fii brutal, ştiu asta. Ceva din ea trebuie să dispară; oamenii sunt nebuni. O dată am fost servitorul lor. Fii bun - foarte bun! Este o mare operă, am plătit pentru ea şapte ani de osândă.

Vocea lui s-a oprit pentru zece-douăsprezece răsuflări, după care a început să zică o rugăciune în greacă. Băştinaşa striga foarte tare. în cele din urmă, s-a ridicat şi a zis cât de tare

a putut:

- Nevinovat, Doamne!

Apoi a căzut, după care a rămas nemişcat, până ce a murit. Băştinaşa a fugit în Serai printre cai, strigând şi lovindu-se cu pumnii în piept; îl iubise foarte mult.

Poate că ultima sa propoziţie rezuma toată viaţa lui Mclntosh; dar, cum îşi păstrase foile în acea legătură, nu era nimic altceva în cameră care să spună cine sau ce a fost el.

Hârtiile erau într-o grămadă foarte mare.

Strickland m-a ajutat să le aleg, după care a zis că scriitorul trebuie să fi fost ori un mare mincinos ori o persoană minunată. El se gândea la prima. Cândva fiecare o să fie capabil să judece pentru el însuşi. Grămada avea nevoie de sortare şi era plină de cuvinte neînţelese în greacă, la începutul capitolelor, care au fost eliminate.

Dacă urmează să fie publicată vreodată, poate cineva îşi va aduce aminte de această poveste, ea fiind o garanţie pentru a dovedi că Mclntosh Jellaludin a fost scriitorul cărţii Mamei Maturin.

Nu vreau ca Veşmântul Uriaşului să fie adevărat în cazul meu.

DESPRE PUTEREA UNEI ASEMĂNĂRI

Dacă oglinda ţi-e spartă,
priveşte in luciul neclintit al apei,
dar ai grijă să nu cazi în ea.

- Proverb hindus

Pe lângă o dragoste împărtăşită, unul dintre lucrurile cele mai convenabile pe care le poate lua cu sine un tânăr aflat la începuturile carierei sale este o afecţiune nedeclarată. Aceasta îl face să se simtă important şi calculat, blazat şi cinic, iar ori de câte ori e atins de fierbinţeală sau tânjeşte după ceva acţiune, poate să jelească după dragostea lui pierdută şi să fie foarte fericit într-un fel delicat şi discret.

Povestea sentimentală a lui Hannasyde fusese o adevărată binecuvântare pentru el. Trecuseră patru ani, iar fata renunţase de mult să se mai gândească la aşa ceva. Se măritase şi avea suficiente alte preocupări personale. La început, ea îi spusese lui Hannasyde că „deşi ea nu putea fi mai mult decât o soră pentru el, avea să fie întotdeauna interesată de fericirea lui". Această observaţie surprinzător de stângace şi

originală i-a dat suficient de mult de gândit lui Hannasyde preţ de doi ani, iar propria sa vanitate a umplut spaţiul celorlalte douăzeci şi patru de luni. Hannasyde era cât se poate de diferit de Phil Garron, dar cu toate acestea, avea câteva puncte în comun cu bărbatul acela al naibii de norocos.

îşi ducea dragostea nemărturisită cu el aşa cum poartă bărbaţii o pipă tocită cu ei, de dragul tihnei mentale şi pentru că au apucat să se ataşeze sufleteşte de ea de-a lungul timpului. Asta îl ajutase să petreacă liniştit o vreme la Simla. Hannasyde nu era deloc un bărbat încântător. Exista un fel de grosolănie

în manierele lui şi o lipsă de politeţe în felul în care ajuta o tânără să încalece pe cal, lucru care nu-l făcea prea atrăgător faţă de sexul opus. Asta chiar dacă ar fi încercat să se facă plăcut, deşi nu era deloc cazul lui. Pentru o vreme, nu a făcut decât să-şi ţină doar pentru el inima-i rănită.

Apoi a dat de necaz. Toţi cei care intră în Simla cunosc povârnişul dintre Telegraf şi Oficiul de lucrări publice, într-o dimineaţă de septembrie, cam între orele de rugăciune, Hannasyde urca agale colina, când o ricşă coborî în grabă, iar în ricşă se afla întruchiparea vie, în carne şi oase, a fetei care îl făcuse, din fericire, atât de nefericit. Hannasyde se sprijini de grilaj să-şi tragă sufletul. Ar fi vrut să alerge la vale după ricşă, dar nu era cu putinţă, aşa că-şi continuă drumul cu sângele bubuindu-i în tâmple. Era imposibil, din mai multe motive, ca femeia din ricşă să fie tânăra pe care o ştia el. Avea să descopere mai târziu că femeia aceea era soţia unui ins din Dindigul, din Coimbatore sau dintr-un alt orăşel uitat de lume şi că venise la Simla la începutul verii din motive de sănătate. Avea să se întoarcă la Dindigul sau mă rog, de unde venise, la sfârşitul sezonului, iar din câte se părea, erau şanse mari să nu mai revină niciodată la Simla, căci destinaţia sa era Ootacamund. în noaptea aceea, Hannasyde, tulburat şi chinuit de toate sentimentele reînviate din trecut, şezu la sfat cu sine însuşi preţ o oră.

O să vedeţi bine ce-a hotărât el şi trebuie să judecaţi singuri în ce măsură decizia sa i-a fost influenţată de afecţiunea pură faţă de vechea lui dragoste şi de înclinarea sa nativă de a călători peste hotare şi de a se distra. Probabil că nu avea cum să se mai întâlnească din întâmplare cu doamna Landys-

Haggert. Prin urmare, indiferent de ce ar fi făcut, nu prea avea mare importanţă. Era tot atât de încântătoare precum tânăra care „avea să fie întotdeauna interesată" şi aşa mai departe. Având în vedere toate aceste aspecte, ar fi fost chiar plăcut să o cunoască pe doamna Landys-Haggert şi pentru o scurtă perioadă, doar o scurtă perioadă, să se amăgească la gândul că era din nou cu Alice Chisane. Avem cu toţii câte o fixaţie în viaţă. Mania lui Hannasyde era vechea lui dragoste, Alice Chisane.

Făcu tot posibilul să o cunoască pe doamna Haggert, iar eforturile sale avură succes. Se strădui cât putu să o vadă cât

mai des. Când un tânăr urmăreşte cu orice preţ o întâlnire, posibilităţile pe care le oferă Simla sunt incredibile. Au loc petreceri în aer liber, partide de tenis, picnicuri, prânzuri la Annandale, partide de tir, recepţii şi baluri, iar asta ca să nu mai punem la socoteală promenadele şi partidele de călărie pe care şi le aranjează fiecare în particular. Hannasyde pornise la drum cu intenţia de a vedea o asemănare, dar sfârşi prin a face mai mult decât atât. Voise să se amăgească, îşi dorise asta şi sfârşi prin a se păcăli singur cât se poate de serios.

Nu numai că înfăţişarea şi chipul erau întocmai înfăţişării şi chipului lui Alice Chisane, dar şi vocea şi tonurile joase erau exact aceleaşi, iar la fel şi modurile de exprimare; manierismele discrete ale oricărei femei, felul în care păşeşte şi felul în care gesticulează, erau desăvârşit de identice. Felul în care întorcea capul era unul şi acelaşi; privirea obosită de la capătul unei plimbări lungi era identică; felul în care se apleca şi strângea hamul cu putere pentru a ţine în frâu calul era absolut asemănător. Cel mai încântător a fost o dată când doamna Landys-Haggert cânta ca pentru sine în camera de alături în timp ce Hannasyde aştepta să o scoată la o plimbare cu calul, iar ea fredona, notă cu notă, cu un tremur gutural al vocii, Sărmane rătăcitor exact în acelaşi fel în care Alice Chisane i-l îngânase lui Hannasyde în amurgul lăsat peste camera de pictură. Cât priveşte sufletul ei, nu exista nici cea mai mică asemănare, ea şi Alice Chisane fiind diferite din mai multe puncte de vedere, însă Hannasyde nu era interesat decât să ştie, să vadă şi să se gândească la această asemănare înnebunitoare şi total dezarmantă a chipului, a vocii şi a felului de a fi. Se putea face de ruşine, dar lucrul acesta nu îl speria

câtuşi de puţin.

Un asemenea devotament sincer şi grăitor din partea oricărui bărbat este întotdeauna un lucru plăcut pentru orice fel de femeie, însă doamna Landys-Haggert, fiind o femeie umbiată, nu avea ce face cu admiraţia lui Hannasyde.

Deşi egoist de obicei, ar fi făcut orice să iasă în întâmpinarea dorinţelor ei. Tot ce îi cerea ea să facă era poruncă pentru el, iar el era, fără îndoială, mândru de tovărăşia ei atâta timp cât ea îi vorbea, continuând să aducă în discuţie tot felul de chestiuni lipsite de importanţă, însă când ea aduse vorba despre părerile ei 178

personale şi despre greşelile pe care le făcuse, despre acele mici diferenţe sociale care sunt sarea şi piperul vieţii la Simla, Hannasyde nu păru nici încântat şi nici interesat de acestea. Nu voia să ştie nimic despre doamna Landys-Haggert şi nici despre experienţele ei din trecut, deşi aceasta călătorise cât e lumea de largă şi era în stare să vorbească cu mare înţelepciune. Nu voia decât să vadă în faţa ochilor săi asemănarea cu Alice Chisane şi să-i audă vocea în urechile sale. Tot ceea ce se afla în afara acestor lucruri şi îi aducea aminte de o altă personalitate se lovea de un zid, iar acest lucru era cât se poate de vizibil.

într-o seară, prin dreptul noului sediu al poştei, doamna Landys-Haggert se întoarse către el şi-i vorbi fără nici un fel de ocolişuri şi fără nici un fel de avertisment:

- Domnule Hannasyde, spuse ea, sunteţi bun să îmi explicaţi şi mie de ce v-aţi declarat drept preasupusul meu cavaler? Nu înţeleg deloc. Cu toate acestea, într-un fel sau altul, sunt absolut convinsă că nu vă pasă câtuşi de puţin de propria-mi persoană. Apropo, asta nu face decât să dovedească teoria conform căreia nici un bărbat nu poate să înşele sau să mintă o femeie, fără ca lucrul acesta să nu iasă la iveală.

Hannasyde fu luat pe nepregătite. De altfel, capacitatea sa de apărare nici nu fusese vreodată una foarte puternică, de vreme ce se gândea mereu numai la propria-i persoană, aşa că-i scăpă pe dată, înainte să-şi dea seama ce vorbeşte, această replică nesăbuită:

- Nici nu se putea să aveţi mai multă dreptate. Ciudăţenia situaţiei şi a răspunsului o făcu pe doamna

Landys-Haggert să izbucnească în râs. Apoi ieşi totul la

iveală, iar la sfârşitul explicaţiei limpezi a lui Hannasyde, doamna Haggert spuse pe un ton de uşoară batjocură:

- Aşadar, mă foloseşti drept surogat pentru a-ţi vindeca rănile provocate de sentimentele trădate, nu-i aşa?

Hannasyde nu-şi dădu seama ce ar fi trebuit să răspundă, aşa că se lansă vag şi în linii mari într-o mulţime de laude aduse lui Alice Chisane, lucru pe deplin nemulţumitor. Aşa se face că doamna Haggert înţelese cât se poate de clar că nu avea nici un sens să manifeste nici cel mai mic interes legat de Hannasyde. Numai că... numai că nici unei femei nu îi face plăcere să fie

folosită drept surogat, mai ales când e vorba de o dragoste veche de patru ani.

Hannasyde nu-şi dădu seama cât de mult se expusese prin aceasta. Era pur şi simplu fericit că găsise un suflet milostiv prin ţinuturile acelea aride de la Simla.

La sfârşitul verii, atât Hannasyde cât şi doamna Haggert se întoarseră fiecare la locul lor.

- E ca şi cum aş fi fost îndrăgostit de o stafie, gândi Hannasyde în sinea lui. Dar asta nu are nici o importanţă. Am să mă întorc la vechile mele treburi.

Se trezi însă gândindu-se cât se poate de des la stafia Haggert-Chisane şi nici că îşi putea da seama dacă frumoasa stafie era mai mult Haggert sau mai mult Chisane.

înţelese totul o lună mai târziu.

Nota caracteristică a acestei ţări e felul neobişnuit prin care guvernul ei nemilos transferă oamenii dintr-un capăt în altul al Europei. Nu poţi conta niciodată pe faptul că ai să scapi de un prieten sau de un duşman, până când acesta nu ajunge să dea ortul popii. Chiar a fost o dată un caz de genul ăsta, dar asta e cu totul şi cu totul altă poveste.

Ministerul în care lucra domnul Haggert dădu ordin ca acesta să plece în maxim două zile de la Dindigul la graniţă, lucru pe care acesta îl şi făcu, pierzând bani la fiecare pas, de la Dindigul la baza sa. O lăsă pe doamna Haggert la Lucknow, pentru a petrece ceva timp cu câţiva prieteni şi pentru a participa la balul de la Chutter Munzil, urmând să se alăture soţului ei de îndată ce acesta reuşea să amenajeze noua casă pentru a fi cât mai confortabilă. Lucknow fu şi locul de popas al lui Hannasyde, iar doamna Haggert petrecu o săptămână acolo. Hannasyde merse să o vadă. La sosirea trenului în gară, îşi dădu

seama la ce se gândise în ultima lună. Realiză şi felul prostesc în care se purtase. Săptămâna petrecută la Lucknow, cu două seri dansante şi cu nenumăratele partide de călărie întreprinse împreună, a fost hotărâtoare, iar Hannasyde se trezi prins în cercul gândurilor care-i vorbeau astfel: o adora pe Alice Chisane, sau cel puţin obişnuise să o adore cândva. Totodată, o admira pe doamna Landys-Haggert pentru că semăna atât de 180

bine cu Alice Chisane. Insă doamna Landys-Haggert nu era nici pe departe copia lui Alice Chisane, căci era de o mie de ori mai fermecătoare. Acum Alice Chisane era mireasa altuia, iar acelaşi lucru era valabil şi pentru doamna Landys-Haggert, de altfel o soţie bună şi credincioasă. Prin urmare, el, Hannasyde, nu era decât un... iar aici îşi atribui câteva epitete grele dorindu-şi cu ardoare să fi fost ceva mai înţelept la început.

Că doamna Landys-Haggert observase sau nu ce se petrecea în mintea sa, numai ea ştie. Hannasyde păru să devină extrem de preocupat de tot ceea ce avea legătura cu aceasta, ignorând asemănările cu Alice Chisane şi chiar rosti câteva lucruri care, chiar dacă Alice Chisane i-ar fi fost logodnică, abia dacă şi-ar fi găsit vreo scuză, fie ea bazată chiar şi pe asemănarea dintre cele două femei, însă doamna Haggert ignoră remarcile acestuia şi petrecu o grămadă de timp încercând să-l facă pe Hannasyde să priceapă ce mângâiere şi încântare fusese ea pentru el datorită ciudatei asemănări cu vechea lui dragoste. Acesta suspină în sinea lui şi recunoscu:

- Da, aşa este.

Aşa că-şi umplu timpul cu pregătirile legate de plecarea ei către graniţă, simţindu-se neînsemnat şi mizerabil.

Veni şi ultima zi a şederii ei la Lucknow, iar Hannasyde o conduse până la gară. Ea-i fu cât se poate de plină de recunoştinţă pentru bunătatea şi ajutorul lui şi îi zâmbi cald şi compătimitor precum cineva care ştia prea bine că toată bunătatea aceasta era legată de Alice Chisane. Aşa că Hannasyde se stropşi la hamalii din gară, zorindu-i cu bagajele, îmbrânci oamenii de pe peron şi se rugă cerului să-i cadă acoperişul în cap şi să îl facă bucăţi.

Pe când trenul se pusese încetişor în mişcare, doamna Landys-Haggert se aplecă peste fereastră pentru a-şi lua rămas bun.

- încă o dată rămas bun, domnule Hannasyde. Mă întorc |

acasă la primăvară şi poate ne vom putea revedea în oraş.

Hannasyde îi strânse mâinile şi spuse cât putu de serios şi de înflăcărat:

- Mă rog cerului şi pământului să nu vă mai zăresc vreodată chipul!

Iar doamna Haggert înţelese.

BLACK JACK

La priveghiul lui Tim O 'Hara Veni puhoi de lume Şi toată aleea Sfântului Patrick Era plină de-alde gură cască.

- Robert Buchanan

Aşa cum cei trei muşchetari îşi împart frăţeşte argintii, tutunul şi băutura, aşa cum îşi iau apărarea unii altora în câmp deschis sau la loc dosnic, aşa cum se fac părtaşi unii la bucuriile altora, tot aşa îşi duc împreună şi necazurile. Când unul dintre ei era la ananghie - cum se întâmplase când limba ascuţită a lui Ortheris îl băgase la zdup pentru câteva luni, când Learoyd, într-un acces de amoc, aruncase cât colo echipamentul şi uniforma militară sau când Mulvaney se scăldase în ape tulburi şi sub influenţa acestora îi întorsese vorba ofiţerului superior - ar fi trebuit să vezi ce feţe făceau ceilalţi doi. Iar restul regimentului ştia foarte bine că orice comentariu sau vorbă nesăbuită erau cât se poate de nepotrivite, în general, cei trei evitau pe cât se poate biroul ordonanţei şi prăvălia de pe colţ de care vom vorbi ceva mai încolo, lăsându-le pe amândouă în seama junilor care nu apucaseră să-şi facă de cap la tinereţe. Dar mai erau şi excepţii.

De exemplu, Ortheris şedea pe podul de acostare al porţii principale din Fortul Amara, cu mâinile înfundate în buzunare şi cu pipa în colţul gurii. Learoyd stătea lungit pe iarbă, fluturându-şi călcâiele în aer, când am sosit eu de după colţ şi am întrebat de Mulvaney.

Ortheris scuipă în şanţul din faţa lui şi scutură din cap.

- N-ai cum să-l vezi acu', spuse Ortheris. Vai de mama lui. Ia ascultă. 182

Am auzit atunci pe dalele verandei din partea opusă celulelor, de lângă camera de gardă, o cadenţă măsurată pe care aş fi putut-o asemui marşului unei armate. Erau douăzeci de paşi crescendo, pauză şi apoi douăzeci diminuendo.

- Ăsta-i el, spuse Ortheris. Dumnezeule mare! Ăsta-i el! Şi toate astea pentru o drăcie de nasture în care abia îţi poţi zări

chipul şi pe care oricum 1-ar fi dat înapoi.

Mulvaney mergea cu raniţa în spinare, mai bine zis era obligat să care încoace şi încolo preţ de câteva ore bune, în pas de marş, carabina, baioneta, muniţia, rucsacul şi vestonul. Iar vina care i se aducea era că apăruse murdar la paradă! Era cât pe ce să cad în şanţ de uimire şi mânie, căci ştiam bine că Mulvaney era cel mai isteţ om care făcuse vreodată de santinelă şi pentru nimic în lume nu i-ar fi putut trece aşa ceva prin cap, cum nu ar fi renunţat în viaţa lui să mai poarte pantaloni.

- Dar care dintre sergenţi 1-a controlat? am întrebat eu.

- Mullins, fireşte, spuse Ortheris. Nu există om mai ticălos decât ăsta. Dar Mullins nu e om, de altfel. E-un porc ordinar, asta e!

- Păi şi Mulvaney ce a spus? Nu-i genul de om care să-nchidă gura la asemenea lucruri.

- Ce să zică! Ar fi fost mai bine pentru el dacă-şi ţinea gura. Dumnezeule mare, ce am mai râs! Sergent, spuse el, spui că sunt murdar. Ei bine, a spus el mai departe, când n-o să te mai şteargă nevastă-ta la nas, atunci ai să ştii ce e aia murdar. Tare

|" mai eşti prost crescut, sergent, a spus el şi apoi am crezut că ieşi-

' năm de râs. Dar după paradă Mullins ajurat pe ce avea mai sfânt

în biroul ordonanţei cum că Mulvaney îl făcuse porc şi Dumne-

j zeu ştie câte şi mai câte. Doar îl ştii pe Mullins. Sigur o să-i su-

,, ceaşcă cineva gâtu' într-o zi. Mănâncă prea mult rahat.

- Trei ore de instrucţie, spuse colonelul, şi asta nu pentru ai venit murdar la paradă, ci pentru că i-ai răspuns lui

lullins, deşi nu cred să fi spus chiar tot ce mi-a povestit el.

Iar Mulvaney a plecat fără să mai zică nimic. Ştii bine că 'nu stă niciodată la palavre cu colonelul de teamă să nu fie înţeles greşit.

Mullins, un sergent cât se poate de tinerel şi totuşi căsătorit de ani buni, ale cărui maniere se datorau pe de o parte depravării

sale înnăscute, iar pe alta şcolii cu internat care nu se lipise de el, veni pe pod şi îl întrebă pe Ortheris cât se poate de

obraznic ce naiba făcea acolo.

- Eu? spuse Ortheris. Aoleu! Aştept avansarea! Spuneţi că e pe aproape?

Mullins se înnegri la faţă şi trecu mai departe. Se auzi un chicot înfundat de pe petecul de iarbă pe care stătea Learoyd.

- Sper să obţin avansarea asta într-o zi, explică Ortheris. Dumnezeu să le lumineze minţile celor 1-au băgat în asemenea încurcătură! Cât e ceasul, domnule? La naiba! Mulvaney o să iasă peste jumătate de oră. Auziţi, domnule, nu vreţi un căţelandra? Unul în care puteţi avea încredere - pe jumătate de rasă, corcit cu câinii de vânătoare ai colonelului.

- Ortheris, răspunsei eu cu asprime, ştiind bine ce era în mintea lui, vrei să spui că...

- Nu am avut nici o clipă intenţia de a vă cere bani, spuse Ortheris. Vă dau un câine bun la un preţ mic, însă... însă Mulvaney o să aibă nevoie de câte ceva când o să iasă de acolo, iar cum nici eu şi nici el nu avem nici un chior, mai bine vă vând dumneavoastră câinele, domnule. Pe ce am mai scump dacă nu vi-l vând! Zău aşa!

O umbră căzu peste ponton, iar Ortheris începu să se ridice în aer, o mână uriaşă ridicându-l de guler.

- Accept orice, numai obrăznicia nu, spuse Learoyd calm în timp ce-l ţinea pe londonez suspendat deasupra şanţului. Orice, numai obrăznicia nu, Ortheris, fiule! Am eu două rupii numai ale mele.

îmi arătă două monede şi trecu în locul unde şedea Ortheris pe ponton.

- Foarte bine, spusei eu, şi ce vrei să zici cu asta?

- Vreau să spun că îl scot eu la plimbare când iese, două mile, trei mile sau chiar mai multe, spuse Ortheris.

Cadenţa paşilor dinăuntru se opri. Am auzit o bufnitură surdă de raniţă căzând pe scheletul patului, urmată de zăngănitul armelor. Zece minute mai târziu, Mulvaney, îmbrăcat impecabil, cu buzele strânse şi faţa neagră ca furtuna, îşi făcu apariţia în lumina soarelui ce bătea peste ponton. Learoyd şi Ortheris ţâşniră de lângă mine şi îl înconjurară de îndată, aplecându-se amândoi în faţă ca nişte 184

cai ce se înclină în faţa priponului. Se făcură nevăzuţi într-o clipită pe străduţa ce ducea în jos spre cantonamente, iar eu am rămas singur. Mulvaney nu dăduse semne că m-ar fi

recunoscut, aşa că mi-am dat seama că era profund marcat de chestiunea în cauză.

M-am urcat pe unul dintre bastioane şi am privit cum siluetele celor trei muşchetari deveneau din ce în ce mai mici de-a lungul câmpiei. Mergeau cât puteau ei de repede, abia atingând pământul cu picioarele, cu capetele plecate în pământ. Ocoliră larg câmpul de paradă, tăind liniile cavaleriei, şi se pierdură în centura de copaci ce mărginea malurile joase ale râului.

îi urmăream liniştit şi îi cercetam din priviri - prăfuiţi, transpiraţi, continuându-şi totuşi hoinăreala de-a lungul malului. Traversară rezervaţia forestieră, o luară spre Podul bărcilor şi se opriră de îndată în partea dinspre cotitura unui ponton. I-am urmărit atent până când am văzut trei norişori albi de fum ridicându-se şi pierzându-se în aerul curat al serii şi am ştiut atunci că liniştea şi pacea se aşternuseră din nou. La capătul podului îmi făcură din mână cu gesturi de bun venit.

- Leagă-ţi calul, strigă Ortheris, şi vino cu noi, domnule. Mergem acasă cu toţii cu bărcuţa asta minunată!

De la capul podului şi până la bungalow-ul ofiţerului forestier nu e decât o aruncătură de băţ. Omul de la popotă se afla acolo şi ar fi văzut de îndată că-mi lăsasem calul în grija altcuiva. Oare individul aştepta ceva în schimb? O duşcă de whisky? O bere? Sahib Ritchie lăsase vreo jumate de duzină de sticle de bere, dar având în vedere că individul era prieten cu Sahib Ritchie, iar el, cel de la popotă, era sărac, atunci...

Am dat un ordin scurt şi m-am întors la pod. Mulvaney îşi ' scosese cizmele şi tocmai îşi înmuia degetele de la picioare în apă, Learoyd stătea întins pe spate pe ponton, iar Ortheris se făcea că vâsleşte cu un bambus mare.

- Sunt un nebun, spuse Mulvaney gânditor, să vă aduc aici : amândoi doar pentru că am luat-o un pic razna, plângându-mă

ca un băieţandru. Eu, care am atâta experienţă faţă de Mullins. Băieţi, v-am cărat după mine cinci mile doar dintr-o încăpăţânare personală. Ei, drăcie!

- Şi care-i baiul atâta timp cât eşti fericit? spuse Ortheris, concentrându-se din nou asupra băţului de bambus.

Learoyd ridică în aer o rupie şi o monedă de opt peni, apoi scutură din cap cu mâhnire.

- Cinci mile, şi asta doar de dragul orgoliului rănit al lui

Mulvaney.

- Ştiu asta, spuse Mulvaney resemnat. La urma urmei, de ce-aţi veni cu mine? Dar cu toate astea, mi-ar părea al naibii de rău să nu mă însoţiţi, cu toate că sunt destul de bătrân ca să pricep lucrurile astea. Dar îmi accept vina. Ia să iau o gură de apă.

Ortheris protestă gălăgios. Chelarul cantonului forestier stătea lângă gardul de ostreţe cu un coş, neştiind cum să ajungă la ponton.

- Cred că bănuieşte că avem cu noi ceva sticle cu băutură, îirii spuse Ortheris voios. Apoi adăugă către omul de la popotă: Ai grijă cu sticlele alea. Valorează cât greutatea lor în aur. Băiete, dacă tot ai mâinile aşa lungi, dă-te un pic mai deoparte şi lasă-le uşor în jos.

Learoyd trase coşul pe ponton cât ai clipi, iar cei trei muşchetari se strânseră în jurul lui cu buzele arzând de sete. Băură unul după altul pe nerăsuflate, aşa că tutunul fumat apoi fu mai plăcut ca niciodată. Dădură pe gât toată berea, îşi luară aerul pitoresc ca şi cum ar fi dorit să admire apusul soarelui şi pentru o vreme, nimeni nu scoase nici o vorbuliţă.

Capul lui Mulvaney căzu în piept şi crezurăm toţi că adormise.

- De ce Doamne iartă-mă aţi mers până aici? am şoptit eu către Ortheris.

- Ca să-i mai distragem atenţia, bineînţeles. Ori de câte ori e nervos, îl scoatem la o plimbare. Nu puteai sta de vorbă cu el în starea în care era, cum nici singur nu îl puteai lăsa. Aşa că-l scoatem la o plimbare până-şi revine.

Mulvaney îşi ridică fruntea şi se uită fix spre soarele care apunea.

-Aveam carabina, spuse el visător, şi aveam şi baioneta când Mullins a ieşit de după colţ, s-a uitat cu dispreţ la mine şi s-a stropşit la mine: „Eşti un mucos" mi-a zis el. Acuma nu ştiu prin ce-o fi trecut Mullins în viaţa lui, dar pe ce am mai sfânt, vă spun că în secunda aia a fost cât se poate de aproape de a pleca pe lumea cealaltă şi nu încape nici o îndoială despre asta!
186

- Da, spuse Ortheris calm, că bine ţi-ar mai sta fără insigne, cu detaşamentul în faţă înconjurându-te încetişor. Suntem amândoi bărbaţi de prim rang şi bine ţi-ar mai sta să fii

pus la zid. Ai grijă la înghiţitura aia! Domnul a dat, Domnul a luat, fie-i numele binecuvântat, rosti el într-un mod cât se poate de sugestiv.

- Mullins! Care-i treaba cu tine? spuse Learoyd calm. Eu aş suporta şi o companie întreagă de-alde Mullins, îţi spun cu mâna pe inimă. Linişteşte-te, Mulvaney, nu te prosti degeaba.

- Ştii ceva? Tu n-ai fost acuzat de ceva ce nu ai făcut şi nici nu s-a făcut băşcălie de tine pe seama asta. Dacă nu 1-ar fi împuşcat Rafferty, oamenii din Tyrone 1-ar fi trimis pe O'Hara la naiba chiar pentru mai puţin decât atât, în loc să-l lase să-şi facă de cap, replică Mulvaney.

- Şi cine nu i-a lăsat, mă rog, pe oamenii din Tyrone să facă asta? am întrebat eu.

- Nebunul ăla bătrân căruia îi pare rău acum că nu 1-a trosnit pe porcul de Mullins.

Capul îi căzu din nou în piept. Când îl ridică mai apoi, începu să tremure şi se sprijini cu mâinile de umerii celor doi camarazi ai săi.

- Da' ştiu că am mers ceva, nu glumă, spuse el. Ortheris trase adânc din pipa pe care o ţinea între degetele

sale păroase.

- Umblă tot felul de vorbe, spuse el în timp ce Mulvaney înjura cât putea el de tare. Ai grijă ce spui! Ia uite acolo! spuse el arătând spre ruinele unui templu de peste râu. Eu cu tine şi cu el, spuse el arătând spre mine dintr-o înclinare a capului, eram într-o zi acolo când m-a făcut şi pe mine de tot râsul. Tu şi cu el nu m-aţi lăsat să procedez la fel, iar Mullins nu vrea decât să ajungă la asta. După cum se vede treaba, te faci singur de ruşine acum.

- Nu-l lua în seamă, Mulvaney, am spus eu. Dinah Shadd nu are nici un interes să te vadă agăţat în ştreang şi cred că nici tu nu mori de nerăbdare să faci asta. Dar ia să auzim despre oamenii din Tyrone şi O'Hara. Rafferty 1-a împuşcat pentru că se încurcase cu nevastă-sa. Dar ce s-a întâmplat până să se ajungă aici?

- Nu-i prost mai mare pe lumea asta decât un prost bătrân. , Ştii bine că nu te înţelegi cu mine când îmi dau drumu' la gură.

Am zis eu că mi-ar plăcea să-i tai bucăţi limba lui Mullins? Neg această învinuire care mi se aduce, de teamă să nu mă

denunţe Ortheris, aici de faţă. Ah! Ce-ai mai vrea să mă arunci în râul ăsta, nu? Stai calm, omule. Oricum, Mullms nu merită efortul ăsta şi am de gând să-l tratez cu cel mai mare dispreţ din lume. Tyrone şi O'Hara! O'Hara şi Tyrone, Dumnezeule! E greu să vorbeşti despre vremurile de altădată, cu toate că le păstrezi veşnic în minte.

Urmă o pauză îndelungată.

- O'Hara era un drac împieliţat. Şi cu toate că 1-am salvat de la moarte arunci, de dragul prieteniei de altădată, acum vă fac această mărturisire. Era un drac împieliţat, înalt, curajos şi cu părul negru corb.

- Cum adică era un drac împieliţat? întrebă Ortheris.

- în ceea ce priveşte femeile.

- Atunci mai ştiu eu pe cineva la fel.

-Nu mai rău decât alţii, dacă la mine te referi, băţ cocoşat ce eşti. Am fost şi eu tânăr, şi de ce să nu fi profitat cât am putut? Oare crezi că pe când eram caporal m-am folosit vreodată de gradul meu ca să urzesc intrigi ticăloase, aşa cum a făcut O'Hara? Oare pe când eram caporal, am prins pică pe careva şi i-am făcut viaţa un chin zi de zi? Oare am minţit eu cum a minţit O'Hara până când tinerii din Tyrone s-au albit de frica mâniei lui Dumnezeu care i-ar fi putut omorî pe toţi aşa cum a fost omorâtă femeia de la Devizes? Nu, nu am făcut nimic din toate astea. Am păcătuit ca orice om şi mi-am mărturisit fărădelegile şi doar părintele Victor ştie câte rele am făcut pe lumea asta. O'Hara a fost ucis înainte să mai poată rosti o vorbuliţă, pe treptele uşii lui Rafferty, şi nimeni nu ştie câte o fi făcut la viaţa lui. Dar nu e şi cazul meu!

Erau oameni de pretutindeni altădată în Tyrone. Câţiva de la Connemara, câţiva de la Portsmouth, câţiva din Kerry, iar ăştia chiar că nu erau oameni cu scaun la cap, ici şi colo grupuri, grupuri, însă cei mai mulţi erau irlandezi, negri irlandezi. Acum drept să spun, există irlandezi şi irlandezi. Cei de treabă sunt oameni de pus la rană, dar cei nelegiuiţi sunt cei mai răi dintre răi. Uite-aşa stau lucrurile. Se adună în găşti mai repede decât pungaşii şi nimeni nu ştie cu ce se ocupă până când unul dintre ei îi dă în gât pe ceilalţi şi gaşca se sparge. Dar lucrurile o iau de la 188

capăt a doua zi: se adună prin toate cotloanele şi ascunzişurile, îşi fac tot felul de jurăminte de frăţie, înjunghie

mişeleşte orice om şi nu ezită să o ia apoi la sănătoasa, iar apoi aşteaptă recompensele de prinsoare date de ziare ca să vadă dacă merită sau nu să facă denunţul. Ăştia sunt negrii irlandezi, ei fiind aceia care aruncă o pată neagră asupra numelui Irlandei, iar pe aceştia i-aş omorî cu dragă inimă, aşa cum era cât pe ce să procedez astfel cu unul dintre ei la un moment dat.

Dar să trecem la subiect, înainte să mă căsătoresc, împărţeam camera cu douăsprezece dintre cei mai mari ticăloşi de pe pământ, majoritatea dintre ei fiind din aceia care nici nu beau, nici nu râdeau cu poftă şi nici nu vorbeau aşa cum ar trebui să vorbească un bărbat adevărat. Indivizii ăştia s-au gândit să-şi încerce câteva dintre trucurile lor murdare pe propria-mi persoană, însă eu am făcut bine şi mi-am încercuit cu grijă colţişorul meu, iar cel care a îndrăznit primul să calce linia a petrecut mai bine de trei zile în spital.

O'Hara prinsese ranchiună pe cei din camera noastră, el era sergentul nostru de culoare, şi orice am făcut, nu reuşeam să îi intrăm în graţii. Eram mult mai tânăr decât sunt acum, şi am făcut tot ce mi-a fost cu putinţă să-mi muşc limba ca să nu ajung să-l chelfănesc bine. Cât despre ceilalţi, lucrurile stăteau cu totul altfel, lucru pe care nu 1-aş putea explica decât prin prisma faptului că unii oameni se nasc astfel şi recurg adesea la crimă odioasă chiar şi în situaţiile în care un pumn ar fi suficient. După o vreme, şi-au schimbat părerea şi au început să se poarte cât se poate de prietenos cu mine, înjurându-l toţi doisprezece în cor pe O'Hara.

- Da, am spus eu, O'Hara e un drac împieliţat şi nici nu vreau să neg asta, dar oare el e singurul de pe lumea asta? Lasă-l în plata Domnului. Ar fi uimit să audă cât de mult vorbim despre el.

- Da' nu-l lăsăm deloc în plata Domnului, spuseră ei.

- Atunci spălaţi-vă cu el pe cap, spusei eu, şi o să vedeţi că tot efortul vostru nu face nici cât o ceapă degerată.

- Nu cumva s-o fi încurcat cu nevasta lui Slimmy? spuse un altul.

- Nu prea cred, spusei eu. De unde ţi-a venit ideea asta dmtr-odată?

- Dar el când a prins ranchiună pe grupul nostru? Oare putem face vreun pas fără ca el să ştie tot? spuse altul.

- Aşa e, spusei eu.

- Auzi, nu cumva ai de gând să ni te pui potrivnic, spuse altul, tu, un individ aşa de curajos?

- Am să-i sucesc gâtu' dacă îndrăzneşte să se atingă de mine, spusei eu. Am să-i dau o lecţie de nu o să se vadă, dacă îndrăzneşte să spună că sunt murdar şi nu m-ar deranja să-l iau un pic în bătaia puştii dacă o caută cumva cu lumânarea.

- Numai atâta ai de gând să-i faci? spuse altul. Numai atâta zvâc ai în tine, nătărăule stricat ce eşti?

- Aşa stricat cum oi fi, spusei eu, retrăgându-mă în colţul meu şi delimitându-l cu o linie, dar să ştiţi că cel care îndrăzneşte să treacă de semnul ăsta, o să se strice mai tare ca mine. Nimeni nu-mi vorbeşte mie în halul ăsta, spusei eu. Să fim bine înţeieşi că n-am să mă fac părtaş la nimic din ce veţi întreprinde, darnici nu voi ridica pumnul asupra superiorului meu. Vine careva cu mine? am întrebat eu.

Nu au făcut nici o mişcare, deşi le-am dat suficient răgaz, ci au rămas mârâind şi mormăind la capătul celălalt al încăperii. Mi-am luat şapca şi am plecat spre Canteen, nemaigândin-du-mă nici o clipă la propria-mi persoană şi simţindu-mi picioarele grele. Cu toate astea, eram cât se poate de lucid.

- Houligan, i-am zis eu unui individ din Compania E care îmi era într-un fel prieten. Sunt paralizat de la brâu în jos. Nu vrei să-mi oferi umărul tău să mă ajuţi să ajung până la ierburile alea înalte? Am să rămân să înnoptez acolo, spusei eu. Amicul ăsta al meu, care acum e mort, dar care tare a mai fost de treabă atât cât a trăit, m-a condus până acolo, sprijinindu-mă ori de câte ori eram pe cale să mă prăbuşesc la pământ, până când am ajuns la ierburile înalte şi, pe ce am mai scump, va spun că cerul şi pământul se învârteau în faţa ochilor mei. Am reuşit să ajung acolo unde iarba era mai înaltă şi am rămas acolo să mă trezesc din beţie, într-o stare de semi-conştienţă. Nu-mi plăcea să o iau razna prea des, nereuşind nici o astfel de performanţă în ultima jumătate de an. Când m-am ridicat, aburii alcolului ieşiseră din mine şi mă simţeam de parcă o pisică mi-ar fi urinat în gură. Nu învăţasem cum să fac să nu o iau 190

razna. Din punctul ăsta de vedere, acum ştiu mai multe. Am să-l chem pe Houligan să-mi toarne o găleată cu apă în cap, m-am gândit eu, şi cred că m-aş fi ridicat dacă nu aş fi auzit pe cineva spunând:

- Numai jigodia aia de Mulvaney se face vinovat de asta.

- Oh, mi-am zis eu, iar capul mi-a vuit ca un gong, şi care este învinuirea care i se aduce acestui om de către Tim Vulmea?

Căci Tim Vulmea era cel care vorbise.

M-am răsucit pe burtă şi am început să mă târăsc prin iarbă, cătinel, cătinel, spre locul de unde veneau cuvintele. Şi uite-aşa i-am zărit pe cei doisprezece colegi de cameră stând jos pe un petec de pământ, cu ierburile uscate clătinându-se în vânt deasupra capetelor lor şi cu păcatul negru al crimei înţelenit în inimi. Am dat buruienile un pic la o parte să pot vedea mai bine.

- Ce s-a auzit? spuse unul dintre ei, sărind în picioare.

- Un câine, spuse Vulmea. Cred că ne poţi fi de mare folos la treaba asta! Cum vă ziceam, vina o să cadă pe Mulvaney, şi asta cât ai clipi.

- Nu-i uşor să iei viaţa unui om, spuse unul mai tânăr dintre ei.

- Iţi mulţumesc pentru asta, am gândit eu în sinea mea. Şi-atunci, de ce naiba complotaţi voi împotriva mea, ticăloşilor?

- E cât se poate de simplu, spuse Vulmea. Pe la orele şapte sau cam aşa ceva, porcul ăla de O'Hara o să treacă pe la comandamentul general ca să o cheme pe soţia lui Slimmy. Unul dintre voi o să ne dea de veste în cameră, iar noi o să începem să facem hărmălaia de pe lume, râzând, trosnindu-ne şi aruncându-ne cizmele cât colo. Apoi O'Hara o să vină la noi şi o să ne dea ordin să facem linişte, mai mult pe întuneric, pentru că felinarul o să fie undeva dincolo de gard. Aşa că o s-o ia direct spre uşa de la intrare unde e felinarul de pe verandă, lucru care o să-l scoată drept în lumină. Aşa că nu o să poată vedea nimic în zona scufundată în întuneric. Unul dintre noi o să se desprindă de grup, o să tragă un foc scurt şi ruşine să-i fie celui care ratează aşa ceva. O să ne folosim de carabina lui Mulvaney, cea din capătul rastelului, imposibil de confundat cu alta, căci nenorocita aia luceşte mai tare ca oricare în întuneric.

Nenorocitul ăla îmi poreclise din invidie straşnica mea carabină, eram convins de asta, iar asta m-a înfuriat cel mai tare. Insă Vulmea continuă:

- O'Hara o să se prăbuşească, iar când o să se aprindă din nou lumina, şase dintre noi vom fi deja la căpătâiul lui Mulvaney văitându-ne de crimă. Patul lui Mulvaney e chiar după uşă cum intri, iar puşca fumegândă o să fie deja sub el când o să-l luăm prin surprindere. Ştim bine, aşa cum ştie tot regimentul, că

Mulvaney i-a vorbit mai urât lui O 'Hara decât noi toţi la un loc. O să mai încapă vreo îndoială în faţa Curţii Marţiale? Cu doisprezece soldaţi cinstiţi care depun mărturie împotriva unui individ aşa simpatic, liniştit şi blând cum e Mulvaney care o să ne ameninţe cu moartea de îndată ce o să ieşim, aşa cum sincer o să mărturisim...

- Sfântă Fecioară! am gândit eu în sinea mea, tot să-i iei la pumni pe ăştia. Ticăloşii naibii!

Broboane mari de sudoare îmi şiroiau pe faţă, căci mă trezisem brusc din beţie şi nu mă prea simţeam în apele mele. Am rămas nemişcat şi i-am auzit cum puneau la cale să mă aranjeze, inventând poveşti despre cum mă luasem eu de unul şi de altul. Pe cinstea mea vă spun că întotdeauna fusese vorba de luptă dreaptă, căci nu ridicasem niciodată mâna fără să fiu provocat.

- Toate bune, a spus unul dintre ei, dar cine o să tragă?

- în ce sens? a spus Vulmea. Mulvaney o să facă singur asta, la Curtea Marţială.

- Sunt sigur de asta, spuse individul, dar întreb a cui mână o să se afle pe trăgaci, în cameră vreau să spun?

- Cine o să facă asta? a spus Vulmea privind în jur, dar al naibii să fiu dacă a răspuns vreunul.

Au început să se certe între ei, până când Kiss, care juca mereu Spoil Five, a spus:

- Hai să tragem la sorţi! Şi cu asta şi-a deschis tunica şi a scos de acolo nişte cărţi de joc soioase.

- Să tragem la sorţi! a spus Vulmea plin de emfază şi fie ca blestemul de moarte al lui Shielygh să se abată asupra celui care nu o să-şi facă datoria după cum vor hotărî sorţii. Amin!

- Asul de cupă e cel mai mare, spuse Kiss împărţind cărţile. Ah, scuze, ar trebui să vă explic că asul de cupă e din timpuri străvechi asociat bătăliilor, crimei şi morţii subite.

Kiss făcu cărţile prima dată şi deşi nimeni nu trase asul de cupă, feţele celor prezenţi se făcuseră albe ca foaia de hârtie. Când împărţi cărţile a doua oară, un zâmbet întunecat se zări pe chipurile lor. A treia oară, deja erau albaştri la faţă.

- Nu ţi-a ieşit încă din cărţi? a întrebat Vulmea ştergându-şi sudoarea ce curgea pe el.

- Hai să ne grăbim un pic! Tu eşti destul de rapid la asta! a spus Kiss aruncându-i cărţile, iar una îi căzu cu faţa în sus pe

genunchi: era asul de cupă!

Au izbucnit cu toţii în hohote de râs.

- Treabă de trei parale, a spus unul dintre ei, şi să mor eu dacă nu merită la preţul ăsta!

Am observat totuşi cum s-au tras toţi de lângă Vulmea şi 1-au lăsat să se joace cu cărţile. Vulmea nu scoase o vorbuliţă ceva vreme, însă îşi lingea buzele precum fac pisicile, în cele din urmă îşi ridică privirea şi îi făcu pe toţi să jure pe ce au mai sfânt că aveau să fie alături de el nu numai în cameră, ci şi la Curtea Marţială care avea să se pronunţe în privinţa meal Alese cinci dintre cei mai vânjoşi şi le spuse să mă ţintuiască bine de pat când avea să fie tras focul de armă, în timp ce altul trebuia să stingă felinarul, iar un altul să îmi încarce carabina. Nu avea de gând să facă singur toate astea şi asta mi se părea cât se poate de ciudat, căci nu era cine ştie ce.

Apoi jurară din nou că nu se vor trăda unul pe altul şi sparseră gaşca împrăştiindu-se în direcţii diferite, doi câte doi. Mare noroc am avut că nu au dat peste mine. Simţeam un ghem în stomac de frică şi mi se făcuse rău, da' rău de tot! După ce au plecat toţi, m-am întors şi eu la bufetul cazarmei unde am cerut o băutură ca să-mi limpezesc gândurile. Vulmea era şi el acolo, turnându-şi straşnic pe gât şi purtându-se inexplicabil de politicos cu mine.

- Ce să mă fac? Ce să mă fac? am gândit eu în sinea mea după ce Vulmea a plecat.

Sergentul responsabil cu armamentul intră pufnind şi trântind, aparent capsat pe toată lumea, din cauza faptului că soldaţii din regiment nu cunoşteau noile carabine Martini-Henry şi se jucau cu ele, fără să ştie ce pericole îi păşteau.

- Mi-a luat destul de mult până am reuşit să pun la loc piedica după ce s-a descărcat singură. Cu ce naiba se aşteaptă

cârpacii ăştia să îmi fac treaba? spuse responsabilul cu armamentul. Uite la Hogan, cu nasu' la fel de turtit ca tăblia mesei, iar firma de armament nu dă nici doi bani pe asta.

- Da' ce s-a întâmplat cu Hogan, sergent? am spus eu.

- Ce s-a întâmplat? spuse sergentul. Păi i-am arătat ca unui copil cum să desfacă uşurel carabina şi cum să o cureţe. I-am spus să o asambleze apoi la loc şi să se uite pe ţeava ca să vadă toată mizeria din interior. A făcut întocmai, dar nu a tras piedica şi normal că atunci când a ţintit, 1-a plesnit direct peste

ochi. Mare noroc a avut că nu era încărcată, că altfel i-ar fi scos ochiul din orbită.

Am rămas uitându-mă ca viţelul la poartă nouă.

- Cum aşa, sergent? am spus eu.

- Uite-aşa cum auzi, chior, şi nici prin cap să nu-ţi treacă să faci asta, spuse el. Iar cu asta făcu un gest larg, arătându-mi cum se întâmplase exact, fiind atât de încântat de bombănitul printre dinţi, încât îmi mai demonstra încă o dată cum procedase Hogan. Asta se întâmplă când nu cunoşti bine armamentul din dotare, spuse el.

- Mulţumesc, sergent, am spus eu. O să mai trec pe aici să aflu mai multe detalii.

- Ba bine că nu, spuse el. Stai departe de piedica puştii ca; să nu ai probleme. «

Am ieşit la aer şi cred că eram în stare să dansez de bucurie.

- Or să-mi încarce puşca cât am să fiu plecat, ei bine, mult noroc la asta, am gândit eu şi m-am întors la cantina cazarmei ca să le las la dispoziţie tot timpul de care aveau nevoie.

Cantina se umpluse cu oameni la sfârşitul zilei. M-am prefăcut că mă pun pe băut şi, în curând, colegii mei de cameră sosiră unul câte unul, împreună cu Vulmea. Am părăsit încăperea, mergând greoi şi încet, dar nu într-atât cât credeau ceilalţi. Eram sigur că îmi lipsea un cartuş din cartuşieră şi că stătea în schimb în carabină. Mi-am scos apoi cizmele şi tija de curăţat şi am tras de cuiul piedicii. Oh, ce plăcere pentru urechile mele când cuiul s-a rostogolit pe podea! L-am vârât în cartuşieră şi am băgat câteva firicele de praf în găurile ţevii, trăgând apoi la loc piedica.

- Asta o să-ţi vină de hac, Vulmea, am spus eu întinzân-du-mă pe patul de campanie. Veniţi toţi şi ţopăiţi pe pieptul 194

meu căci am să vă duc pe toţi la spânzurătoare. Nu o să am nici cea mai mică îndurare faţă de Vulmea. Ochiul sau viaţa lui, prea puţin îmi pasă!

S-au întors pe înserate, toţi doisprezece şi se vede treaba că trăseseră cu toţii la măsea. Eu mă făceam că dorm dus în pat. Unul dintre ei a ieşit afară, pe verandă. Când a fluierat, au început să facă o hărmălaie de nedescris în cameră. N-am auzit în viaţa mea nişte oameni să râdă în halul ăsta! Parcă erau şacali turbaţi.

- încetaţi naibii cu gălăgia! spuse O'Hara în întuneric şi felinarul, zdup!, se şi stinse, îl auzeam pe O'Hara fugind în sus pe scări, auzeam zăngănitul carabinei mele în rastel şi pe indivizii aceia ce suflau greoi ca nişte vite, în jurul patului meu. L-am zărit pe O'Hara în lumina felinarului din verandă şi cred că am auzit chiar pocnitura puştii mele. Scoase un trosnet asurzitor, draga de ea, din cauza idiotului care nu ştia să o folosească, în secunda următoare, cinci oameni mă ţintuiseră de pat.

- Uşurel, spusei eu, ce se întâmplă?

Căzut la pământ, Vulmea scoase un urlet de durere care se auzi de la un capăt la celălalt al cantonamentului.

- Sunt terminat! Sunt mort! Sunt orb! spuse el. Sfinte Dumnezeule, ai milă de sufletul meu păcătos! Chemaţi-l pe părintele Constant! Chemaţi-l pe părintele Constant să mă spovedesc!

Aşa mi-am dat seama că nu era deloc atât de mort pe cât mi-aş fi dorit eu.

O'Hara ridică felinarul de pe verandă cu o mână sigură pe sine.

- Ce naiba mai e şi asta? spuse el şi îndreptă lumina către Tim Vulmea care înota într-o baltă de sânge din cap până în picioare. Piedica scăpase împreună cu o încărcătură întreagă de pulbere şi-l tăiase pe Tim de la gură şi până în colţul ochiului drept, ocolind orbitele şi continuând în sus, de-a lungul frunţii, până spre păr. Era mai degrabă o zgârietură zdravănă decât o tăietură deschisă, dacă înţelegeţi ce vreau să spun, şi nici că am mai văzut vreodată pe cineva sângerând ca Vulmea, atât de mare era balta de sânge în care înota, în secunda în care 1-au auzit pe O'Hara, cei adunaţi în jurul meu fugiră fiecare la paturile lor şi strigară politicos:

- Da' ce s-a întâmplat, sergent?

- Ia spune, ce s-a întâmplat? spuse O'Hara zgâlţâindu-l pe Tim. Pun pariu că ştiţi foarte bine ce s-a întâmplat, haită de câini turbaţi ce sunteţi! Mişcaţi-vă mai repede şi luaţi leşul ăsta miorlăit de aici. Lasă că vedeţi voi.

Vulmea se ridică ţinându-şi capul în mână, cerând tânguitor să fie adus părintele Constant.

- Hai să fim serioşi! spuse O'Hara ridicându-l de păr în sus. Crezi că nu m-am prins că aţi încercat să mă împuşcaţi?

- Ba nu, spuse Vulmea, am vrut să mă împuşc.

- Ciudată treabă, spuse O'Hara, căci partea din faţă a vestei | mele e neagră de praful tău de puşcă. Ridică arma care încă mai era caldă şi începu să râdă. Am să-ţi fac viaţa un chin, spuse el, asta pentru încercarea de a mă omorî şi pentru folosirea inadecvată a armei. Mai întâi or să te agate în ştreang şi apoi or să-ţi pună sechestru. Trebuie să plăteşti carabina, spuse el.

- De ce? E carabina mea, spusei eu apropiindu-mă să văd mai bine. Vulmea, drac împieliţat ce eşti, ce făceai cu arma mea? Poţi să-mi răspunzi la întrebarea asta?

- Lasă-mă-n pace, spuse Vulmea. Nu vezi că sunt pe moarte?

- Am să aştept să te faci bine şi-atunci o să avem multe de vorbit.

O'Hara îi înşuruba un şut în fund lui Tim, deloc blând, şi toţi ceilalţi rămaseră nemişcaţi la paturile lor, lucru care nu prea îi făcea să arate ca fiind nevinovaţi. Am căutat pretutindeni piedica, dar nici că am reuşit să o găsesc. Nu am mai ga-, sit-o niciodată. \

- Acuma, ce-i de făcut, băieţi? spuse O'Hara balansând felinarul de pe verandă şi uitându-se în cameră.

îl uram şi-l dispreţuiam pe O'Hara, atunci ca şi acum de altfel, deşi e mort, dar pentru toate astea, am să recunosc că era un tip curajos. Sunt convins că e talpa iadului acuma, dar tare mi-aş dori să audă că, în clipa în care a rotit privirea prin cameră, iar băieţii stăteau şi tremurau în faţa lui, atunci mi-am dat seama că e un bărbat curajos şi 1-am îndrăgit pentru asta.

- Acuma ce-i de făcut? spuse O'Hara din nou, timp în care de pe verandă se auzi vocea blândă şi joasă a unei femei. Era nevasta lui Slimmy care venise la auzul împuşcăturii şi care se aşezase speriată pe o bancă, nemaifiind în stare să scoată un cuvinţel.

- Oh, Denny! Denny, dragă, spuse ea, te-au omorât?

O'Hara îşi roti din nou privirea prin cameră şi îşi arătă dinţii până la gingii. Apoi suflă în flacără.

- Nu meritaţi asta, spuse el. Aprindeţi felinarul ăla, nenorociţilor! Iar cu asta întoarse spatele şi îl văzui plecând împreună cu nevasta lui Slimmy, în timp ce ea încerca să-i şteargă cu batista praful negru de puşcă de pe vestă.

- Ce bărbat curajos, gândii eu. Un bărbat curajos şi o stricată de femeie.

O vreme, nu scoase nici unul o vorbă. Le era ruşine şi nu aveau puterea să vorbească.

- Ce credeţi că o să facă? spuse unul dintre ei în cele din urmă. Ştie prea bine că avem toţi de-a face cu asta.

- Aşa să fie? am zis eu de pe patul meu. Iar cel care îndrăzneşte să-mi spună asta în faţă, o să aibă de-a face cu mine. Nu ştiu ce-aţi pus la cale, am continuat, dar din câte am văzut, ştiu un singur lucru şi anume că nu poţi ucide cu arma altuia. Aşa de ticăloşi sunteţi. Acum o să mă culc, am zis eu, aşa că puteţi să-mi luaţi capul în somn. Cu toate astea, nu m-a prins somnul mult timp. Vă prinde mirarea?

în dimineaţa următoare, vestea se răspândise în tot regimentul, umblând tot felul de vorbe. O'Hara povesti cât se poate de natural că Vulmea încercase în zadar să desfacă puşca şi asta doar ca să vadă care era mecanismul. Şi pe ce am mai scump vă spun că a avut impertinenţa să susţină că se afla în bătaia puştii în momentul acela şi că putea să jure că nu fusese vorba decât de un accident. Pun pariu că tovarăşii mei de cameră au rămas interzişi la auzul unor asemenea cuvinte. Au avut noroc că băieţii chiar se chinuiau în perioada aceea să afle cum fusese fabricată arma, o mulţime dintre ei ajungând să descarce arma în iarbă.

- Nu am să permit asemenea nerozie! spuse colonelul. Am să-i sucesc gâtul lui Vulmea, spusese el, dar când 1-a văzut pansat tot şi urlând de durere în spital, s-a răzgândit repede. Externează-l cât mai repede, îi spusese el doctorului, iar Vulmea a fost lăsat să iasă din spital. Bandajele sale mari şi pline de sânge care se prindeau într-o parte aveau rolul de a-i împiedica pe băieţi să se mai joace cu armele, fiind mai eficiente decât orice altă pedeapsă.

O'Hara nu dădu nici o explicaţie pentru ceea ce susţinuse, deşi toată lumea din cameră nu mai contenea să îl întrebe de asta, cu toate că prinsese o ranchiună şi mai mare pe ei decât înainte, într-o zi, m-a tras politicos deoparte, deşi e posibil să o fi făcut din întâmplare.

- Eşti un soldat bun, deşi eşti un tip destul de obraznic, spuse el.

- Ai grijă cum vorbeşti, sergent, am spus eu, sau s-ar

putea să devin obraznic din nou.

- Nu e genul tău să-ţi laşi arma în rastel fără piedica trasă, căci nu avea piedică atunci când Vulmea a tras. Altfel ar fi trebuit să găsesc măcar rămăşiţele acesteia în găuri, spuse el.

- Sergent, spusei eu, cât ar mai fi valorat viaţa ta dacă piedica ar fi fost la locul ei, căci drept îţi spun că şi viaţa mea ar fi valorat tot atâta dacă era acolo. Fii fericit că glonţul nu a fost acolo, am spus eu.

-Aşa este, răspunse el trăgându-se de mustaţă, dar mă îndoiesc că tu, cu toată obrăznicia ta, ai fost implicat în vreun fel în toată chestiunea aceea.

- Sergent, adăugai eu, aş putea să smulg inima unui om din piept în zece minute cu pumnii mei puternici, dacă m-ar supăra cu ceva, căci sunt un soldat bun, iar dacă cineva m-ar ameninţa în vreun fel, pumnii mi-ar fi suficient de puternici ca să-mi fac treaba cu ei. Nu m-au dezamăgit niciodată, am rostit eu uitându-mă în adâncul ochilor lui.

- Eşti un om pe cinste, spuse el privindu-mă în ochi la rândul lui, şi dacă aţi şti ce om voinic era! Eşti un om pe cinste, spuse el, şi tare mi-ar fi plăcut ca eu să nu fi fost sergent, iar tu să nu fii soldat. Şi te rog să nu mă iei drept laş când spun aşa ceva.

- Cu siguranţă că nu, am spus eu. Te-am văzut când Vulmea a tras cu puşca. Un singur lucru, sergent, ascultă la mine, aici, aşa ca între doi bărbaţi care nu au nimic de ascuns unul faţă de altul, căci aşa sunt eu din născare. De data asta poate că ai scăpat fără să păţeşti nimic, dar data viitoare e posibil ca lucrurile să nu mai stea aşa, căci în cele din urmă sunt sigur că ai să dai de belea, şi încă de una mare, aşa cum sunt sigur că am văzut-o pe nevasta lui Slimmy pe verandă. Gândeşte-te bine, sergent, spusei eu. Oare chiar merită?

- Eşti un tip îndrăzneţ, comentă el respirând greoi. Un tip tare îndrăzneţ. Dar nici cu mine nu mi-e ruşine. Eu zic să-ţi vezi de ale tale, soldat Mulvaney, iar eu o să-mi văd de treburile mele.

Nu am mai vorbit din acea zi, dar, încetul cu încetul, i-a mutat pe cei doisprezece din camera mea în alte camere, împrăş-tiindu-i mai apoi pe la alte companii, căci nu era deloc o idee bună să îi laşi laolaltă, iar ofiţerii companiei remarcaseră şi ei lucrul acesta. Cred că mi-ar fi tras un glonte în cap prin somn

dacă ar fi bănuit că ştiam ceva. Dar nu bănuiau nimic.

în cele din urmă, aşa cum vă povesteam, O'Hara şi-a găsit sfârşitul. A murit de mâna lui Rafferty care 1-a împuşcat pentru că se încurcase cu nevastă-sa. Şi-a văzut de treburile lui aşadar... oho, şi ce bine şi-a mai văzut încă! A mers direct spre ţintă, fără să privească nici la dreapta, nici la stânga. S-a dus săracul şi Dumnezeu să aibă milă de sufletul lui. Amin!

- Luaţi aminte! Luaţi aminte! a spuse Ortheris, subliniind morala acestei poveşti fluturând pipa. Şi toate astea din cauza lui Vulmea care prinsese pică pe Mullins. Mullins nu a umblat după femei în viaţa lui! Noroc cu doamna Mullins care a pus ochii pe el într-o zi.

- Ortheris, am spus eu precipitat, căci aventurile soldatului Ortheris sunt mult prea îndrăzneţe pentru a putea fi făcute publice. Uită-te la soare. E şase şi un sfert!

- Dumnezeule mare! Trei sferturi de oră pentru cinci mile şi jumătate! O să trebuiască să alergăm de-o să ne iasă sufletul din noi!

Cei trei muşchetari se căţărară pe pod şi plecară în grabă pe direcţia drumului ce ducea spre cantonament. Când am reuşit să îi ajung din urmă, le-am oferit două şei şi un cal pe care le-au acceptat cu mare plăcere. Ortheris strunea calul şi astfel reuşirăm să ne strecurăm prin umbrele unui drum mai puţin frecventat.

Când am ajuns în cantonament, am auzit scârţâitul unor roţi de trăsură. Era trăsura colonelului în care se aflau nevasta şi fiica acestuia. Mi-am înăbuşit un surâs, iar calul nostru a trecut mai departe la pas uşor.

Cei trei muşchetari se făcuseră nevăzuţi în noapte.

POARTA CELOR O SUTA DE REGRETE

Dacă eu pot atinge râmi pentru o clipă, voi de ce să mă invidiaţi?

- Proverbul fumătorului de opiu

Povestea aceasta nu e meritul meu. Amicul meu, Gabral Misquitta, pe jumătate de viţă nobilă, a povestit toate cele ce vor urma, de seara şi până dimineaţa, cu şase săptămâni înainte să moară. Am scos povestea asta de la el punându-i o mulţime de întrebări. Aşadar:

Se află între canalul Coppersmith şi cartierul negustorilor de pipe, la vreo sută de iarzi mai încolo de Moscheea Wazir

Khan. Nu mă deranjează să dau atâtea detalii, căci nu cred ca cineva să poată găsi poarta, oricât de bine ar crede că ştie oraşul. Poţi trece de o sută de ori prin canalul acela şi totuşi poţi să nu-ţi dai seama cât de aproape ai fost. Noi îi spunem canal, „Canalul Fumului Negru", însă numele lui adevărat este, evident, cu totul şi cu totul altul. Un măgar încărcat cu poveri nu ar putea trece printre pereţii înguşti şi, la un moment dat, chiar înainte să ajungi la Poartă, ceea ce pare a fi faţada ieşită în afară a unei case îi face pe oameni să o ocolească pe o parte şi pe cealaltă.

Cu toate astea, nu e chiar o poartă în adevăratul sens al cuvântului. E o casă. Bătrânul Fung-Tching a deţinut-o acum vreo cinci ani. Construia ambarcaţiuni la Calcutta. Se spune că acolo şi-ar fi omorât soţia, într-o zi când era beat. De aceea renunţase la romul de prin bazare şi se apucase în schimb de ţigările de foi. Ceva mai târziu, se stabilise în nord unde a deschis Poarta, un loc unde puteai merge să fumezi liniştit şi netulburat de nimeni. Ia aminte, era vorba de opukka, o casă respectabilă 200

pentru fumat opiu, şi nu de una dintre acele sufocante şi nădu-şitoare chandoo-khanas pe care le vezi la tot pasul prin oraş. Nu, bătrânul îşi cunoştea afacerea foarte bine şi era cât se poate de cinstit pentru un chinez. Era un omuleţ chior, nu mai înalt de cinci picioare, şi îi lipseau ambele degete mijlocii de la mâini, în acelaşi timp, era cel mai dibaci om la înfăşuratul ţigărilor de foi pe care 1-am întâlnit vreodată. Nu părea să fie deranjat niciodată de fum, iar cât fuma ziua şi noaptea, noaptea şi ziua, o făcea cu mare băgare de seamă. Am stat acolo vreo cinci ani şi sunt în stare să-mi împart tutunul cu oricine, însă lui Fung-Tching i se părea că mă copilăresc prin asta. In acelaşi timp, bătrânul era tare grijuliu cu banii, iar asta chiar că nu mi-o pot explica. Am auzit că pusese deoparte o avere până să închidă ochii; nepotul lui a moştenit totul, iar bătrânul s-a întors în China pentru a fi îngropat acolo.

Păstra impecabil de curată camera cea mai spaţioasă de la etaj unde se adunau cei mai importanţi clienţi ai lui, curată ca lacrima, într-un colţ se afla idolul lui Fung-Tching, aproape la fel de hidos ca şi Fung-Tching, şi nişte beţe ardeau în permanenţă sub nasul lui, dar nu le simţeai niciodată mirosul când se aprindeau pipele, în partea opusă idolului, se afla sicriul lui

Fung-Tching. Cheltuise o bună parte din agoniseală pe el şi ori de câte ori venea câte un vizitator nou la Poartă, i-l arăta de îndată. Era vopsit cu lac negru, cu scris roşu şi auriu pe el, şi am auzit că Fung-Tching îl adusese personal tocmai din China. Nu ştiu dacă era adevărat sau nu, dar ştiu că dacă ajungeam seara primul, îmi întindeam rogojina chiar la capătul acestuia. Vedeţi dumneavoastră, era un colţişor liniştit şi o briză uşoară venea din când în când dinspre canal prin fereastra deschisă, în afară de rogojini, nu mai exista alt mobilier în încăpere - doar sicriul şi vechiul idol chinezesc vopsit în verde, albastru şi violet şi dat cu lac.

Fung-Tching nu ne-a spus niciodată de ce numea locul acela „Poarta celor o sută de regrete". (Era singurul chinez pe care-l ştiam care folosea nume răsunătoare şi înfricoşătoare. Majoritatea dintre ele sunt nume de flori, aşa cum veţi vedea în Calcutta). Vom încerca să aflăm singuri despre ce era vorba. Nimic nu pune mai repede stăpânire pe tine, mai ales dacă eşti alb, ca Fumul Negru. Rasa galbenă e diferită. Opiul nu are nici

un efect asupra lor, dar albii şi negrii suferă cumplit. Bineînţeles că există oameni pe care Fumul nu îi afectează cu nimic mai mult decât ar face-o tutunul obişnuit, îi face să moţăie un pic, aşa cum ai adormi în mod natural, iar a doua zi aproape că sunt în întregime buni de muncă. La început şi eu eram aşa, dar sunt deja cinci ani şi mai bine de când fumez, aşa că lucrurile stau altfel acum. Am avut o mătuşă în vârstă, pe drumul către Agra, care mi-a lăsat ceva bănuţi la moartea ei. Cam şaizeci de rupii asigurate pe lună. Nu-i mult şaizeci de rupii. îmi aduc aminte de nişte vremuri, parcă au trecut sute de ani de atunci, când câştigam câte trei sute pe lună, plus ce mai pica pe deasupra, pe vremea când lucram cu cherestea la Calcutta.

Nu m-am ţinut prea mult de slujba aceea. Fumul Negru nu-ţi lasă prea mult răgaz şi pentru alte treburi, şi cu toate că nu sunt afectat în mare măsură de acesta, nu aş fi în stare să muncesc o zi întreagă ca să-mi salvez viaţa. La urma urmei, şaizeci de rupii sunt exact ce-mi trebuie. Când trăia Fung-Tching, obişnuia să-mi ia banii din care îmi dădea jumătate ca să-i am de mâncare (mănânc foarte puţin), iar restul îi păstra el. Eram primit la Poartă la orice oră din zi şi din noapte şi puteam să fumez şi să dorm acolo când voiam eu, aşa că nu îmi păsa de nimic. Ştiu că bătrânul mi-a făcut un mare bine, dar nu despre

asta e vorba. Pentru mine, nimic nu contează prea mult şi pe deasupra, banii îmi vin în fiecare lună.

Când s-a deschis prima oară, eram zece oameni care ne-am întâlnit la Poartă. Eu şi doi funcţionari dintr-un departament guvernamental de la Anarkulli, însă lor li s-au dat papucii căci nu aveau cu ce să plătească (nici un individ care munceşte toată ziua nu poate să se bucure de Fumul Negru pentru o perioadă îndelungată de timp). A mai fost un chinez care era nepotul lui Fung-Tching, o negustoreasă de bazar care avea o mulţime de bani, deşi nu îmi dau seama de unde, o haimana de englez - parcă Mac nu ştiu cum, căci am uitat cum îl chema exact, care fuma cantităţi uriaşe, deşi nu plătea niciodată nimic (umbla vorba că îi salvase viaţa lui Fung-Tching la Calcutta pe vremea când era avocat). Mai era un eurasiatic, ca mine, din Madras, o femeie pe jumătate de origine aristocratică şi doi indivizi care spuneau că veniseră de undeva din nord. Cred ca 202

erau iranieni, afgani sau ceva în genul ăsta. Nu au mai rămas decât cinci dintre noi, dar venim în mod regulat. Nu ştiu ce s-o fi întâmplat cu funcţionarii aceia, dar negustoreasa de la bazar a murit după şase luni petrecute la Poartă şi cred că Fung-Tching a pus mâna pe cercei şi pe inel. Dar nu sunt sigur de asta. Englezul bea tot atât de mult cât fuma, aşa că a dat ortu' popii. Unul dintre iranieni a fost omorât într-o noapte, cu mult timp în urmă, într-o încăierare lângă puţul cel mare de lângă moschee, iar poliţia a decis să închidă puţul pentru că, spuneau ei, aducea numai necazuri. L-au găsit mort pe fundul puţului. Aşadar, vedeţi că am mai rămas doar eu, chinezul, femeia pe jumătate aristocrată căreia îi spunem Memsahib (trăise cândva cu Fung-Tching), celălalt eurasiatic şi unul dintre iranieni. Memsahib arată tare îmbătrânită acum. Cred că era tânără când a fost deschisă Poarta, dar am îmbătrânit cu toţii din cauza ei. Cu sute şi sute de ani mai bătrâni. E greu să ţii măsura timpului aici, la Poartă, şi, în plus, timpul nici nu prea contează pentru mine. Nu mă interesează decât să-mi încasez cele şaizeci de rupii în fiecare lună. Cu mult, mult timp în urmă, pe când câştigam trei sute cincizeci de rupii plus ciubucurile în afacerea cu cherestea din Calcutta, am avut şi eu o nevastă. Dar e moartă acum. Oamenii vorbesc că eu aş fi omo-rât-o din cauza faptului că m-am apucat de Fumul Negru. Poate aşa şi este, dar a trecut atât de multă vreme de atunci că nici nu mai contează.

Uneori, la primele mele vizite la Poartă, aveam remuşcări, dar acum totul s-a terminat cu mult timp în urmă, iar eu îmi scot cele şaizeci de rupii în fiecare lună şi sunt pe deplin mulţumit. Nu chiar beat de fericire, dar oricum liniştit, împăcat cu mine şi resemnat.

Dar cum m-am apucat de fumat? Totul a început la Calcutta. Obişnuiam să îl încerc acasă, doar ca să văd cum este. Nu am mers prea departe, dar cred că nevastă-mea a murit în perioada aceea, în orice caz, aşa am ajuns aici şi 1-am cunoscut pe Fung-Tching. Nu-mi amintesc prea bine cum au decurs lucrurile, dar mi-a povestit despre Poartă, şi aşa am început să frecventez locul şi nici nu am mai scăpat de atunci de patima asta. Cu toate astea, luaţi aminte că, pe vremea lui Fung-Tching, Poarta era un loc respectabil unde puteai sta liniştit, fără să fie nici cea mai mică asemănare cu chandoo-khanas unde merg ne-

grii. Nu, era curăţenie, linişte şi deloc aglomerat. Normal că mai erau şi alţii în afară de noi zece, cu o chestie căptuşită cu lână pe cap, îmbrăcaţi din cap până în picioare în haine cu dragoni negri şi roşii şi alte semne în genul ăsta care semănau întocmai cu cele de pe sicriul din colţul încăperii.

După cea de-a treia pipă, dragonii începeau să se mişte şi să se lupte între ei. Dacă aţi şti câte nopţi la rând i-am urmărit! în felul acesta, obişnuiam să-mi stabilesc intervalele la care fumam, însă acum cred că trebuie să fumez vreo duzină până să-i stârnesc. Pe lângă asta, toate au ajuns ponosite şi murdare, iar Fung-Tching nu mai este. A murit acum vreo doi ani şi mi-a dat pipa pe care acum o folosesc mereu - una argintie, cu nişte animale ciudate care se târăsc în jos şi în sus pe ea. înainte de asta, cred că foloseam o tulpină de bambus cu o cupă de aramă, una foarte mică, şi cu o gură din jad verzui. Era un pic mai groasă decât un baston şi avea un gust dulce, foarte dulce. Pare-se că bambusul absorbea fumul. Argintul nu îl absoarbe, dar trebuie să curăţ pipa din când în când şi asta nu e deloc treabă uşoară, dar folosesc pipa în amintirea bătrânului Fung-Tching. Cred că m-a ajutat foarte mult şi întotdeauna îmi dădea cele mai curate rogojini şi perne şi cea mai bună marfa de pretutindeni.

După moartea lui, nepotul lui, Tsin-ling, a prelut Poarta pe care a numit-o „Templul celor trei domenii". Noi cei vechi însă,

numim locul tot „Poarta celor o sută de regrete". Nepotul se ocupă foarte prost de afacere şi cred că Memsahib îl ajută cumva. Trăieşte cu el, aşa cum a trăit şi cu cel bătrân. Lasă să vină tot felul de oameni, negri şi alţii ca ei, iar Fumul Negru nu mai este atât de bun pe cât era odinioară. Am găsit tarate arse în pipă de nu ştiu câte ori. Bătrânul ar fi murit dacă s-ar întâmplat aşa ceva pe vremea lui. Pe lângă astea, camerele nu arată niciodată curate şi toate rogojinile sunt zdrenţuite şi tăiate la capete. Sicriul a dispărut, a plecat din nou în China, împreună cu bătrânul şi cu două uncii de fum înăuntru, în cazul în care i s-ar fi făcut poftă pe drum.

Nici idolului nu i se mai aprind atâtea beţişoare sub nas ca odinioară. Ăsta e semn de ghinion şi de Moarte. E maroniu în întregime şi el, şi nimeni nu îi dă nici cea mai mică atenţie. Asta-i mâna lui Memsahib, ştiu bine asta, căci atunci când Tsin-ling încercase să ardă hârtie aurită în faţa lui, ea spusese 204

că era risipă de bani şi că dacă ar fi continuat să o ardă încetişor, idolul oricum nu ar fi remarcat diferenţa. Aşa că acum avem beţe lipite cu o grămadă de lipici şi le trebuie jumătate de oră în plus să se aprindă şi să înceapă să miroasă. Asta ca să nu mai pomenim de mirosul camerei. Nici o afacere nu ajunge prea departe cu chestii de genul ăsta. Idolului nu-i place. Văd bine asta. Câteodată, târziu în noapte, îşi ia tot felul de culori ciudate, verde, albastru şi roşu, întocmai cum făcea când trăia Fung-Tching; şi-şi roteşte ochii şi bate din picior întocmai unui diavol.

Nu ştiu de ce nu părăsesc locul ăsta să fumez liniştit într-o cămăruţă pe care o am în bazar. Cel mai probabil, Tsin-ling m-ar omorî dacă aş pleca, căci el îmi ia acum cele şaizeci de ru-pii şi pe lângă asta e prea mare bătaie de cap, iar eu m-am ataşat foarte tare de Poartă. Nu prea ai ce să vezi aici. în nici un caz ce puteai vedea pe vremea bătrânului, dar nu pot să părăsesc locul. Am văzut atâţia venind şi plecând. Şi am văzut atâţia care au murit pe aici pe rogojini, încât ar trebui să mă tem acum să nu care cumva să mor sub cerul liber. Am văzut unele lucruri pe care unii le-ar numi destul de bizare, însă nimic nu ţi se pare mai ciudat sub efectul Fumului Negru, decât Fumul Negru însuşi. Şi chiar dacă lucrurile ar sta aşa, nu le-aş da nici o importanţă. Fung-Tching era tare grijuliu în ce-i privea pe oamenii lui şi niciodată nu se încurcase cu indivizi care să se sinucidă sau

chestii în genul ăsta. Dar nepotul nu le dă nici pe jumătate atenţie. Se laudă peste tot că ţine o casă de primă mână. Nu încearcă niciodată să aducă oameni discret şi nici nu te face sa te simţi confortabil aşa cum făcea Fung-Tching. Iată de ce Poarta este mai cunoscută decât altădată. Printre negri, desigur. Nepotul nici nu îndrăzneşte să aducă vreun alb sau vreun individ rezultat dintr-o încrucişare între rase. Evident că trebuie să ne ţină pe noi trei - pe mine, pe Memsahib şi pe celălalt eurasiatic. Noi suntem de-ai casei. Dar nu ne-ar da nici măcar o pipă pe datorie, pentru nimic în lume.

Sper ca într-ima din zilele acestea să închid ochii la Poartă. Iranianul şi individul din Madras sunt foarte slăbiţi acum. Acum au un băiat care le aprinde pipele. Eu întotdeauna fac asta singur. Cel mai probabil, o să-i văd scoşi afară înaintea mea. Nu cred să pot trăi mai mult decât Memsahib sau Tsin-ling.

Femeile sunt mai rezistente decât bărbaţii în faţa Fumului Negru, iar Tsin-ling are în el ceva din sângele bătrânului, cu toate că obişnuieşte să fumeze chestii ieftine. Negustoreasa din bazar presimţise că se duce cu vreo două zile înainte, aşa că a murit pe o rogojină curată, cu o pernă drăguţă sub cap, iar bătrânul îi agăţase pipa drept deasupra idolului. Din câte bănuiesc, cred că o plăcuse dintotdeauna. Dar asta nu-l împiedicase să-i ia cerceii. Mi-ar plăcea să mor precum negustoreasa din bazar, pe o rogojină curată şi răcoroasă şi cu o pipă cu marfa de calitate între dinţi. Când voi presimţi că sunt pe ducă, am să-i cer toate astea lui Tsin-ling, iar el poate să ia cele şaizeci de rupii, lună după lună, cât timp o vrea. Apoi am să mă întind pe spate, liniştit şi confortabil, şi am să privesc pentru ultima dată cum se ceartă dragonii negri şi roşii între ei. Şi apoi... Ei, nu mai are nici o importanţă. Nimic nu contează prea mult pentru mine, dar mi-ar plăcea ca Tsin-ling să nu mai pună tarate în Fumul Negru.

WRESSLEY DIN MINISTERUL DE EXTERNE

M-am apropiat şi-am tras de dragul Iubirii mele,
Care acum e falsă f aţă de mine
Şi i-am sucit gâtul lui Tarrant Moss
Eliberându-l pe Dumeny.
Şi chiar de m-ar plăti în aur
Tot rău mi-arpărea
Căci am tras de dragul Iubirii mele

Şi nu pentru oamenii lui Moss!

Moss

Unul din blestemele vieţii în India este lipsa de atmosferă din punctul de vedere al pictorului. Nu există semitonuri pe care să le iei în seamă. Bărbaţii sunt cruzi şi grosolani, neavând nimic care să îi scoată în evidenţă şi nimic care să-i însufleţească. Merg la slujbele lor şi ajung să creadă că nu există nimic pe lumea asta decât slujbele lor şi că sunt stâlpii de susţinere ai guvernului. Iată un exemplu al gândirii de acest fel. Un funcţionar eurasiatic se ocupa de formulare la un birou fiscal. Mi-a spus o dată:

- Ştii ce s-ar întâmpla dacă aş adăuga sau aş şterge un singur rând de pe foaia asta de hârtie?

Apoi a adăugat, cu aerul unui conspirator:

-Asta ar încurca toate plăţile trezoreriei pe toată durata mandatului prezidenţial. Ia gândeşte-te la asta!

Dacă oamenii nu ar avea această iluzie a importanţei lor fără de seamăn, presupun că s-ar sinucide cu toţii, însă slăbiciunea lor este plictisitoare, mai ales atunci când ascultătorul ştie prea bine că şi el săvârşeşte acelaşi păcat.

Până şi Secretariatul crede că face un lucru bun atunci când cere câte unui funcţionar public supraîncărcat să facă un recensământ al

muncitorilor nou angajaţi pe raza câte unui district de cinci mii de mile pătrate.

Era odată un individ în Ministerul de Externe - un ins care îmbătrânise în acel minister - despre care tinerii mai puţin respectuoşi spuneau că era în stare să repete chiar şi în somn Tratatele lui Aitchison. La ce îi foloseau toate cunoştinţele acestea acumulate, numai secretarul ştia, dar evident că nu vorbea nimănui despre asta. Numele individului ăsta era Wressley, iar Shibboleth obişnuia să spună în zilele acelea:

- Wressley ştie mai multe despre provinciile centrale indiene decât orice om pe lumea asta.

Dacă nu recunoşteai asta, erai considerat drept un idiot fără pereche.

în zilele noastre, cel care pretinde a cunoaşte toate iţele încurcate ale complicaţiilor inter-tribale de peste graniţă este cu atât mai folositor. Dar pe vremea lui Wressley, se dădea mare atenţie provinciilor centrale indiene. Li se spunea „centre" sau

„factori" şi mai aveau tot felul de denumiri impunătoare.

Iar aici blestemul vieţii anglo-indiene avea greutate. Când Wressley îşi ridica vocea şi vorbea despre cutare şi cutare succesiune la cutare şi cutare tron, se făcea linişte printre oamenii Ministerului de Externe, iar şefii de departamente repetau ultimele două sau trei cuvinte ale propoziţiilor lui Wressley, încuviinţându-le printr-un „da, da" şi fiind conştienţi că Imperiul avea să se confrunte cu serioase împrejurări politice neprevăzute, în antreprizele cele mai mari, munceau unul sau doi oameni, în timp ce ceilalţi stăteau la palavre până când începeau să le cadă decoraţiile aurii.

Wressley era membru activ al Ministerului de Externe şi, pentru a-l menţine la nivelul sarcinilor pe care le avea de îndeplinit când începuse să dea semne de oboseală, fusese lăudat de superiori şi i se spusese ce funcţionar ireproşabil era. Nu avea nevoie de co-echipier, căci era puternic, şi din câte văzuse el, îşi întărise convingerea că nimeni nu mai era atât de absolut şi imperativ necesar stabilităţii Indiei, precum Wressley din Ministerul de Externe. Poate că mai erau şi alţi funcţionari buni, dar cel care era cunoscut pretutindeni, stimat şi demn de încredere, era Wressley de la Ministerul de Externe. Aveam un

vicerege pe vremea aceea care ştia foarte bine cum să gâdile plăcut orgoliul unui om, cum să-i însufleţească pe funcţionari şi astfel cum să menţină moralul ridicat al echipei. El fusese acela care-i întipărise lui Wressley convingerea despre care v-am vorbit mai devreme şi chiar şi cei mai echilibraţi oameni pot fi măguliţi la auzul laudelor unui vicerege. Chiar a fost odată un caz, dar asta e cu totul şi cu totul altă poveste.

Toată India ştia despre Wressley şi despre departamentul lui, aflat în subordinea lui Thacker şi a lui Spink, cum era el ca persoană, sau ce făcea, sau care erau meritele sale personale; abia dacă găseai cincizeci de persoane cărora să le pese sau să ştie despre ce era vorba. Slujba îi ocupa tot timpul şi nu găsea deloc interesant să-şi facă alte cunoştinţe decât căpeteniile moarte ale Rajputilor. Wressley ar fi fost un funcţionar excelent al Colegiului heraldic dacă nu ar fi fost civil bengalez.

Intr-o zi, tot alergând dintr-un birou în altul, Wressley dădu de-un necaz care îl copieşi, îl trânti la pământ şi-i tăie respiraţia ca unui băieţandru. Absolut fără nici un motiv, total lipsit de

prudenţă şi pe neaşteptate, Wressley se îndrăgosti de o tânără frivolă, cu părul bălai, care-şi făcea veacul pe la Simla Mall cu o beretă din catifea albastră trasă peste ochi. O chema Venner, Tillie Venner, şi era de-a dreptul fermecătoare. I-a furat inima lui Wressley cât ai clipi, iar acesta îşi dădu brusc seama că nu era plăcut să trăieşti singur, chiar şi cu jumătate din arhivele Ministerului de Externe pe cap.

Apoi toată Simla făcu haz de asta, căci era tare caraghios să-l vezi pe Wressley îndrăgostit. Făcu tot ce putu să-i stârnească interesul fetei faţă de persoana lui, mai bine zis faţă de meseria lui, iar ea, aşa cum fac toate femeile, se strădui să pară interesată de ceea ce numea, pe ascuns de el, „sssscumpa sssslujbă a domnului Wressley", căci era sâsâită din născare, lucru care o făcea şi mai adorabilă. Nu înţelegea nimic din slujba lui Wressley, dar se prefăcea că pricepe. Au mai fost bărbaţi pe lumea asta care au l; făcut asemenea greşeli când îşi aleseseră soţia.

Cu toate astea, Providenţa avu grijă de Wressley, iar el fu cât se poate de şocat de inteligenţa domnişoarei Venner. Ar fi fost cu mult mai impresionat dacă i-ar fi auzit părerile personale şi tăinuite despre atenţiile lui Wressley. Nu avea nici cea

mai elementară noţiune despre cum se peţesc fetele. Spunea că cel mai bun lucru pe care îl poate face un bărbat în sensul acesta era să-şi pună întreaga carieră la picioarele lor. Cred că Ruskin pomeneşte ceva despre acest lucru pe undeva, dar în viaţa de zi cu zi, câteva săruturi sunt mai indicate şi, în plus, sunt şi o economie de timp.

La vreo lună de zile după ce îşi dăruise inima doamnişoarei Venner, timp în care cu greu îşi mai putuse face meseria, îi veni ideea Legii locului în India Centrală, lucru care îl umplu de bucurie. Era, din câte explica el pe scurt, un lucru extraordinar, capodopera vieţii sale, o expunere pe larg a unei teme cât se poate de fascinante, rezultat al tuturor cunoştinţelor dobândite de Wressley în Ministerul de Externe - un dar împărătesc.

îi spuse domnişoarei Venner că avea de gând să plece şi că spera ca la întoarcere să îi aducă un cadou pe măsura aşteptărilor sale. Avea ea să-l aştepte? Sigur că da. Wressley câştiga o mie şapte sute de rupii pe lună. Ar aştepta chiar şi un an pentru asta. Draga ei mamă avea s-o ajute să-l aştepte.

Aşa că Wressley plecă pentru un an de zile, luă cu el toate documentele necesare, cam cât încape într-un camion, şi plecă în India Centrală cu ideea aceasta bine întipărită în minte, începu să-şi scrie cartea pe teritoriul despre care vorbea în ea. Abundenţa de corespondenţă oficială îl transformase într-o persoană distantă şi cred că ghicise că-i lipsea albul culorii locale de pe paletă. E o culoare dificilă pentru amatori.

Dumnezeule mare, cum a mai muncit omul acela! I-a capturat pe rajahi, i-a studiat şi i-a identificat în meandrele cele mai îndepărtate ale timpului, cu tot cu reginele şi cu ţiitoarele lor. A stabilit iarăşi şi iarăşi date, a întocmit arbori genealogici, a comparat, a notat, a sortat, a ales, a tras concluzii, a întocmit calendare preţ de zece ore în fiecare zi.

Şi pentru că această lumină nouă şi neaşteptată a Iubirii îi lumina mintea, a transformat oasele acelea seci ale istoriei şi arhivele murdare ale fărădelegilor în lucruri care-ţi stârneau râsul sau plânsul, după bunul lui plac. Inima şi sufletul lui stăteau în vârful peniţei sale şi parcă se topeau în cerneală. A fost însufleţit de compasiune, de analiză profundă, de umor şi stil timp de două sute treizeci de zile şi nopţi. Iar cartea sa era cu 210

adevărat o Carte. Purta cu sine cunoştinţele sale vaste, ca să spunem aşa, dar spiritul, amprenta umană, poezia şi puterea de exprimare erau mai presus de orice cunoştinţe. Mă îndoiesc însă că era conştient de darul care zăcea în el şi astfel se prea poate că a ratat acest motiv de bucurie. Trudea pentru Tillie Venner, iar nu pentru sine. Bărbaţii obţin adesea cele mai bune rezultate, când muncesc orbeşte de dragul unei femei.

De asemenea, cu toate că asta nu are nimic de-a face cu povestea, în India, unde toţi se cunosc între ei, nu de puţine ori vezi bărbaţi dirijaţi de femei care-i conduc, scoşi din făgaşul lor obişnuit şi trimişi să realizeze ceva pe picioarele lor. Un bărbat bun, o dată pornit, ajunge departe. Un bărbat mediu însă, de îndată ce femeia îşi pierde interesul faţă de succesul adus drept tribut puterii ei, se întoarce de unde a pornit şi nu se mai aude nimic despre el.

Wressley duse primul exemplar al cărţii sale la Simla şi, roşind şi bâlbâindu-se, i-l arătă domnişoarei Venner. Ea abia dacă citi câteva fraze din ea. Redau în cele ce urmează cuvintele ei:

- Oh, cartea ta? E numai despre ciudaţii ăia de Wajah. Nu prea am înţeles-o.

*

Wressley de la Ministerul de Externe fu dărâmat, sfâşiat - nu exagerez deloc când spun asta - de fătuca aceea frivolă. Tot ce putu să îngaime a fost: „Dar... dar asta e magnum opus! Munca întregii mele vieţi!" Domnişoara Venner habar nu avea ce era

; aia magnum opus, ştiind în schimb de cele trei victorii la curse ale căpitanului Kerrington la Gymkhana. Aşadar, Wressley nu

| mai insistă să îl aştepte. Avea suficientă minte pentru asta.

Apoi avu loc reacţia de după încordarea de un an şi Wressley se întoarse la Ministerul de Externe şi la munca lui, la truda de a strânge materiale, de a scrie, de a întocmi rapoarte, chestiune care nu i-ar fi adus mai mult de trei sute de rupii pe lună. îi respecta părerea domnişoara Venner, lucru care dovedeşte că inspiraţia cărţii fusese un lucru cât se poate de trecător şi nu avusese nici o legătură cu propria-i persoană. Cu toate astea, nu avea dreptul să arunce pe apa sâmbetei cinci lăzi cu documente aduse

' cu cheltuieli uriaşe tocmai de la Bombay, parte integrantă a ce-

; lei mai reuşite cărţi scrise vreodată despre istoria Indiei.

Câţiva ani mai târziu, pe când îşi vindea cărţile la preţ redus, mă uitam prin rafturile sale şi am dat peste singura exemplar al Legii locului în India Centrală - exemplarul pe care domnişoara Venner nu-l putuse înţelege niciodată. Am stat şi 1-am citit, aşezat pe un cufăr, până la lăsarea serii, oferindu-i apoi pe el preţul pe care îl merita. A privit peste umărul meu şi mi-a spus trist:

- Cum Doamne iartă-mă am ajuns eu să scriu aşa o carte

bună?

Apoi mi-a zis:

- Ia-o şi păstreaz-o. Scrie una dintre poveştile alea de doi bani despre apariţia ei. Poate... poate că aşa a fost sortit să fie!

Ştiind prea bine cine fusese odinioară Wressley de la Ministerul de Externe, cuvintele acelea m-au marcat ca fiind cel mai amar lucru rostit de cineva vreodată la adresa propriei sale

munci.

IN CAS A LUI SUDDHOO

Pereţi de piatră împrejur Cărarea pe care păşim Şi totii-i sălbatic si ciudat Churel, vampiri, gini, spiriduşi Ne-or însoţi în noaptea aceasta, Căci am păşit pe un tărâm străvechi Unde domnesc puterile întunericului.

- Din amurg şi până-n zori

Casa lui Suddhoo, de lângă Poarta Taksali, are două etaje, patru ferestre din lemn vechi, maroniu şi un acoperiş turtit. O recunoşti uşor după cele cinci litere roşii dispuse aidoma a cinci diamante pe zugrăveala de var alb între ferestrele de la etaj. Bhagwan Dass, negustorul, şi un individ care spune că se ocupă cu sculptarea sigiliilor ocupă parterul casei împreună cu o hărmălaie întreagă de neveste, servitori, prieteni şi slugi. Celelalte două camere de la etaj au fost cândva locuite de Janoo şi Azizun şi de un câine de rasă terier care fusese furat din casa unui englez şi pe care Janoo îl primise de la un soldat. Astăzi, numai Janoo locuieşte în camerele de la etaj. Suddhoo doarme în general în pod, cu excepţia zilelor în care doarme pe stradă. Obişnuia să meargă la Peshawar în anotimpul rece, în vizită la fiul lui care e negustor de suveniruri lângă Poarta lui Edwardes, înnoptând apoi sub un acoperiş din lut adevărat. Suddhoo e un bun prieten de-al meu pentru că vărul lui a avut un fiu care a ocupat, graţie recomandărilor mele, postul de curier principal al unei companii importante din port. Suddhoo spune că Dumnezeu o să aibă grijă de mine şi o să ajung guvernator cât de curând.

îndrăznesc să spun că profeţia lui o să se adeverească. E foarte, foarte bătrân, cu părul alb şi nişte dinţi la care ţi-e frică să te uiţi, şi şi-a cam pierdut minţile, aşa că a uitat cam de tot, cu excepţia fiului său din Peshawar. Janoo şi Azizun sunt din Kashmir, fete de oraş, şi se îndeletniceau cu o străveche meserie mai mult sau mai puţin onorabilă. Azizun însă s-a măritat cu un student la medicină de prin partea de nord-vest şi s-a dedicat unei vieţi respectabile undeva pe lângă Bareilly. Bhagwan Dass e un destrăbălat şi un fustangiu fără pereche. Are o grămadă de bani. Cel care pretinde că se ocupă de sigilii spune că e şi foarte sărac în acelaşi timp. Asta vă permite să vă faceţi o idee despre cei patru locatari din casa lui Suddhoo. Apoi, mai sunt şi eu, dar eu nu sunt decât corul care intervine la

sfârşit pentru a spune cum stau lucrurile. Aşa că eu nu am prea mare importanţă.

Suddhoo nu era prea isteţ. Individul care pretindea că se ocupă de sigilii era cel mai inteligent dintre ei toţi - Bhagwan Dass nu ştie decât să mintă - cu excepţia lui Janoo. Pe deasupra mai era şi foarte frumoasă, dar asta e treaba ei.

Fiul lui Suddhoo de la Peshawar se îmbolnăvise de pleurezie, iar bătrânul Suddhoo fusese cât se poate de afectat. Tăietorul de sigilii auzise de necazul lui Suddhoo şi profitase de acest lucru. Fusese la curent cu toate astea pe vremea aceea. Pusese un prieten de la Peshawar să-i telegrafieze zilnic şi să-l ţină la curent cu starea sănătăţii fiului lui. Şi aici începe povestea noastră.

Fiul vărului lui Suddhoo mi-a spus într-o seară că Suddhoo voia să mă vadă, că era prea bătrân şi prea slăbit să mai poată veni personal şi că ar fi o mare onoare pentru Casa lui Suddhoo dacă aş merge să-l văd. Am mers aşadar, dar văzând cât de bine se ţinea Suddhoo la acea vreme, am gândit că ar fi putut trimite ceva mai bun decât un ekka, pentru a scoate din casă un viitor guvernator într-o seară înăbuşitoare de aprilie. Ekka nu mergea destul de repede. Era întuneric de-a binelea când am tras vizavi, la poarta cavoului lui Rânjit Singh, aflat lângă poarta principală a fortului. Suddhoo era acolo şi îmi spuse că, mulţumită bunăvoinţei mele, era absolut sigur că aveam să devin guvernator până să-mi albească părul. Preţ de cincisprezece minute petrecute la Huzuri Bagh, sub cerul cu stele, vorbirăm despre vreme şi despre starea sănătăţii mele şi despre recolte.

Suddhoo trecu în cele din urmă la subiect, îmi spuse că Janoo îi povestise cum că Sirkar dăduse o lege împotriva magiei pentru că exista temerea că farmecele ar putea-o ucide pe împărăteasa Indiei într-o bună zi. Nu ştiam nimic despre mersul legilor, dar bănuiam că avea să urmeze ceva interesant. Am spus că era chiar recomandat ca guvernul să descurajeze vrăjitoriile. Până şi cele mai înalte oficialităţi o practicau. (Dacă declaraţia fiscală nu-i vrăjitorie curată, atunci eu nu mai ştiu cum s-o numesc). Apoi, ca să îl încurajez şi mai mult, i-am spus că dacă aş fi dat peste orice fel de talisman, nu aş fi ezitat să cercetez dacă e curat, adică magie albă, spre deosebire de talismanele necurate care ajung să omoare oameni. Trecu o

bună bucată de vreme până când Suddhoo recunoscu că tocmai pentru asta mă şi chemase. Apoi îmi mărturisi, printre tresăriri şi tremurături, că individul care pretindea că se ocupă de sculptarea sigiliilor era de fapt un vrăjitor de magie albă, că îi dădea lui Suddhoo veşti în fiecare zi despre fiul lui bolnav din Peshawar cu o repeziciune mai mare decât cea a luminii şi că toate veştile astea erau mereu confirmate de scrisori. Apoi, că îi povestise lui Suddhoo cum fiul lui era ameninţat de un pericol foarte mare, lucru care ar fi putut fi îndepărtat printr-un farmec de magie albă şi, evident, printr-o sumă considerabilă. Am început să înţeleg cum stăteau lucrurile şi i-am spus lui Suddhoo că înţelegeam şi eu puţin din practicile acestea, promiţându-i că voi veni acasă la el să verific că lucrurile decurgeau în bună regulă. Am plecat împreună şi pe drum Suddhoo mi-a povestit cum că-i plătise deja individului între o sută şi două sute de rupii. Ceea ce era ieftin, după cum susţinea el, având în vedere pericolul mare în care se afla fiul său, dar nu cred să fi vorbit serios.

Când am ajuns, toate luminile din partea din faţă a casei erau stinse. Auzeam nişte sunete îngrozitoare venind de undeva din spatele prăvăliei sculptorului de sigilii, ca şi cum cineva se chinuia să-şi dea sufletul. Suddhoo tremura tot şi în timp ce bâjbâiam pe scări, îmi spuse că vraja deja începuse. Janoo şi Azizun ne aşteptau în capul scărilor şi ne spuseră că ritualul avea să se desfăşoare în camerele lor, căci era mai mult spaţiu acolo. Janoo era o femeie foarte ascuţită la minte, îmi şopti că magia nu era decât o invenţie pentru a stoarce nişte bani de la Suddhoo şi că

individul cu sigiliile avea să meargă direct în iad când o să moară. Suddhoo aproape că plângea de frică. Continuă să străbată încăperea încolo şi încoace în lumina difuză, repetând în- ' truna numele fiului lui şi întrebând-o pe Azizun dacă nu se cuvenea cumva ca individul să-i facă o reducere proprietarului. Janoo mă trase în nişa de lângă fereastră. Obloanele erau lăsate, iar camerele nu erau luminate decât de o lampă minusculă. Dacă stăteam nemişcat, nu era nici o şansă să fiu văzut.

Dintr-odată, gemetele de dedesubt încetară şi auzirăm paşi pe scări. Era individul cu sigiliile. Se opri în dreptul uşii în timp ce terierul începu să latre, iar Azizun bâjbâi după lanţ.

Individul îi spuse lui Suddhoo să stingă lampa, încăperea se cufundă astfel într-un întuneric adânc, excepţie făcând licăririle roşii ale celor două huqa, care le aparţineau lui Janoo şi lui Azizun. Sculptorul de sigilii intră şi 1-am auzit pe Suddhoo aruncându-se la podea şi gemând. Azizun îşi ţinu respiraţia, iar Janoo se trase înapoi înfiorată către unul dintre paturi. Se auzi clinchetul unui obiect metalic, apoi o flacără verde-albăstruie se făcu văzută undeva aproape de pământ. Lumina fu suficientă pentru a o vedea pe Azizun lipită de unul dintre pereţii încăperii cu terierul între genunchi, pe Janoo cu mâinile încleştate, stând pe pat, aplecată în faţă, pe Suddhoo cu faţa la pământ şi pe sculptorul de sigilii.

Sper să nu mai întâlnesc pe nimeni vreodată ca individul ăla. Purta o coroniţă de iasomie albă în jurul frunţii, de grosimea încheieturii mele, în jurul mijlocului avea o pânză de culoarea somonului şi nişte inele metalice la fiecare gleznă. Dar nu asta mi se părea înfricoşător, ci faţa lui. In primul rând, era albastru-cenu-şie. în al doilea rând, ochii erau daţi mult pe spate, aşa încât se vedea doar albul lor, iar în al treilea rând, chipul lui era chipul unui demon, al unui vampir; nu semăna deloc cu faţa individului linguşitor şi alunecos pe care-l vedeai şezând cât era ziua de mare la strungul lui de la parter. Stătea întins pe burtă cu braţele răsucite şi încolăcite, ca şi cum ar fi fost pironit de podea. Numai capul şi gâtul nu atingeau pământul, dar ambele stăteau într-un unghi aproape drept faţă de corp, precum capul unei cobre primăvara. Era pur şi simplu înspăimântător, în centrul camerei se afla un lighean mare, adânc, de aramă, cu o lumină albăstriu-cenuşie 216

slabă ce plutea în centru aidoma unui felinar. Omul de pe podea se încolăci de trei ori în jurul acelui lighean. Habar nu am cum reuşise să facă asta. îi vedeam muşchii vălurindu-se de-a lungul şirei spinării înainte şi înapoi, dar nu am mai sesizat nici o altă mişcare. Capul părea să fie singura parte vie a fiinţei sale, cu excepţia unduirii aceleia discrete a muşchilor spatelui. Janoo, afiată pe pat, respira cât putea de repede. Azizun îşi ţinea mâinile la ochi, iar Suddhoo, cu mâinile încleştate în barba lui albă şi murdară, plângea ca pentru sine. Groaza scenei consta în aceea că forma aceea şerpuitoare, târâtoare nu scotea nici un sunet. Se ţâra doar! Şi băgaţi bine de seamă! Asta a durat vreo zece minute, timp în care terierul scheuna, Azizun se zguduia

convulsiv, Janoo gâfâia, iar Suddhoo plângea.

îmi simţeam părul ridicându-mi-se pe ceafa şi inima bătând să-mi sară din piept. Din fericire, individul se dădu de gol printr-unul din trucurile sale cele mai impresionante, lucru care mă făcu să îmi recapăt calmul. După ce-şi terminase încolăcirea aceea de trei ori în jurul ligheanului, în tăcere, îşi înălţă capul cât de sus putu şi scoase flăcări pe nări. Ştiam bine cum poţi să scoţi flăcări pe nări, şi eu pot să fac asta, aşa că am redevenit stăpân pe mine. Toată treaba nu era decât o înşelătorie. Dacă s-ar fi mulţumit doar să se târască, fără să încerce să mărească efectul, Dumnezeu ştie ce mi-aş fi închipuit. Fetele se cutremurară la văzul jetului de foc şi se aruncară la podea cu o bufnitură, formând un singur trup ce zăcea inert, cu braţele încrucişate. După asta, se făcu o pauză de cinci minute, iar flacăra verde-albăstruie se stinse. Janoo se aplecă să-şi ridice una dintre brăţările de la gleznă, în timp ce Azizun se întoarse cu faţa la perete, ţinând terierul în braţe. Suddhoo puse aproape mecanic un braţ pe umărul lui Janoo. Deasupra trupului, pe perete, se aflau câteva portrete strălucitoare, cu rame stanţate, ale reginei şi ale Prinţului Ţării Galilor. Priveau în jos la spectacolul ce se dădea şi, din câte cred eu, păreau să-şi dea seama de grotescul situaţiei.

Exact în momentul în care liniştea devenise insuportabilă, trupul se răsuci şi se rostogoli de lângă bazin până într-o parte a camerei, unde rămase cu burta în sus. în vas, se auzea un bolborosit slab, exact ca acela făcut de un peşte care sare din apă după o muscă, iar lumina verde din centru se aprinse din nou.

Am privit spre bazin şi am văzut plutind în apă ţeasta uscată, zbârcită şi neagră a unui copilaş aborigen cu ochii deschişi, cu gura deschisă şi cu capul ras. Având în vedere cât de brusc apăruse, era chiar mai înfiorător decât reprezentaţia cu târâitul, începu să vorbească înainte să avem timp să articulăm cel mai mic sunet.

Dacă veţi citi descrierea pe care Poe a făcut-o vocii omului hipnotizat aflat pe moarte, nu veţi simţi nici măcar jumătate din groaza provocată de vocea ce ieşea din ţeasta aceea.

Făcea pauze de o secundă sau două între cuvinte şi avea un fel de sunet metalic în voce, precum sunetul unui clopoţel. Se auzea încet, ca şi cum ar fi vorbit ca pentru sine, preţ de

câteva minute în care m-am luptat să scap de transpiraţia rece ce curgea pe mine. Apoi mi-am dat seama de şmecherie. Am privit spre trupul care zăcea aproape de uşă şi am văzut tresărind, exact în scobitura dintre gât şi umeri, un muşchi care nu avea nimic de-a face cu respiraţia normală a unui om. Toată treaba nu era decât o imitaţie grijulie a oracolului egiptean despre care mai auzi din când în când, iar vocea era atât de bine moduiată şi de verosimilă, încât era o capodoperă pentru orice ventriloc din lume. în tot acest timp, ţeasta plutea uşurel pe lângă marginea vasului şi vorbea. I-a povestit lui Suddhoo drept în faţa-i care plângea despre boala fiului lui şi despre tot parcursul bolii lui de până în seara aceea. Am să-l respect întotdeauna pe sculptorul de sigilii pentru exactitatea cu care îşi amintise telegramele din Peshawar. Vocea continuă să vorbească despre doctorii experimentaţi care vegheau zi şi noapte la căpătâiul bolnavului şi spuse că acesta putea să-şi revină dacă se plătea un onorariu dublu vrăjitorului cel priceput, în slujba căruia se afla ţeasta din vas.

Din punct de vedere artistic, aici interveni o altă greşeală. E absurd să ceri dublul onorariului cu o voce de Lazăr înviat din morţi. Janoo, care e o femeie cu un intelect masculin, sesiză acest lucru cu aceeaşi repeziciune cu care am făcut-o eu. Am auzit-o rostind în taină Asii nahinl Fareib! Şi chiar în momentul în care spunea acest lucru, lumina din bazin se stinse, capul încetă să mai vorbească şi auzirăm uşa de la cameră scârţâind din ţâţâni. Atunci Janoo aprinse lampa cu un băţ de chibrit şi văzurăm că ţeasta, vasul şi tăietorul de sigilii dispăruseră. 218

Suddhoo îşi frământa mâinile şi explica tuturor celor care doreau să îl asculte că, chiar dacă şansele lui de salvare depindeau de asta, nu mai avea de unde să scoată două sute de rupii. Azizun aproape că făcuse o criză de isterie undeva într-un colţ, timp în care Janoo stătea pe unul dintre paturi dezbătând posibilităţile ca toată afacerea să fi fost o bunao sau o înşelătorie.

Am explicat atât cât ştiam cum stătea treaba cu vrăjitoria individului cu sigiliile, însă argumentul ei a fost cu mult mai simplu decât al meu, şi anume:

- Vrăjile care cer daruri în schimb nu sunt adevărate, spuse ea. Mama m-a învăţat că singurele farmece de dragoste adevărate sunt cele care îţi sunt făcute din dragoste. Individul

ăsta e un mincinos şi un nelegiuit. Nu îndrăznesc să spun, să fac sau să iau vreo măsură, căci îi datorez lui Bhagwan Dass banii pentru două inele de aur şi o brăţară grea. Trebuie să-mi cumpăr de-ale gurii de la prăvălia lui. Individul cu sigiliile e bun prieten cu Bhagwan Dass şi mi-ar pune otravă în mâncare. Vrăjitoria asta prostească durează de zece zile, lucru care 1-a costat pe Suddhoo o grămadă de rupii în fiecare seară. Individul se folosea înainte de găini negre, lămâi şi mantras. Dar nu ne-a mai arătat aşa ceva până în seara asta. Azizun e o nesăbuită şi curând o să devină o purdahnashin. Suddhoo nu mai e în putere şi şi-a pierdut minţile! Vezi? Speram şi eu să obţin de la Suddhoo cât mai multe rupii atât cât e în viaţă şi încă şi mai multe după moartea lui, iar el aruncă banii pe fundul împeliţatului ăla!

Aici însă, eu am spus:

- Dar ce 1-a făcut pe Suddhoo să mâ bage în toată afacerea asta? Bineînţeles că pot vorbi cu individul cu sigiliile şi să-l fac să-i dea banii înapoi. Toată treaba asta nu mi se pare decât vorbărie inutilă, o ruşine şi o lipsă de bun simţ.

- Suddhoo e un copil bătrân, spuse Janoo. A trăit vreme de şaptezeci de ani şi e la fel de insensibil ca un ţap. Te-a adus aici doar pentru a se asigura că nu încalcă nici o lege a statului, de frică să nu ajungă la munca silnică din minele de sare. Divinizează şi praful de pe încălţămintea sculptorului de sigilii, iar ticălosul ăla i-a interzis să mai meargă să-şi viziteze fiul. Ce ştie Suddhoo despre lege sau telegraf? Iar eu sunt forţată să văd cum îi papă banii mincinosul ăsta ordinar de sub noi.

Janoo bătu din picior şi aproape că izbucni în plâns de ciudă, în timp ce Suddhoo scâncea sub o pătură undeva, într-un colţ al camerei, iar Azizun se străduia să-i potrivească pipa în gura-i bătrână şi nefericită.

Acum, lucrurile stau în felul următor. Fără să ştiu, am ajutat şi am servit drept complice sculptorului de sigilii la acţiunea sa de a obţine bani prin mijloace necuvenite, lucru care este interzis prin articolul 420 din Codul penal indian. Aşadar, din punctul ăsta de vedere nu am ce face. Nu pot merge să anunţ poliţia. Ce martori ar putea depune mărturie în favoarea afirmaţiilor mele? Janoo refuză asta categoric, iar Azizun s-a măritat şi poartă văl undeva pe lângă Bareilly - rătăcită prin India noastră mare. N-am să mai îndrăznesc vreodată să iau

legea în propriile mele mâini şi nici nu voi mai vorbi vreodată cu sculptorul de sigilii, căci sunt sigur nu numai de faptul că Suddhoo nu mi-ar da crezare nici în ruptul capului, dar asta ar duce şi la otrăvirea lui Janoo, care e legată de mâini şi de picioare din pricina datoriilor pe care le are la negustor. Suddhoo e un boşorog senil şi ori de câte ori ne întâlnim, îmi repetă întruna gluma aceea prostească a mea cum că statul mai degrabă patronează magia neagră decât o interzice. Fiul lui s-a însănătoşit acum, dar Suddhoo e cu totul sub influenţa individului cu sigiliile, dându-i ascultare în tot ceea ce întreprinde. Lui Janoo nu i-a rămas decât să se uite cum banii lui Suddhoo, pe care spera să pună mâna vreodată, se duc pe apa sâmbetei în buzunarul individului cu sigiliile, ea devenind pe zi ce trece mai furioasă şi mai posacă.

Nu o să povestească niciodată, pentru că nu are curajul să facă asta, dar, dacă nu o opreşte nimeni, tare mă tem că, undeva prin luna mai, individul cu sigiliile o să dea ortu' popii de holeră - acel tip de holeră provocată de arsenic. Şi uite-aşa o să devin părtaşul unei crime din Casa lui Suddhoo.